

JAARVERSLAG FLUVIUS SYSTEM OPERATOR 2019

ONTWERPVERSIE

Versie 17.04.2020

Jaarverslag 17^e boekjaar
1 januari – 31 december 2019

INHOUD

	<u>Blz.</u>
Voorwoord	5
Fluvius System Operator in een oogopslag	7
Voorstelling van de vennootschap	9
Cijfers en grafieken (31 december 2019)	15
Bestuurlijk verslag van de Raad van Bestuur	17
Belangrijke gebeurtenissen na afsluiting van het boekjaar 2019	
Activiteitenverslag	42
GRI-tabel	63

Jaarverslag Fluvius 2019

Zichtbaarheid en lokale verankering

Voorwoord

Beste lezer,

Op 7 februari 2019 leerde het grote publiek Fluvius kennen. Met een lanceringscampagne kwamen we tot bij de mensen in Vlaanderen. Sinds die dag zijn onze meteropnemers, werftoezichters en technici aan de slag met ons frisse, vloeiende logo op hun kledij. We sprongen en springen in het oog.

Maar in 2019 werkten we ook volop achter de schermen. We integreerden processen en IT-systemen, en bouwden aan een gemeenschappelijke cultuur binnen ons bedrijf. Die inspanningen moeten er voor zorgen dat we onze stakeholders een verbeterde dienstverlening bieden, tegen lagere kosten. Dat is onze ultieme ambitie. De oefening gaat nog een aantal jaar door.

Elke dag bouwen we aan een sterker bedrijf, om de rol op te nemen die de buitenwereld van ons verwacht: Fluvius als dé multi-utility beheerder van publieke netwerken op openbaar domein. Vanuit die positie moet Fluvius zijn schouders zetten onder een aantal uitdagingen op Europees, Belgisch en Vlaams niveau. Uitdagingen die impact hebben op het leven van iedereen in Vlaanderen.

Met slim netbeheer en de digitale meter maken we mee de energietransitie naar duurzame, lokaal geproduceerde energiebronnen mogelijk. We beperken het energieverbruik door de verleding van de openbare verlichting of de bouw van warmtenetten. De klimaatverandering dwingt ons om het rioolnet verder uit te bouwen, en actief aan hemelwaterbeheer te doen. Om in te spelen op de groeiende vraag naar veilig en betrouwbaar dataverkeer, versterken we ons kabelnet.

Grote ambities zijn het, die we dankzij onze schaalgrootte mogen en moeten uitspreken.

Maar Fluvius kan alleen vooruitgang boeken door lokaal actie te ondernemen. In onze steden en gemeenten moet het gebeuren. Fluvius staat dicht bij de lokale besturen, onze opdrachtgevers en aandeelhouders. Letterlijk en figuurlijk. Zowel op bestuurlijk als op operationeel vlak. Dankzij onze lokale aansturing en verankering, kan een stad of gemeente ons vlot aanspreken. Wij luisteren en vullen de lokale behoeften in, om in te spelen op de verwachtingen van inwoners en bedrijfsleven. Fluvius is er voor en door zijn aandeelhouders.

In dit jaarverslag vind je daar de eerste bewijzen van. De komende jaren gaan we samen verder op dit elan. We komen *tot bij u*. Ik ben ervan overtuigd dat we elkaar nog veel zullen inspireren.

Piet Buyse
Voorzitter Raad van Bestuur

INHOUD VAN DE VERSLAGGEVING

Overeenkomstig de wettelijke en statutaire bepalingen brengen we in dit jaarrapport verslag uit over de werking van Fluvius System Operator cv ('Fluvius') tijdens het voorbije boekjaar 2019.

Dit rapport is opgevat als een gecombineerd verslag waarin we het Activiteitenverslag, het Financieel Verslag en het rapport Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO-verslag) in één enkel rapport hebben samengebracht.

Voor de rapportering van de specifieke MVO-aspecten wordt in dit verslag gebruik gemaakt van de GRI-standaarden uitgevaardigd door het Global Reporting Initiative (GRI):

➔ ***"Dit jaarverslag is opgesteld in overeenstemming met de GRI Standaarden: core-optie".***

Hiermee komt Fluvius System Operator tegemoet aan de wettelijke verplichting voor grote Belgische ondernemingen om verslag uit te brengen over bepaalde niet-financiële elementen en aspecten van diversiteit (*Wet van 3 september 2017 betreffende de bekendmaking van niet-financiële informatie en informatie inzake diversiteit door bepaalde grote vennootschappen en groepen*). Fluvius System Operator is onderworpen aan de bepalingen van deze wet.

In het Financieel Verslag presenteren we de volgende documenten:

- ✓ de enkelvoudige jaarrekening over het boekjaar afgesloten op 31 december 2019. Deze jaarrekening werd opgesteld volgens de Belgische boekhoudnormen (BE-GAAP). Het gaat met name om de balans, de resultatenrekening met commentaar, de toelichting, de winstverdeling en de sociale balans;
- ✓ de geconsolideerde jaarrekening over het boekjaar 2019 van de Fluvius-groep, eveneens afgesloten op 31 december 2019, enerzijds opgesteld volgens de Belgische boekhoudnormen (BE-GAAP);
- ✓ en anderzijds volgens de International Financial Reporting Standards (IFRS);
- ✓ de verslagen van de commissaris over de jaarrekeningen 2019 in BE-GAAP en IFRS;
- ✓ de verklaring van de personen die verantwoordelijk zijn voor de jaarrekeningen en het jaarverslag (*artikel 12, §2 van het Koninklijk Besluit van 14 november 2007 betreffende de verplichtingen van emittenten van financiële instrumenten die zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt*).

Fluvius System Operator in een oogopslag

Fluvius, tot bij u

Fluvius System Operator cv (operationeel onder de naam 'Fluvius') is het Vlaamse multi-utility netbedrijf dat op 1 juli 2018 is ontstaan uit de fusie van Eandis System Operator cvba en Infrac cvba.

Fluvius is verantwoordelijk voor de aanleg, het beheer en het onderhoud van distributienetten voor elektriciteit, aardgas, riolering, kabel distributie en warmte. De onderneming beheert ook het gemeentelijk openbare verlichtingspark in Vlaanderen.

In totaal staat Fluvius in voor meer dan 231.000 kilometer aan nutsleidingen en 7,3 miljoen aansluitingen. Fluvius is in alle 300 Vlaamse steden en gemeenten actief, zodat elke Vlaming kan rekenen op de professionele dienstverlening van onze 5.419 medewerkers.

Een onmisbare schakel

In de vrije energiemarkt vormt Fluvius de onmisbare schakel tussen de energieproducenten en transmissienetbeheerders (stroomopwaarts) en de energieleveranciers en eindverbruikers (stroomafwaarts).

In opdracht van de aandeelhouders, de opdrachthoudende verenigingen

Fluvius System Operator is de werkmaatschappij voor elf Vlaamse nutsbedrijven die allemaal de juridische vorm van een intergemeentelijke opdrachthoudende vereniging hebben:

	elektriciteit	aardgas	riolering	kabel-tv
FLUVIUS ANTWERPEN	x	x	x	x
FLUVIUS LIMBURG	x	x	x	x
GASELWEST	x	x		
IMEWO	x	x		
INFRA WEST ¹	x	x	x	x
INTERGEM	x	x		
IVEKA	x	x		
IVERLEK	x	x		
PBE	x			x
RIOBRA			x	
SIBELGAS	x	x		

Noot: de opdrachthoudende verenigingen voor de distributie van elektriciteit en gas zijn ook betrokken in de warmte-activiteit.

Fluvius werkt in opdracht van de in de tabel hierboven opgesomde intergemeentelijke nutsbedrijven. Zoals daarin aangegeven is het merendeel van deze opdrachthoudende verenigingen actief in de gereguleerde activiteit distributie van energie (elektriciteit en/of aardgas). Daardoor is een groot deel van de Fluvius-activiteiten onderworpen aan regulering door de bevoegde energieregulator VREG (voluit: de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt).

¹ Infrac West wijzigde met ingang vanaf 1 januari 2020 haar naam in 'Fluvius West'.

Ook de rioleringsactiviteit is onderworpen aan regulering op Vlaams niveau, met name door VMM (voluit: de Vlaamse Milieumaatschappij).

In de activiteit kabelinfrastructuur is er toezicht vanuit BIPT (voluit: het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie) en VRM (voluit: de Vlaamse Regulator voor de Media).

Fluvius werkt als exploitant voor zijn aandeelhouders/opdrachtgevers tegen kostprijs, zonder enige winstmarge op de uitgevoerde exploitatietaken. Fluvius rekent al zijn directe en indirecte kosten van exploitatie, investeringen en openbaredienstverplichtingen (personeel, aannemers, leveranciers, financieringskosten) maandelijks integraal door aan de aandeelhouders/opdrachtgevers. Vandaar dat de jaarrekening van de werkmaatschappij Fluvius System Operator sluit met een nulsaldo.

Fluvius System Operator is niet de eigenaar van de distributie-infrastructuur (netinfrastructuur, cabines, meetinstallaties, ...). De eigendom daarvan berust bij de verschillende opdrachthoudende verenigingen die de aandeelhouders van Fluvius zijn.

Ondersteund door drie dochterondernemingen

Om haar taken uit voeren, rekent Fluvius System Operator ook op enkele dochter- en geassocieerde ondernemingen:

- De Stroomlijn cv: het klantencommunicatiecentrum dat de oproepen van onze eindklanten behandelt.
- Atrias cv: het federale clearing house-platform voor de energiesector in België.
- Synductis cv: coördinatie en synergie bij infrastructuurwerken van nutsbedrijven.

VOORSTELLING VAN DE VENNOOTSCHAP

Onze missie, visie, strategie en waarden

De missie, visie en waarden van Fluvius geven ons bedrijf richting. We zullen ze concretiseren en laten leven in overleg met al onze medewerkers en met de buitenwereld.

Onze missie

'De samenleving duurzaam verbinden met onze multi-utility oplossingen'

- **Fluvius verbindt de samenleving.** Daarbij gaat het niet alleen om de fysieke verbinding die we maken via onze netten. We brengen ook mensen samen. Bovendien is Fluvius er voor iedereen.
- **We verbinden op een 'duurzame' manier.** We werken voor de lange termijn, en we willen meewerken aan een beter leefmilieu en klimaat. We zullen de **samenleving** ondersteunen met toekomstgerichte oplossingen, **die ook op lange termijn comfort zullen geven.**
- **Fluvius zet in op een brede waaier aan nutsvoorzieningen ('multi-utility').** Omdat we geloven in de schaal- en synergievoordelen die dit oplevert. Voor alle partners en klanten van ons bedrijf.

Onze visie

Fluvius wil samen met alle stakeholders groeien tot hét Vlaamse multi-utility bedrijf.

Fluvius wil dé werkmaatschappij worden voor de meeste nutssectoren in Vlaanderen. Wie in Vlaanderen aan nutsvoorzieningen denkt, moet allereerst aan Fluvius denken. Daarbij vertrekken we stevast vanuit de wereld om ons heen. We werken niet voor onszelf, maar voor alle klanten, steden, gemeenten, partners en leveranciers die zich om ons heen bewegen. Alleen met hun steun kunnen we groeien, door in te spelen op hun verwachtingen. En door uit te blinken in wat we doen, met een uitmuntende dienstverlening.

Alles wat we doen, doen we voor en mét de Vlaamse samenleving. We zoeken dus altijd het overleg en de samenwerking. Openheid en transparantie staan voor ons centraal.

Onze strategie

Fluvius heeft de ambitie om, samen met alle stakeholders, uit te groeien tot hét Vlaamse multi-utility bedrijf. Daarom willen we operationeel excellent zijn met het oog op waardecreatie voor al onze stakeholders. De focus ligt in eerste instantie op de realisatie van synergieën en de verbreding van ons aanbod.

Onze waarden

Onze waarden kwamen er op voorstel van onze medewerkers. Die waarden geven aan hoe we willen omgaan met elkaar en met iedereen die in contact komt met Fluvius:

- Sterker samen!
- Gedreven door vakmanschap
- Klant centraal
- Engagement
- Respect

Onze waardeproposities

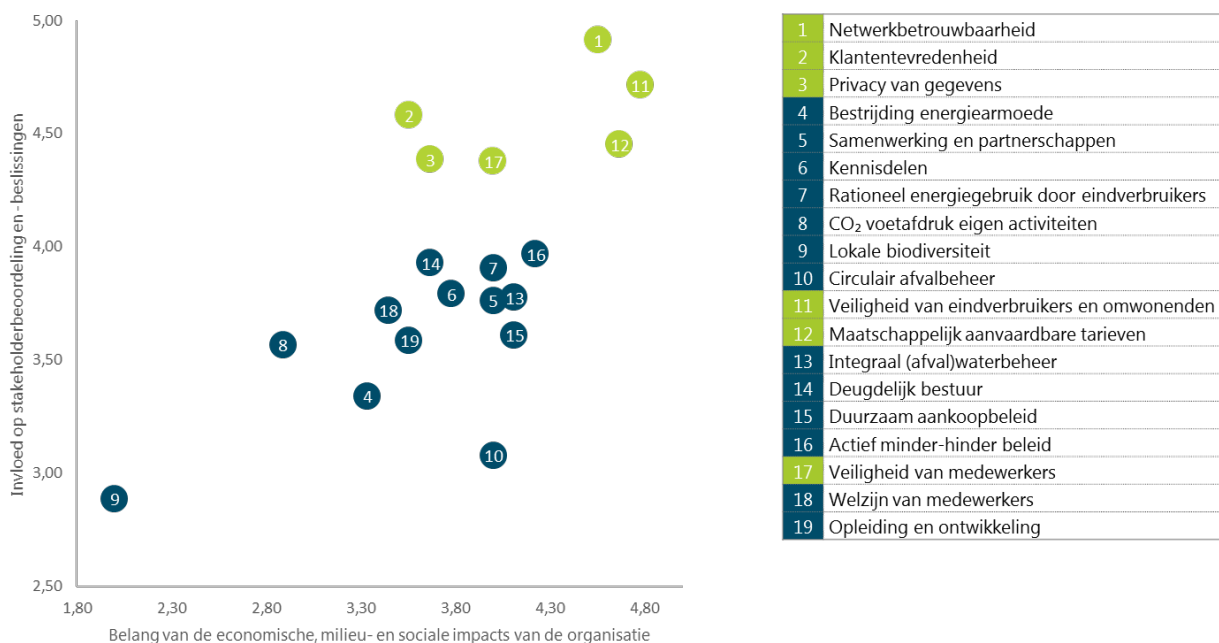
Onze waardeproposities vatten samen op welke domeinen Fluvius een meerwaarde wil creëren voor zijn stakeholders:

1. Systeembeheer van publieke multi-utilities
2. Onafhankelijk databeheer van de energiemarkt
3. Verduurzaming van de samenleving
4. Gewaarborgde energielevering voor iedereen

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO)

Zeker voor een bedrijf als Fluvius, met uitsluitend publieke aandeelhouders, is Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen een onmisbaar instrument om deze missie concreet gestalte te geven.

Eind 2018 heeft Fluvius een materialiteitsanalyse met stakeholderbevraging afgewerkt. De resultaten ervan zijn in de volgende materialiteitsmatrix grafisch weergegeven:

De concrete engagementen die Fluvius opneemt voor maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) en duurzaamheid hebben we neergeschreven in een Charter. De Raad van Bestuur van Fluvius heeft dit Charter Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen goedgekeurd op 4 december 2019. U kan dit document raadplegen op <https://over.fluvius.be/sites/fluvius/files/2019-12/9010106-mvo-charter-2019.pdf>

In het Activiteitenverslag over 2019 vindt u tal van concrete voorbeelden van hoe Fluvius MVO en duurzaamheid in de praktijk omzet.

Een bondig overzicht van de 19 geïdentificeerd materiële thema's en hoe Fluvius ermee omgaat:

1. Netwerkbetrouwbaarheid

De beschikbaarheid van de distributienetten is een belangrijke KPI in de operationele werking van Fluvius. Het investeringsbeleid wordt deels afgestemd op het behoud van een uitstekende netwerkbetrouwbaarheid. Met zijn huidige resultaten inzake netwerkbetrouwbaarheid (17 minuten en 47 seconden) scoort Fluvius bij de best-in-class in Europa.

2. Klantentevredenheid

De meest recente onafhankelijke enquête naar de klantentevredenheid (2019) gaf een totaalscore van 85,7%. Ook het klantencommunicatiecentrum De Stroomlijn monitort op permanente basis zijn klantentevredenheid.

3. Privacy van gegevens

Fluvius streeft naar een optimale bescherming van de dataprivacy, o.a. door een strikte toepassing van de GDPR-regels en een gedegen informatiebeveiliging.

4. Bestrijding energiearmoede

Fluvius werkt nauw samen met de lokale OCMW's in de bestrijding van energiearmoede. De budgetmeter en informatieverstrekking aan de kwetsbare doelgroepen zijn de belangrijkste middelen die daarvoor worden ingezet. Er zijn specifieke openbaredienstverplichtingen van toepassing op de energie-DNB's en hun werkmaatschappij Fluvius.

5. Samenwerking en partnerschappen

Fluvius kiest vanuit strategisch oogpunt voor samenwerkingsverbanden met derden (sectorgenoten, academische wereld, profit- en non-profitorganisaties, ...) voor de realisatie van haar objectieven. Zie bijvoorbeeld hiervoor de rol die Fluvius nam in Atrias, Synductis, en tal van andere initiatieven. De jaarlijkse activiteitenverslagen gaan nader in op deze samenwerkingsverbanden.

6. Kennisdelen

Vooraf in het kader van de transitie naar een koolstofarm energiesysteem wenst Fluvius zijn kennis te delen en samenwerkingsverbanden op te zetten.

7. Rationeel energiegebruik door eindverbruikers

Fluvius besteedt veel aandacht aan de bewustmaking van de eindverbruikers over rationeel energiegebruik.

8. CO₂-voetafdruk van de eigen activiteiten

De reductie van de eigen CO₂-uitstoot staat centraal in het lange-termijn milieuplan 2015-2019, dat verlengd werd voor het jaar 2020. Objectief is een reductie met 20% in het jaar 2020 t.o.v. het referentiejaar 2008.

9. Lokale biodiversiteit

Fluvius schenkt aandacht aan de mogelijke impact van haar activiteiten, voornamelijk wat betreft openbare verlichting, op de lokale fauna. Waar opportuun worden impactbeperkende maatregelen overwogen en geïmplementeerd.

10. Circulair afvalbeheer

Fluvius onderschrijft ten volle de principes van circulair afvalbeheer en past die toe waar mogelijk. Zie MVO Charter. Voorbeelden van concrete acties in dit verband: de recyclage van afgedankte werkkledij, de recuperatie van materialen uit gedemonteerde OV-armaturen.

11. Veiligheid van eindverbruikers en omwonenden

In zijn operationele activiteiten geldt een absolute nultolerantie inzake ongevallen met de eigen producten elektriciteit en gas. Ook Synductis, waar Fluvius samenwerkt met andere Vlaamse nutsbedrijven, besteedt veel aandacht naar de veiligheid van werven, o.a. door aangepaste signalisatie en een gerichte communicatie naar de omgeving.

12. Maatschappelijk aanvaardbare tarieven

Als werkmaatschappij voor tien distributienetbeheerders voor energie bepaalt de kostprijs van de activiteiten van Fluvius (endogene kosten) in belangrijke mate de uiteindelijke grid fee die ten laste gelegd wordt van de eindverbruikers. Door een doorgedreven efficiëntie in operationele activiteiten en organisatie wil Fluvius de eigen kosten maximaal drukken ten bate van zowel de eindverbruiker als de eigen aandeelhouder.

13. Integraal (afval)waterbeheer

Als grootste rioolbeheerder in Vlaanderen schenkt Fluvius aandacht aan een optimale behandeling van (afval)water. Een mooi concreet voorbeeld hiervan zijn de integrale hemelwaterplannen die we samen met de lokale besturen voor een bepaalde regio uitwerken.

14. Deugdelijk bestuur

De principes voor deugdelijk bestuur bij Fluvius System Operator en, bij uitbreiding, bij de Fluvius Economische Groep zijn opgenomen in het Corporate Governance Charter.

15. Duurzaam aankoopbeleid

Fluvius onderschrijft de principes van duurzaam aankoopbeleid, voor zover deze in overeenstemming zijn met de Wetgeving Overheidsopdrachten die het merendeel van de aankoopdossiers van Fluvius beheerst. De lastenboeken kunnen dan ook bepalingen over duurzaamheid bevatten.

16. Actief minder-hinder beleid

Vanuit een streven naar synergie is dit onderdeel van onze operationele beleid deels toevertrouwd aan dochteronderneming Synductis.

17. Veiligheid van medewerkers

Zie ook item 11 in deze lijst. De onderneming trekt de nodige middelen (financieel, opleiding, communicatie) uit om het veiligheidsbewustzijn in de hele onderneming te activeren.

18. Welzijn van medewerkers

Onder de noemer 'Great Place to Work' wil Fluvius een aantrekkelijke werkgever zijn die de nodige medewerkers kan aantrekken en behouden. De HR-diensten zetten diverse acties op die gericht zijn op ergonomie, gezondheid, psychisch welzijn (voorkomen van stress en burn-out) van de medewerkers. Grensoverschrijdend gedrag wordt op geen enkele manier getolereerd. We vertrekken vanuit de idee van 4 energiebatterijen: (1) fysiek, (2) mentaal, (3) sociaal en (4) zingevend.

19. Opleiding en ontwikkeling

Fluvius zet in op goed opgeleide en competente medewerkers, zowel op het vlak van jobgerelateerde competenties als inzake persoonlijke ontwikkeling. Een uitgebreid aanbod aan opleidingsmogelijkheden staat ter beschikking van de medewerkers. Zie de sociale balans voor cijfermateriaal inzake opleiding/ontwikkeling.

Administratieve gegevens

- De vennootschap werd opgericht op 29 april 2002, onder de naam Electrabel Netmanagement Flanders nv. Later werd de naam gewijzigd in Electrabel Netten Vlaanderen nv. Op 30 maart 2006 werden de rechtsvorm en de naam van de vennootschap gewijzigd in Eandis cvba. Vanaf 1 januari 2016 kreeg de vennootschap de naam Eandis System Operator cvba.

Op 1 juli 2018 werd een fusie door overneming gerealiseerd waarbij Eandis System Operator cvba sectorgenoot Infracx cvba overnam. De naam van de aldus ontstane gefuseerde vennootschap werd vanaf diezelfde datum gewijzigd in Fluvius System Operator cvba.

- Rechtsvorm: coöperatieve vennootschap (cv) – sinds 1 januari 2020 ingevolge de herziening van de diverse rechtsvormen bepaald door het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen d.d. 23 maart 2019 (gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 4 april 2019)
- Zetel van de vennootschap: Brusselsesteenweg 199 in 9090 Melle
- Ondernemingsnummer 0477.445.084
- Btw-nummer BE 0477.445.084 - RPR Gent, afdeling Gent
- Website: www.fluvius.be
- Correspondentieadres:
Fluvius System Operator cv
Brusselsesteenweg 199
9090 Melle

Nuttige contacten

- Voor alle informatie en concrete acties in verband met meterstanden, premies, aansluitingen, opstelling van meters, investeringswerken, dienstverlening sociale leverancier, defecte straatlampen en nog veel meer kan je terecht op onze website www.fluvius.be
Op onze website heb je ook de mogelijkheid om een vraag te stellen via een contactformulier of om een klacht te formuleren.
- Vind je onvoldoende antwoord via onze website dan kan je ons telefonisch contacteren via het algemeen nummer 078 35 35 34 op werkdagen 8-20 uur, op zaterdag 9-13 uur
- Voor dringende oproepen met permanentie 24/7:
 - Gasgeur 0800 65 0 65
 - Storingen en defecten 078 35 35 00
 - Spraak- en gehoorgestoorden kunnen een gasgeur, storingen en defecten melden via sms-codebericht naar 0477 77 70 80
- Defecte straatlampen kan je melden via www.straatlampen.be of in dringende gevallen ook via 0800 6 35 35
- Klachtencommissie Fluvius:
 - telefonisch bereikbaar op het gratis nummer 0800 60 001, op werkdagen van 8 tot 20 uur en op zaterdag van 9 tot 13 uur
 - schriftelijk via postbus 60, 9090 Melle

CIJFERS EN GRAFIEKEN - 31 DECEMBER 2019

Belangrijke opmerking:

Omwille van de totstandkoming van Fluvius System Operator als de fusiemaatschappij van Eandis System Operator en Infracx op 1 juli 2018 is een vergelijking van de cijfers 2019 met deze van 2018 niet steeds op vergelijkbare basis.

	31.12.2019	31.12.2018
FLUVIUS		
Financieel (geconsolideerde cijfers volgens Belgische boekhoudnormen)		
Balanstotaal (euro)	5.155.796.287	4.749.181.721
Omzet (euro)	1.653.391.316	1.637.245.192
Personeel		
Aantal personeelsleden Fluvius System Operator	4.616	3.928
• kaderleden	960	820
• uitvoerend	3.656	3.108
In voltijds equivalenten (VTE):	4.403,22	3.746,53
• kaderleden	936,66	802,51
• uitvoerend	3.466,56	2.944,02
Bijkomend aantal personeelsleden Fluvius Opdrachthoudende Vereniging		
• aantal	803	1.392
• VTE	772,84	1.330,60
Totaal Fluvius		
• aantal	5.419	5.320
• VTE	5.176,06	5.077,13
Exploitatiecijfers (in opdracht van de distributienetbeheerders)		
Uitbating en Beheer Netten		
Gerealiseerd investeringsbudget (bruto, in miljoen euro)	849,3	832,5
Aantal minuten/jaar/klant leveringsonbeschikbaarheid	17 min 47 sec	19 min 57 sec
Aardgas		
Aansluitingspunten	2.254.033	2.224.553
Lagedruknet (km)	47.991	47.241
Middendruknet (km)	1.100	10.034
Totale netlengte (km)	58.091	57.275
Elektriciteit		
Aansluitingspunten	3.492.793	3.468.917
Laagspanningsnet (km)	86.507	84.899
Middenspanningsnet (km)	47.161	46.700
Totale netlengte (km)	133.668	131.599
Lampen openbare verlichting en monumentenverlichting	1.165.665	1.164.249
Riolering		
Aansluitingspunten		654.876
Rioleringsnet (km)	11.712	11.593
Kabelnetinfrastructuur		
Aansluitingspunten	929.440	558.304
Kabelnet (km)	27.793	23.288
Sociale openbardienstverplichtingen		
Actieve budgetmeters elektriciteit	39.142	41.044
Actieve budgetmeters aardgas	26.486	27.770

	minimum 1 per gemeente	minimum 1 per gemeente
Oplaadpunten budgetmeterkaarten		
Sociale klanten elektriciteit	79.757	80.596
Sociale klanten aardgas	58.217	58.893
Geïnstalleerde digitale meters	171.026	/
Klantencontacten		
Gemiddeld aantal bezoeken aan klantenkantoren per maand	8.706	12.282
Telefonische oproepen callcenter	1.738.251	1.299.063
Gemiddeld totaal aantal bezoekers website per maand	365.860 ²	771.592

² Cijfers 2018 versus 2019 zijn moeilijk te vergelijken wegens een gewijzigd cookiebeleid, waardoor voor 2019 niet alle bezoeken meer geregistreerd worden.

Bestuurlijk verslag van de Raad van Bestuur

Overeenkomstig de wettelijke en statutaire bepalingen brengt de Raad van Bestuur van Fluvius System Operator cv ('Fluvius') verslag uit over de bestuurlijke activiteiten van de vennootschap gedurende het afgelopen boekjaar dat liep van 1 januari 2019 tot 31 december 2019.

Commerciële start van Fluvius op 7 februari 2019

Op 7 februari 2019 is Fluvius System Operator gestart met de commerciële lancering van zijn nieuwe merknaam 'Fluvius', het nieuwe logo, en bovenal met de geïntegreerde dienstverlening voor elke Vlaming. Deze lancering ging gepaard met een brede mediacampagne waarin het nieuwe merk 'Fluvius' als betrouwbaar en klantgericht gepositioneerd werd.

Integratie binnen Fluvius

In de loop van 2019 zijn verdere stappen gezet in de integratie van ex-Infrax en ex-Eandis. Op het vlak van het personeelsbeleid heeft de bedrijfsleiding met de vakorganisaties bindende afspraken vastgelegd die enerzijds rekening houden met de wettelijke beperkingen en mogelijkheden en anderzijds met de verworven rechten en plichten uit het verleden bij de beide ex-maatschappijen. Zo kwamen er afspraken in verband met de overgangsvoorwaarden, de werking van de Ondernemingsraad en het sociaal overleg, de 40-urenweek, functiewegingen enzovoorts.

Voorts boekte Fluvius het voorbije jaar belangrijke resultaten bij de eenmaking van processen en IT-systemen, waardoor aanzienlijke efficiëntieverbeteringen en kostenbesparingen behaald werden. De doelstelling blijft behouden om tegen 2022 jaarlijks weerkerende kostenbesparingen van 110 miljoen euro te realiseren.

Integratie van Integan

Als gevolg van een reorganisatie van de intergemeentelijke nutsbedrijven in de Antwerpse regio is op 1 april 2019 de opdrachthoudende vereniging 'Fluvius Antwerpen' ontstaan. Deze gefuseerde entiteit omvat de voormalige opdrachthoudende verenigingen Iveg, IMEA en Integan.

IMEA en Iveg behoorden reeds tot de Fluvius Economische Groep sinds de fusie van Eandis en Infrax op 1 juli 2018. Integan (voluit: *Intercommunale voor Teledistributie van het Gewest Antwerpen*) was tot 1 april 2019 een 'onafhankelijke' opdrachthoudende vereniging die in 14 gemeenten actief was in het beheer van kabeltelevisie-infrastructuur.

Omdat Fluvius System Operator als werkmaatschappij optreedt voor Fluvius Antwerpen, werd op 1 april 2019 het voltallige personeel van Integan overgenomen en geïntegreerd binnen Fluvius. Het ging om 105 personeelsleden (99,36 VTE's), waarvan 21 statutaire en 84 contractuele personeelsleden. De opdrachthoudende vereniging Integan hield op 1 april 2019, dit is op het ogenblik van de realisatie van de fusie tot Fluvius Antwerpen, van rechtswege op te bestaan.

Aandeelhouders- en groepsstructuur van Fluvius System Operator cv

Op 1 april 2019 vonden er twee belangrijke wijzigingen plaats in het aandeelhouderschap van Fluvius System Operator.

In de Antwerpse regio fuseerden drie opdrachthoudende verenigingen (Iveg, IMEA en Integan) tot de opdrachthoudende vereniging Fluvius Antwerpen. Zie ook hierboven bij het item 'Integratie van Integan'. In de provincie Limburg versmolten ook op 1 april 2019 de opdrachthoudende verenigingen Inter-energa (distributienetbeheer elektriciteit en gas), Inter-media (kabelnetbeheer) en Inter-aqua (rioolbeheer) tot één enkele opdrachthoudende vereniging Fluvius Limburg.

De energieregulator VREG heeft Fluvius Antwerpen en Fluvius Limburg erkend als netbeheerders voor elektriciteit en aardgas bij beslissingen van 25 april 2019.

We vermelden voorts dat de opdrachthoudende vereniging PBE op 1 april 2019 een fusie is aangegaan met Intergas. Deze transactie heeft geen impact gehad op het aandeelhouderschap van Fluvius of het werkingsgebied.

De tabel hierna geeft een overzicht van de aandeelhoudersstructuur van Fluvius System Operator cv op 31 december 2019. Deze aandelenverdeling is gebaseerd op het criterium 'aantal EAN's³ per aandeelhouder op 31 december 2016. De verhouding is in principe evolutief.

FLUVIUS SYSTEM OPERATOR	stemgerechtigde aandelen	
	aantal	% in Fluvius
Fluvius Antwerpen	4.489.304	17,33%
Fluvius Limburg	4.666.524	18,02%
Gaselwest	2.778.997	10,73%
Imewo	3.675.610	14,19%
Intergem	1.840.902	7,11%
Iveka	1.768.879	6,83%
Iverlek	3.486.875	13,46%
Sibelgas	497.124	1,92%
Infrax West	1.357.143	5,24%
PBE	945.183	3,65%
Riobra	394.394	1,52%
TOTAAL	25.900.935	100,00%

Consolidatiekring

De consolidatiekring van de Fluvius-groep volgens de criteria van de Belgische boekhoudnormen voor het boekjaar 2019 is weergegeven in de volgende tabel. Fluvius System Operator is telkens de consoliderende vennootschap.

geconsolideerde vennootschap	consolidatiemethode	kapitaalparticipatie van Fluvius System Operator
De Stroomlijn cv Brusselsesteenweg 199, 9090 Melle	integrale consolidatie	62,17%
Atrias cv Kanselarijstraat 17A, 1000 Brussel	vermogensmutatie	50,00%
Syductis cv Brusselsesteenweg 199, 9090 Melle	vermogensmutatie	33,28%

³ EAN = European Article Number, één EAN stemt overeen met één aansluiting voor één nutsvoorziening.

De kapitaalparticipatie van de consoliderende vennootschap Fluvius System Operator in De Stroomlijn is in vergelijking met eind 2018 gedaald van 64,03% naar 62,17% als gevolg van een kapitaalverhoging met 7.700 euro die de toetreding van de nieuwe, vierde vennoot De Watergroep moest mogelijk maken. De kapitaalverhoging bij De Stroomlijn werd volledig onderschreven door De Watergroep (77 nieuwe aandelen).

Voor de volledigheid vermelden we dat Synductis cv een participatie van 2,90% (eind 2018: 2,99%) in het kapitaal van De Stroomlijn cv aanhoudt.

De participaties van Fluvius System Operator in een aantal regionale bedrijvencentra worden niet geconsolideerd. De vennootschap kan er immers geen beslissende invloed uitoefenen op het beleid of heeft niet het recht om er een meerderheid van de bestuurders aan te duiden. Het gaat om participaties in de bedrijvencentra Kortrijk, Vlaamse Ardennen, Brugge, Gent, Oostende, Leuven, Tienen, Zennevallei en Waregem.

De participatie in het bedrijvencentrum Roeselare werd in 2019 verkocht aan een derde partij.

Het bedrijvencentrum Meetjesland werd in 2019 ontbonden; het overeenstemmend aandeel in de vereffening werd verkregen.

Fluvius System Operator heeft daarnaast nog een participatie van 4,35% in Duwolim, voluit Duurzaam Wonen Limburg. Ook dit is een niet-geconsolideerde participatie.

De moedervennootschap Fluvius System Operator heeft in de loop van 2019 geen aandelen van dochter- of geassocieerde vennootschappen verworven. Evenmin verwierven dochter- of geassocieerde vennootschappen aandelen in hun moedervennootschap.

Evolutie van de statuten van de onderneming

De statutenwijzigingen die de Buitengewone Algemene Aandeelhoudersvergadering van Fluvius System Operator had goedgekeurd op 7 december 2018, werden gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad op 24 april 2019. Deze wijzigingen betroffen onder meer bepalingen over de samenstelling en de bevoegdheden van de Raad van Bestuur, de vertegenwoordiging van de vennootschap en de activiteit databeheer.

Wijzigingen in het werkingsgebied

2019 bracht volgende wijzigingen in het werkingsgebied van Fluvius System Operator:

- vier Waalse gemeenten (Celles, Comines-Warneton, Ellezelles en Mont-de-l'Enclus) zijn per 31 december 2018 na een partiële splitsing uit de opdrachthoudende vereniging Gaselwest overgestapt naar de Waalse operator ORES Assets. Fluvius levert – op basis van een samenwerkingsovereenkomst met Ores – wel nog gedurende een beperkte periode diensten aan de bevolking van deze gemeenten;
- de West-Vlaamse gemeente Pittem heeft in 2019 beslist om voor rioolbeheer toe te treden tot de netbeheerder Fluvius West met ingang vanaf 1 januari 2020.

Btw-eenheid

De btw-eenheid 'Economische Groep Fluvius' omvat Fluvius System Operator cv en de geassocieerde ondernemingen De Stroomlijn en Synductis. Fluvius System Operator cv is de vertegenwoordiger voor deze btw-eenheid.

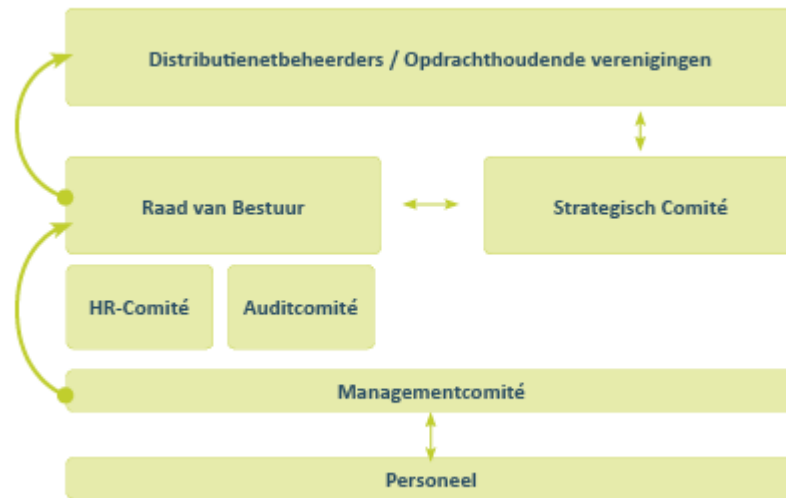
Cash pooling

Verschillende entiteiten uit de Fluvius Economische Groep nemen deel aan een systeem van cash pooling. In dit systeem worden thesaurieoverschotten en -tekorten op dagbasis onderling verrekend op één enkele gezamenlijke cashrekening bij de bank.

Dit systeem is voor de deelnemers globaal voordeliger dan wanneer ze elk aparte cashrekeningen zouden aanhouden. De deelnemers aan de cash pooling bij Fluvius zijn Fluvius System Operator zelf, de filialen De Stroomlijn en Synductis en de elf opdrachthoudende verenigingen/aandeelhouders.

Samenstelling van de bestuursorganen en het management

Dit is een overzicht van de verschillende bestuursorganen binnen de Fluvius Economische Groep en hoe zij onderling verbonden zijn:

RAAD VAN BESTUUR

De Raad van Bestuur van Fluvius System Operator heeft in 2019 twee verschillende samenstellingen gehad. Tot op de Algemene Aandeelhoudersvergadering van 28 maart 2019 was de 'oude' samenstelling van kracht. Op die Algemene Aandeelhoudersvergadering werd – in toepassing van de statuten en op voordracht van de aandeelhouders – overgegaan tot de benoeming van een volledig hersamengestelde Raad van Bestuur.

De namen van de twintig bestuurders die op 31 december 2019 lid waren van de Raad van Bestuur van Fluvius System Operator, zijn in de navolgende tabel aangeduid met donkerder gemarkeerde vakken.

Naam	Duur van het mandaat	Aantal bijgewoonde zittingen in 2019	Openbaar mandaat
Piet BUYSE, voorzitter	gans 2019	8	Dendermonde, burgemeester
Koen KENNIS, eerste ondervoorzitter	gans 2019	3	Antwerpen, schepen
Christophe PEETERS, tweede ondervoorzitter	gans 2019	4	Gent, gemeenteraadslid
Hans BONTE, derde ondervoorzitter	vanaf maart 2019	5	Vilvoorde, burgemeester
Bart BISSCHOPS	tot maart 2019	1	Dilsen-Stokkem, gemeenteraadslid
Jos CLAESSENS	tot maart 2019	3	Bocholt, schepen
Geert CLUCKERS	gans 2019	6	Diest, schepen
Lieven COBBAERT	vanaf maart 2019	4	Ichtegem, schepen

David COPPENS		3	Aalst, voorzitter gemeenteraad
Jan DALEMANS	vanaf maart 2019	5	Hechtel-Eksel, burgemeester
Charlotte DE BACKER	vanaf september 2019	2	Oostende, gemeenteraadslid
Jean-Pierre DE GROEF	tot maart 2019	3	Machelen, burgemeester
Christof DEJAEGHER	gans 2019	5	Poperinge, burgemeester
Jan DESMETH	vanaf maart 2019	5	Sint-Pieters-Leeuw, schepen
Paul DIELS	tot maart 2019	3	Lille, burgemeester
Wim DRIES	gans 2019	7	Genk, burgemeester
Raf DRIESKENS	tot maart 2019	2	Neerpelt, burgemeester
Sabine FRIEDERICHS	van maart tot 24 juli 2019	1	Oostende, gemeenteraadslid
Greet GEYPEN	gans 2019	8	Mechelen, schepen
Andries GRYFFROY	tot maart 2019	3	Vlaams parlementslicid, senator
Luc JANSSENS	tot maart 2019	2	Kapellen, schepen
Tom KERSEMANS	vanaf maart 2019	3	Lille, schepen
Lies LARIDON	gans 2019	8	Diksmuide, burgemeester
Luc MARTENS	tot maart 2019	2	Roeselare, gemeenteraadslid
Bert MEULEMANS	tot maart 2019	3	Boortmeerbeek, gemeenteraadslid
Nicky MARTENS	vanaf maart 2019	3	Tienen, gemeenteraadslid
Rita MOORS	vanaf maart 2019	4	Lummen, gemeenteraadslid
Willem-Frederik SCHILTZ	tot maart 2019	2	Vlaams parlementslicid
Paul TEERLINCK	tot maart 2019	1	Gent, ere-stadssecretaris
Louis TOBBACK	tot maart 2019	3	Leuven, burgemeester
Guy VAN DE PERRE	vanaf maart 2019	5	Kasterlee, schepen
Adinda VAN GERVEN	vanaf maart 2019	5	Brasschaat, schepen
Paul VERBEECK	tot maart 2019	3	Nijlen, burgemeester
Kristien VINGERHOETS	vanaf maart 2019	4	Hemiksem, schepen

De heer Nick Vandeveldt treedt op als secretaris van de Raad van Bestuur.

De Voorzitter van de Raad van Bestuur heeft geen leidinggevende operationele verantwoordelijkheden binnen het bedrijf. Dit geldt eveneens voor de Ondervoorzitters en de leden van de Raad van Bestuur.

In de Raad van Bestuur van Fluvius System Operator zetelen geen onafhankelijke bestuurders in de zin van artikel 526ter van het Wetboek van Vennootschappen.

Wijzigingen in de loop van 2019

Na de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2018 en de daarop volgende start van de gemeentelijke legislatuur 2019-2025 vanaf 1 januari 2019, zijn – zoals statutair voorzien – in de loop van het eerste kwartaal van 2019 alle mandaten in de opdrachthoudende verenigingen én hun werkmaatschappij Fluvius System Operator hernieuwd. Voor Fluvius System Operator gebeurde dit op een Buitengewone Algemene Aandeelhoudersvergadering op 28 maart 2019.

Om hun mandaat optimaal te kunnen invullen, kregen alle nieuwe bestuurders tijdens een studiedag een opleiding waarin diverse aspecten van zowel de energie- en distributiesector in het algemeen als Fluvius in het bijzonder aan bod kwamen.

Mevrouw Sabine Friederichs heeft met ingang van 24 juli 2019 ontslag genomen uit de Raad van Bestuur. Op voordracht van de opdrachthoudende vereniging Imewo heeft de Raad van Bestuur van Fluvius System Operator van 25 september 2019 mevrouw Charlotte De Backer, gemeenteraadslid in de stad Oostende, met onmiddellijke ingang voorlopig benoemd als bestuurder ter vervanging van mevrouw Friederichs. De eerstvolgende Algemene

Aandeelhoudersvergadering van Fluvius System Operator zal zich uitspreken over de definitieve benoeming van mevrouw De Backer.

Onafhankelijkheid gegarandeerd

Bij Fluvius System Operator geldt een strikte scheiding tussen de Raad van Bestuur en het management. Zo zijn de CEO en de andere leden van het Managementcomité géén lid van de Raad van Bestuur.

Alle mandaten van bestuurder – behoudens tussentijdse vervangingen – lopen in principe over een periode van zes jaar. De huidige legislatuur loopt van 2019 tot het eerste kwartaal van 2025. De mandaten van bestuurder zijn hernieuwbaar.

Voor een correct begrip: deze regeling van zesjarige mandaten geldt niet voor het Managementcomité, dat is samengesteld uit personeelsleden van de onderneming. Hun aanduiding in het Managementcomité geldt voor onbepaalde duur.

Het artikel 523 van het Wetboek van Venootschappen voorziet een specifieke procedure binnen de Raad van Bestuur in geval van een mogelijk rechtstreeks of onrechtstreeks belangenconflict van vermogensrechtelijke aard in hoofde van een bestuurder, dat strijdig is met een beslissing of een verrichting die behoort tot de bevoegdheid van de Raad van Bestuur van de onderneming. Deze wettelijke bepaling moest in 2019 niet worden toegepast.

AUDITCOMITÉ

Volgens artikel 25.B van de statuten heeft de Raad van Bestuur van Fluvius System Operator een Auditcomité opgericht. De samenstelling hiervan op 31 december 2019 was als volgt:

Naam	Functie	Aantal bijgewoonde zittingen
Jan Desmeth	voorzitter	2
Lieven Cobbaert	lid	4
Lies Laridon	lid	6
Kristien Vingerhoets	lid	5

Het Auditcomité vergaderde 7 keer in de loop van 2019. De belangrijkste dossiers die het Auditcomité behandelde, zijn de financiële rapportering, het budget en de resultaten van de interne audits.

Het Auditcomité rapporteert over zijn bevindingen aan de Raad van Bestuur.

De Raad van Bestuur heeft in 2019 zijn goedkeuring gegeven aan twee charters die rechtstreeks te maken hebben met audit: het Auditcomité Charter en het Charter Interne Audit. In deze documenten worden de opdrachten en verantwoordelijkheden van zowel de Dienst Interne Audit als het Auditcomité vastgelegd.

HR-COMITÉ

Zoals voorzien in de statuten (artikel 25.C) heeft de Raad van Bestuur van Fluvius System Operator in zijn schoot ook een HR-Comité opgericht. De samenstelling ervan was op 31 december 2019 als volgt:

Naam	Functie	Aantal bijgewoonde zittingen
Greet Geypen	voorzitter	5
Piet Buyse	lid	6
Rita Moors	lid	5
Kristien Vingerhoets	lid	5

Het HR-Comité heeft de statutaire opdracht om de ontwikkelingen in het HR-beleid van Fluvius System Operator op te volgen en er aanbevelingen over te geven aan de Raad van Bestuur. Het Comité kwam in de loop van 2019 7 keer samen (waarvan 1 keer via de schriftelijke procedure). Het besprak onder andere de integratie van het personeel van ex-Infrac, de benoemingen in het Managementcomité en het senior management, het mobiliteitsbeleid en het performantiemanagement.

Ook het HR-Comité rapporteert aan de Raad van Bestuur.

STRATEGISCH COMITÉ

Het Strategisch Comité zag er eind december 2019 als volgt uit:

Naam	Functie	Aantal bijgewoonde zittingen
Piet Buyse	voorzitter	7
Hans Bonte	lid	5
David Coppens	lid	4
Wim Dries	lid	6
Koen Kennis	lid	4
Christophe Peeters	lid	6

De statuten van de onderneming bepalen dat de voorzitter van de Raad van Bestuur ambtshalve ook de voorzitter van het Strategisch Comité is (artikel 25.D van de statuten).

Het Strategisch Comité stippelt de algemene strategie uit voor Fluvius System Operator en de volledige Fluvius Economische Groep. Bijzondere aandacht gaat naar de relaties van de vennootschap met de overheid en de regulator, met de aandeelhouders en met de andere stakeholders binnen het distributienetbeheer in Vlaanderen.

In 2019 kwam het Strategisch Comité 7 keer samen. Het Strategisch Comité boog zich onder meer over het dossier van de digitale metering, fibre-to-the-home en Atrias. Terugkerende punten op de agenda van het Strategisch Comité zijn de algemene ontwikkelingen in de marktwerking, wetgeving en de bredere context voor de distributienetbeheerders en hun werkmaatschappij.

Het Strategisch Comité rapporteert aan de Raad van Bestuur.

Tot 1 april 2019 hebben de Raden van Bestuur van de voormalige ondernemingen Eandis System Operator en Infrac als adviescomités bij het Strategisch Comité van Fluvius gefungeerd, specifiek met betrekking tot de integratie Eandis/Infrac. Na die datum zijn deze adviescomités opgeheven.

UITVOEREND COMITÉ

Artikel 25.A van de Fluvius-statuten schrijft voor dat, wanneer de Raad van Bestuur niet volledig bestaat uit onafhankelijke bestuurders, de Raad van Bestuur in zijn schoot een Uitvoerend Comité opricht. De leden van het Uitvoerend Comité moeten allemaal onafhankelijke bestuurders zijn in de zin van het artikel 1.1.1. §2, 74° van het Vlaams Energiebesluit van 19 november 2010. Zij worden benoemd door de Raad van Bestuur onder zijn leden. Tot op heden heeft deze statutaire bepaling van artikel 25.A over het Uitvoerend Comité geen concrete uitwerking gekregen: alle bestuurders van de onderneming zijn immers niet-onafhankelijke bestuurders.

MANAGEMENTCOMITÉ

De dagelijkse leiding van Fluvius is toevertrouwd aan het Managementcomité. Zie ook artikel 26 van de statuten van de onderneming.

Op 28 maart 2019 heeft de Raad van Bestuur aanpassingen doorgevoerd aan de lijst van de leden die belast zijn met het dagelijks bestuur en de operationele leiding van de onderneming, dit is het Managementcomité. Met ingang van 1 mei 2019 werd het aantal leden van het Managementcomité teruggebracht van 17 tot 10.

De samenstelling van het Managementcomité van Fluvius System Operator op 31 december 2019 was als volgt:

Naam	Titel / Bevoegdheid
Frank VANBRABANT	CEO
Raf BELLERS	directeur Supply Chain
Tom CEUPPENS	directeur Klantendienst
Guy COSYNS	directeur Databeheer
Wim DEN ROOVER	directeur Netuitbating
Jean Pierre HOLLEVOET	directeur Netbeheer
David TERMONT	CFO, directeur Financieel Beheer & ICT
Nick VANDELDE	directeur Secretariaat-Generaal
Ilse VAN BELLE	directeur HR & Communicatie
Filip VAN ROMPAEY	directeur Strategie

De CEO woont de zittingen van de Raad van Bestuur ambtshalve bij, evenwel zonder stemrecht.

De andere leden van het Managementcomité kunnen de zittingen van de Raad van Bestuur bijwonen indien dit opportuun is omwille van de behandelde agendapunten, maar ook zij hebben geen stemrecht in de Raad van Bestuur. Het Managementcomité vergadert in principe wekelijks, met uitzondering van een aantal vakantieperiodes.

Vanaf 2020 zal er binnen Fluvius een zogeheten 'Strategic Board' worden opgezet als een discussie- en beslissingsplatform waar strategische opties en posities kunnen worden overlegd. De Strategic Board vervangt een aantal versnipperde interne comités. Fluvius zet deze stap om de vinger aan de pols te kunnen houden binnen een snel wijzigende context en zo nodig flexibel en met gepaste snelheid beleidsbeslissingen te kunnen nemen.

Genderdiversiteit in de bestuurs- en managementorganen (situatie op 31 december 2019)

	Totaal	Man	Vrouw
Raad van Bestuur	20	13	7
Auditcomité	4	2	2
HR-Comité	4	1	3
Strategisch Comité	6	6	0
Managementcomité	10	9	1

Bij het senior management van Fluvius zijn er 36 mannen en 5 vrouwen.

Beleid inzake diversiteit

De verloning binnen de onderneming is volledig en uitsluitend afhankelijk van de functie die de medewerkers uitoefenen. Hun geslacht speelt daarin geen enkele rol. Het tweejaarlijks loonkloofrapport van Fluvius (gedateerd 30 april 2019) bevat een gedetailleerde analyse van de bezoldigingsstructuur die de onderneming hanteerde in 2017-2018. Dit rapport wordt opgesteld in toepassing van de wet van 22 april 2012 ter bestrijding van de loonkloof

tussen mannen en vrouwen en het wordt verplicht door de Ondernemingsraad besproken. Die Ondernemingsraad oordeelt dan op basis van de resultaten in het loonkloofrapport of er acties moeten worden ondernomen voor genderneutrale verloning. De Ondernemingsraad van Fluvius System Operator heeft na een uitvoerige bespreking van het vermelde loonkloofrapport geoordeeld dat er geen bijkomende acties vereist waren: inzake aanwervingen, promoties en dergelijke hanteert Fluvius immers een strikte gelijkheid tussen kandidaten, ongeacht hun geslacht, afkomst, overtuiging, ...

Voor de leden van de bestuursorganen (Raad van Bestuur, Auditcomité, HR-Comité, Strategisch Comité) gelden er statutair vastgelegde regels, die erop neerkomen dat de aandeelhouders volledig autonoom en onafhankelijk van elkaar kandidaten voordragen voor de Raad van Bestuur.

In de samenstelling van de Raad van Bestuur werd vanaf de hersamenstelling eind maart 2019 de regel van *“minstens één derde van de leden is van het andere geslacht dan de overige leden”* gerespecteerd.

Verklaring inzake deugdelijk bestuur

Fluvius System Operator streeft ernaar de principes van deugdelijk bestuur in de praktijk te brengen. De Belgische Corporate Governance-codes voor beursgenoteerde en niet-beursgenoteerde ondernemingen zijn de maatstaf voor de kwaliteit van deugdelijk bestuur. Ze vormen de basis voor het eigen Corporate Governance Charter van Fluvius System Operator. Net zoals beide codes gaat ook ons eigen Charter uit van een evenwicht tussen ondernemerschap en controle, en tussen prestaties en conformiteit.

Het Corporate Governance Charter is ook opgesteld met het oog op de bepalingen die de wet- en decreetgevers opleggen om een correcte werking van de energiemarkt te garanderen. Die bepalingen spitsen zich in eerste instantie toe op de verhouding tussen de netwerkbeheerders en de netwerkgebruikers. Die regels moeten garanderen dat alle netwerkgebruikers een niet-discriminerende toegang hebben tot het netwerk van gas en elektriciteit.

Op een aantal punten moet het Corporate Charter van Fluvius afwijken van de algemene Belgische charters. Dit is hoofdzakelijk een gevolg van de specifieke wet- en regelgeving die van toepassing is op Fluvius als werkmaatschappij voor beheerders van distributienetwerken voor gas, elektriciteit en andere nutsvoorzieningen. Dergelijke afwijkingen worden ook verklaard door de aandeelhoudersstructuur van de vennootschap, met name de elf opdrachthoudende verenigingen die op hun beurt allemaal enkel openbare lokale besturen als aandeelhouder hebben.

De Raad van Bestuur van de vennootschap legt het Corporate Governance Charter van Fluvius vast.

De Raad van Bestuur, het Auditcomité, het HR-Comité en het Managementcomité hebben aandacht voor mogelijke toepassingsproblemen met betrekking tot het Charter. Indien nodig nemen ze maatregelen om die problemen te corrigeren. De concrete invulling van het Charter en de naleving ervan berusten zowel bij de bestuurders, het management als het personeel van Fluvius.

Het Ethisch Charter, ons ethisch kompas

Het Ethisch Charter van Fluvius beschrijft hoe ethisch moet worden gehandeld binnen de professionele context van Fluvius en zijn aandeelhouders. Het reikt in die zin aan onze medewerkers een ethisch kompas aan om morele kwesties te benaderen, complexe situaties correct in te schatten, de juiste beslissingen te nemen en passend te handelen. Zo vormt het een houvast om onze basiswaarden in de praktijk om te zetten en ethisch correcte beslissingen te nemen.

Het Ethisch Charter formuleert duidelijke richtlijnen inzake anti-corruptie en het voorkomen van omkoping door de eigen medewerkers.

Al onze medewerkers kunnen zich ook tot hun leidinggevenden richten voor advies over ethische kwesties.

Naar aanleiding van de fusie van de beide vroeger werkmaatschappijen tot Fluvius zal het vroegere Ethisch Charter van Eandis worden herwerkt tot een Fluvius Ethisch Charter. Tot nader order blijven de bepalingen van het Eandis Ethisch Charter gelden.

Advies en meldingen in verband met ethiek

Fluvius heeft een duidelijke procedure voor meldingen van onethisch gedrag. Iedere medewerker kan mogelijke of vermoedelijke inbreuken op het Ethisch Charter of externe regels melden bij de Deontologische Cel.

Deze instantie staat borg voor de strikt vertrouwelijke behandeling van elke melding of klacht. De Deontologische Cel is samengesteld uit specialisten van verschillende geledingen van ons bedrijf en wordt voorgezeten door het afdelingshoofd Juridisch Beheer. Bij een concrete melding start de Deontologische Cel een grondig onderzoek naar de feiten. Als de melding terecht blijkt, dan wordt het dossier met een concreet advies overgemaakt aan de directie Personeelsbeheer, voor het gepaste gevolg (sancties, ...).

In de loop van 2019 heeft de Deontologische Cel geen enkele melding ontvangen van een mogelijke inbreuk op de ethische regels.

Beleid inzake mensenrechten

Een actief mensenrechtenbeleid wordt voor Fluvius minder materieel ingeschat, gelet op het feit dat het eigen werkingsgebied beperkt is tot het Vlaams Gewest en dat bovendien het merendeel van de activiteiten uitgeoefend wordt binnen een strikt wetgevend en gereguleerd kader.

Wat betreft de mensenrechtenaspecten voor de aangewende materialen voorzien de aankoopprocedures en lastenboeken van Fluvius in een aantal maatregelen die misbruiken, zoals bijvoorbeeld bij de productie van materialen in lageloonlanden, moeten voorkomen. Zo moeten kandidaat-leveranciers een verklaring op erewoord indienen.

Fluvius zelf voert geen actieve controles uit in buitenlandse productievestigingen.

Beleid inzake risico's en risicobeheersing

Elk bedrijf wordt geconfronteerd met een aantal onzekerheden en risico's. Fluvius pakt de potentiële risico's op een gestructureerde manier aan voor alle beleidsaspecten en dit via de methodiek van het 'integraal risicobeheer'. Permanente opvolging en diverse procedures moeten helpen om de onzekerheden en risico's maximaal te beheersen.

De risico's worden ingeschaald in vijf categorieën: (1) strategische risico's, (2) bedrijfsrisico's, (3) generieke bedrijfsrisico's, (4) operationele risico's en (5) generieke operationele risico's. We behouden enkel de risico's die relevant zijn voor één of meer bedrijfsprocessen.

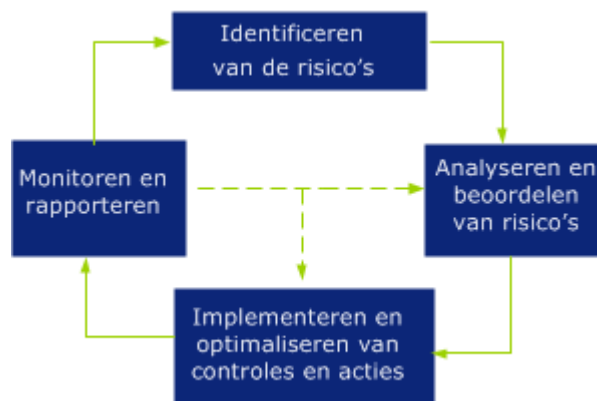
De lijst met risico's wordt jaarlijks geactualiseerd. Aanpassingen aan risico's of hun inschaling kunnen op elk ogenblik worden doorgevoerd indien daarvoor aanwijzingen zijn. De rapportering over de risico's aan het

Managementcomité en het Auditcomité gebeurt op kwartaalbasis; indien nodig volgt er ook een ad hoc rapportering.

Risico's inschatten en aanpakken

De methodiek van het risicobeheer omvat vier stappen:

- identificatie van risico's
- analyse en beoordeling volgens impact en waarschijnlijkheid
- implementatie en optimalisatie van controles en acties
- monitoring en rapportering.

Voor de beoordeling of scoring van de strategische risico's hanteert Fluvius een eenvoudige kleurenschaal:

- groen: er is geen gevaar voor de strategische doelstellingen – geen actie nodig
- geel: het gaat om een risico dat de realisatie van de strategie kan afremmen – vergt aandacht en acties op onderliggende risico's
- oranje: dit zijn hinderende risico's – actie op korte termijn in noodzakelijk
- rood: men beoordeelt het risico als bedreigend voor de realisatie van de strategische doelstellingen – er is onmiddellijk nood aan een gecoördineerde actie.

Ook voor de beoordeling van de geïdentificeerde operationele risico's wordt dezelfde methodiek gehanteerd. Strategische risico's worden gevalideerd door de Raad van Bestuur, bedrijfsrisico's door het Managementcomité en operationele risico's door de bevoegde bedrijfsproces-eigenaar. De interne auditdiensten auditeren stelselmatig en op regelmatige basis alle bedrijfsprocessen – waaronder de financiële processen – op mogelijke risico's. Elke aanbeveling krijgt een score mee die de prioriteit voor remediëring bepaalt.

De interne audit bij Fluvius System Operator werkt volgens de internationaal gangbare IIA-standaarden. IIA staat voor 'Institute of Internal Auditors'. Deze werkwijze en certificering garandeert een hoge mate van professionele aanpak van de interne auditwerkzaamheden.

Fluvius beschikt voorts over formele procedures die zullen gelden in geval van een noodsituatie of ramp; ze beschrijven opdrachten, verantwoordelijkheden en procedures voor reactie op de noodsituatie en het herstel van de normale werking van de onderneming. Bij noodsituaties komt een kernteam op managementniveau samen om de nodige werkzaamheden te coördineren. Het bestaat uit vier complementaire basisdocumenten: (1) een Crisis

Management Plan, met daarin ook een communicatieplan, (2) noodplannen, (3) een Disaster recovery Plan en (4) bedrijfscontinuïteitsplannen.

Aandacht voor de beveiliging van bedrijfsinformatie

Een specifieke dienst Informatiebeveiliging coördineert de werkzaamheden om de IT-systemen te beveiligen en de risico's zo beperkt mogelijk te houden. De onderneming voorziet ook in opleidingen over dit thema.

In 2019 heeft Fluvius een aangepast reglement 'Informatiebeveiliging' ingevoerd. Dit reglement geeft de medewerkers duidelijke bindende richtlijnen over een correcte omgang met bedrijfsgegevens. Een flyer vat de belangrijkste punten uit dit reglement samen. Het reglement over informatiebeveiliging is ook gekoppeld aan het Arbeidsreglement.

Financiële risico's

De Raad van Bestuur heeft de volgende financiële risico's geïdentificeerd:

- **Prijrisico**

Fluvius System Operator rekent als werkmaatschappij al zijn kosten m.b.t. de operationele activiteiten in zijn werkingsgebied – integraal en zonder enige winstmarge – door aan zijn aandeelhouders/opdrachtgevers, met name de elf opdrachthoudende verenigingen. Deze laatste zijn zelf voor hun inkomsten onderworpen aan een reguleringssysteem of aan wettelijk of contractueel vastgelegde regelingen.

- Voor elektriciteit en gas bepaalt de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) de tariefinkomsten van de DNB's. Er is dus geen wezenlijk prijrisico voor deze entiteiten uit de Fluvius Economische Groep, behoudens het eventuele risico verbonden aan het verwerpen van bepaalde kosten.
- De inkomsten van de opdrachthoudende verenigingen die rioleringstaken uitoefenen, spruiten voort uit de toepasselijke wetgeving, met name het Vlaams Drinkwaterdecreet van 18 juli 2003 (gecoördineerd op 15 juni 2018). Investerings in deze activiteit worden gedragen door de Vlaamse Milieumaatschappij en de gemeentebesturen.
- Voor de kabelactiviteit, ten slotte, gelden diverse contractuele afspraken met de firma Telenet, die commerciële diensten aanbiedt via het kabelnet dat eigendom is van de desbetreffende opdrachthoudende verenigingen.

Ook de geconsolideerde en niet-geconsolideerde ondernemingen waarin Fluvius System Operator een kapitaalparticipatie heeft (dit zijn De Stroomlijn, Atrias, Synductis), werken op dezelfde manier. Zij rekenen elk het relevante deel van hun kosten door aan Fluvius, die deze kosten vervolgens integreert in de eigen totale werkingskosten voor doorrekening aan de opdrachthoudende verenigingen.

- **Liquiditeitsrisico**

De financiële diensten van Fluvius System Operator volgen de liquiditeitspositie van de Fluvius Economische Groep dagelijks op. De cashpooling tussen Fluvius System Operator, de verschillende opdrachthoudende verenigingen, De Stroomlijn en Synductis is daarbij een belangrijk instrument.

De vennootschap beschikt over een aantal financieringsinstrumenten op korte termijn. Het gaat meer bepaald om een cashfaciliteit ('*straight loan facilities*'), een wentelkrediet en een programma voor

uitgiftes van thesauriebewijzen ('commercial paper'). De eerste twee instrumenten zijn gecommiteerde faciliteiten, het thesauriebewijzenprogramma is op niet-gecommiteerde basis.

Fluvius is ervan overtuigd dat deze financieringsmiddelen op korte termijn toereikend zijn om het aanwezige liquiditeitsrisico adequaat op te vangen.

- **Kredietrisico**

Het kredietrisico omvat het risico dat de ene partij bij een financieel instrument haar verplichtingen niet zal nakomen, waardoor bij de andere partij een financieel verlies kan ontstaan. Het maximale kredietrisico is de balanswaarde van elk financieel actief.

Fluvius System Operator – als rechtsopvolger van Eandis en Infrac – is in het kader van zijn exploitatie-opdracht ten bate van de opdrachthoudende verenigingen sinds enkele jaren actief als emittent van diverse schuldinstrumenten. In het verleden hebben zowel Eandis System Operator als Infrac obligatieleningen uitgeschreven. Dit paste volledig in een politiek van diversificatie wat betreft de aard van de instrumenten, de tegenpartijen, instrumenten met of zonder kapitaalaflossingen enzovoorts.

Ook bankleningen vormen een wezenlijk deel van de financiering van de Fluvius Economische Groep. Deze leningen worden evenwel rechtstreeks opgenomen door de opdrachthoudende verenigingen en vormen dus voor Fluvius System Operator (en bij uitbreiding de Fluvius-groep) geen financieel risico.

Fluvius beheert het maturiteitsprofiel op actieve wijze om de nodige herfinancieringen maximaal in de tijd te kunnen spreiden. Voor meer details over de voor het kredietrisico relevante bedragen, zie de financiële rekeningen.

- **Incassorisico**

Het incassorisico is bij Fluvius System Operator eerder beperkt, aangezien de vennootschap quasi al zijn inkomsten genereert uit de doorrekening van de kostprijs van zijn operationele activiteiten aan zijn opdrachtgevers, met name de elf opdrachthoudende verenigingen, die ook de aandeelhouders van de onderneming zijn.

- **Valutarisico**

Alle gereguleerde en niet-gereguleerde inkomsten van Fluvius System Operator en van de ondernemingen die zij opneemt in de consolidatiekring, zijn uitgedrukt in euro. Ook alle uitstaande schuldinstrumenten, van welke aard ook, zijn in euro. Hierdoor is de Fluvius-groep niet blootgesteld aan wezenlijke valutarisico's.

Juridische geschillen

Het Hof van Beroep in Antwerpen had op 17 december 2017 een vordering tot schadevergoeding vanwege telecomoperator Proximus ongegrond verklaard. Deze vordering had betrekking op afspraken die de toenmalige zuivere kabelintercommunales (uit de voormalige Infrac-groep) en Interkabel hadden gemaakt met telecomoperator Telenet.

Eind juni 2019 heeft Proximus dan een verzoek tot verbreking van het arrest van het Antwerpse Hof van Beroep ingediend bij het Hof van Cassatie. Daarop hebben de opdrachthoudende verenigingen met kabelactiviteit uit de Fluvius Economische Groep en Interkabel hun conclusies ingediend bij het Hof van Cassatie. Ook Telenet heeft inmiddels deze stap gezet.

Een uitspraak in cassatie wordt niet verwacht vóór begin 2021.

De Correctionele Rechtbank van Turnhout heeft Eandis vrijgesproken voor een gasexplosie met dodelijke afloop op 23 november 2015.

De Correctionele Rechtbank van Gent had het vroegere Eandis in april 2017 in eerste aanleg veroordeeld voor een arbeidsongeval in 2015 waarbij een eigen medewerker betrokken was. Tegen deze beslissing had Eandis beroep aangetekend. Het Hof van Beroep heeft de eerdere uitspraak van de Correctionele Rechtbank echter bevestigd. Fluvius onderneemt de nodige acties om zich aan de beslissing te conformeren. Alleszins is Fluvius in overeenstemming met de arbeidsinspectie.

Belangrijkste evoluties bij de ondernemingen waarin Fluvius System Operator participeert

De Stroomlijn

De Stroomlijn is het klantencommunicatiecentrum voor Fluvius en TMVW/Farys. De aandeelhouders van De Stroomlijn zijn Fluvius System Operator (64%), TMVW/Farys (33%) en Synductis (3%).

De rekeningen van De Stroomlijn worden integraal geconsolideerd met deze van Fluvius System Operator.

Bij de fusie tot Fluvius System Operator was beslist dat De Stroomlijn zou worden ingezet als het contactcenter voor het hele werkingsgebied en alle klanten van Fluvius. Vanaf begin 2019 opereert De Stroomlijn effectief als het klantencommunicatiecentrum voor heel Fluvius, inclusief het vroegere Infrax-werkingsgebied.

Eind 2019 telde De Stroomlijn 301,50 voltijds equivalente medewerkers. Zij zijn tewerkgesteld in vier vestigingen: Mechelen, Ieper, Ledeborg-Gent en Hasselt. De site in Hasselt werd begin 2019 in dienst genomen.

De Stroomlijn realiseerde in 2019 een totaalomzet van 17,0 miljoen euro (2018: 14,1 miljoen euro). Het balanstotaal per 31 december 2019 bedroeg 4,7 miljoen euro (eind 2018: 4,6 miljoen euro).

Atrias

Atrias staat in voor de creatie van een gemeenschappelijk data-uitwisselingsplatform voor gegevensuitwisseling tussen alle actoren op de Belgische energiemarkt, maar ook voor het beheer, het onderhoud en de exploitatie daarvan. Atrias moet alle aparte datasystemen bij de Belgische distributienetbeheerders vervangen en centraliseren in één enkel, federaal georganiseerd systeem. Dit moet het fundament vormen voor een vlot functionerende vrije energiemarkt in België.

Alle Belgische distributienetoperatoren voor elektriciteit/gas zijn aandeelhouder bij Atrias: Fluvius System Operator (50%), Ores Assets (16,67%), Sibelga (16,67%), Resa (15,05%), AIEG (0,54%), AIESH (0,54%) en Réseau d'Énergie de Wavre (0,54%).

Reeds tijdens de voorbereidende werkzaamheden en de implementatie van het systeem in 2018 werd een aantal tekortkomingen vastgesteld. Dit leidde tot de opstart van een procedure van geschillenbeslechting met de externe projectpartner Accenture. Uiteindelijk werd na onderhandelingen een vernieuwde samenwerking Atrias/Accenture afgesproken. De nieuwe implementatiedatum werd vastgelegd op september 2021.

Eind 2019 telde Atrias 24 werknemers (23,50 voltijds equivalenten).

Voor consolidatiedoeleinden geldt Atrias als een geassocieerde deelneming. Atrias wordt geconsolideerd met Fluvius System Operator op basis van vermogensmutatie.

Synductis

Synductis bevordert de synergie bij werken op het openbaar domein en geeft gestalte aan een actief minderhinderbeleid.

Fluvius System Operator heeft in Synductis een participatie van 758 aandelen op een totaal van 1.860. De overige aandeelhouders van Synductis zijn TMVW/Farys, IWVA, IWVB, Proximus en Pidpa. Daarnaast is er een nauwe samenwerking met Aquafin en de Vlaamse Administratie Wegen en Verkeer (AWV) op basis van onderlinge samenwerkingsovereenkomsten.

In 2019 werden statutenwijzigingen goedgekeurd, waardoor de sector 'planningscoördinatie' geschrapt werd. Hierdoor werden ook de aandelen B geschrapt en was Aquafin niet langer venoot.

Pidpa is toegetreden voor de activiteit 'uitvoeringscoördinatie'. IWVB bevindt zich momenteel in een procedure van vereffening (nog niet gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad). Synductis kan zich pas conformeren aan dit nieuwe feit van zodra de IWVB-vereffening formeel voltooid is.

Het businessplan voor Synductis vertrekt vanuit de idee van kwalitatieve dienstverlening aan de klant (lokaal bestuur, inwoners, handelaars, bedrijven). De uitbouw van een performant ICT-platform moet daartoe bijdragen.

Synductis werkt niet met eigen personeel. De deelnemende nutsbedrijven stellen hun eigen medewerkers ter beschikking van Synductis in functie van de noodzaak en de projecten die zich aandienen.

Synductis boekte in het boekjaar 2019 een omzet van 1,7 miljoen euro, dit is 24,6% hoger dan de omzet over 2018 die afgerond 1,3 miljoen euro bedroeg.

Synductis wordt als onderneming met een deelnemingsverhouding geconsolideerd volgens de methode van vermogensmutatie.

Controle door de commissaris en diens remuneratie

Het revisorenkantoor Ernst & Young Bedrijfsrevisoren (EY) treedt op als commissaris van de vennootschap. Tot 23 mei 2019 was de heer Paul Eelen, bedrijfsrevisor, de vaste vertegenwoordiger van EY. Op verzoek van EY heeft de Raad van Bestuur van Fluvius System Operator op 23 mei 2019 kennis genomen van de vervanging van de heer Eelen als vast vertegenwoordiger door de heer Marnix Van Dooren, bedrijfsrevisor.

Het mandaat van EY loopt tot de Jaarvergadering van 2020. Dit mandaat voor EY geldt ook voor de IFRS-rapportering.

De vergoeding voor de controlewerkzaamheden van de commissaris bedraagt op jaarbasis 74.011 euro. In 2019 ontving de commissaris geen bedragen voor eventuele supplementaire controlewerkzaamheden buiten zijn opdracht ('one-to-one regel').

De commissaris heeft over het boekjaar 2019 zowel een controle uitgevoerd op de financiële verslaggeving (zie het Financieel Verslag) als een zogenaamde compliance check op de niet-financiële en diversiteitsinformatie die Fluvius krachtens de wet van 3 september 2017 verplicht moet opnemen in de jaarverslaggeving.

EY Bedrijfsrevisoren verklaarde op 20 maart 2019 formeel aan het Auditcomité dat zij onafhankelijk zijn in de uitvoering van hun commissarismandaat. Eenzelfde verklaring van onafhankelijkheid werd afgelegd ten aanzien van de Algemene Aandeelhoudersvergadering op 23 mei 2019.

Fluvius System Operator heeft het revisorenkantoor BDO belast met de attestering van het cashmanagement, evenals de waardering van de Regulatory Asset Base (RAB) en de slopingen. Dit mandaat voor BDO loopt principieel af eind 2019.

Korte bespreking van de financiële resultaten

Voor een correcte interpretatie van de financiële resultaten moet men rekening houden met de impact op de rekeningen van de fusie door overneming op 1 juli 2018.

Voor de cijfers met betrekking tot het boekjaar 2018 volgens de Belgische boekhoudregels (BE-GAAP) gold retroactiviteit voor de impact van de fusie tot 1 januari 2018, zodat die gerapporteerde cijfers het volledige jaar voor de fusievennootschap betreffen. De BE-GAAP cijfers voor 2019 slaan uiteraard ook op een volledig jaar als gefuseerde onderneming. Een vergelijking 2018/2019 op gelijke basis is dus mogelijk.

Voor de rapportering volgens de internationale IFRS-standaard gelden andere regels. Voor het eerste semester van het boekjaar 2018 (1 januari tot en met 30 juni) hebben de cijfers enkel betrekking op ex-Eandis System Operator, de cijfers voor het tweede semester 2018 (1 juli tot en met 31 december) slaan op de fusievennootschap Fluvius System Operator. Voor het boekjaar 2019 stelt zich uiteraard geen probleem: deze cijfers betreffen Fluvius System Operator voor het volledige jaar. Dit betekent evenwel dat een vergelijking 2018/2019 in IFRS-cijfers niet op dezelfde basis gebeurt.

De beknopte bespreking van balans en resultatenrekening hierna is gebaseerd op de geconsolideerde BE-GAAP jaarcijfers voor de Fluvius-groep, dit is Fluvius System Operator cv als consoliderende entiteit samen met zijn geconsolideerde entiteiten Atrias, De Stroomlijn en Synductis.

Balans

Het balanstotaal bedraagt 5.155,8 miljoen euro (31/12/2018: 4.749,2 miljoen euro). Aan de activazijde bestaat het balanstotaal uit 9,2 miljoen euro aan vaste activa en 5.146,6 miljoen euro aan vlottende activa.

Op de passivazijde bedraagt het eigen vermogen van de onderneming 1,5 miljoen euro, de belangen van derden 100.400 euro, voorzieningen en uitgestelde belastingen bedragen 258,5 miljoen euro en de schulden totaliseren

4.895,7 miljoen euro. De schulden splitsen zich uit in 3.821,1 miljoen euro aan langlopende schulden en 1.020,3 miljoen euro aan kortlopende schuld.

Resultatenrekening

Fluvius System Operator realiseerde over 2019 een omzet van 1.653,4 miljoen euro (2018: 1.637,2 miljoen euro). De bedrijfsopbrengsten kwamen uit op een totaalbedrag van 1.685,9 miljoen euro met 1.673,4 miljoen euro aan bedrijfskosten. Dit resulteerde in een bedrijfswinst van 12,5 miljoen euro.

De financiële opbrengsten voor 2019 bedroegen 124,9 miljoen euro, terwijl er financiële kosten ten belope van 128,6 miljoen euro geboekt werden.

Er werden in het boekjaar 2019 geen uitzonderlijke kosten of opbrengsten geboekt.

De winst voor belastingen bedroeg 8,7 miljoen euro; de winst na belastingen komt – zoals steeds – uit op nul als gevolg van de werking aan kostprijs.

Investerings in 2019

De bruto investeringen, uitgevoerd door Fluvius, bedroegen in 2019 849,3 miljoen euro. Ten opzichte van de investeringen in 2018 noteren we een stijging met 2%. Dit totaal investeringsbedrag splitst zich uit in 493,3 miljoen euro voor elektriciteit, 183,2 miljoen euro voor gas, 75,9 miljoen euro voor de rioolactiviteit, 41,7 miljoen euro voor kabeltv-infrastructuur en 55,2 miljoen euro voor andere investeringen zoals de warmteactiviteit, voertuigen, Atrias, en ICT.

Financiering van Fluvius System Operator

Fluvius System Operator is een vennootschap die een beroep heeft gedaan op het publieke spaarwezen. De relevante wet- en regelgeving is dan ook van toepassing. Derhalve werkt Fluvius conform de regels inzake marktmisbruik.

De opdrachthoudende verenigingen/aandeelhouders staan borg voor de obligaties en aanverwante schuldinstrumenten die Eandis System Operator en Infracx in het verleden hebben uitgegeven. Deze schuldinstrumenten zijn genoteerd op de volgende beurzen:

- Beurs van Luxemburg – gereglementeerde markt
- Euronext Brussel – gereglementeerde markt
- Euronext Growth Brussel – niet-gereglementeerde markt
- Open Market Frankfurt (*'Freiverkehr'*) – niet-gereglementeerde markt

In 2019 heeft Fluvius geen nieuwe uitgiftes gedaan onder het bestaande Euro Medium Term Note-programma (EMTN) voor de uitgifte van internationaal geplaatste obligaties. Er werden evenmin stand-alone plaatsingen uitgevoerd.

In 2019 heeft Fluvius System Operator geen nieuwe transacties uitgevoerd met afgeleide producten (*'derivaten'*).

De vennootschap vertoont in zijn jaarrekeningen, zowel enkelvoudig als geconsolideerd, geen overgedragen verliezen.

Evolutie van de rating van Fluvius System Operator

Fluvius System Operator heeft twee corporate ratings, namelijk bij Moody's Investors Service ('Moody's) en bij Creditreform Rating AG ('Creditreform').

De Moody's rating bleef het ganse jaar 2019 op A3. Wel heeft het ratingbureau Moody's op 25 juli 2019 de vooruitzichten van deze rating van positief naar stabiel herzien. Deze beslissing was voornamelijk ingegeven door de tariefdalings die de regulator VREG heeft opgelegd, de verwachte groei van de investeringsuitgaven en het relatief hoge dividend dat aan de aandeelhouders van de opdrachthoudende verenigingen wordt uitgekeerd.

De rating bij Creditreform is sinds 5 oktober 2018 en gedurende gans 2019 ongewijzigd gebleven op A+ met stabiele vooruitzichten.

Bijkantoren

Fluvius heeft geen bijkantoren.

Beleid inzake onderzoek & ontwikkeling

Fluvius is één van de 25 validatieknooppunten van de Energy Web Chain (EWC). EWC is 's werelds grootste blockchainnetwerk voor energie met meer dan 100 deelnemers. De focus van EWC ligt op het faciliteren en versnellen van de energietransitie. Fluvius bouwt voortaan mee aan het netwerk door het ter beschikking stellen van infrastructuur om berichten in het netwerk te verwerken, maar ook door mee bouwstenen uit te tekenen. Deze actieve deelname van Fluvius aan EWC getuigt van de manier waarop de onderneming technologische nauwgezet opvolgt en actief ondersteunt waar dit veelbelovende perspectieven biedt voor de energiesector.

Fluvius is een deelnemer aan Internet of Energy ('IO.Energy'). Dit project draait om een real-time, open en neutraal communicatieplatform dat prosumenten koppelt aan lokale of centrale energiemarkten. Het initiatief kadert in de noodzakelijke flexibiliteit voor het energiesysteem van morgen dat gekenmerkt zal zijn door decentrale, intermitterende productie. Een eerste projectfase van IO.E werd in juni 2019 afgesloten met de selectie uit 60 voorstellen van acht ideeën die nu verder zullen worden getest op hun relevantie en toegevoegde waarde voor de eindverbruikers. Pas bij een geslaagde testfase zal een idee op grote schaal getest worden. Mogelijks zal één of meer van deze ideeën uitgroeien tot reële producten of diensten met het potentieel om het energielandschap van morgen drastisch te veranderen. De geselecteerde ideeën hebben onder meer betrekking op het energiepotentieel van commercieel vastgoed, een 'plug-and-play' smart energy home, energy communities, enz.

Andere beleidselementen

Databeheer

Databeheer omvat het verzamelen, beheren, verwerken, beveiligen, en bewaren van meetgegevens op de toegangspunten tot het distributienet voor gas en elektriciteit, het beheer van het toegangsregister, de uitwisseling van data tussen marktpartijen, het faciliteren van innovaties, enzovoorts. De Vlaamse decreetgever heeft deze opdracht toevertrouwd aan de werkmaatschappij, in het verlengde van de andere deeltaken van het distributienetbeheer. Het databeheer wordt uitgeoefend in volle onafhankelijkheid van de activiteit en de rekeningen van het databeheer ten opzichte van de andere activiteiten die aan Fluvius werden opgelegd.

Fibre-to-the-home (FttH)

Fluvius besliste in 2018 om vijf pilootprojecten voor de uitrol van glasvezel-tot-in-de-woning (fibre-to-the-home, ook wel FttH) op te zetten. De vijf uitgekozen testgebieden waren gelegen in Genk, Gent, Poperinge, Diksmuide en Antwerpen, elk met een gedifferentieerde aanpak. In totaal zijn in de vijf projectgebieden ongeveer 15.000 woningen betrokken.

Dit project ging onder de naam 'Fluvius Glasvezel' van start in het voorjaar van 2019 met de uitrol in zes Genkse wijken voor ongeveer 4.500 woningen. De andere testgebieden volgden in de loop van 2019 en 2020. Voor deze pilootprojecten had Fluvius een budget van 30 miljoen euro uitgetrokken.

Bij een gunstige evaluatie van de pilootprojecten kan in een volgende fase een opschaling naar een groter volume van aansluitingen op Fluvius Glasvezel overwogen worden.

Dankzij de FttH-technologie realiseert Fluvius supersnelle internetverbindingen door middel van een aantal centrale stopcontacten. Van daaruit loopt een glasvezelkabel naar de huizen in de buurt. Telecomoperatoren kunnen dan hun eigen infrastructuur aansluiten op deze stopcontacten en langs die weg commerciële diensten aanbieden aan de eindklant. Op termijn moet dit de ontwikkeling van innovatieve diensten voor de burger, bedrijven, onderwijs en overheden mogelijk maken. Fluvius zal zelf geen diensten aanbieden op dit nieuwe FttH-net.

Fluvius heeft een zogenaamde Fibre-to-the-Site overeenkomst gesloten met Orange Belgium. Fluvius engageert zich hierin om de verbinding aan te leggen tussen de antennesites en de POP-locaties van Orange met het glasvezelnetwerk van Fluvius. Ook het onderhoud van deze infrastructuur neemt Fluvius op zich.

Algemene Verordening Gegevensbescherming - GDPR

Fluvius valt onder het toepassingsgebied van de GDPR. De onderneming heeft de nodige maatregelen genomen om op een correcte manier om te gaan met data en de privacy van betrokkenen conform de vereisten van de GDPR-regels.

Eén van deze maatregelen is de aanduiding van een 'data protection officer' (DPO). Ook hebben we de verantwoordelijkheden voor de toepassing van GDPR binnen de verschillende geledingen van de onderneming duidelijk toegewezen en afgebakend. We vermelden nog dat Fluvius opleidingen over GDPR aanbiedt aan die medewerkers die direct bij GDPR-aspecten betrokken zijn. Met Atrias werd in het kader van GDPR een verwerkersovereenkomst gesloten voor wat betreft de specifieke activiteiten die Atrias uitvoert voor Fluvius.

Aanvullende en nieuwe diensten en producten

Fluvius heeft de ambitie om een aantal nieuwe diensten en producten ontwikkelen voor zover die nauw aansluiten bij de huidige kernactiviteiten:

- Fluvius Duurzame Gebouwen: een totaal pakket van energiediensten (prefinanciering, studie, uitvoering en energiemonitoring) om de energie-efficiëntie van de gemeentelijke gebouwen te bevorderen
- +Punt: voor ondersteuning van lokale besturen die palen van de openbare verlichting ter beschikking willen stellen aan derden
- netten voor derden: voor het beheer van privénetten
- consulting: leveren van advies over het beheer van privénetten
- Fluvius net: aanbod aan lokale besturen van netwerkdiensten over het kabeltelevisienet voor datacommunicatie tussen gebouwen, vaste en mobiele telefonie, en breedband internet
- Fluvius Center: datacentra voor gemeenten en andere lokale besturen

- Fluvius GIS: ter beschikking stellen van een geo-informatiesysteem (data, expertise, hard- en software) waarmee lokale besturen grondige geografische analyses van hun openbaar domein kunnen uitvoeren in het kader van de ruimtelijke ordening
- Fluvius Maps
- Fluvius Wifi: publieke Wifi
- Fluvius Duurzame Mobiliteit: aanbod van CNG- en elektrische voertuigen
- Fluvius glasvezel: de verhuur van vrije capaciteit op het glasvezelnet van Fluvius.

In het kader van het kerntakendebat zal worden bekeken in welke mate Fluvius deze activiteiten verder zal ontplooid worden in de toekomst.

Samenwerkingsverbanden

Vanuit zijn strategische beleidskeuze om structurele partnerschappen aan te gaan, heeft Fluvius in 2019 de volgende samenwerkingen opgestart:

- **met VVSG**: op basis van een kaderovereenkomst tussen beide partijen wordt op structurele basis samengewerkt om bij te dragen aan de energietransitie, slimme steden, open data en slimme toepassingen, optimaal water- en rioolbeheer en de verdere uitbouw van allerlei nutsvoorzieningen
- **met Vlieter en VVSG**: het doel is om de lokale te ondersteunen in hun opdrachten; mogelijke toepassingsgebieden zijn energiehuizen, openbare verlichting, de burgemeestersconvenanten, de inrichting van het openbaar domein enzovoorts
- **met ORES**: Fluvius werkt samen met haar Waalse tegenhanger ORES rond de digitale meterketting. ORES zal het zelfde type digitale meter plaatsen als Fluvius
- **met VEA en VITO**: Fluvius zal data aanleveren aan VEA/VITO voor de opmaak van een warmtekaart voor Vlaanderen
- **het Citizen Science Project**: Fluvius participeert aan het onderzoeksproject over bevoorradingszekerheid voor en door de burger, samen met BBL, Eiya Consult en Energyville-VITO; de rol van Fluvius situeert zich op het vlak van de digitale meter.

Participaties in Publi-T en Publigas

Negen opdrachthoudende verenigingen uit de Fluvius-groep hebben een participatie in de publieke holding Publi-T. Vijf opdrachthoudende verenigingen hebben daarenboven ook een participatie in Publigas. Publi-T is referentieaandeelhouder in de transmissienetbeheerder Elia; Publigas is meerderheidsaandeelhouder van gasvervoeronderneming Fluxys.

Het dagelijks beheer van de participaties in Publi-T en Publigas is toevertrouwd aan de financiële diensten van Fluvius System Operator, als onderdeel van de algemene exploitatieopdracht die Fluvius uitoefent voor rekening van zijn opdrachthoudende verenigingen/aandeelhouders.

In 2019 is Elia overgegaan tot een kapitaalverhoging van 435 miljoen euro. De instanties van Publi-T hebben beslist proportioneel mee in te tekenen op deze kapitaalverhoging voor een totaal bedrag van 195,11 miljoen euro, waarvan 165 miljoen wordt gefinancierd met een eigen kapitaalverhoging. Voor de negen betrokken opdrachthoudende verenigingen uit de Fluvius Economische Groep ging het daarbij om een bedrag van 79,3 miljoen euro.

REMUNERATIEVERSLAG

In toepassing van artikel 100, § 1, 6°/3 van het Wetboek van Vennootschappen wordt hierna de informatie opgenomen met betrekking tot de remuneratie van de leden van de Raad van Bestuur van de vennootschap. We nemen ook de informatie op met betrekking tot de remuneratie voor de leden van het Managementcomité.

Raad van Bestuur

In 2019 kwam de Raad van Bestuur van Fluvius System Operator 8 keer samen.

De remuneratie van de bestuurders van de vennootschap is gebaseerd op een presentiegeld ('zitpenning') van 213,32 euro per effectief bijgewoonde zitting. Dit bedrag is gebaseerd op de hoogste vergoeding die aan gemeenteraadsleden kan worden uitgekeerd.

De reisvergoeding voor de bestuurders voor hun verplaatsingen naar en van de plaats van de vergaderingen van de Raad van Bestuur (en andere bestuursorganen) bedroeg voor de eerste jaarhelft van 2019 35 eurocent per km. Vanaf 1 juli 2019 werd dit bedrag verhoogd naar 36 eurocent per km.

In de tabel hierna worden voor iedere persoon die in de loop van 2019 het mandaat van bestuurder van Fluvius System Operator bekleed heeft, de uitgekeerde bedragen van presentiegelden en verplaatsingsvergoedingen opgenomen met betrekking tot het kalenderjaar 2019. Tevens worden voor deze personen de bedragen uitgekeerd in de loop van 2018 vermeld, indien van toepassing.

Remuneratie 2018/2019

Naam	2018			2019		
	Zitpenning	Reisvergoeding	TOTAAL	Zitpenning	Reisvergoeding	TOTAAL
BISSCHOPS Bart*	3.356,56	194,60	3.551,16	1.269,96	194,60	1.464,56
BONTE Hans	-	-	-	2.133,20	127,68	2.260,88
BUYSE Piet	2.927,96	409,50	3.337,46	4.266,40	459,90	4.726,30
CLAESSENS Jos*	4.402,26	851,85	5.254,11	1.696,60	504,00	2.200,60
CLUCKERS Geert	5.657,10	776,55	6.433,65	2.336,56	485,78	2.822,34
COBBAERT Lieven	-	-	-	1.279,92	534,20	1.814,12
COPPENS David	836,56	81,90	918,46	1.493,24	171,84	1.665,08
DALEMANS Jan	-	-	-	1.066,60	348,40	1.415,00
DE BACKER Charlotte***	-	-	-	426,64	162,72	589,36
DE GROEF Jean-Pierre*	1.882,26	154,70	2.036,96	1.066,60	80,50	1.147,10
DEJAEGHER Christof	1.045,70	459,20	1.504,90	1.066,60	519,04	1.585,64
DESMETH Jan	-	-	-	1.279,92	69,64	1.349,56
DIELS Paul*	2.718,82	882,00	3.600,82	1.279,92	441,00	1.720,92
DRIES Wim	5.657,10	324,80	5.981,90	4.896,40	0,00	4.896,40
DRIESKENS Raf*	4.611,40	939,34	5.550,74	1.483,28	389,20	1.872,48
FRIEDERICHS Sabine**	-	-	-	426,64	200,20	626,84
GEYPEN Greet	2.509,68	292,60	2.802,28	2.986,48	340,20	3.326,68
GRYFFROY Andries*	4.193,12	292,08	4.485,20	1.696,60	210,00	1.906,60
JANSSENS Luc*	1.463,98	357,00	1.820,98	1.066,60	297,50	1.364,10
KENNIS Koen	1.463,98	239,40	1.703,38	2.133,20	374,76	2.507,96
KERSEMANS Tom	-	-	-	639,96	208,20	848,16
LARIDON Lies	5.657,10	793,25	6.450,35	4.256,44	1.373,20	5.629,64
MARTENS Luc*	1.254,84	514,50	1.769,34	1.279,92	411,60	1.691,52
MARTENS Nicky	-	-	-	639,96	114,00	753,96

MEULEMANS Bert*	5.657,10	367,03	6.024,13	2.549,88	205,80	2.755,68
MOORS Rita	-	-	-	1.706,56	423,90	2.130,46
PEETERS Christophe	836,56	212,80	1.049,36	2.133,20	374,08	2.507,28
SCHILTZ Willem-Frederik*	4.820,54	324,99	5.154,53	1.483,28	119,70	1.602,98
TEERLINCK Paul*	3.346,24	638,40	3.984,64	853,28	212,80	1.066,08
TOBACK Louis*	1.882,26	224,00	2.106,26	1.493,24	140,00	1.633,24
VAN DE PERRE Guy	-	-	-	1.066,60	359,08	1.425,68
VAN GERVEN Adinda	-	-	-	1.066,60	248,72	1.315,32
VERBEECK Paul*	5.238,82	666,32	5.905,14	2.123,24	416,50	2.539,74
VINGERHOETS Kristien	-	-	-	1.493,24	199,00	1.692,24
TOTAAL	71.419,94	9.996,81	81.425,75	58.136,76	10.717,74	68.854,50

*Noot 1: de personen gemarkeerd met * in bovenstaande tabel waren bestuurder van de vennootschap tot op de Algemene Aandeelhoudersvergadering van 28 maart 2019*

*Noot 2: de bestuurder gemarkeerd met ** in bovenstaande tabel was bestuurder in de periode maart 2019 tot juli 2019*

*Noot 3: de bestuurder gemarkeerd met *** was bestuurder van de vennootschap vanaf 25 september 2019*

Noot 4: de bestuurders waarvoor geen bedragen zijn opgegeven met betrekking tot 2018, waren in dat jaar geen bestuurder van de vennootschap Fluvius System Operator, of van de voormalige vennootschappen Infrac cvba of Eandis System Operator cvba.

Voor een correcte interpretatie van deze tabel, gelieve rekening te houden met volgende opmerkingen:

- de totalen per mandataris zijn bruto belastbare bedragen;
- de opgegeven bedragen zijn de totale bedragen die aan een bestuurder werden uitgekeerd, inclusief de bedragen waarop zij desgevallend recht hebben vanuit hun bijkomende mandaten in het Auditcomité, het HR-Comité en/of het Strategisch Comité;
- enkel voor de bestuurders van ex-Infrac bevat het opgegeven bedrag aan zitpenningen ook een maandelijkse forfaitaire vergoeding voor gans 2018 en voor de periode januari-maart 2019. Vanaf april 2019 werd deze vergoeding niet meer toegekend.

Buiten de hierboven vermelde bedragen werden er tijdens en met betrekking tot de boekjaren 2018 en 2019 geen bijkomende voordelen toegekend of uitbetaald aan de bestuurders, noch in speciën, noch in natura.

Managementcomité

De gezamenlijke bruto loonkost over 2019 voor de leden van het Managementcomité bedroeg 4.479.039,37 euro. Deze bruto loonkost bestaat uit drie componenten: (a) de basisjaarwedde, zijnde het bruto loon inclusief vakantiegeld en de eindejaarspremie maar zonder afhouding van bedrijfsvoorheffing en RSZ-bijdragen, (b) het prestatieafhankelijk, variabel deel van de verloning en (c) de patronale pensioenlast. De vergelijkbare bruto loonkost voor 2018 bedroeg 3.968.431,16 euro. Let wel: de bedragen voor 2018 en 2019 slaan op een verschillend aantal leden van het Managementcomité.

Voor de basiswedde baseert de onderneming zich op de internationaal erkende Hay-methodiek en deze is marktconform in de Belgische context. De verloning van de leden van het Managementcomité wordt elk jaar gevalideerd door de aandeelhouders in de bevoegde bestuursorganen.

Het variabel deel van de verloning voor de leden van het Managementcomité is gekoppeld aan de score die de onderneming behaalt op een aantal nauwkeurig gekozen bedrijfsindicatoren. Deze indicatoren worden opgesteld en gevalideerd door het HR-Comité dat ook de behaalde scores en daaraan gekoppelde remuneratie voor de leden van het Managementcomité evalueert. De onderneming wil op die manier het langetermijnperspectief in het beleid versterken en de betrokken managers voor een langere periode aan het bedrijf binden, wat de continuïteit in het beleid moet bevorderen.

Omwille van de privacy van de betrokkenen communiceert de vennootschap niet over de prestaties van de individuele leden van het Managementcomité en bijgevolg over hun deels daaraan gekoppelde verloning.

Sommige van de hierboven vermelde bedrijfsindicatoren hebben een directe link met duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen:

- de mate van samenwerking met de lokale besturen voor energiediensten (energiebesparing en energie-efficiëntie)
- de externe klantentevredenheid
- het aantal tweedelijnsklachten
- ongevallenstatistieken (frequentie- en ernstgraad, aantal fluidumongevallen)
- de ecologische voetafdruk
- het opleidingspercentage
- het ziekteverzuim.

BELANGRIJKE GEBEURTENISSEN NA AFSLUITING VAN HET BOEKJAAR 2019

1. Op 1 januari 2020 hebben vier gemeenten uit de provincie Antwerpen (Malle, Ranst, Wommelgem en Zoersel) zich uit de DNB Iveka teruggetrokken en zich aangesloten bij de DNB Fluvius Antwerpen. Naar aanleiding van deze overstap werd het deelnemerschap binnen de werkmaatschappij Fluvius System Operator herbekeken, wat leidde tot een beperkte verschuiving van het aandeelhouderschap van de twee betrokken DNB's.
2. Op 22 januari 2020 heeft de Raad van Bestuur zijn goedkeuring gegeven aan de strategische keuze voor Fluvius wat betreft zijn kerntaken: 'Fluvius wil de multi-utility beheerder zijn van (publieke) netwerken op het openbaar domein, om zo maximale synergie te bereiken', en dit in vier sectoren:
 - energie (elektriciteit, gas en warmte)
 - openbare verlichting (straat- en pleinverlichting, monumentverlichting, light-as-a-service)
 - water (drinkwater en/of riolering, als er zich regionaal opportuniteiten voordoen)
 - telecom (fibre, FTTH/5G, kabel, ...) met de bedoeling hier samenwerkingsverbanden met de telecomoperatoren voor op te zetten.

Daar hoort ook het opzetten en beheren van de dataplatformen die direct verbonden zijn met de verschillende nutsvoorzieningen bij.

Daarnaast voert Fluvius de opgelegde openbardienstverplichtingen uit en zal Fluvius ter ondersteuning van de lokale besturen verder de ESCO/EDLB-dienst aanbieden om de energiebesparingen in gemeentelijke gebouwen mee te helpen realiseren.

3. Op 3 september 2019 deed zich een gasexplosie voor te Wilrijk, Ridderveld. Hierbij wordt één dodelijk slachtoffer betreurd. Het gerechtelijk onderzoek in dit dossier is lopende.
4. De uitbraak van het coronavirus in het begin van 2020 en de resultaten van de maatregelen die genomen werden om dit virus in te dijken kunnen een impact hebben op onze financiële prestaties in 2020 en de waardering van bepaalde activa- en passivabestanddelen. Bijgevolg bestaat de mogelijkheid dat we materiële aanpassingen zullen moeten aanbrengen in onze rekeningen over 2020 indien bepaalde activa-elementen negatief beïnvloed worden, zoals bijvoorbeeld de pensioenactiva of de reële waarde van de strategische participaties in Publi-T en Publigas. Op basis van de feiten zoals die op de datum van vandaag gekend zijn, hebben we geen kennis over een financiële impact op de jaarrekening over 2019.

de Raad van Bestuur,
Brussel, 25 maart 2020

Activiteitenverslag

In dit onderdeel gaan we kort in op een aantal opvallende projecten, cijfers en resultaten uit 2019. Ze ondersteunden drie grote doelstellingen die onze werking richting geven:

- **We zetten onze medewerkers centraal:** we werken aan een bedrijf waar het vandaag en morgen fijn werken is voor iedereen die bij ons aan boord is.
- **We zetten onze klanten centraal:** we spannen ons in om al wie een beroep doet op Fluvius een service te bieden die vlot inspeelt op zin of haar behoeften en verwachtingen. Daarbij denken we aan onze aandeelhouders (de steden en gemeenten in Vlaanderen), maar ook aan de ongeveer 6,5 miljoen Vlamingen die op een of andere manier op ons vertrouwen.
- **We zorgen voor verbinding:** Fluvius is stevig verankerd in de Vlaamse samenleving. We spannen ons in om zorgzaam en maatschappelijk verantwoord om te gaan met onze omgeving. Daarbij denken we aan het milieu en aan een brede groep stakeholders die op een of andere manier bij onze werking betrokken is, van aannemers tot het onderwijs.

We zetten onze medewerker centraal

Fluvius wil een goede werkgever zijn. Voor de medewerkers van vandaag, maar ook voor die van morgen. Op termijn willen we evolueren naar een Great Place to Work (GPTW). Dit internationale label is er voor bedrijven waar collega's plezier hebben in hun werk en kameraadschappelijk omgaan met elkaar. Wie voor Fluvius werkt moet daar bovendien trots op zijn. In de eerste plaats trots op jezelf, op je job, maar ook op het team met wie je werkt. Dat kan alleen als er vertrouwen is. Vertrouwen in elkaar, maar ook in het management van het bedrijf.

In oktober 2019 peilden we bij onze collega's in welke mate ze Fluvius als een Great Place to Work ervaren. De eindscore van 61 procent stemt ons hoopvol, maar we zijn er nog niet. Voor we onszelf een Great Place to Work mogen noemen, moeten we minimum 70 procent halen. Dankzij deze bevraging, die geldt als benchmark, kunnen we gerichte actiepunten opstellen en verder timmeren aan de weg naar een GPTW.

Dat doen we onder andere door werk te maken van onze interne cultuur (leiderschap en waardenbeleving), door steevast in te zetten op veiligheid, en door het welzijn van onze collega's te vergroten.

➤ **#allemaalfluvius**

Een van dé projecten die ons op weg moeten helpen naar een GPTW, is het traject #allemaalfluvius.

#allemaalfluvius bestaat uit twee grote clusters:

- **Werken aan vertrouwen, cultuur en gedeeld leiderschap**

Deze cluster omvat alle projecten die vorm geven aan onze interne werking: onze nieuwe waarden, de introductie van de lean/agile methodologie en het uittekenen van een vlakke organisatiestructuur.

Daarnaast zetten we sterk in op gedeeld leiderschap. Eenvoudig gezegd houdt dit in dat de beslissingen zo veel mogelijk genomen worden door de mensen die het werk uitvoeren. Dat zorgt voor een win/win: medewerkers krijgen vertrouwen, inspraak en autonomie. Dat ownership vergroot hun betrokkenheid en werkplezier. Klanten worden daardoor sneller en beter geholpen, los van een al te hiërarchische proceswerking.

Deze keuze vraagt om een fundamentele mentaliteitswijziging, zowel bij leidinggevenden als bij medewerkers. Er loopt een intensief opleidingstraject, dat alle medewerkers betreft en kennis laat maken met de nieuwe manier van werken.

- **Inzetbaar zijn en blijven in een flexibele organisatie**

Een flexibel inzetbare medewerker heeft nood aan drie zaken. Hij of zij moet kunnen werken (fitheid), willen werken (motivatie) en beschikken over de juiste competenties om inzetbaar te zijn en te blijven.

In een snelveranderende professionele omgeving, moeten we voortdurend mee evolueren en onszelf blijven bijscholen. Daarom zetten we volop in op de ontwikkeling van de juiste competenties van onze medewerkers, bijvoorbeeld via onze eigen Fluvius Academy, een intern opleidingscentrum. In 2019 organiseerde Fluvius voor zijn eigen personeel 16 300 opleidingsdagen. 4 970 medewerkers volgden ten minste één opleiding. Voor het personeel van onze aannemers voorzag Fluvius 3 130 opleidingsdagen. 1 375 van hen volgden minstens één opleiding.

Naast het klassikale opleidingsaanbod publiceerden we in 2019 meerdere e-learningen. Ondertussen biedt Fluvius medewerkers 55 opleidingen via e-learning aan.

Gloednieuw HR-systeem: SUCCESSFACTORS

Om flexibel inzetbaar te zijn, moet je je loopbaan zelf in handen nemen. Om medewerkers daarbij te helpen, ontwikkelden we in 2019 SuccessFactors. Het is een flexibel en innovatief HR-softwarepakket dat bestaat uit verschillende modules.

SuccessFactors integreert verschillende systemen en stemt processen beter op elkaar af. Dit leidt tot een vereenvoudiging in het 'systeemlandschap'. En dat werkt voor iedereen een stuk makkelijker en efficiënter.

Elke Fluvius-medewerker beheert zelf zijn persoonlijke gegevens in SuccessFactors. En met de module 'Rekrutering' stelt de tool een nagelnieuwe job-site ter beschikking. Solliciteren verloopt nu een pak makkelijker omdat het systeem al een aantal gegevens zelf voor je bijhoudt en invult.

➤ Veiligheid

Bij Fluvius is veiligheid een absolute topprioriteit. Binnen een cultuur van gedeeld leiderschap betekent dit dat iedereen verantwoordelijkheid opneemt voor zijn eigen veiligheid, maar ook voor die van collega's en van derden.

Veilig werken begint met de opvolging van de veiligheidsvoorschriften zoals die beschreven staan in onze processen. Maar daar stopt het niet. Elke Fluvius-medewerker moet mee denken, bijkomende veiligheidsmaatregelen nemen of zelf beslissen om de opdracht niet uit te voeren als ze niet op een veilige manier kan gebeuren. Deze werkwijze noemen we het **STOP-principe**.

Een cruciaal element van het principe is dat collega's elkaar, maar ook derden **'aanspreken'** op onveilig gedrag. Hiervoor is onderling vertrouwen noodzakelijk. Via lunch&learn-sessies en opleidingen maken we onze medewerkers vertrouwd met dit aanspreekgedrag.

We betrekken ook de preventieadviseurs van onze aannemers in ons veiligheidsbeleid via een jaarlijkse veiligheidsdag. Op dit netwerkevent behandelen we actuele thema's op een interactieve manier via workshops.

Arbeidsongevallen

De belangrijkste parameters voor arbeidsongevallen zijn de ernst- en de frequentiegraad. 2019 was geen goed jaar.

De grafiek hierna toont de evolutie van de parameters over een langere periode.

Aantal	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Arbeidsongevallen	74	66	86	76	88	128
Arbeidsongevallen met werkverlet	24	19	35	28	31	64
Dagen werkverlet	861	537	767	670	576	1199

In 2019 halen we een frequentiegraad (Fg) van 8,98. Dit cijfer stemt overeen met 64 arbeidsongevallen met werkverlet. Met de Ernstgraad (Eg) klokken we af op 0,17. Dit komt overeen met 1 199 dagen werkverlet. En hoewel onze doelstelling is om 0 fluidumongevallen te halen, hadden we er 4 in het 2019.

We halen onze doelstellingen om met de Fg onder de 4,5 te blijven, en met de Eg onder de 0,09 dus niet.

Ongeveer één op de drie ongevallen is te wijten aan vallen, struikelen en uitglijden. Het aantal verletdagen naar aanleiding van deze ongevallen bedraagt ongeveer 50 procent van het totaal. Via het vaste teamoverleg komen we maandelijks op dit thema terug bij al onze medewerkers.

Fluïdumongevallen

Een fluïdumongeval is een ongeval met één van onze basisproducten elektriciteit en aardgas. Onze ambitie is elk jaar duidelijk want we tolereren geen dergelijke ongevallen. In 2019 waren er 4 fluïdumongevallen.

Aantal	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Eigen personeel	6	1	2	1	2	4
Aannemers	12	2	2	1	1	6
Totaal	18	3	4	2	3	10

➤ **Welzijn**

Fluvius mikt op tevreden medewerkers die zich goed in hun vel voelen. We hebben veel aandacht voor het welzijn en vinden het belangrijk dat iedereen zijn energiepeil in balans houdt.

Om de verdeling van menselijke energie voor te stellen, gebruiken we de metafoor van de vier batterijen:

- De fysieke batterij
- De mentale batterij
- De sociale batterij
- De zingevende batterij

Medewerkers met stress, familiale problemen of gezondheidsproblemen kunnen bij één van onze sociaal assistentes terecht. Maar Fluvius gelooft ook sterk in preventie.

Via deze drie structurele initiatieven streven we naar gezondheid en geluk voor elke Fluvius-collega:

✓ **Samenwerking met EnergyLab**

Medewerkers kunnen bij Fluvius gratis conditietesten en healthscans laten uitvoeren. Doorheen het jaar lanceren we samen met partner EnergyLab ook specifieke gezondheidscampagnes die onze medewerkers aanzetten tot gezonder eten en meer bewegen.

In de kijker: De Warmlopers

Elk jaar gaan 20 collega's de uitdaging aan om hun levensstijl op fysiek vlak over een andere boeg te gooien. Zeven maanden intense begeleiding met maar één doel voor ogen: in oktober de 15 kilometer Dwars door Hasselt uit te lopen.

✓ **Welzijnsmagazine: energie in de brievenbus**

Elke Fluvius-medewerker kreeg dit jaar opnieuw het Welzijnsmagazine in de bus. Het zit boordevol praktische tips over hoe je zelf je energie kan sturen. De persoonlijke verhalen van collega's die vandaag al voor hun eigen welzijn of dat van anderen zorgen, zijn een inspiratiebron.

✓ **Welzijnschecks via Intranet**

Om het onderwerp onder de aandacht te houden, sturen we maandelijks een Welzijnscheck naar de collega's. Daarmee willen we hen informeren en inspireren om zorg te dragen voor hun welzijn. We focussen telkens op een onderdeel van één van de vier energiebatterijen. Bijvoorbeeld 'motivatie', een ingrediënt van de Zingevende batterij.

We zetten onze klant centraal

In elke situatie, bij elke vraag of bij elk werk onze klanten op de eerste plaats zetten. Dat betekent een snel antwoord of een vlugge uitvoering, met zo weinig mogelijk wachttijd en hinder. Dicht bij onze klanten staan dus.

➤ **Klantentevredenheid: pijnpunten blootleggen om beter te doen**

Over alle processen heen daalde de klantentevredenheid naar 85,7 procent (t.o.v. 87,7 procent in 2018). Het proces 'Storingsbeheer' heeft samen met 'Metering' het hoogste aantal 'delighted' klanten. De processen 'Premieaanvragen' en 'Budgetmeter' hebben allebei een zeer hoog aantal ontevreden klanten.

CSAT jaarresultaat	
Proces	2019
1.Premie-aanvragen	82%
2.Storingsbeheer	86%
3.Budgetmeter	74%
4.Aansluitingen	89%
5.Studie & aanleg	92%
6.Metering	93%
7. Lokale Productie	84%
TOTAAL	85,7%

- Bijkomende indicatoren
 - *De Net Promotor Score (NPS) is een belangrijke indicator voor klanttevredenheid. Ze geeft aan in welke mate een klant je bedrijf zou aanbevelen aan anderen. Scores kunnen tussen -100 en + 100 liggen. Hoe hoger de score, hoe beter.*

Conclusie:

'Storingsbeheer' en 'Metering' scoren hier het best en hebben bijgevolg het hoogste aantal 'promotors'. 'Budgetmeter' en 'Lokale productie' scoren negatief.

NPS jaarresultaat	
Proces	2019
1.Premie-aanvragen	11
2.Storingsbeheer	46
3.Budgetmeter	-13
4.Aansluitingen	25
5.Studie & aanleg	0
6.Metering	39
7. Lokale Productie	-6
TOTAAL	15

- *De Customer Effort Score (CES) geeft aan welke ervaring de klant had tijdens zijn 'klantreis'. Het geeft aan in hoeverre de klant zich voor zijn gevoel heeft moeten inspannen om een actie te voltooien in relatie tot de voordelen die bij deze actie komen kijken. Scores kunnen tussen -100 en + 100 liggen. Hoe hoger de score, hoe beter.*

Conclusie:

'Metering' is het proces waarbij de customer effort score significant hoger is dan alle andere processen. Klanten hebben m.a.w. het gevoel dat ze weinig moeite moeten doen.

De processen 'Premieaanvragen', 'Budgetmeter' en 'Lokale productie' zijn processen waar de klanten vinden dat ze relatief veel moeite moeten doen.

Company effort score jaarresultaat	
Proces	2019
1.Premie-aanvragen	-2
2.Storingsbeheer	47
3.Budgetmeter	-9
4.Aansluitingen	23
5.Studie & aanleg	6
6.Metering	12
7. Lokale Productie	-28
TOTAAL	7

De Company Effort Score (CoEs) is een indicator die aangeeft in hoeverre de klant van oordeel is dat het bedrijf zich ingespannen heeft om hem te helpen. Scores kunnen tussen -100 en + 100 liggen. Hoe hoger de score, hoe beter.

Conclusie:

‘Storingsbeheer’ is het proces waarbij de Company Effort Score significant hoger is dan bij de andere processen. Klanten hebben met andere woorden het gevoel dat Fluvius veel moeite deed.

➤ **Omgaan met klachten**

In 2019 ontving Fluvius 17 773 eerstelijnsklachten, tegenover 21 682 een jaar eerder. Een daling met 18%. We zien vooral een sterke daling binnen de domeinen Energieleveringen en Premies. Er waren 2 225 tweedelijnsklachten. In 2018 waren dat er 1 772.

	2016	2017	2018	2019
1ste lijns	18.796	21.535	21.862	17.773
2de lijns	1.809	2.036	1.772	2.225
Totaal Fluvius	20.605	23.571	23.634	19.998

Proefproject in de kijker: klanten helpen via sociale media

De klant centraal zetten betekent ook dat we hen op hun digitale wenken bedienen. Studies van onderzoeksbureau Gartner wijzen uit dat tegen 2022 nog slechts tien procent van alle klantencontacten telefonisch zal verlopen.

Daarom lanceerde onze dienst REG-beleid en Premies een uniek proefproject. Klanten kunnen nu via 'direct messaging' onze hulp invoeren als ze een premie, kortingsbonnen of BENO-pas aanvragen. Dit systeem heeft veel voordelen voor de klant, maar ook voor ons. De eerste resultaten zijn veelbelovend en medewerkers én klanten reageren enthousiast. Laat 'premiebeheer' nu net een proces zijn dat het in het klantentevredenheidsonderzoek niet zo goed deed. Hier pakken we dus meteen de koe bij de horens. In de toekomst worden ook andere Fluvius-diensten én De Stroomlijn klaargestoomd voor deze nieuwe digitale vormen van communicatie. De uiteindelijke doelstelling is onze klanten 'ontzorgen'.

De reacties van de klanten spreken boekdelen:

Oh bedankt. Ik had btw bedrag ingegeven ipv bedrag inclusief btw.
Wat een snelle service. Bedankt!!!

Gr Ann

Oct 1 2019 - 8:05 AM

Ook voor u een fijne dag. Dit is echt een super systeem. Ik ben nog nooit zo snel ergens geholpen. Mijn complimenten!

Oct 1 2019 - 8:22 AM

Super ! Bedankt !

Mercie voor alle moeite die je deed, ik apprecieer het enorm
Mvg jelle

Oct 1 2019 - 9:11 AM

Ok, ik mail het volledige dossier vanavond door. Bedankt voor je snelle antwoord. Leuke werkdag. Met vriendelijke groeten

Oct 2 2019 - 9:06 AM

Bedankt voor de vlugge reactie.
Fijne dag nog.

Oct 1 2019 - 12:47 PM

bedankt voor uw snelle reactie !

Sep 30 2019 - 3:41 PM

TOP deze manier is makkelijk om te communiceren in tegenstelling. Tot twee jaar terug als ik mijn premies aanvraag 👍👍

Sep 30 2019 - 12:49 PM

Oké zal ik doen! Nee ik merk het een positieve evolutie, zal ik zeker doen.

Prettige dag nog Sandy

Sep 30 2019 - 12:50 PM

Super, bedankt voor de hulp. 🙏👍

Sep 27 2019 - 10:48 AM

Wat een service! 👍😊

Sep 26 2019 - 11:44 AM

Super. Bedankt voor de goede service 😊

Aug 14 2019 - 4:02 PM

Bedankt voor de snelle service! Ik neem telefonisch contact op!

Sep 16 2019 - 2:42 PM

Bedankt voor de uitstekende service!!

Aug 29 2019 - 2:07 PM

Alvast bedankt! Super service zo!

Sep 5 2019 - 12:20 PM

Dank u vriendelijk ..toffe service 👍

Sep 10 2019 - 2:37 PM

Ok dankuwel voor de service en de hulp

Aug 27 2019 - 12:42 PM

Ok, vriendelijk bedankt voor uw snelle antwoord.

Aug 13 2019 - 9:42 AM

Dank u voor het snelle werk en tot ziens

Sep 23 2019 - 3:35 PM

Super, dankjewel voor de enorm snelle reactie. Nog een heel fijne dag. 😊

Sep 9 2019 - 9:38 AM

bedankt voor de snelle opvolging, dat is wat beter dan aan de wachtlijn hangen 😊 nog een fijne werkdag eveneens.

Aug 7 2019 - 11:50 AM

➤ Netwerken beheren

Fluvius is een netbedrijf. We leggen publieke netten aan voor elektriciteit, aardgas, openbare verlichting, riolering, kabeltelevisie, telecom en warmte. We geven klanten toegang tot die publieke netten. En we verzorgen dag en nacht de dienstverlening rond onze nutsvoorzieningen, op een veilige manier. Betrouwbaarheid en betaalbaarheid zijn daarbij onze focuspunten.

✓ Netbetrouwbaarheid

Door onderbrekingen op laagspanning en op middenspanning werd een Fluvius-laagspanningsklant in 2019 geconfronteerd met een leveringsonbeschikbaarheid op onze distributienetten voor elektriciteit van 19 minuten en 57 seconden.

✓ Daling netkosten

De inkomsten uit de distributienettarieven elektriciteit zullen in 2020 globaal gezien met 83 miljoen euro dalen en die uit aardgas met 14 miljoen euro. Voor gezinnen dalen de distributienettarieven voor elektriciteit het derde jaar op rij, mede door de efficiëntieprikkels die de VREG Fluvius heeft opgelegd. Die 'efficiëntieprikkels' kunnen we toeschrijven aan ons predictief assetmanagement.

Een gezin zal in 2020 gemiddeld 31 euro minder aan distributienettarieven voor elektriciteit en 10 euro minder aan distributienettarieven voor aardgas betalen.

Ook het prosumentarief gaat gemiddeld met 5 procent omlaag. Ook bedrijven zien in 2020 de distributienettarieven verder dalen. Een KMO met een standaardverbruik betaalt gemiddeld 369 euro minder aan distributienettarieven voor elektriciteit en 31 euro minder aan distributienettarieven voor aardgas. Voor grotere bedrijven op middenspanning dalen de elektriciteitsdistributienettarieven gemiddeld met 5 procent.

Net als de afnametarieven dalen ook de injectietarieven. De gemiddelde daling voor de injectieklanten aangesloten op middenspanning bedraagt ruim 5 procent.

➤ **Lokale productie in stijgende lijn**

Fluvius is op geen enkele manier verantwoordelijk voor de productie van elektriciteit. Toch spelen we een cruciale rol in de omschakeling van het Vlaamse elektriciteitssysteem naar meer duurzame, koolstofarme energie. We zorgen namelijk voor de aansluiting van decentrale (= lokale), vaak hernieuwbare energiebronnen. En we distribueren de opgewekte elektriciteit via onze netten.

Het lokaal geïnstalleerde vermogen op onze netten neemt stelselmatig toe. Zonnepanelen en windturbines maken het overgrote deel van de hernieuwbare energie op onze netten uit.

2019	geïnstalleerd decentraal vermogen	%	kW
	zonnepanelen <= 10 kW	34,5%	1.876.371
	zonnepanelen > 10 kW	21,6%	1.174.674
	WKK	15,7%	853.258
	windturbines	20,6%	1.123.046
	bio-WKK	3,9%	212.946
	biomassa	1,6%	89.722
	andere	2,1%	114.908
		100,0%	5.445.038

2018	geïnstalleerd decentraal vermogen	%	kW
	zonnepanelen <= 10 kW	33,5%	1.651.537
	zonnepanelen > 10 kW	22,1%	1.091.769
	WKK	15,1%	743.932
	windturbines	21,3%	1.050.836
	bio-WKK	4,0%	196.876
	biomassa	1,8%	89.537
	andere	2,2%	107.363
		100,0%	4.931.849

- ✓ Enkele opvallende projecten

Aardgas: biomethaan in Merksplas

Fossiele brandstoffen worden afgebouwd en zullen op termijn volledig verdwijnen. Fluvius heeft een wijdverspreid en kwalitatief hoogstaand aardgasnet en wil dit in de toekomst ten dienste stellen van alternatieve en groenere energiebronnen. Bijvoorbeeld waterstof of biogas. In dat kader liep er in 2019 een proefproject met biomethaan in Merksplas.

Biomethaan is één van de mogelijkheden om onze aardgasvoorziening te vergroenen. Daarnaast worden ook heel wat andere pistes onderzocht, zoals waterstof. Op dit moment is Merksplas de enige locatie waar biomethaan wordt geproduceerd en in het distributienet geïnjecteerd. We werken hiervoor samen met Intercommunale IOK uit Merksplas en energiebedrijf EBEM. De installatie is intussen al een jaar actief en draait continu. We hebben veel knowhow opgedaan met betrekking tot de technische installatie en hoe we de gaskwaliteit moeten monitoren om kwalitatief biomethaan te krijgen. Bij Fluvius zijn we er klaar voor om nieuwe projecten op ons net toe te laten.

Riolering: hemelwaterplan in Lichtervelde

Het klimaat verandert en we moeten ons aanpassen aan die wijzigende omstandigheden. In de toekomst krijgen we te maken met langere periodes van droogte. Maar we krijgen ook intensere neerslag. Via 'hemelwaterplannen' op maat van elke gemeente speelt Fluvius hierop in. De plannen geven weer hoe je hemelwater kan hergebruiken en infiltreren. Via zo'n hemelwaterplan kwam in 2019 onder meer de gemeente Lichtervelde te weten hoe ze het best omgaan met langere periodes van droogte. Via Youtube kun je de reportage van Z-Energy bekijken.

Openbare Verlichting

- **VVSG, Fluvius en Agoria gaan voor volledige verleding openbare verlichting**

Tijdens de Klimaatdag van de VVSG op 3 mei in Oostende ondertekenden de VVSG, Fluvius en technologiefederatie Agoria een intentieverklaring waarin hun ambities rond de volledige verleding van de openbare verlichting in Vlaanderen werden vastgelegd. De drie partners willen alle 1,2 miljoen verlichtingspunten tegen uiterlijk 2030 van slimme led-technologie voorzien.

Dat is uiteraard een investering, maar kan de steden en gemeenten jaarlijks 54 miljoen euro op het energieverbruik en 44 000 ton aan CO2 helpen besparen. Op dit moment is slechts 8 procent van de gemeentelijke openbare verlichting al led. Met de intentieverklaring wordt onder meer een projectgroep opgericht waarin de drie partijen samen met de steden en gemeenten naar oplossingen voor concrete problemen zoeken en waarin goede praktijkvoorbeelden met elkaar en de lokale overheden kunnen worden uitgewisseld.

- **Licht-als-een-dienst: versnelde investeringen in ledombouw**

Eind 2019 waren 240 steden en gemeenten officieel ingestapt op ons aanbod 'Licht-als-een-dienst'. De meeste andere steden en gemeenten waren toen ook al bezig met de voorbereiding op die toetreding.

- ❖ Op de Veurnse Suikersite startte Fluvius, de stad Veurne en WVI een proefproject met dynamische verlichting. Via het proefproject willen we de impact van openbare verlichting op de plaatselijke fauna onderzoeken. Dat loopt via een proefopstelling in de Brikerijstraat, die dwars doorheen het natuurgebied Suikerwater loopt. Een slimme camera onderzoekt er in de volgende maanden welke sensor geschikt is om een fietser of voetganger te onderscheiden van een watervogel, konijn of andere fauna.
- ❖ ***Fluvius, de stad Mechelen en de gemeente Bonheiden experimenteren sinds december 2019 met geconnecteerde openbare verlichting langs de N15. Dat is het resultaat van een co-creatief traject binnen het project Nachtraven. Daarin gaven jongeren tussen de 16 en de 26 jaar aan dat veilig op stap gaan gepaard gaat met goede openbare verlichting. De energiezuinige, slimme ledlampen werken zelflerend en houden rekening met de fuifkalender van De Loods en De Club.***

Over een traject van 2,2 km langs de N15 op het grondgebied Bonheiden en Mechelen heeft Fluvius de afgelopen weken de slimme ledlampen geïnstalleerd. De verlichting zal werken als een volgverlichting, zoals nu al aanwezig langs de Vrouwvliet en in de Schoutetstraat in Mechelen

➤ Databeheer

Fluvius beheert heel wat gegevens over energie. Daarbij horen verbruiksgegevens van gezinnen en bedrijven, maar ook enorm veel bijbehorende data, zoals adressen, technische info, verhuisinfo en de energiecontracten van elke klant. Fluvius zorgt ervoor dat elke energieleverancier tijdig correcte informatie krijgt om een eindafrekening te maken. Het is een belangrijke taak achter de schermen, cruciaal om de energiemarkt te laten werken.

De digitale meter: cruciaal voor energietransitie

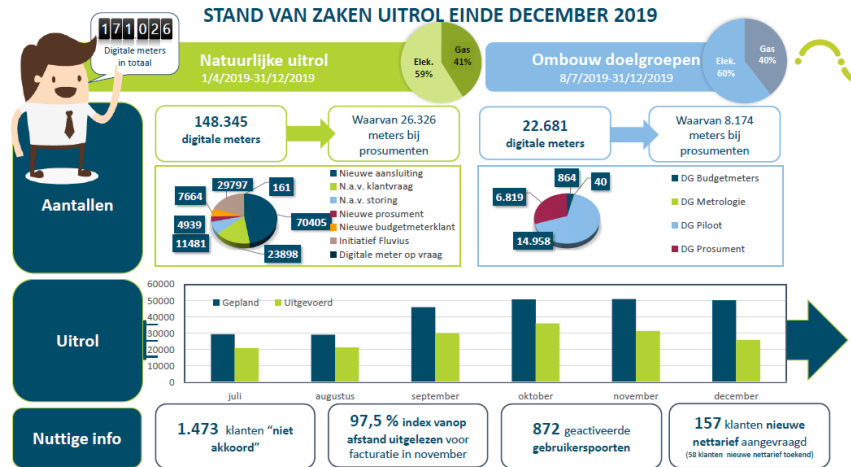
De invoering van digitale meters is cruciaal in het kader van de energietransitie en omdat de huidige mechanische meters binnenkort niet meer worden geproduceerd. Digitale meters bieden elke klant zeer concrete basisfuncties, zoals meteropname en diensten op afstand en meer informatie over het energieverbruik in een gebouw of woning.

Daarnaast biedt de digitale elektriciteitsmeter twee gebruikerspoorten waar klanten zelf 'slimme' toestellen aan kunnen koppelen om hun energieverbruik in detail te raadplegen of om sommige elektrische apparaten, zoals slimme wasmachines of elektrische wagens, aan te sturen. Op die manier kunnen klanten zelf aan het stuur komen van hun verbruik en injectie.

Op 31 oktober 2019 had Fluvius al 111.680 digitale gas- en elektriciteitsmeters in Vlaanderen geïnstalleerd. Het aantal geweigerde meters blijft minder dan 1 procent.

In functie van de algemene uitrol van de digitale meter organiseerden we 2040 extra opleidingsdagen voor 2 520 cursisten.

Hieronder een laatste stand van zaken:

➤ **Duurzaamheid voor mobiliteit en gebouwen**

Fluvius wil zijn expertise ten dienste stellen van de maatschappij. In samenwerking met een grote groep partners werken we aan een duurzame wereld.

We gebruiken onze kennis en middelen als hefboom om de natuurlijke resources van onze planeet (water, energie, ...) verstandig te gebruiken. We willen meer hernieuwbare energie creëren, de CO₂-uitstoot in Vlaanderen verminderen en de verbruikte kWh tot een minimum beperken. Als facilitator zetten we onze kennis maximaal in en werken we samen met andere partijen.

BENOveren: hulp voor duurzame investeringen

- Ook 2019 stond in het teken van BENOveren (beter renoveren). Bedoeling is om meer in te zetten op totaalrenovatie en drempels weg te nemen door begeleiding aan te bieden bij collectieve renovatie.
- Wie energiezuinige investeringen doet, kan hiervoor een premie aanvragen bij Fluvius. In 2019 werden 108 707 premies uitbetaald, voor een totaalbedrag van ongeveer 62 miljoen euro.

Als investeerders in woningen drie of meer maatregelen combineren in een totaalrenovatie, komen zij sinds 2017 in aanmerking voor extra totaalrenovatiebonussen, bovenop de premies. Mensen die de begeleiding van een renovatie als een drempel ervaren, kunnen sinds 2017 instappen in een Burenpremie-project. De Burenpremie is een ondersteuning voor renovatie van woningen. Renoveer samen met minstens 9 anderen binnen je gemeente en je krijgt de begeleiding van een professionele BENOvatiecoach. Deze coach neemt je heel wat werk uit handen. De coach geeft renovatie-advies, helpt je de juiste volgorde van maatregelen te bepalen, vergelijkt de offertes voor je, geeft advies bij de uitvoering en vraagt alle premies voor je aan. Fluvius vergoedt deze BENOvatiecoach voor zijn werk via de Burenpremie.

Fluvius verzorgt ook de opleiding van BENOvatiecoaches. Intussen zijn in elke Vlaamse gemeente erkende en opgeleide BENOvatiecoaches actief.

✓ **Energieprestatiecontract voor Stad Gent**

Gent profileert zich in Vlaanderen meer en meer als energiebewuste stad. Voor de energiezuinige renovatie van 12 schoolgebouwen én het Museum voor Schone Kunsten, deed het een beroep op ons. Fluvius becijferde een energiezorgplan en begeleidde de stad bij het sluiten van een energieprestatiecontract of een EPC. Deze overeenkomst zal ervoor zorgen dat op 15 jaar tijd de energiekosten met 16,3 % dalen. Ook het klimaat vaart er wel bij, want de CO2-uitstoot van het Gentse patrimonium vermindert jaarlijks met 536 ton. Dat is het equivalent van een bos van 83 voetbalvelden groot.

EPC maakt investering 'budgetneutraal'

Waar studie, implementatie en onderhoud van dergelijke grootschalige projecten traditioneel door verschillende partijen gebeuren, is bij een energieprestatiecontract slechts één Energy Service Company of ESCO verantwoordelijk voor al die fases. In dit geval de tijdelijke handelsvereniging (THV) SieSpie. De geplande energiebesparing wordt vooraf contractueel vastgelegd. Het gaat hier om een 'budgetneutraal' energieplan, want de totale besparing op 15 jaar volstaat om de investering van 5 miljoen euro te financieren.

Fluvius ondersteunt

Fluvius ondersteunde de stad van begin tot eind. Het zorgde voor de onderhandelingen en de opmaak van het lastenboek tot en met de gunning van SieSpie als ESCO. Fluvius zal ook gedurende de volledige looptijd van het contract jaarlijks meten en controleren of de vooropgestelde besparingen gehaald worden.

Gegarandeerde besparing

De stad stelde geen harde doelstellingen voorop, behalve de budgetneutraliteit van het hele concept. In het contract zit een besparingsgarantie van 15 jaar ingebouwd. Wordt die niet behaald, dan betaalt de ESCO het verschil terug aan de stad. Zijn de resultaten beter dan vooropgesteld, dan wordt de meeropbrengst gelijk verdeeld tussen de stad en de ESCO. Omdat de ESCO ook 15 jaar instaat voor opvolging en onderhoud, bespaart Stad Gent ook op de eigen onderhoudskosten.

Looptijd 16 jaar

Het volledige EPC loopt over 16 jaar en begint in 2020. Alle verbouwings- en aanpassingswerken in de 12 Gentse scholen en in het MSK starten en eindigen in het eerste jaar, ook wel het bouwjaar genoemd. Dit heeft als voordeel dat de implementaties al vanaf het tweede jaar renderen. En dit voor 15 jaar lang.

In 2019 vonden 1 400 unieke gebruikers de weg naar ons energiemanagementplatform E-lyse. We verstrekten meer dan 500 energie-adviezen. Onze opgeleverde projecten waren samen goed voor een CO₂-reductie van 5 700 ton.

➤ Energie-armoede bestrijden

Als onderdeel van de 'sociale openbaardienstverplichtingen' die de overheid Fluvius oplegt, vangen we klanten op die door hun commerciële leverancier opgezegd of 'gedropt' werden. We proberen die brede dienstverlening voortdurend te versterken, zodat klanten schuldenvrij blijven of worden. Ze kunnen dan opnieuw een contract sluiten bij een commerciële leverancier.

Maar we gaan ook verder. Fluvius wil armoede in het algemeen, en energiearmoede in het bijzonder, actief terugdringen. Vanuit onze expertise kunnen we een bijdrage leveren. Die uitdaging gaan we aan in samenspel met een grote groep partners.

Ook bij kwetsbare doelgroepen zetten we in op energie-efficiëntie: enerzijds door werk te maken van energiebewust gedrag, anderzijds door energiebewuste investeringen aan te moedigen.

In 2019 werden 21 455 energiescans uitgevoerd, waarbij gezinnen uit de kwetsbare doelgroep concrete tips krijgen over de manier waarop ze hun energiekosten kunnen verminderen. Bij zo'n scan wordt ook meteen een pakket kleine energiebesparende maatregelen geïnstalleerd (led-lamp, spaardouchekop, tochtstrips, ...).

We moedigen de beschermde doelgroep ook aan om te investeren in energiezuinige toestellen. In 2019 werden 4 643 kortingsbonnen aangevraagd t.w.v. €150. Die zijn beschikbaar bij de aankoop van een energiezuinige koelkast of wasmachine.

✓ Project in de kijker: ASSIST

In september startten 25 Fluvius-medewerkers vrijwillig als Huishoudelijk Energie Adviseur (HEA). Ze maken deel uit van ASSIST, een project met als doel energie-armoede verminderen. Eén van de streefdoelen is om via huisbezoeken bij 750 kwetsbare personen de energiefactuur met 7 procent te doen dalen. DE HEA's doen een energiescan van de woning en nemen de energiefactuur onder de loep. Als de bewoners geen sociaal tarief hebben, dan nemen ze samen de V-test af. ASSIST is een project van de Europese Commissie. De deelnemende landen zijn België, Italië, Spanje, Groot-Brittannië, Polen en Finland. Samen bestrijden ze energie-armoede door kwetsbare consumenten te begeleiden. Na afloop van het project willen de deelnemers met hun resultaten wegen op het Europese beleid.

✓ Digitale budgetmeter

In 2019 stonden er 8 450 geactiveerde digitale budgetmeters bij 5 476 verschillende klanten.

75 procent van de betalingen van de geactiveerde digitale budgetmeters gebeurt online via mijndigitalebudgetmeter.be (webportaal). Deze klanten betalen dus van thuis uit en hoeven zich niet meer te verplaatsen naar een klantenkantoor of oplaadpunt.

✓ Inleefsessies OCMW

Zowel in het voorjaar als in het najaar organiseerde Fluvius op 6 locaties in Vlaanderen inleefsessies voor de OCMW's in Vlaanderen. Op deze events konden maatschappelijk werkers van het OCMW demosessies volgen over de digitale budgetmeter en het bijhorende betaalplatform. Ook aanwezig: LAC-voorzitters, Samenlevingsopbouw, Ombudsman Energie en vertegenwoordigers van het Vlaams Energie Agentschap (VEA). De sessies in het voorjaar en het najaar haalden samen 1 200 deelnemers.

We zorgen voor duurzame verbinding

In de vorige hoofdstukken gingen we in op de inspanningen van Fluvius om medewerkers en klanten goed te ondersteunen. Belangrijke uitdagingen, maar we kijken ook breder. We kunnen ook een grote rol van betekenis spelen voor de Vlaamse maatschappij in het algemeen en een aantal specifieke stakeholders in het bijzonder. Maatschappelijk verantwoord ondernemen zit sterk verweven in onze bedrijfsvoering. Dankzij onze keuze voor ecologie, duurzaamheid en samenwerking tonen we ons zorgzaam voor onze leefomgeving.

➤ Omgaan met milieu-incidenten

Onze milieudienst ontving in 2019 drie incidentmeldingen. Er waren 16 milieuklachten, als volgt verdeeld:

Lichthinder	6
Geurhinder	2
Straling	3
Geluidshinder	5

✓ Electric First: gericht kiezen voor duurzame mobiliteit

Sinds 2019 voert Fluvius een Electric First- beleid voor zijn dienstvoertuigen. Afgelopen jaar vervingen we 276 diesel- en benzinewagens door full electric of CNG-voertuigen.

Fluvius vervangt de komende 10 jaar zo'n 800 dienstvoertuigen en kiest daarbij telkens voor het groenste beschikbare alternatief. Als er een 100 procent elektrisch model op de markt is dat op vlak van rijbereik of laadvermogen geschikt is voor de job, dan is elektrisch voor Fluvius de eerste keuze. Vandaag zijn dat vooral personenwagens en kleine bestelwagens.

In specifieke gevallen, zoals voor grotere bestelwagens, is CNG voorlopig het geschiktere alternatief. Vooral voor wie meer kilometers rijdt of zwaar materiaal mee heeft. De keuze voor 'zo groen mogelijk' en 'maximaal elektrisch' betekent bij Fluvius op termijn een besparing van meer dan 1 miljoen liter diesel per jaar.

Aantal duurzame dienstvoertuigen bij Fluvius

	2016	2017	2018	2019
CNG	46	74	175	246
Elektriciteit	16	27	61	61
Plug in hybride	44	62	116	206

✓ **Green deal: ecologische keuzes voor onze bedrijfsvoering**

Twee jaar geleden hield het partnerschap Vlaanderen Circulair 'Green Deal' boven de doopvont en maakte daarmee een vrijwillige overeenkomst tussen (privé)partners en de Vlaamse overheid mogelijk om samen een groen project te starten. Daarbij worden milieudoelen nagestreefd die hand in hand gaan met een goede bedrijfsvoering.

Een Green Deal is een inspanningsverbintenis, waarbij alle partijen zich engageren om te doen wat binnen hun mogelijkheden ligt om het project te realiseren. De doorlooptijd is idealiter niet langer dan drie à vier jaar. Door de samenwerking van onze Milieudienst, de dienst Afvalbeheer en de dienst Aankoop in één projectteam, sloot Fluvius zich aan bij de Green Deals over verschillende onderwerpen. We lichten er hier twee uit:

Green Deal Circulaire T-shirts

Nieuwe bedrijfskledij voor Fluvius betekent dat we de kledij van de vroegere bedrijven niet langer gebruiken. We zamelen ze in, om ze duurzaam te verwerken. Een gedeelte van die kledij bestaat uit T-shirts en polo's, gemaakt uit een hoogwaardige vezel. Die recycleren we tot een 'circulair T-shirt'. We vervezelen die T-shirts en polo's volledig, dat betekent dat we ze tot in de kleinste vezel 'versnipperen'. Van die vezels laten we opnieuw garen maken, waarvan we dan een gloednieuw Fluvius T-shirt maken. Hoe dat er zal uitzien? We gaan hoe dan ook voor ecodesign. Dat betekent dat we het zo ecologisch mogelijk zullen vormgeven, zodat we het ook na dit tweede leven nog kunnen recycleren. Daarvoor moeten we bijvoorbeeld vermijden om grote oppervlakken te bedrukken, want bedrukte stukken kun je niet hergebruiken.

Green Deal Digitale Meterketting

De komst van de digitale meter was het startpunt om structureel na te denken over het ecodesign van nieuwe elektronische assets. Bovendien wilden we een oplossing bieden voor de grote materialenstroom die bij de uitrol van de digitale meterketting van het net komt. We engageerden ons via Green Deal om deze mogelijkheden te onderzoeken. Tijdens het proces stootten we op de verwachte hoeveelheid 25S60-meterkasten en de moeilijkheidsgraad om die te kunnen recycleren doordat de deksels vlamvertragers bevatten.

Na grondig onderzoek heeft onze nieuwe afvalverwerker een milieuvriendelijke manier gevonden om de deksels te verwerken. Ze worden nu gerecycleerd tot granulaatkorrels, die dan opnieuw worden ingezet in de plasticverwerkende industrie. Als je weet dat we met de uitrol van de digitale meter de volgende jaren 980 ton oude meterkastdeksels zullen verwerken, begrijp je dat we op deze manier een grote afvalstroom vermijden, die anders bij het restafval zou belanden.

✓ **Schouders onder het goede doel**

Onder de naam Fluvius – Goede doelen zette Fluvius een doorgedreven langetermijnsamenwerking op met de Voedselbanken en Kom op tegen kanker. Betrokkenheid en een goede wisselwerking tussen onze medewerkers en het goede doel zijn daarbij de sleutels tot succes.

Op 11 mei 2019 ondertekenden Fluvius en De Voedselbanken een officiële samenwerkingsovereenkomst. Ons partnerschap is niet gebaseerd op financiële steun, maar wel op structurele hulp waarbij Fluvius vooral mensen inschakelt. Onze medewerkers steken buiten hun werkuren de handen uit de mouwen voor de 170 000 vrijwilligers van De Voedselbanken. Zo versterken en inspireren we elkaar. Opvallend is dat De Voedselbanken en Fluvius, als sociale leverancier, voor een stuk hetzelfde doelpubliek vooruit helpen.

De Voedselbanken en de aangesloten verenigingen konden ook in 2019 weer een beroep doen op:

- afgeschreven kantoormeubilair n.a.v. de herinrichting van onze site in Mechelen
- vrijwilligerswerk door teams van Fluvius medewerkers (een 10-tal). We fristen gebouwen op, ruimden magazijnen op en zamelden speelgoed in
- de openstelling van onze infrastructuur voor officiële evenementen van de Voedselbanken.

Naast deze materiële en menselijke ondersteuning dragen Fluvius-medewerkers ook hun steentje bij om aan fundraising te doen. Dit kende in 2019 een apotheose n.a.v. de Warmste Week. Dankzij tientallen acties en activiteiten, de aankoop van meer dan 2 000 gadgets en de donatie van incentivebudgetten konden we een cheque van 45 449 euro overmaken aan de Voedselbanken.

Bovendien integreerden we de jaarlijkse Kom op tegen Kanker-actie (een initiatief dat bestond binnen Infrax) in 2019 binnen Fluvius - Goede Doelen.

In het Hemelvaartswekend vond de tiende editie van 'De 1 000 km voor Kom op tegen Kanker' plaats. Dankzij alle Fluvius-collega's konden wij 65 000 euro aan het goede doel bijdragen. En onze lopers deden daar met hun deelname aan 'De 100km-run' in maart nog eens 10 000 euro bij. In totaal schonken we zo 75 000 euro.

✓ **Nauwe banden met het onderwijs**

Duaal leren bij Fluvius

Fluvius biedt opleidingen en werkervaring onder de vorm van duaal leren. Sinds het schooljaar 2018 – 2019 hebben we leerlingen van de richting 'Logistiek' te gast. In het schooljaar 2019-2020 startten we met een nieuw traject voor 'Installateur Nutsvoorzieningen'.

In onze Fluvius Academy stomen we onze technici klaar om onze netten aan te leggen, te herstellen en te onderhouden en om er klanten op aan te sluiten. De leerlingen die in het duale traject stappen, kunnen op regelmatige basis in de Academy terecht om stap voor stap de knepen van het vak te leren. Aansluitend kunnen ze de opgedane kennis in de praktijk toepassen, onder het toezien van ervaren technici.

Op stage

Jongeren uit het technisch onderwijs krijgen de kans om tijdens de paasvakantie een korte praktijkgerichte stage te volgen bij Fluvius. In 2019 maakten 20 laatstejaarsstudenten TSO en BSO in een professionele omgeving kennis met de technische en veiligheidsaspecten van de energiedistributie. Dat gebeurde onder de bekwame begeleiding van Fluvius-trainers.

In totaal organiseerde Fluvius 210 dagen voor scholen. 408 scholieren/studenten uit 25 verschillende scholen volgden een technische opleiding in één van onze opleidingscentra.

✓ **Aannemers als belangrijke partners**

In Lubbeek vond op 8 mei 2019 de eerste Aannemersavond plaats. De bedrijfsleiders kregen er een update van onze geplande investeringen en projecten, en gingen er in dialoog met onze managers.

Specifiek voor projecten die erg veel aannemerscapaciteit vragen op zeer korte termijn, zetten de collega's van Supply Chain in op nieuwe samenwerkingsvormen, onder meer via sleutel-op-de-deur-projecten en een aangepast kwalificatiesysteem. Op die manier stemmen we onze behoeften beter af op de huidige aannemersmarkt. Bijkomend geven we aannemers meer mogelijkheden om zich zo efficiënt mogelijk te organiseren en mee te evolueren naar 'multi-utility'.

Daarnaast maken we ons opleidingsaanbod zo flexibel mogelijk. Zo verlengt Fluvius de geldigheidsduur van aannemerspasjes tot vijf jaar. Door de introductie van een aantal nieuwe pasjes en verkorte opleidingstrajecten voor medewerkers met technische voorkennis, kunnen aannemers hun medewerkers ook sneller klaarstomen voor specifieke opdrachten. Tegelijk verhogen we onze opleidingscapaciteit, onder meer door de opening van een nieuwe werkplaats in Torhout en de inschakeling van externe lesgevers.

✓ **Blusinstallatie voor gasbranden in Zedelgem**

Op 31 augustus namen WOBRA (West-Vlaams Opleidingscentrum voor de Brandweer- Reddings- en Ambulancediensten) en Fluvius een unieke gasinstallatie in dienst om opleidingen te geven rond blustechnieken bij gasbranden. Voorheen konden brandweer en technici dit enkel volgen in PIVO (Provinciaal Instituut voor Vorming en Opleiding) Asse, vanaf vandaag kan dit ook op de POV (Provinciaal Opleidingscentrum Veiligheidsdiensten) Zedelgem.

GRI-tabel

Code	Omschrijving	2019	Opmerking/Verwijzing
102-1	Naam van de organisatie	Fluvius System Operator cv	
102-2	Activiteiten, merken, producten en diensten	distributie van elektriciteit en gas; rioolbeheer; beheer van kabelTV-netten; databeheer; warmtenetten; openbare verlichting	
102-3	Locatie van het hoofdkantoor	Brusselsesteenweg 199, B-9090 Melle (België)	
102-4	Locatie van operaties	alle Vlaamse steden en gemeenten	
102-5	Eigendomsstructuur en rechtsvorm	coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (cvba) - 100% van het kapitaal is via elk intergemeentelijke opdrachthoudende verenigingen in handen van de Vlaamse steden en gemeenten	vanaf 1/1/2020 is de rechtsvorm 'coöperatieve vennootschap' (CV) ingevolge wijzigingen aan het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen.
102-6	Afzetmarkten	klanten zijn huishoudens, KMO's, grote bedrijven en openbare besturen , uitsluitend in het Vlaams Gewest	
102-7	Omvang van de organisatie	4.616 personeelsleden (incl Fluvius OV: 5.419) / bedrijfsopbrengsten 1,69 miljard € / balanstotaal 5,16 miljard € / eigen vermogen 1,5 miljoen €	BE-GAAP; geconsolideerd; 31.12.2019
102-8	Informatie over werknemers en andere werkrachten	contract onbepaalde duur: 4.373 - bepaalde duur: 233 - aandachtsgroepen: 10 / M: 3.302 - V: 1.314 / voltijds: 3.647 - deeltijds: 969	cijfers mbt Fluvius System Operator (31.12.2019) / Fluvius doet een beroep op onderaannemers voor een deel van zijn activiteiten
102-9	Toeleveringsketen		
102-10	Significante veranderingen aan de organisatie en haar toeleveringsketen	overname van Integan (activiteiten en personeel) op 1/4/2019	Zie Verslag van de Raad van Bestuur
102-11	Voorzorgsprincipe of aanpak	Fluvius hanteert een integraal risicobeleid.	
102-12	Externe initiatieven	Fluvius heeft het E.DSO Sustainable Grid Charter ondertekend. E.DSO is de Europese associatie van distributienetoperatoren.	https://www.edsoforsmartgrids.eu/the-edso-sustainable-grid-charter-highlights-the-contribution-of-dsos-to-a-sustainable-future/
102-13	Lidmaatschap van verenigingen	Fluvius is o.a. lid van (1) federaal sectororganisme Synergrid, (2) E.DSO, de Europese associatie van distributienetoperatoren, (3) The Shift, Belgisch netwerk voor de transitie naar een duurzame samenleving en economie	www.synergrid.be / www.edsoforsmartgrids.eu / www.theshift.be
102-14	Verklaring van belangrijkste decision-maker		Zie Voorwoord van de Voozitter
102-15	Belangrijkste impacts, risico's en opportuniteiten		Zie verslag van de Raad van Bestuur (Beleid inzake risico's en risicobeheersing)
102-16	Waarden, principes, standaarden en gedragsnormen	Missie, visie, strategie en waarden zijn geëxpliciteerd in documenten. Gedragsnormen zijn opgenomen in Ethisch Charter,	Zie bedrijfswebsite https://over.fluvius.be/nl/thema / Zie Verslag van de Raad van Bestuur
102-17	Mechanismen voor advies en bezorgdheden inzake ethiek	Ethisch Charter fungeert als gids voor ethisch gedrag. Onethisch gedrag kan gerapporteerd worden. Art. 25 van het Arbeidsreglement waarborgt een onafhankelijke en objectieve behandeling van meldingen van inbreuken.	

102-18	Governance structuur	Alle aandeelhouders zijn vertegenwoordigd in de Algemene Aandeelhoudersvergadering. Hoogste bestuursorgaan is de Raad van Bestuur. De Raad van Bestuur wordt bijgestaan door het Auditcomité, het HR-Comité en het Strategisch Comité. Dagelijks bestuur van de onderneming berust bij Managementcomité. Voor specifieke MVO-thema's wordt het Managementcomité geadviseerd door een interne MVO Board.	Zie ook verslag van de Raad van Bestuur voor meer detailinfo.
102-19	Bevoegdheidsdelegatie	Duurzaamheidsbeleid is een onderdeel van de algemene exploitatie-opdracht van het management; MVO Board coördineert en adviseert het MVO- en duurzaamheidsbeleid.	Zie ook MVO Charter
102-20	Executive-niveau met verantwoordelijkheid voor economische, milieu- en sociale onderwerpen	De algemene verantwoordelijkheid ligt bij het Managementcomité. De MVO Board wordt voorgezeten door de Secretaris-generaal (lid van het Managementcomité).	Zie 103-2
102-21	Stakeholderraadpleging over economische, milieu- en sociale onderwerpen	Fluvius heeft eind 2018 een uitgebreide materialiteits- en urgentieanalyse met stakeholderbevraging uitgevoerd i.s.m. een extern bureau.	Zie Activiteitenverslag 2018 en website
102-22	Samenstelling van het hoogste bestuurslichaam en diens comités		Zie verslag van de Raad van Bestuur
102-23	Voorzitter van het hoogste bestuurslichaam	Het voorzitterschap van de Raad van Bestuur en CEO zijn gescheiden functies.	
102-24	Nominatie- en selectieproces/criteria voor het hoogste bestuurslichaam	De Algemene Aandeelhoudersvergadering benoemt de leden van de Raad van Bestuur op voordracht van de aandeelhouders. Inzake diversiteit van de bestuurders geldt een verplichte 2/3-1/3 regel.	
102-25	Belangenconflicten	Het Corporate Governance Charter bevat hierover uitdrukkelijke bepalingen. De energieregulator voert als externe partij permanent toezicht uit.	
102-26	Rol van hoogste bestuursorgaan in de bepaling van doel, waarden en strategie	De Raad van Bestuur legt de missie, visie, strategie en de bedrijfsindicatoren vast. De uitvoering berust bij het Managementcomité.	
102-27	Collectieve kennis van het hoogste bestuursorgaan	Na de volledige hersamenstelling van de Raad van Bestuur (voorjaar 2019) werd een uitgebreide opleiding aan de bestuurders aangeboden.	
102-28	Evaluatie van het hoogste bestuursorgaan	Er vindt geen formele evaluatie plaats.	
102-29	Identificatie en beheer van de economische, milieu- en sociale impact	Zie de materialiteits- en urgentieanalyse op basis van een stakeholderbevraging (eind 2018).	Zie ook 102-21
102-30	Effectiviteit van processen van risicobeheer	Het risicobeheer is een onderdeel van het integrale risicobeheer dat door de Raad van Bestuur en het Auditcomité wordt bewaakt. Fluvius heeft een onafhankelijke dienst Interne Audit, die zijn bevindingen en aanbevelingen rechtstreeks aan de CEO en het Auditcomité/Raad van Bestuur rapporteert.	
102-31	Herziening van economische, milieu- en sociale onderwerpen	Dit is niet formeel vastgelegd, maar is geïntegreerd in de evaluatie van de algemene bedrijfsstrategie.	
102-32	Rol van hoogste bestuursorgaan in duurzaamheidsrapportering	De Raad van Bestuur keurt op voorstel van het Managementcomité het gecombineerd jaarlijks activiteitenverslag/MVO-rapport goed.	
102-33	Communicatie over kritische bezorgdheden	Het Managementcomité rapporteert aan het Auditcomité/HR-comité en de Raad van Bestuur.	
102-34	Aard en totaal aantal kritieke bezorgdheden	Voor 2019 geen kritieke bezorgdheden gemeld aan de Raad van Bestuur.	

102-35	Remuneratiebeleid		Zie remuneratieverslag in Verslag van de Raad van Bestuur
102-36	Proces voor bepalen van remuneratie	Het algemene remuneratiebeleid is gebaseerd op sectorale cao's met jaarlijkse detailrapportering aan het HR-Comité. Variabele remuneratie voor de leden van het Managementcomité is gebaseerd op een aantal KPI's op lange termijn. CAO-90 voor kaderleden/bedienden laat toe een bonus toe te kennen i.f.v. het behalen van vooraf gedefinieerde objectieven.	
102-37	Betrokkenheid van stakeholders bij remuneratie	Stakeholders worden niet betrokken bij het remuneratiebeleid.	
102-38	Jaarlijkse totale compensatieratio	data niet beschikbaar	
102-39	Procentuele stijging van jaarlijkse totale compensatieratio	data niet beschikbaar	
102-40	Lijst van stakeholdergroepen		zie activiteitenverslag en materialiteitsanalyse
102-41	Collectieve arbeidsovereenkomsten	100%	
102-42	Identificatie en selectie van stakeholders	Identificatie en selectie van stakeholders is gebeurd n.a.v. de materialiteitsanalyse.	zie ook 102-21
102-43	Benadering van stakeholderbetrokkenheid	De stakeholderbevraging (eind 2018) was een online enquête.	zie ook 102-21
102-44	Voornaamste onderwerpen en geuite bezorgdheden		zie 102-21
102-45	Entiteiten opgenomen in de geconsolideerde rekeningen	Fluvius System Operator is de consoliderende entiteit. Werden geconsolideerd: De Stroomlijn, Atrias, Synductis. De geconsolideerde entiteiten zijn niet opgenomen in de MVO-rapportering.	zie voor meer details Verslag van de Raad van Bestuur
102-46	Bepaling inhoud van het rapport en aflijning van onderwerpen	De keuze en aflijning van de onderwerpen zijn hoofdzakelijk bepaald door de uitgestippelde bedrijfsstrategie en de elementen die uit de materialiteitsanalyse naar voren kwamen.	
102-47	Oplijsting materiële aspecten	Identificatie en selectie van stakeholders is gebeurd n.a.v. de materialiteitsanalyse.	zie 102-21
102-48	Herformuleringen van informatie	nihil	
102-49	Wijzigingen in rapportering	nihil	
102-50	Verslagperiode	01.01.2019-31.12.2019	
102-51	Datum van het recentste verslag	25/03/2020	
102-52	Verslaggevingscyclus	per kalenderjaar	
102-53	Contactpunt voor vragen over het verslag	per e-mail: investors@fluvius.be	
102-54	Claims ivm rapportering volgens GRI Standaarden	Dit rapport is opgesteld in overeenstemming met de GRI Standaarden, core-optie.	
102-55	GRI inhoudsopgave	zie onderhavige tabel	
102-56	Externe assurance	Controle door revisor op de aanwezigheid van de niet-financiële informatie, in toepassing van de wet van 3/9/2017. Bevindingen zijn opgenomen in het verslag van de revisor.	
103-1	Toelichting van de materiële aspecten en hun afbakening	De materiële aspecten werden geïdentificeerd in de materialiteitsanalyse.	zie 102-21

Disclosure	Inhoud	Toelichting
GRI 103	Managementbenadering	
103-1	toelichting van materieel onderwerp en afbakening	Aan de hand van een materialiteits- en maturiteitsanalyse (eind 2018) heeft Fluvius materiële thema's geïdentificeerd en gekwantificeerd. Het Fluvius Charter Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen beschrijft de engagementen van de onderneming ten aanzien van een brede waaier aan MVO- en duurzaamheidsaspecten. Zie Activiteitenverslag 2018 voor meer info. Zie MVO Charter op https://over.fluvius.be/sites/fluvius/files/2019-12/9010106-mvo-charter-2019.pdf
103-2	aanpak, doel en ingezette middelen (beleid, engagement, verantwoordelijkheden, acties)	Het Managementcomité heeft een interne MVO Board (onder voorzitterschap van de secretaris-generaal) de opdracht gegeven het MVO- en duurzaamheidsbeleid van Fluvius te coördineren en te begeleiden. Het Managementcomité rapporteert aan de Raad van Bestuur. Zie ook activiteitenverslag.
103-3	evaluatie van managementbenadering (mechanisme, resultaten, bijsturingen)	Er vindt geen formele evaluatie plaats.
GRI 201	economische prestaties	Fluvius werkt aan kostprijs voor zijn aandeelhouders, 11 intergemeentelijke opdrachthoudende verenigingen, en realiseert dus geen winst. De economische prestaties van de Fluvius-aandeelhouders (toegestane winst en dus dividenden) zijn hoofdzakelijk beïnvloed door regulering.
GRI 202	marktaanwezigheid	Fluvius is actief in alle 300 Vlaamse steden en gemeenten.
GRI 203	indirecte economische impact	Als multi-utility bedrijf heeft Fluvius een impact inzake diverse openbare nutsvoorzieningen (energie, riolering, kabeltelevisie, warmtenetten e.d.m.). De economische impact siuteert zich op het vlak van netinfrastructuur (aanleg, onderhoud, vervanging) en de benodigde financiering en directe/indirecte tewerkstelling.
GRI 204	aankooppraktijken	Meer dan 90% van de aankopen van Fluvius is onderworpen aan de Wetgeving Overheidsopdrachten.
GRI 205	anti-corruptie	Anti-corruptie is onderdeel van het Ethisch Charter en het MVO Charter van Fluvius. Zie ook jaarverslag blz. X
GRI 206	anti-concurrentieel gedrag	Niet van toepassing, gelet op het gereguleerde karakter van de kernactiviteiten van de onderneming.
GRI 301	materialen	Is onderdeel van het globaal milieuplan van de onderneming. Ook opgenomen in het aankoopbeleid.
GRI 302	energie	Is onderdeel van het globaal milieuplan van de onderneming.
GRI 303	water	Is onderdeel van het globaal milieuplan van de onderneming.

GRI 304	biodiversiteit	Is onderdeel van het globaal milieuplan van de onderneming.
GRI 305	emissies	Is onderdeel van het globaal milieuplan van de onderneming.
GRI 306	lozingen en afval	Is onderdeel van het globaal milieuplan van de onderneming.
GRI 307	compliance inzake milieu	Is onderdeel van het globaal milieuplan van de onderneming.
GRI 308	leveranciersbeoordeling inzake milieu	Is opgenomen in diverse lastenboeken bij aankoopdossiers
GRI 401	tewerkstelling	Er worden geen specifieke acties ondernomen; arbeidswetgeving wordt integraal toegepast; externe controle is mogelijk
GRI 402	arbeids- en managementrelaties	Overleg werkgever/werknemers is georganiseerd volgens principes in Belgische arbeidswetgeving (ondernemingsraad, comités veiligheid en preventie, lokale syndicale afvaardigingen).
GRI 403	gezondheid en veiligheid op het werk	Aparte dienst is verantwoordelijk voor het veiligheidsbeleid. Rapporteert direct aan CEO. Comités voor veiligheid en gezondheid op de werkplek zijn geïnstalleerd, cfr. de wetgeving.
GRI 404	training en opleiding	Werknemers kunnen ingaan op een ruim aanbod aan loopbaanontwikkeling: bijkomende opleiding, loopbaanheroriëntering e.d.m. Funcioneringsgesprekken met leidinggevenden zijn voorzien.
GRI 405	diversiteit en gelijke kansen	
GRI 406	niet-discriminatie	
GRI 407	vrijheid van vereniging en collectieve overeenkomsten	Alle werknemers zijn gedekt door nationale, sectorale en bedrijfscao's. Sociale verkiezingen worden georganiseerd cfr. de sociale wetgeving in België. Vakbonden hebben alle rechten om hun werking uit te bouwen.
GRI 408	kinderarbeid	Is opgenomen in diverse lastenboeken bij aankoopdossiers
GRI 409	dwangarbeid	Is opgenomen in diverse lastenboeken bij aankoopdossiers
GRI 410	veiligheidspraktijk	Zie activiteitenverslag.
GRI 411	rechten van inheemse volkeren	Niet van toepassing, gezien het werkingsgebied van de onderneming.
GRI 412	beoordeling van mensenrechten	Is opgenomen in diverse lastenboeken bij aankoopdossiers
GRI 413	lokale gemeenschappen	Niet van toepassing.
GRI 414	sociale beoordeling van leveranciers	Is opgenomen in diverse lastenboeken bij aankoopdossiers
GRI 415	publiek beleid	Lobbying is toegespitst op de verdediging van de juridische en economische belangen van de onderneming en bij uitbreiding van de Economische Groep bij de bevoegde wet- en regelgevers. Er geldt een strikt verbod op donaties aan politieke partijen.
GRI 416	klantengezondheid en -veiligheid	niet van toepassing

GRI 417	marketing en labelling	Marketinginformatie is gefocust op bewustmaking van de eindklant over rationeel energiegebruik, herneuwbare energie, premies voor energie-efficiëntie enz. Diverse kanalen worden ingezet: website, sociale media, huis-aan-huis magazine, infoavonden.
GRI 418	klantenprivacy	Er is binnen Fluvius een aparte directie Databeheer. Dataprivacy is een absolute prioriteit. Dit geldt evenzeer voor de dochteronderneming Atrias. Zie ook verslag van de Raad van Bestuur.
GRI 419	socio-economische compliance	Compliance met alle toepasselijke wet- en regelgeving (ook socio-economisch) is een minimumvereiste voor de werking van Fluvius.

ONTWERP

FINANCIËEL VERSLAG 2019
ENKELVOUDIGE JAARREKENING

Verslag van de commissaris aan de algemene vergadering van Fluvius System Operator CV over het boekjaar afgesloten op 31 december 2019

Overeenkomstig de wettelijke en statutaire bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van ons mandaat van commissaris van Fluvius System Operator CV (de "Vennootschap"). Dit verslag omvat ons oordeel over de balans op 31 december 2019, over de resultatenrekening van het boekjaar afgesloten op 31 december 2019 en over de toelichting (alle stukken gezamenlijk de "Jaarrekening") en omvat tevens ons verslag betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Deze verslagen zijn één en ondeelbaar.

Wij werden als commissaris benoemd door de algemene vergadering op 19 mei 2017, overeenkomstig het voorstel van het bestuursorgaan uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité en op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die zal beraadslagen over de Jaarrekening afgesloten op 31 december 2019. We hebben de wettelijke controle van de Jaarrekening van de Vennootschap uitgevoerd gedurende 9 opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de controle van de Jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de Jaarrekening van Fluvius System Operator CV, die de balans op 31 december 2019 omvat, alsook de resultatenrekening van het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting, met een balanstotaal van € 5.155.597.468,90 en waarvan de resultatenrekening afsluit met een winst van het boekjaar van € 0.

Naar ons oordeel geeft de Jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en van de financiële toestand van de Vennootschap per 31 december 2019, alsook van haar resultaten over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Basis voor ons oordeel zonder voorbehoud

We hebben onze controle uitgevoerd in overeenstemming met de International Standards on Auditing ("ISAs"). Onze verantwoordelijkheden uit hoofde van die standaarden zijn nader beschreven in het gedeelte "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de Jaarrekening" van ons verslag.

Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de Jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunten van de controle

De kernpunten van onze controle betreffen die aangelegenheden die volgens ons professioneel oordeel het meest significant waren bij onze controle van de Jaarrekening van de huidige verslagperiode.

Deze aangelegenheden werden behandeld in de context van onze controle van de Jaarrekening als een geheel en bij het vormen van ons oordeel hieromtrent en derhalve formuleren wij geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Voorziening voor personeelsbeloningen

Beschrijving van het kernpunt

De voorzieningen voor personeelsbeloningen bedragen € 258,5 miljoen per 31 december 2019. De Vennootschap erkent de voorzieningen voor deze lange termijn personeelsbeloningen op basis van de vereisten zoals aanvaard binnen de Belgische boekhoudwetgeving. De plannen van de Vennootschap worden beschreven in VOL 6.19 en VOL 16 van de Jaarrekening.

De waardering van deze voorzieningen is complex en vereist inschattingen van het management. Door de complexiteit wordt de Vennootschap voor de berekening van de voorziening bijgestaan door een externe actuaaris. De waardering van de voorzieningen is gebaseerd op de onderliggende personeelsdata van de verschillende pensioenplannen waarop vervolgens bepaalde actuariële assumpties worden toegepast zoals verwachte inflatie, verdisconteringsvoeten, verwachte gemiddelde salarisstijgingen en het personeelsverloop. Een wijziging in deze assumpties of het gebruik van foutieve personeelsdata zouden een materiële impact hebben op de Jaarrekening. Om deze redenen is de waardering van de voorzieningen voor personeelsbeloningen een kernpunt van onze controle.

Samenvatting van de uitgevoerde procedures
Onze auditwerkzaamheden omvatten onder andere:

- Een analyse van de bestaande plannen binnen de Vennootschap en bespreking van eventuele wijzigingen in deze plannen.
- Het testen van de onderliggende personeelsdata door middel van analytisch nazicht ten opzichte van vorig boekjaar en door middel van aansluiting (van o.a. ouderdom, geslacht, salaris, anciënniteit) van een steekproef personeelsleden met onderliggende documentatie.
- Het beoordelen van de bekwaamheid en de onafhankelijkheid van de externe actuaaris.
- Medewerking van onze interne actuarissen om de gepastheid te beoordelen van de gebruikte actuariële modellen in overeenstemming met IAS19 en om de redelijkheid te beoordelen van de significante assumpties (met name verwachte inflatie, verdisconteringsvoeten, verwachte gemiddelde salarisstijgingen, sterftetabellen en het personeelsverloop) die het management gebruikt bij de waardering van de voorziening.
- Beoordeling van de adequaatheid en volledigheid van VOL6.19 en VOL 16 van de Jaarrekening.

Financieringsactiviteiten

Beschrijving van het kernpunt

De balans van de Vennootschap wordt significant beïnvloed door de financieringsactiviteit die de Vennootschap vervult. Op 31 december 2019 bedraagt de lange termijn financiering € 3.821,1 miljoen en de korte termijn financiering € 638,0 miljoen. Deze financiering wordt vervolgens gebruikt om leningen toe te staan aan de distributienetbeheerders, waardoor de Vennootschap voor € 3.750,5 miljoen lange termijn vorderingen heeft openstaan ten aanzien van de distributienetbeheerders en voor € 170,0 miljoen vorderingen op korte termijn. Gezien de grootte van deze bedragen ten aanzien van enerzijds de totale activa en anderzijds de totale passiva van de Vennootschap en de opvolging en inschatting van het management inzake de terugbetalingscapaciteit van de distributienetbeheerders worden de financieringsactiviteiten als een kernpunt van onze controle beschouwd.

Samenvatting van de uitgevoerde procedures
Onze auditwerkzaamheden omvatten onder andere:

- Het beoordelen van de boekhoudkundige verwerking van de leningen en de bijhorende transactiekosten.
- Het aansluiten van de interestkosten en interestbaten van de verschillende leningen met de betreffende voorwaarden zoals omschreven in de onderliggende contracten.
- Het afstemmen van het hoofdbedrag van de leningen met contracten, confirmaties en betalingen.
- Wij hebben van de directie van de Vennootschap het lange termijn financieel plan verkregen van de Vennootschap alsook van de netbeheerders om de terugbetalingscapaciteit van deze laatste te beoordelen. Deze plannen werden beoordeeld op basis van de jaarrekeningen van de netbeheerders alsook door middel van gesprekken met de directie en met de met toezicht belaste personen.
- Wij hebben de gepastheid en volledigheid van toelichting VOL 6.20 van de Jaarrekening beoordeeld.

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan voor het opstellen van de Jaarrekening

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de Jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundige referentiestelsel en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor een systeem van interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de Jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

In het kader van de opstelling van de Jaarrekening is het bestuursorgaan verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Vennootschap om haar continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling tenzij het bestuursorgaan het voornemen heeft om de Vennootschap te vereffenen of om de bedrijfsactiviteiten stop te zetten of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle over de Jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de Jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISAs is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van de Jaarrekening, beïnvloeden.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISAs, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een

professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de Jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van het systeem van interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in het systeem van interne beheersing dat relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van het systeem van interne beheersing van de Vennootschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen;
- het concluderen van de aanvaardbaarheid van de door het bestuursorgaan gehanteerde continuïteitsveronderstelling, en op basis van de verkregen controle-informatie, concluderen of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Vennootschap om de continuïteit te handhaven. Als we besluiten dat er sprake is van een onzekerheid van materieel belang, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de Jaarrekening of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons

oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot op de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de continuïteit van de Vennootschap niet langer gehandhaafd kan worden;

- het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de Jaarrekening, en of deze Jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld.

Wij communiceren met het auditcomité binnen het bestuursorgaan, onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die we identificeren gedurende onze controle.

We verstrekken aan het auditcomité binnen het bestuursorgaan een verklaring dat we de relevante deontologische vereisten inzake onafhankelijkheid naleven en we melden hierin alle relaties en andere aangelegenheden die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid zouden kunnen beïnvloeden, alsook, voor zover van toepassing, de bijbehorende maatregelen die we getroffen hebben om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Aan de hand van de aangelegenheden die met het auditcomité binnen het bestuursorgaan besproken worden, bepalen we de aangelegenheden die het meest significant waren bij de controle van de Jaarrekening over de huidige periode en die daarom de kernpunten van onze controle uitmaken. We beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Verslag betreffende de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag, voor het naleven van de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften die van toepassing zijn op het voeren van de boekhouding, alsook voor het naleven van het Wetboek vennootschappen of, vanaf 1 januari 2020, het Wetboek van vennootschappen en verenigingen en van de statuten van de Vennootschap.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde ISAs, is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag over de Jaarrekening, alsook de naleving van bepaalde verplichtingen uit het Wetboek vennootschappen of, vanaf 1 januari 2020, het Wetboek van vennootschappen en verenigingen en de statuten te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de Jaarrekening

Naar ons oordeel, na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag over de Jaarrekening, stemt dit jaarverslag over de Jaarrekening overeen met de Jaarrekening voor hetzelfde boekjaar, enerzijds, en is dit jaarverslag over de Jaarrekening opgesteld overeenkomstig artikels 3:5 en 3:6 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (voorheen artikels 95 en 96 van het Wetboek van vennootschappen), anderzijds.

In de context van onze controle van de Jaarrekening, zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, op basis van de kennis verkregen in de controle, of het jaarverslag over de Jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, hebben wij geen afwijking van materieel belang te melden. Verder drukken wij geen enkele mate van zekerheid uit over het jaarverslag.

De niet-financiële informatie zoals vereist op grond van artikel 3:6 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, werd opgenomen in het jaarverslag over de Jaarrekening. De Groep heeft zich bij het opstellen van deze niet-financiële informatie gebaseerd op de Global Reporting Initiative ("GRI") standaarden. Wij spreken ons evenwel niet uit over de vraag of deze niet-financiële informatie in alle van materieel belang zijnde opzichten is opgesteld in overeenstemming met de GRI standaarden. Verder drukken wij geen enkele mate van zekerheid uit over individuele elementen opgenomen in deze niet-financiële informatie.

Vermeldingen betreffende de sociale balans

De sociale balans, neer te leggen overeenkomstig artikel 3:12, § 1, 8° van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, bevat, zowel qua vorm als qua inhoud, de door de wet vereiste inlichtingen, en bevat geen van materieel belang zijnde inconsistenties op basis van de informatie waarover wij beschikken in ons controledossier.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de Jaarrekening en zijn in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Vennootschap.

De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de Jaarrekening bedoeld in artikel 3:65 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de Jaarrekening.

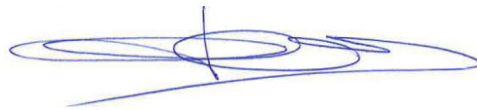
Andere vermeldingen

- Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, werd de boekhouding gevoerd overeenkomstig de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.
- De resultaatverwerking, die aan de algemene vergadering wordt voorgesteld, stemt overeen met de wettelijke en statutaire bepalingen.
-

- Wij hebben geen kennis van verrichtingen of beslissingen die in overtreding met de statuten of Wetboek vennootschappen of, vanaf 1 januari 2020, het Wetboek van vennootschappen en verenigingen zijn gedaan of genomen en die in ons verslag zouden moeten vermeld worden.
- Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014.

Gent, 25 maart 2020

EY Bedrijfsrevisoren BV
Commissaris
Vertegenwoordigd door

Marnix Van Dooren
Venoot*
* Handelend in naam van een BV

Ref. : 20MVD0069

JAARREKENING

BALANS NA WINSTVERDELING

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
ACTIVA				
OPRICHTINGSKOSTEN	6.1	20		
VASTE ACTIVA		21/28	<u>6.842.590,34</u>	<u>10.294.981,68</u>
Immateriële vaste activa	6.2	21	1.968.877,39	2.509.081,02
Materiële vaste activa	6.3	22/27	3.109.545,76	5.921.471,03
Terreinen en gebouwen		22		
Installaties, machines en uitrusting		23		
Meubilair en rollend materieel		24	2.467.424,75	5.166.376,91
Leasing en soortgelijke rechten		25		
Overige materiële vaste activa		26	642.121,01	755.094,12
Activa in aanbouw en vooruitbetalingen		27		
Financiële vaste activa	6.4 / 6.5.1	28	1.764.167,19	1.864.429,63
Verbonden ondernemingen	6.15	280/1	165.000,00	165.000,00
Deelnemingen		280	165.000,00	165.000,00
Vorderingen		281		
Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	6.15	282/3	15.700,00	15.700,00
Deelnemingen		282	15.700,00	15.700,00
Vorderingen		283		
Andere financiële vaste activa		284/8	1.583.467,19	1.683.729,63
Aandelen		284	727.900,07	843.057,48
Vorderingen en borgtochten in contanten		285/8	855.567,12	840.672,15

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
VLOTTENDE ACTIVA		29/58	5.148.754.878,56	4.737.200.642,17
Vorderingen op meer dan één jaar		29	3.784.075.980,64	3.945.528.306,24
Handelsvorderingen		290		
Overige vorderingen		291	3.784.075.980,64	3.945.528.306,24
Vorraden en bestellingen in uitvoering		3	78.541.738,31	68.087.528,78
Vorraden		30/36	78.541.738,31	68.087.528,78
Grond- en hulpstoffen		30/31	78.541.738,31	68.087.528,78
Goederen in bewerking		32		
Gereed product		33		
Handelsgoederen		34		
Onroerende goederen bestemd voor verkoop		35		
Vooruitbetalingen		36		
Bestellingen in uitvoering		37		
Vorderingen op ten hoogste één jaar		40/41	956.570.537,31	427.543.449,40
Handelsvorderingen		40	309.873.758,06	251.362.760,81
Overige vorderingen		41	646.696.779,25	176.180.688,59
Geldbeleggingen	6.5.1 / 6.6	50/53	1.629.673,06	1.782.616,30
Eigen aandelen		50		
Overige beleggingen		51/53	1.629.673,06	1.782.616,30
Liquide middelen		54/58	28.221.685,51	2.093.965,98
Overlopende rekeningen	6.6	490/1	299.715.263,73	292.164.775,47
TOTAAL DER ACTIVA		20/58	5.155.597.468,90	4.747.495.623,85

COMMENTAAR BIJ DE ACTIVA

IMMATERIELE VASTE ACTIVA

Deze rubriek bevat de boekwaarde van de softwarelicenties en de bijkomende kosten met betrekking tot het configureren van de eigen IT-infrastructuur. De evolutie wordt verder gedetailleerd in de Toelichting.

MATERIELE VASTE ACTIVA

Deze rubriek bevat de boekwaarde van de investeringen. De evolutie per categorie van investeringen wordt gedetailleerd in de Toelichting.

FINANCIELE VASTE ACTIVA

Verbonden ondernemingen

Deelnemingen: betreft 1.650/1.650 aandelen De Stroomlijn (165.000,00/165.000,00)

Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

Deelnemingen: betreft 93/93 aandelen Atrias (9.300,00) en 622/622 aandelen Synductis (6.400,00/6.400,00).

Andere financiële vaste activa: betreft participaties in de bedrijventra op het grondgebied van Gaselwest en Imewo (716.900,07/832.057,48), participatie in Duwolim (11.000,00/11.000,00) en betaalde borgtochten (855.567,12/840.672,15).

VORDERINGEN OP MEER DAN EEN JAAR

Overige vorderingen: vnl. doorlening aan de opdrachthoudende verenigingen van uitgegeven obligatie- en andere leningen.

VOORRADEN EN BESTELLINGEN IN UITVOERING

Voorraden: betreft voornamelijk materialen bestemd voor investeringen elektriciteit en gas voor rekening van de opdrachthoudende verenigingen.

VORDERINGEN OP TEN HOOGSTE EEN JAAR

Handelsvorderingen: betreft hoofdzakelijk factureringen (333.429.314,30/251.529.151,68) en nog op te maken facturen/creditnota's (-32.489.130,12/-1.797.292,94).

Deze rubriek bevat leveranciers met debetsaldo (8.377.377,47/988.202,47), klanten met creditsaldo (272.573,36/401.138,96) en dubieuze vorderingen na aftrek van de geboekte waardeverminderingen (278.537,00/241.560,83).

Overige vorderingen: deze rubriek bevat o.a. de terug te vorderen btw (34.939.539,67/35.421.510,93), vordering tussen leden van de btw eenheid (0,00/13.480,31), de rekening-courant van de opdrachthoudende verenigingen m.b.t. de cashpool (435.758.113,09/136.934.222,21), de rekening-courant van De Stroomlijn m.b.t. cashpool (2.834.363,42/1.912.207,91), de rekening-courant met Synductis (1.235.983,57/793.918,34), te innen subsidies (0,00/21.937,04), korte termijn schuld (170.000.000,00/0,00) en diverse bij derden terug te vorderen bedragen (1.931.238,35/1.083.412,73)

GELDBELEGGINGEN

Betreft fund option plans (1.626.673,06/1.781.369,49) en ING Business Account (0,00/1.246,81).

LIQUIDE MIDDELEN

Betreft de R/C Sociaal Fonds en ontvangen bedragen op bankrekeningen buiten de cashpool.

OVERLOPENDE REKENINGEN

Over te dragen kosten: betreft Ethias Fonds (420.397,83/420.397,83), debetsaldi te ontvangen facturen (7.345.668,57/2.711.099,83), onkostennota's kaderleden (191.710,23/144.138,72) en diverse (2.979.848,25/1.553.531,25).

Verkregen opbrengsten: betreft nog aan de opdrachthoudende verenigingen door te rekenen bedragen m.b.t. verplichtingen aan het personeel inzake pensioenen, verzorgingsstelsels enz. (258.499.000,00/256.730.000,00), te ontvangen intresten m.b.t. leningen aan Atrias (0,00/18.828,34), te ontvangen intresten van de opdrachthoudende verenigingen m.b.t. de doorlening van de obligatie- en andere leningen (30.348.242,91/30.465.479,50) en te ontvangen kortingen leverancier (0,00/121.300,00).

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
PASSIVA				
EIGEN VERMOGEN		10/15	<u>1.516.824,28</u>	<u>10.407.375,28</u>
Kapitaal	6.7.1	10	1.283.975,84	10.174.526,84
Geplaatst kapitaal		100	1.283.975,84	10.174.526,84
Niet-opgevraagd kapitaal ⁴		101		
Uitgiftepremies		11	127.007,11	127.007,11
Herwaarderingsmeerwaarden		12		
Reserves		13	86.267,52	86.267,52
Wettelijke reserve		130	86.267,52	86.267,52
Onbeschikbare reserves		131		
Voor eigen aandelen		1310		
Andere		1311		
Belastingvrije reserves		132		
Beschikbare reserves		133		
Overgedragen winst (verlies)(+)/(-)		14	19.573,81	19.573,81
Kapitaalsubsidies		15		
Voorschot aan de vennoten op de verdeling van het netto-actief ⁵		19		
VOORZIENINGEN EN UITGESTELDE BELASTINGEN ..		16	<u>258.499.000,00</u>	<u>256.730.000,00</u>
Voorzieningen voor risico's en kosten		160/5	258.499.000,00	256.730.000,00
Pensioenen en soortgelijke verplichtingen		160	258.499.000,00	256.730.000,00
Fiscale lasten		161		
Grote herstellings- en onderhoudswerken		162		
Milieuverplichtingen		163		
Overige risico's en kosten	6.8	164/5		
Uitgestelde belastingen		168		

⁴ Bedrag in mindering te brengen van het geplaatst kapitaal.

⁵ Bedrag in mindering te brengen van de andere bestanddelen van het eigen vermogen.

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
SCHULDEN		17/49	<u>4.895.581.644,62</u>	<u>4.480.358.248,57</u>
Schulden op meer dan één jaar	6.9	17	3.821.107.790,93	3.991.962.641,56
Financiële schulden		170/4	3.821.107.790,93	3.991.962.641,56
Achtergestelde leningen		170		
Niet-achtergestelde obligatieleningen		171	3.783.482.791,29	3.950.837.641,88
Leasingschulden en soortgelijke schulden		172		
Kredietinstellingen		173	37.624.999,64	41.124.999,68
Overige leningen		174		
Handelsschulden		175		
Leveranciers		1750		
Te betalen wissels		1751		
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen		176		
Overige schulden		178/9		
Schulden op ten hoogste één jaar	6.9	42/48	1.020.218.067,10	434.740.964,12
Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen		42	173.486.448,43	3.500.000,03
Financiële schulden		43	464.500.000,00	24.956.110,69
Kredietinstellingen		430/8	464.500.000,00	24.956.110,69
Overige leningen		439		
Handelsschulden		44	163.305.683,36	146.869.139,39
Leveranciers		440/4	163.305.683,36	146.869.139,39
Te betalen wissels		441		
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen		46	48.749,36	
Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	6.9	45	82.238.249,43	68.783.017,34
Belastingen		450/3	5.046.916,13	3.366.529,43
Bezoldigingen en sociale lasten		454/9	77.191.333,30	65.416.487,91
Overige schulden		47/48	136.638.936,52	190.632.696,67
Overlopende rekeningen	6.9	492/3	54.255.786,59	53.654.642,89
TOTAAL VAN DE PASSIVA		10/49	5.155.597.468,90	4.747.495.623,85

COMMENTAAR BIJ DE PASSIVA

KAPITAAL

Geplaatst kapitaal: het kapitaal is vertegenwoordigd door (27.184.911/177.713.905) aandelen op naam van de opdrachthoudende verenigingen.

UITGIFTEPREMIES

Overname balansgegevens m.b.t. fusie door overname van Infrac CVBA (127.007,11/127.007,11)

RESERVES

Wettelijke reserve: overname balansgegevens m.b.t. fusie door overname van Infrac CVBA (86.267,52/86.267,52)

OVERGERAGEN WINST/VERLIES (19.573,81/19.573,81)

VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN

Pensioenen en soortgelijke verplichtingen: betreft verplichtingen aan het personeel inzake pensioenen, verzorgingsstelsels enz.

SCHULDEN OP MEER DAN EEN JAAR

Financiële schulden: obligatie- en andere leningen na aftrek van het (dis)agio en belangrijke uitgiftekosten welke over de resterende looptijd van de leningen ten laste genomen worden.

SCHULDEN OP TEN HOOGSTE EEN JAAR

Schulden op LT, die binnen het jaar vervallen: obligatielening en lening KBC (173.486.448,43/3.500.000,03).

Financiële schulden: zichtrekening (464.500.000,00/24.956.110,69).

Handelsschulden: betreft openstaande schulden van facturen (120.298.810,92/93.197.097,34), nog te ontvangen facturen (50.946.372,49/52.282.700,62), de handelsdebiteuren met een creditsaldo (287.340,50/401.138,96) en de crediteuren met een debetsaldo (8.226.840,55/988.202,47).

Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten:

Belastingen: bedrijfsvoorheffing (2.060.691,81/1.382.481,67), provisie vennootschapsbelasting (2.933.101,21/1.972.593,27), te betalen btw op voorschotfacturen (32.085,61/10.749,72), en diverse (21.037,50/704,77).

Bezoldigingen en sociale lasten: betreft voorzieningen voor vakantiegeld (44.850.598,78/36.614.842,00), te betalen RSZ (14.110.301,34/11.990.976,81), bezoldigingen (4.90.658,47/647.449,58) en andere sociale schulden (16.339.774,71/16.163.219,52).

Overige schulden: betreft voornamelijk de rekening-courant m.b.t. de opdrachthoudende verenigingen (133.069.332,88/ 187.988.192,16) rekening-courant m.b.t. het Sociaal Fonds (2.070.721,43/1.384.024,36), toe te wijzen ontvangsten aan de opdrachthoudende verenigingen (926.543,77/488.800,12) en schulden m.b.t. btw- eenheid (55.980,35/6.584,77) en diverse (516.358,09/473.085,66).

OVERLOPENDE REKENINGEN

Toe te rekenen kosten

Diensten en diverse goederen (21.013.495,83/20.316.399,33), vnl. m.b.t. ICT.

Financiële kosten: intresten en uitgiftekosten m.b.t. obligatieleningen
(33.164.727,27/33.165.511,58) en financieringskosten (77.563,49/0,00).

RESULTATENREKENING

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
Bedrijfsopbrengsten		70/76A	1.682.349.414,20	1.706.512.161,98
Omzet	6.10	70	1.649.885.464,54	1.633.675.587,29
Voorraad goederen in bewerking en gereed product en bestellingen in uitvoering: toename (afname)(+)/(-)		71		
Geproduceerde vaste activa		72		
Andere bedrijfsopbrengsten	6.10	74	30.694.949,66	27.053.574,69
Niet-recurrente bedrijfsopbrengsten	6.12	76A	1.769.000,00	45.783.000,00
Bedrijfskosten		60/66A	1.670.001.173,01	1.692.509.344,89
Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen		60	150.734.279,76	144.997.509,01
Aankopen		600/8	160.514.218,99	140.530.569,07
Voorraad: afname (toename)(+)/(-)		609	-9.779.939,23	4.466.939,94
Diensten en diverse goederen		61	1.057.134.917,45	1.086.102.081,65
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen(+)/(-)	6.10	62	444.786.012,40	405.225.136,44
Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	2.385.424,27	8.627.562,73
Waardeverminderingen op voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen: toevoegingen (terugnemingen)(+)/(-)		631/4	12.181.520,97	-923.049,31
Voorzieningen voor risico's en kosten: toevoegingen (bestedingen en terugnemingen)(+)/(-)	6.10	635/8		
Andere bedrijfskosten	6.10	640/8	1.010.018,16	2.697.104,37
Als herstructureringskosten geactiveerde bedrijfskosten		649		
Niet-recurrente bedrijfskosten	6.12	66A	1.769.000,00	45.783.000,00
Bedrijfswinst (Bedrijfsverlies)(+)/(-)		9901	12.348.241,19	14.002.817,09

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
Financiële opbrengsten		75/76B	124.861.304,21	125.465.330,26
Recurrente financiële opbrengsten		75	124.861.304,21	125.465.330,26
Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	106.442,59	
Opbrengsten uit vlottende activa		751	124.259.562,19	124.741.251,02
Andere financiële opbrengsten	6.11	752/9	495.299,43	724.079,24
Niet-recurrente financiële opbrengsten	6.12	76B		
Financiële kosten	6.11	65/66B	128.627.133,30	129.426.824,97
Recurrente financiële kosten		65	128.627.133,30	129.426.824,97
Kosten van schulden		650	128.563.572,32	129.112.865,39
Waardeverminderingen op vlottende activa andere dan voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen: toevoegingen (terugneming)(+)/(-)		651		
Andere financiële kosten		652/9	63.560,98	313.959,58
Niet-recurrente financiële kosten	6.12	66B		
Winst (Verlies) van het boekjaar voor belasting(+)/(-)		9903	8.582.412,10	10.041.322,38
Onttrekkingen aan de uitgestelde belastingen		780		
Overboeking naar de uitgestelde belastingen		680		
Belastingen op het resultaat(+)/(-)	6.13	67/77	8.582.412,10	10.041.322,38
Belastingen		670/3	8.967.552,16	10.041.322,38
Regularisering van belastingen en terugneming van voorzieningen voor belastingen		77	385.140,06	
Winst (Verlies) van het boekjaar(+)/(-)		9904		
Onttrekking aan de belastingvrije reserves		789		
Overboeking naar de belastingvrije reserves		689		
Te bestemmen winst (verlies) van het boekjaar(+)/(-)		9905		

COMMENTAAR BIJ DE RESULTATENREKENING

BEDRIJFSOPBRENGSTEN

Omzet: betreft beheersfacturen aangerekend aan de distributienetbeheerders (1.648.726.206,86/1.636.657.570,42), De Stroomlijn (100.050,00/110.800,00) en Synductis (941.270,02/839.434,33), facturen aan derden (117.937,66/103.945,83).

Andere bedrijfsopbrengsten: diverse recuperaties bij derden en personeelsleden, exploitatiesubsidies evenals niet door te storten bedrijfsvoorheffing vnl. in het kader van onderzoek en ontwikkeling.

Niet-recurrente bedrijfsopbrengsten: aan de distributienetbeheerders nog door te rekenen verplichtingen aan het personeel inzake pensioenen, verzorgstelsels enz.

BEDRIJFSKOSTEN

Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen: betreft aankopen voor magazijn en wijziging in de voorraad.

Diensten en diverse goederen: de belangrijkste posten zijn werken voor vaste activa, onderhoud en herstellingen (463.504.175,97/472.979.450,07) evenals diverse aankopen (98.954.91,36/101.226.387,98) voornamelijk voor rekening van de opdrachthoudende verenigingen.

Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen: omvat de bezoldigingen, werkgeversbijdragen, bovenwettelijke verzekeringen, andere personeelskosten en pensioenen.

Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa: de evolutie per rubriek wordt gedetailleerd in de Toelichting.

Waardeverminderingen op voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen: betreft toevoegingen en terugnemingen m.b.t. voorraden en handelsvorderingen.

Voorzieningen voor risico's en kosten: provisies voor verplichtingen aan het personeel.

Andere bedrijfskosten: vnl. diverse belastingen en heffingen.

Niet-recurrente bedrijfskosten: provisies voor verplichtingen aan het personeel inzake pensioenen, verzorgstelsels enz.

FINANCIËLE OPBRENGSTEN

Opbrengsten uit vlottende activa: verkoop BC Roeselare en BC Meetjesland (106.442,59/0,00) intresten i.v.m. cashpool (3.528.543,75/3.923.548,39), intresten m.b.t. leningen aan Atrias (43.028,25/90.383,16), intresten m.b.t. de doorlening aan de opdrachthoudende verenigingen van de obligatie- en andere leningen (120.572.178,77/120.663.829,16) en bankintresten (25.012,26/63.490,31).

Andere financiële opbrengsten: vnl. kortingen van leveranciers voor snelle betaling (407.554,93/420.498,44), stock option plans (43.900,22/292.121,62) en diverse (43.844,28/7.415,72)

FINANCIËLE KOSTEN

Kosten van schulden: vnl. intresten m.b.t. korte termijn kredieten bij de banken (315.706,37/2.113.995,72), financiële kosten huur personenwagens (975.895,60/1.063.908,18) en intresten m.b.t. obligatie- en andere leningen inclusief ten laste name deel (dis)agio en uitgiftekosten (126.873.402,59/125.590.817,55)

Andere financiële kosten: vnl. bankkosten. en stock option plans

BELASTINGEN OP HET RESULTAAT

Belastingen, vnl. m.b.t. verworpen uitgaven 2019

RESULTAATVERWERKING

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
Te bestemmen winst (verlies)(+)/(-)	9906	19.573,81	19.573,81
Te bestemmen winst (verlies) van het boekjaar(+)/(-)	(9905)		
Overgedragen winst (verlies) van het vorige boekjaar(+)/(-)	14P	19.573,81	19.573,81
Onttrekking aan het eigen vermogen	791/2		
aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies	791		
aan de reserves	792		
Toevoeging aan het eigen vermogen	691/2		
aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies	691		
aan de wettelijke reserve	6920		
aan de overige reserves	6921		
Over te dragen winst (verlies)(+)/(-)	(14)	19.573,81	19.573,81
Tussenkost van de vennoten in het verlies	794		
Uit te keren winst	694/7		
Vergoeding van het kapitaal	694		
Bestuurders of zaakvoerders	695		
Werknemers	696		
Andere rechthebbenden	697		

STAAT VAN DE IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

KOSTEN VAN ONTWIKKELING

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8051P	xxxxxxxxxxxxxxxx	5.887.385,53
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	8021	20.411,68	
Overdrachten en buitengebruikstellingen	8031		
Overboeking van een post naar een andere(+)/(-)	8041		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8051	5.907.797,21	
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8121P	xxxxxxxxxxxxxxxx	3.378.304,51
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8071	560.615,31	
Teruggenomen.....	8081		
Verworven van derden	8091		
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	8101		
Overgeboekt van een post naar een andere(+)/(-)	8111		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8121	3.938.919,82	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	81311	<u>1.968.877,39</u>	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
MEUBILAIR EN ROLLEND MATERIEEL			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8193P	xxxxxxxxxxxxxxxx	94.399.871,86
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	8163	517.007,43	
Overdrachten en buitengebruikstellingen	8173	2.760.936,53	
Overboeking van een post naar een andere(+)/(-)	8183		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8193	92.155.942,76	
Meerwaarde per einde van het boekjaar	8253P	xxxxxxxxxxxxxxxx	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8213		
Verworven van derden	8223		
Afgeboekt	8233		
Overgeboekt van een post naar een andere(+)/(-)	8243		
Meerwaarde per einde van het boekjaar	8253		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8323P	xxxxxxxxxxxxxxxx	89.233.494,95
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8273	1.680.737,16	
Teruggenomen	8283		
Verworven van derden	8293		
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	8303	1.225.714,10	
Overgeboekt van een post naar een andere(+)/(-)	8313		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8323	89.688.518,01	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	(24)	<u>2.467.424,75</u>	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
OVERIGE MATERIËLE VASTE ACTIVA			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8195P	xxxxxxxxxxxxxxxx	1.782.875,87
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	8165	31.098,69	
Overdrachten en buitengebruikstellingen	8175	303.522,46	
Overboeking van een post naar een andere(+)/(-)	8185		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8195	1.510.452,10	
Meerwaarde per einde van het boekjaar	8255P	xxxxxxxxxxxxxxxx	3.278,23
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8215		
Verworven van derden	8225		
Afgeboekt	8235		
Overgeboekt van een post naar een andere(+)/(-)	8245		
Meerwaarde per einde van het boekjaar	8255	3.278,23	
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8325P	xxxxxxxxxxxxxxxx	1.031.059,98
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8275	144.071,80	
Teruggenomen	8285		
Verworven van derden	8295		
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	8305	303.522,46	
Overgeboekt van een post naar een andere(+)/(-)	8315		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8325	871.609,32	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	(26)	<u>642.121,01</u>	

STAAT VAN DE FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
VERBONDEN ONDERNEMINGEN - DEELNEMINGEN EN AANDELEN			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8391P	xxxxxxxxxxxxxxx	165.000,00
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen.....	8361		
Overdrachten en buitengebruikstellingen	8371		
Overboeking van een post naar een andere	8381		
.....(+)/(-)			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8391	165.000,00	
Meerwaarde per einde van het boekjaar	8451P	xxxxxxxxxxxxxxx	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8411		
Verworven van derden	8421		
Afgeboekt	8431		
Overgeboekt van een post naar een andere	8441		
.....(+)/(-)			
Meerwaarde per einde van het boekjaar	8451		
Waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8521P	xxxxxxxxxxxxxxx	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8471		
Teruggenomen	8481		
Verworven van derden	8491		
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	8501		
Overgeboekt van een post naar een andere	8511		
.....(+)/(-)			
Waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8521		
Niet-opgevraagde bedragen per einde van het boekjaar	8551P	xxxxxxxxxxxxxxx	
Mutaties tijdens het boekjaar	8541		
.....(+)/(-)			
Niet-opgevraagde bedragen per einde van het boekjaar	8551		
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	(280)	165.000,00	
VERBONDEN ONDERNEMINGEN - VORDERINGEN			
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	281P	xxxxxxxxxxxxxxx	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Toevoegingen	8581		
Terugbetalingen.....	8591		
Geboekte waardeverminderingen	8601		
Teruggenomen waardeverminderingen	8611		
Wisselkoersverschillen	8621		
.....(+)/(-)			
Overige mutaties	8631		
.....(+)/(-)			
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	(281)		
GECUMULEERDE WAARDEVERMINDERINGEN OP VORDERINGEN PER EINDE BOEKJAAR	8651		

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
ONDERNEMINGEN MET DEELNEMINGSVERHOUDING - DEELNEMINGEN EN AANDELEN			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8392P	xxxxxxxxxxxxxxxx	15.700,00
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen.....	8362		
Overdrachten en buitengebruikstellingen	8372		
Overboeking van een post naar een andere(+)/(-)	8382		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8392	15.700,00	
Meerwaarde per einde van het boekjaar	8452P	xxxxxxxxxxxxxxxx	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8412		
Verworven van derden	8422		
Afgeboekt	8432		
Overgeboekt van een post naar een andere(+)/(-)	8442		
Meerwaarde per einde van het boekjaar	8452		
Waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8522P	xxxxxxxxxxxxxxxx	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8472		
Teruggenomen	8482		
Verworven van derden	8492		
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	8502		
Overgeboekt van een post naar een andere(+)/(-)	8512		
Waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8522		
Niet-opgevraagde bedragen per einde van het boekjaar.....	8552P	xxxxxxxxxxxxxxxx	
Mutaties tijdens het boekjaar(+)/(-)	8542		
Niet-opgevraagde bedragen per einde van het boekjaar	8552		
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	(282)	15.700,00	
ONDERNEMINGEN WAARMEE EEN DEELNEMINGSVERHOUDING BESTAAT - VORDERINGEN			
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	283P	xxxxxxxxxxxxxxxx	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Toevoegingen	8582		
Terugbetalingen.....	8592		
Geboekte waardeverminderingen	8602		
Teruggenomen waardeverminderingen	8612		
Wisselkoersverschillen(+)/(-)	8622		
Overige mutaties(+)/(-)	8632		
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR.....	(283)		
GECUMULEERDE WAARDEVERMINDERINGEN OP VORDERINGEN PER EINDE BOEKJAAR	8652		

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
ANDERE ONDERNEMINGEN - DEELNEMINGEN EN AANDELEN			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8393P	xxxxxxxxxxxxxxxx	843.057,48
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen.....	8363		
Overdrachten en buitengebruikstellingen	8373	115.157,41	
Overboeking van een post naar een andere	8383		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8393	727.900,07	
Meerwaarde per einde van het boekjaar	8453P	xxxxxxxxxxxxxxxx	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8413		
Verworven van derden	8423		
Afgeboekt	8433		
Overgeboekt van een post naar een andere	8443		
Meerwaarde per einde van het boekjaar	8453		
Waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8523P	xxxxxxxxxxxxxxxx	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8473		
Teruggenomen	8483		
Verworven van derden	8493		
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	8503		
Overgeboekt van een post naar een andere	8513		
Waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8523		
Niet-opgevraagde bedragen per einde van het boekjaar	8553P	xxxxxxxxxxxxxxxx	
Mutaties tijdens het boekjaar	8543		
Niet-opgevraagde bedragen per einde van het boekjaar	8553		
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	(284)	<u>727.900,07</u>	
ANDERE ONDERNEMINGEN - VORDERINGEN			
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	285/8P	xxxxxxxxxxxxxxxx	840.672,15
Mutaties tijdens het boekjaar			
Toevoegingen	8583	49.199,26	
Terugbetalingen.....	8593	34.304,29	
Geboekte waardeverminderingen	8603		
Teruggenomen waardeverminderingen	8613		
Wisselkoersverschillen	8623		
Overige mutaties	8633		
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	(285/8)	<u>855.567,12</u>	
GECUMULEERDE WAARDEVERMINDERINGEN OP VORDERINGEN PER EINDE BOEKJAAR	8653		

INLICHTINGEN OMTRENT DE DEELNEMINGEN**DEELNEMINGEN EN MAATSCHAPPELIJKE RECHTEN IN ANDERE ONDERNEMINGEN**

Hieronder worden de ondernemingen vermeld waarin de onderneming een deelneming bezit (opgenomen in de posten 280 en 282 van de activa), alsmede de andere ondernemingen waarin de onderneming maatschappelijke rechten bezit (opgenomen in de posten 284 en 51/53 van de activa) ten belope van ten minste 10 % van het geplaatste kapitaal.

NAAM, volledig adres van de ZETEL en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ONDERNEMINGSNUMMER	Aangehouden maatschappelijke rechten			Gegevens geput uit de laatst beschikbare jaarrekening				
	Aard	rechtstreeks		dochters	Jaarrekening per	Munt-code	Eigen vermogen	Nettoresultaat
		Aantal	%				%	(+) of (-) (in eenheden)
De Stroomlijn CVBA Brusselsesteenweg 199 9090 Melle België 0886.337.894	aandelen op naam	1.650	62,17	0,00	31/12/2018	EUR	257.700	0
Atrias CVBA Ravensteingalerij 4 , bus 2 1000 Brussel 1 België 0836.258.873	aandelen op naam	186	50,00	0,00	31/12/2018	EUR	18.600	0
Synductis CVBA Brusselsesteenweg 199 9090 Melle België 0502.445.845	aandelen op naam	622	32,82	0,00	31/12/2018	EUR	19.500	0

GELDBELEGGINGEN EN OVERLOPENDE REKENINGEN (ACTIVA)

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
OVERIGE GELDBELEGGINGEN			
Aandelen en geldbeleggingen andere dan vastrentende beleggingen ...	51		
Aandelen - Boekwaarde verhoogd met het niet-opgevraagde bedrag	8681		
Aandelen - Niet-opgevraagd bedrag	8682		
Edele metalen en kunstwerken	8683		
Vastrentende effecten	52		
Vastrentende effecten uitgegeven door kredietinstellingen	8684		
Termijnrekeningen bij kredietinstellingen	53		
Met een resterende looptijd of opzegtermijn van			
hoogstens één maand	8686		
meer dan één maand en hoogstens één jaar	8687		
meer dan één jaar	8688		
Hierboven niet-opgenomen overige geldbeleggingen	8689	1.629.673,06	1.782.616,30

OVERLOPENDE REKENINGEN**Uitsplitsing van de post 490/1 van de activa indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt.**

	Boekjaar
Verplichtingen aan het personeel t.l.v. de distributienetbeheerders	258.499.000,00
Te ontvangen bruto interesten v/d distributienetbeheerders	30.348.242,91
Debetsaldi "te ontvangen facturen leveranciers"	7.345.668,57
Overige	3.522.352,25

STAAT VAN HET KAPITAAL EN DE AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR

STAAT VAN HET KAPITAAL

Maatschappelijk kapitaal

Geplaatst kapitaal per einde van het boekjaar.....
 Geplaatst kapitaal per einde van het boekjaar.....

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
100P	XXXXXXXXXXXXXX	10.174.526,84
(100)	1.283.975,84	

Wijzigingen tijdens het boekjaar

Kapitaalsvermindering

Samenstelling van het kapitaal
 Soorten aandelen

maatschap. aandelen zonder nominale waarde

Aandelen op naam.....

Gedematerialiseerde aandelen.....

Codes	Bedragen	Aantal aandelen
	-8.890.551,00	151.812.970
	1.283.975,84	27.184.911
8702	XXXXXXXXXXXXXX	
8703	XXXXXXXXXXXXXX	

Niet-gestort kapitaal

Niet-opgevraagd kapitaal
 Opgevraagd, niet-gestort kapitaal
 Aandeelhouders die nog moeten volstorten

Codes	Niet-opgevraagd bedrag	Opgevraagd, niet-gestort bedrag
(101)		XXXXXXXXXXXXXX
8712	XXXXXXXXXXXXXX	

Eigen aandelen

Gehouden door de vennootschap zelf

Kapitaalbedrag

Aantal aandelen

Gehouden door haar dochters

Kapitaalbedrag

Aantal aandelen

Verplichtingen tot uitgifte van aandelen

Als gevolg van de uitoefening van conversierechten

Bedrag van de lopende converteerbare leningen

Bedrag van het te plaatsen kapitaal

Maximum aantal uit te geven aandelen

Als gevolg van de uitoefening van inschrijvingsrechten

Aantal inschrijvingsrechten in omloop

Bedrag van het te plaatsen kapitaal

Maximum aantal uit te geven aandelen

Toegestaan, niet-geplaatst kapitaal

Codes	Boekjaar
8721	
8722	
8731	
8732	
8740	
8741	
8742	
8745	
8746	
8747	
8751	

Aandelen buiten kapitaal

Verdeling

Aantal aandelen

Daaraan verbonden stemrecht

Uitsplitsing van de aandeelhouders

Aantal aandelen gehouden door de vennootschap zelf

Aantal aandelen gehouden door haar dochters

Codes	Boekjaar
8761	
8762	
8771	
8781	

STAAT VAN DE SCHULDEN EN OVERLOPENDE REKENINGEN (PASSIVA)**UITSPLITSING VAN DE SCHULDEN MET EEN OORSPRONKELIJKE LOOPTIJD VAN MEER DAN ÉÉN JAAR, NAARGELANG HUN RESTERENDE LOOPTIJD****Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen**

	Codes	Boekjaar
Financiële schulden	8801	173.486.448,43
Achtergestelde leningen	8811	
Niet-achtergestelde obligatieleningen	8821	169.986.448,40
Leasingschulden en soortgelijke schulden	8831	
Kredietinstellingen	8841	3.500.000,03
Overige leningen	8851	
Handelsschulden	8861	
Leveranciers	8871	
Te betalen wissels	8881	
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	8891	
Overige schulden	8901	
Totaal der schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	(42)	173.486.448,43

Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar doch hoogstens 5 jaar

Financiële schulden	8802	2.009.477.023,56
Achtergestelde leningen	8812	
Niet-achtergestelde obligatieleningen	8822	1.995.477.023,40
Leasingschulden en soortgelijke schulden	8832	
Kredietinstellingen	8842	14.000.000,16
Overige leningen	8852	
Handelsschulden	8862	
Leveranciers	8872	
Te betalen wissels	8882	
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	8892	
Overige schulden	8902	
Totaal der schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar doch hoogstens 5 jaar	8912	2.009.477.023,56

Schulden met een resterende looptijd van meer dan 5 jaar

Financiële schulden	8803	1.811.630.767,37
Achtergestelde leningen	8813	
Niet-achtergestelde obligatieleningen	8823	1.788.005.767,89
Leasingschulden en soortgelijke schulden	8833	
Kredietinstellingen	8843	23.624.999,48
Overige leningen	8853	
Handelsschulden	8863	
Leveranciers	8873	
Te betalen wissels	8883	
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	8893	
Overige schulden	8903	
Totaal der schulden met een resterende looptijd van meer dan 5 jaar	8913	1.811.630.767,37

GEWAARBORGDE SCHULDEN (begrepen in de posten 17 en 42/48 van de passiva)**Door Belgische overheidsinstellingen gewaarborgde schulden**

	Codes	Boekjaar
Financiële schulden	8921	
Achtergestelde leningen	8931	
Niet-achtergestelde obligatieleningen	8941	
Leasingschulden en soortgelijke schulden	8951	
Kredietinstellingen	8961	
Overige leningen	8971	
Handelsschulden	8981	
Leveranciers	8991	
Te betalen wissels	9001	
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	9011	
Schulden met betrekking tot bezoldigingen en sociale lasten	9021	
Overige schulden	9051	
Totaal door Belgische overheidsinstellingen gewaarborgde schulden	9061	

Schulden gewaarborgd door zakelijke zekerheden gesteld of onherroepelijk beloofd op activa van de onderneming

Financiële schulden	8922	
Achtergestelde leningen	8932	
Niet-achtergestelde obligatieleningen	8942	
Leasingschulden en soortgelijke schulden	8952	
Kredietinstellingen	8962	
Overige leningen	8972	
Handelsschulden	8982	
Leveranciers	8992	
Te betalen wissels	9002	
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	9012	
Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	9022	
Belastingen.....	9032	
Bezoldigingen en sociale lasten.....	9042	
Overige schulden	9052	
Totaal der schulden gewaarborgd door zakelijke zekerheden gesteld of onherroepelijk beloofd op activa van de onderneming	9062	

SCHULDEN MET BETREKKING TOT BELASTINGEN, BEZOLDIGINGEN EN SOCIALE LASTEN**Belastingen** (post 450/3 en 178/9 van de passiva)

	Codes	Boekjaar
Vervallen belastingschulden	9072	
Niet-ervallen belastingschulden	9073	2.113.814,92
Geraamde belastingschulden	450	2.933.101,21
Bezoldigingen en sociale lasten (post 454/9 en 178/9 van de passiva)		
Vervallen schulden ten aanzien van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid	9076	
Andere schulden met betrekking tot bezoldigingen en sociale lasten	9077	77.191.333,30

OVERLOPENDE REKENINGEN**Uitsplitsing van de post 492/3 van de passiva indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt.**

Te betalen intresten (coupon) m.b.t. obligatieleningen
Provisie ICT-kosten
Provisie oplaadpunten
Provisie Solvus consulting
Overige

Boekjaar

33.164.727,27
9.177.957,02
2.735.800,00
4.175.111,71
5.002.190,59

BEDRIJFSRESULTATEN**BEDRIJFSOPBRENGSTEN****Netto-omzet**

Uitsplitsing per bedrijfscategorie

Uitsplitsing per geografische markt

België

Andere bedrijfsopbrengsten

Exploitatiesubsidies en vanwege de overheid ontvangen compenserende bedragen

BEDRIJFSKOSTEN**Werknemers waarvoor de onderneming een DIMONA-verklaring heeft ingediend of die zijn ingeschreven in het algemeen personeelsregister**

Totaal aantal op de afsluitingsdatum

Gemiddeld personeelsbestand berekend in voltijdse equivalenten

Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren

Personeelskosten

Bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen

Werkgeversbijdragen voor sociale verzekeringen

Werkgeverspremies voor bovenwettelijke verzekeringen

Andere personeelskosten

Ouderdoms- en overlevingspensioenen

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
	1.649.885.464,54	1.633.675.587,29
740		
9086	4.806	4.064
9087	4.374,5	3.865,8
9088	6.504.361	5.736.053
620	301.307.043,10	260.107.150,77
621	76.733.946,65	63.668.773,89
622	20.716.508,98	36.791.023,82
623	19.905.898,06	18.231.524,16
624	26.122.615,61	26.426.663,80

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
Vorzieningen voor pensioenen en soortgelijke verplichtingen			
Toevoegingen (bestedingen en terugnemingen) (+)/(-)	635		
Waardeverminderingen			
Op voorraden en bestellingen in uitvoering			
Geboekt	9110	1.975.236,63	3.603.047,25
Teruggenomen	9111	2.427.281,59	5.879.907,82
Op handelsvorderingen			
Geboekt	9112	17.359.331,45	3.656.622,14
Teruggenomen	9113	4.725.765,52	2.302.810,88
Vorzieningen voor risico's en kosten			
Toevoegingen	9115		
Bestedingen en terugnemingen	9116		
Andere bedrijfskosten			
Bedrijfsbelastingen en -taksen	640	435.455,16	853.261,25
Andere	641/8	574.563,00	1.843.843,12
Uitzendkrachten en ter beschikking van de onderneming gestelde personen			
Totaal aantal op de afsluitingsdatum	9096		
Gemiddeld aantal berekend in voltijdse equivalenten	9097	13,6	29,0
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	9098	26.518	57.398
Kosten voor de onderneming	617	531.176,23	1.529.883,51

OPBRENGSTEN EN KOSTEN VAN UITZONDERLIJKE OMVANG OF UITZONDERLIJKE MATE VAN VOORKOMEN

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
NIET-RECURRENTE OPBRENGSTEN	76	1.769.000,00	45.783.000,00
Niet-recurrente bedrijfsopbrengsten	(76A)	1.769.000,00	45.783.000,00
Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa	760		
Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke bedrijfsrisico's en -kosten	7620		
Meerwaarden bij de realisatie van immateriële en materiële vaste activa	7630		
Andere niet-recurrente bedrijfsopbrengsten	764/8	1.769.000,00	45.783.000,00
Niet-recurrente financiële opbrengsten	(76B)		
Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa	761		
Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke financiële risico's en kosten	7621		
Meerwaarden bij de realisatie van financiële vaste activa	7631		
Andere niet-recurrente financiële opbrengsten	769		
NIET-RECURRENTE KOSTEN	66	1.769.000,00	45.783.000,00
Niet-recurrente bedrijfskosten	(66A)	1.769.000,00	45.783.000,00
Niet-recurrente afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	660		
Voorzieningen voor uitzonderlijke bedrijfsrisico's en -kosten: toevoegingen (bestedingen)	6620	1.769.000,00	45.783.000,00
Minderwaarden bij de realisatie van immateriële en materiële vaste activa	6630		
Andere niet-recurrente bedrijfskosten	664/7		
Als herstructureringskosten geactiveerde niet-recurrente bedrijfskosten (-)	6690		
Niet-recurrente financiële kosten	(66B)		
Waardeverminderingen op financiële vaste activa	661		
Voorzieningen voor uitzonderlijke financiële risico's en kosten: toevoegingen (bestedingen)	6621		
Minderwaarden bij de realisatie van financiële vaste activa	6631		
Andere niet-recurrente financiële kosten	668		
Als herstructureringskosten geactiveerde niet-recurrente financiële kosten	6691		

BELASTINGEN EN TAKSEN**BELASTINGEN OP HET RESULTAAT**

Belastingen op het resultaat van het boekjaar	9134	8.967.552,16
Verschuldigde of betaalde belastingen en voorheffingen	9135	8.967.552,16
Geactiveerde overschotten van betaalde belastingen en voorheffingen	9136	
Geraamde belastingsupplementen	9137	
Belastingen op het resultaat van vorige boekjaren	9138	
Verschuldigde of betaalde belastingsupplementen	9139	
Geraamde belastingsupplementen of belastingen waarvoor een voorziening werd gevormd	9140	

Belangrijkste oorzaken van de verschillen tussen de winst vóór belastingen, zoals die blijkt uit de jaarrekening, en de geraamde belastbare winst

raming verworpen uitgaven

Codes	Boekjaar
	21.728.515,74

Invloed van de niet-recurrente resultaten op de belastingen op het resultaat van het boekjaar

Boekjaar

Bronnen van belastinglatenties

Actieve latenties	9141
Gecumuleerde fiscale verliezen die aftrekbaar zijn van latere belastbare winsten	9142
Passieve latenties	9144
Uitsplitsing van de passieve latenties	

Codes	Boekjaar

BELASTINGEN OP DE TOEGEVOEGDE WAARDE EN BELASTINGEN TEN LASTE VAN DERDEN**In rekening gebrachte belasting op de toegevoegde waarde**

Aan de onderneming (aftrekbaar)	9145	579.996.134,79	406.794.586,54
Door de onderneming	9146	608.174.710,46	341.356.924,80

Ingehouden bedragen ten laste van derden als

Bedrijfsvoorheffing	9147	80.917.618,93	72.877.195,72
Roerende voorheffing	9148		

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN**DOOR DE ONDERNEMING GESTELDE OF ONHERROEPELIJK BELOOFDE PERSOONLIJKE ZEKERHEDEN ALS WAARBORG VOOR SCHULDEN OF VERPLICHTINGEN VAN DERDEN****Waarvan**

Codes	Boekjaar
9149	
9150	
9151	
9153	

ZAKELIJKE ZEKERHEDEN**Zakelijke zekerheden die door de onderneming op haar eigen activa werden gesteld of onherroepelijk beloofd als waarborg voor schulden en verplichtingen van de onderneming****Hypotheke**

Boekwaarde van de bezwaarde activa	9161
Bedrag van de inschrijving	9171
Pand op het handelsfonds - Bedrag van de inschrijving	9181
Pand op andere activa - Boekwaarde van de in pand gegeven activa	9191
Zekerheden op de nog door de onderneming te verwerven activa - Bedrag van de betrokken activa	9201

Zakelijke zekerheden die door de onderneming op haar eigen activa werden gesteld of onherroepelijk beloofd als waarborg voor schulden en verplichtingen van derden**Hypotheke**

Boekwaarde van de bezwaarde activa	9162
Bedrag van de inschrijving	9172
Pand op het handelsfonds - Bedrag van de inschrijving	9182
Pand op andere activa - Boekwaarde van de in pand gegeven activa	9192
Zekerheden op de nog door de onderneming te verwerven activa - Bedrag van de betrokken activa	9202

GOEDEREN EN WAARDEN GEHOUDEN DOOR DERDEN IN HUN NAAM MAAR TEN BATE EN OP RISICO VAN DE ONDERNEMING, VOOR ZOVER DEZE GOEDEREN EN WAARDEN NIET IN DE BALANS ZIJN OPGENOMEN**BELANGRIJKE VERPLICHTINGEN TOT AANKOOP VAN VASTE ACTIVA****BELANGRIJKE VERPLICHTINGEN TOT VERKOOP VAN VASTE ACTIVA****TERMIJNVERRICHTINGEN**

Gekochte (te ontvangen) goederen	9213
Verkochte (te leveren) goederen	9214
Gekochte (te ontvangen) deviezen	9215
Verkochte (te leveren) deviezen	9216

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN**VERPLICHTINGEN VOORTVLOEIEND UIT DE TECHNISCHE WAARBORGEN VERBONDEN AAN REEDS GEPRESTEERDE VERKOPEN OF DIENSTEN**

Boekjaar

BEDRAG, AARD EN VORM VAN BELANGRIJKE HANGENDE GESCHILLEN EN ANDERE BELANGRIJKE VERPLICHTINGEN

Boekjaar

Vanaf 1/7/2018 maakt Fluvius System Operator deel uit van de btw eenheid "Economische Groep Fluvius" met btw identificatienummer 0561.896.056

REGELING INZAKE HET AANVULLEND RUST- OF OVERLEVINGSPENSIOEN TEN BEHOEVE VAN DE PERSONEELS- OF DIRECTIELEDEN**Beknopte beschrijving**

Voor de uiteenzetting wordt verwezen naar VOL 16

Genomen maatregelen om de daaruit voortvloeiende kosten te dekken**PENSIOENEN DIE DOOR DE ONDERNEMING ZELF WORDEN GEDRAGEN**

Geschat bedrag van de verplichtingen die voortvloeien uit reeds gepresteerd werk

Basis en wijze waarop dit bedrag wordt berekend

Code	Boekjaar
9220	

AARD EN FINANCIËLE GEVOLGEN VAN MATERIËLE GEBEURTENISSEN DIE ZICH NA BALANSDATUM HEBBEN VOORGEDAAN en die niet in de resultatenrekening of balans worden weergegeven

Boekjaar

AAN- OF VERKOOPVERBINTENISSEN DIE DE VENNOOTSCHAP ALS OPTIESCHRIJVER VAN CALL- EN PUTOPTIES HEEFT

Boekjaar

AARD, ZAKELIJK DOEL EN FINANCIËLE GEVOLGEN VAN BUITENBALANS REGELINGEN

Mits de risico's of voordelen die uit dergelijke regelingen voortvloeien van enige betekenis zijn en voor zover de openbaarmaking van dergelijke risico's of voordelen noodzakelijk is voor de beoordeling van de financiële positie van de vennootschap

Zie rubriek "Andere niet in balans opgenomen rechten en verplichtingen"

Boekjaar

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN**ANDERE NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN (met inbegrip van deze die niet kunnen worden gecijferd)**

huur wagens

13.676.936,55

huur gebouwen

11.636.271,55

huur cabines

1.189.794,00

huur andere materialen

979.051,46

BETREKKINGEN MET VERBONDEN ONDERNEMINGEN, GEASSOCIEERDE ONDERNEMINGEN EN DE ANDERE ONDERNEMINGEN WAARMEE EEN DEELNEMINGSVERHOUDING BESTAAT

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
VERBONDEN ONDERNEMINGEN			
Financiële vaste activa	(280/1)	165.000,00	165.000,00
Deelnemingen	(280)	165.000,00	165.000,00
Achtergestelde vorderingen	9271		
Andere vorderingen	9281		
Vorderingen	9291	1.487.167,44	1.934.088,22
Op meer dan één jaar	9301		
Op hoogstens één jaar	9311	1.487.167,44	1.934.088,22
Geldbeleggingen	9321		
Aandelen	9331		
Vorderingen	9341		
Schulden	9351	4.302.890,06	845.434,62
Op meer dan één jaar	9361		
Op hoogstens één jaar	9371	4.302.890,06	845.434,62
Persoonlijke en zakelijke zekerheden			
Door de onderneming gestelde of onherroepelijk beloofd als waarborg voor schulden of verplichtingen van verbonden ondernemingen	9381		
Door verbonden ondernemingen gestelde of onherroepelijk beloofd als waarborg voor schulden of verplichtingen van de onderneming.....	9391		
Andere betekenisvolle financiële verplichtingen	9401		
Financiële resultaten			
Opbrengsten uit financiële vaste activa	9421		
Opbrengsten uit vlottende activa	9431	6.306,69	5.629,74
Andere financiële opbrengsten	9441		
Kosten van schulden	9461		
Andere financiële kosten	9471		
Realisatie van vaste activa			
Verwezenlijkte meerwaarden	9481		
Verwezenlijkte minderwaarden	9491		

BETREKKINGEN MET VERBONDEN ONDERNEMINGEN, GEASSOCIEERDE ONDERNEMINGEN EN DE ANDERE ONDERNEMINGEN WAARMEE EEN DEELNEMINGSVERHOUDING BESTAAT

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
GEASSOCIEERDE ONDERNEMINGEN			
Financiële vaste activa	9253		
Deelnemingen	9263		
Achtergestelde vorderingen	9273		
Andere vorderingen	9283		
Vorderingen	9293		
Op meer dan één jaar	9303		
Op hoogstens één jaar	9313		
Schulden	9353		
Op meer dan één jaar	9363		
Op hoogstens één jaar	9373		
Persoonlijke en zakelijke zekerheden			
Door de onderneming gestelde of onherroepelijk beloofd als waarborg voor schulden of verplichtingen van geassocieerde ondernemingen	9383		
Door geassocieerde ondernemingen gesteld of onherroepelijk beloofd als waarborg voor schulden of verplichtingen van de onderneming.....	9393		
Andere betekenisvolle financiële verplichtingen	9403		
ANDERE ONDERNEMINGEN WAARMEE EEN DEELNEMINGSVERHOUDING BESTAAT			
Financiële vaste activa	9252	15.700,00	15.700,00
Deelnemingen	9262	15.700,00	15.700,00
Achtergestelde vorderingen	9272		
Andere vorderingen	9282		
Vorderingen	9292	4.564.426.109,67	4.213.643.315,82
Op meer dan één jaar	9302	3.784.075.980,64	3.945.528.306,24
Op hoogstens één jaar	9312	780.350.129,03	268.115.009,58
Schulden	9352	156.879.979,26	210.502.091,01
Op meer dan één jaar	9362		
Op hoogstens één jaar	9372	156.879.979,26	210.502.091,01

Boekjaar

TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN BUITEN NORMALE MARKTVOORWAARDEN

Vermelding van dergelijke transacties indien zij van enige betekenis zijn, met opgave van het bedrag van deze transacties, de aard van de betrekking met de verbonden partij, alsmede andere informatie over de transacties die nodig is voor het verkrijgen van inzicht in de financiële positie van de vennootschap

Nihil

FINANCIËLE BETREKKINGEN MET

Codes	Boekjaar	
BESTUURDERS EN ZAAKVOERDERS, NATUURLIJKE OF RECHTSPERSONEN DIE DE ONDERNEMING RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS CONTROLEREN ZONDER VERBONDEN ONDERNEMINGEN TE ZIJN, OF ANDERE ONDERNEMINGEN DIE DOOR DEZE PERSONEN RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS GECONTROLEERD WORDEN		
Uitstaande vorderingen op deze personen	9500	
Voornaamste voorwaarden betreffende de vorderingen, interestvoet, looptijd, eventueel afgeloste of afgeschreven bedragen of bedragen waarvan werd afgezien		
Waarborgen toegestaan in hun voordeel	9501	
Andere betekenisvolle verplichtingen aangegaan in hun voordeel	9502	
Rechtstreekse en onrechtstreekse bezoldigingen en ten laste van de resultatenrekening toegekende pensioenen, voor zover deze vermelding niet uitsluitend of hoofdzakelijk betrekking heeft op de toestand van een enkel identificeerbaar persoon		
Aan bestuurders en zaakvoerders	9503	79.215,46
Aan oud-bestuurders en oud-zaakvoerders	9504	

Codes	Boekjaar	
DE COMMISSARIS(SEN) EN DE PERSONEN MET WIE HIJ (ZIJ) VERBONDEN IS (ZIJN)		
Bezoldiging van de commissaris(sen)	9505	75.574,00
Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door de commissaris(sen)		
Andere controleopdrachten	95061	335.661,00
Belastingadviesopdrachten	95062	
Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten	95063	
Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn)		
Andere controleopdrachten	95081	
Belastingadviesopdrachten	95082	
Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten	95083	

Vermeldingen in toepassing van artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen

In de toepassing van artikel 133, paragraaf 6, heeft het audit comité een voorafgaandelijke gunstige beslissing gegeven tot de uitvoering van de andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten.

AFGELEIDE FINANCIËLE INSTRUMENTEN DIE NIET GEWAARDEERD ZIJN OP BASIS VAN DE REËLE WAARDE

VOOR IEDERE CATEGORIE AFGELEIDE FINANCIËLE INSTRUMENTEN DIE NIET GEWAARDEERD ZIJN OP BASIS VAN DE REËLE WAARDE

Categorie afgeleide financiële instrumenten	Ingedekt risico	Speculatie/dekking	Omvang	Boekjaar		Vorig boekjaar	
				Boekwaarde	Reële waarde	Boekwaarde	Reële waarde
IRS-rente swap	rente risico variabele rente omzetten in vaste rentevoet	Dekking	70.000.000	0,00	-6.217.412,81	0,00	-5.637.124,15

FINANCIËLE VASTE ACTIVA GEBOEKT TEGEN EEN HOGER BEDRAG DAN HUN REËLE WAARDE

Bedrag van de afzonderlijke activa of van passende groepen ervan

Redenen waarom de boekwaarde niet is verminderd

Elementen die toelaten te veronderstellen dat de boekwaarde zal kunnen worden gerealiseerd

Boekwaarde	Reële waarde

VERKLARING BETREFFENDE DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING**INLICHTINGEN TE VERSTREKKEN DOOR ELKE ONDERNEMING DIE ONDERWORPEN IS AAN DE BEPALINGEN VAN HET WETBOEK VAN VENNOOTSCHAPPEN INZAKE DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING**

De onderneming heeft een geconsolideerde jaarrekening en een geconsolideerd jaarverslag opgesteld en openbaar gemaakt*

~~De onderneming heeft geen geconsolideerde jaarrekening en een geconsolideerd jaarverslag opgesteld, omdat zij daarvan vrijgesteld is om de volgende reden(en)*~~

~~-De onderneming en haar dochterondernemingen overschrijden op geconsolideerde basis niet meer dan één van de in artikel 16 van het Wetboek van vennootschappen vermelde criteria*~~

~~-De onderneming heeft alleen maar dochterondernemingen die, gelet op de beoordeling van het geconsolideerd vermogen, de geconsolideerde financiële positie of het geconsolideerd resultaat, individueel en tezamen, slechts van te verwaarlozen betekenis zijn* (artikel 110 van het Wetboek van vennootschappen)~~

~~-De onderneming is zelf dochteronderneming van een moederonderneming die een geconsolideerde jaarrekening, waarin haar jaarrekening door consolidatie opgenomen is, opstelt en openbaar maakt*~~

Naam, volledig adres van de zetel en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ondernemingsnummer van de moederonderneming(en) en de aanduiding of deze moederonderneming(en) een geconsolideerde jaarrekening, waarin haar jaarrekening door consolidatie opgenomen is, opstelt (opstellen) en openbaar maakt (maken)**:

Indien de moederonderneming(en) (een) onderneming(en) naar buitenlands recht is (zijn), de plaats waar de hiervoor bedoelde geconsolideerde jaarrekening verkrijgbaar is**

* Schrappen wat niet van toepassing is.

** Wordt de jaarrekening van de onderneming op verschillende niveaus geconsolideerd, dan worden deze gegevens verstrekt, enerzijds voor het grootste geheel en anderzijds voor het kleinste geheel van ondernemingen waarvan de onderneming als dochter deel uitmaakt en waarvoor een geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld en openbaar gemaakt.

WAARDERINGSREGELS**WAARDERINGSREGELS FLUVIUS****ACTIVA****IMMATERIËLE VASTE ACTIVA**

Immateriële vaste activa worden geboekt aan aanschaffingsprijs

Deze rubriek omvat de kosten van softwarelicenties.

De kosten van softwarelicenties worden lineair afgeschreven aan een afschrijvingspercentage van 20%

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa worden geboekt aan aanschaffing- of kostprijs met inbegrip van alle toerekenbare kosten en verminderd met de gecumuleerde afschrijvingen.

Afschrijvingen worden maandelijks ten laste van de resultatenrekening gebracht volgens de lineaire methode vanaf de maand volgend op de ingebruikname. De afschrijvingen worden berekend over de verwachte economische gebruiksduur van ieder onderdeel van het materieel vast actief.

De jaarlijkse afschrijvingspercentages op basis van de initiële verwachte gebruiksduur zijn als volgt:

Proeftuin EVA (Elektrische Voertuigen in Actie): 50 %

Administratieve uitrusting (informatica en kantooruitrusting): 33%

Oplaadpalen voor elektrische voertuigen: 10 %

(Motor)fietsen: 20 %

Meubilair en uitrusting: 10%

Overige materiële vaste activa :10%

Herstelling- en instandhoudingskosten die de toekomstige economische voordelen niet vergroten, worden in de resultatenrekening genomen.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

De deelnemingen worden geboekt tegen aanschaffingsprijs. De bijkomende kosten worden onmiddellijk ten laste van het resultaat genomen.

Waardeverminderingen worden geboekt en ten laste van het resultaat genomen wanneer blijkt dat, rekeninghoudend met het eigen vermogen, de rentabiliteit en de toekomstverwachtingen van de betrokken vennootschap, er zich een duurzame waardevermindering voordoet.

Terugnemingen van waardeverminderingen worden geboekt en in het resultaat opgenomen wanneer de evolutie van de betrokken vennootschap dit rechtvaardigt.

Voor andere deelnemingen en vorderingen worden dezelfde regels toegepast.

VORDERINGEN OP MEER DAN EEN JAAR EN OP TEN HOOGSTE EEN JAAR

Deze vorderingen worden voor hun nominale waarde geboekt.

In het geval van faillissement of gerechtelijke reorganisatie wordt de vordering onmiddellijk afgeschreven en de belasting over de toegevoegde waarde teruggevorderd, op basis van een via de curator bekomen attest of bij publicatie van de afsluiting van het faillissement in de bijlage van het Belgische Staatsblad.

De vorderingen m.b.t. uitgevoerde werken en geleverde prestaties, met uitzondering van enerzijds de schadegevallen welke in behandeling zijn bij de juridische dienst en anderzijds de vorderingen op aangesloten gemeenten, welke meer dan 6 maanden vervallen zijn, worden als dubieus beschouwd en hiervoor wordt een provisie voor oninbaarheid ten belope van 100% (exclusief btw) aangelegd. Vorderingen worden definitief ten laste genomen (afgeboekt) met aanwending van de hiervoor reeds eerder aangelegde provisie voor oninbaarheid van zodra op basis van attesten, aangeleverd door deurwaarders, advocaten of incassokantoren kan aangetoond worden dat er geen recupereerbaarheid meer mogelijk is. Ook wanneer kan aangetoond worden dat de opbrengsten verbonden aan een mogelijke recuperatie niet opwegen (m.a.w. niet economisch verantwoord zijn) tegen de te maken kosten voor recuperatie wordt een vordering definitief afgeboekt met aanwending van eerder reeds mogelijks aangelegde provisie.

Voor openstaande vervallen vorderingen van het voormalige Infracvba die vanaf 2018 opgenomen worden in de jaarrekening van Fluvius System Operator wordt conform de afspraken met rulingcommissie inzake vennootschapsbelasting en BTW de werkwijze van Infracvba verdergezet. De provisie voor oninbaarheid wordt geboekt bij de opdrachthoudende vereniging in wiens opdracht de vordering is ontstaan.

Regels ter provisionering van wanbetaling op handelsvorderingen op basis van de vervaldbalans per 31 december van het afgelopen boekjaar:

Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen enerzijds de gedropte klanten (sociale leverancier) en anderzijds de niet - gedropte klanten (overige klanten).

De berekening wordt voor elke van deze groep klanten als volgt gedaan:

Gedropte klanten (sociale leverancier):

" Voor de vorderingen van gedropte klanten met betaalovereenkomst wordt een provisie voorzien van 50% op het totaal openstaand saldo exclusief btw

" Voor de vordering van klanten met collectieve schuldenregeling wordt een provisie voorzien van 100% op het totaal openstaand saldo exclusief btw

" Voor de overige vorderingen wordt een provisie voorzien van 100% voor de saldi exclusief btw die langer dan een half jaar (180 dagen) openstaan

Niet-gedropte klanten - overige klanten:

Voor de berekening van de provisie op de overige vorderingen worden volgende percentages toegepast:

" Openstaande saldi exclusief btw met vervalddag < 60 dagen: 0%

" Openstaande saldi exclusief btw met vervalddag < 60 dagen en < 180 dagen: 20%

" Openstaande saldi exclusief btw met vervalddag < 180 dagen en < 365 dagen: 40%

WAARDERINGSREGELS

- " Openstaande saldi exclusief btw met vervaldag < 365 dagen en < 730 dagen: 60%
- " Openstaande saldi exclusief btw met vervaldag > 730 dagen: 80%

Aangezien alle vorderingen op de balans van het voormalige Infracx in naam en voor rekening van de opdrachthoudende verenigingen werden gemaakt die zich hebben aangesloten bij het voormalige Infracx, worden de provisies met betrekking tot de dubieuze debiteuren aangelegd in de boekhouding van de respectievelijke opdrachthoudende vereniging waarvoor de betrokken vordering werd gefactureerd.

VOORRADEN

Vorraden worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde welke wordt bepaald aan de hand van de methode van het voortschrijdend gewogen gemiddelde.

Een waardevermindering wordt toegepast op voorraadartikelen die, gezien hun verouderde staat, niet meer voor exploitatie bruikbaar zijn of waarvan de geraamde verkoopwaarde lager ligt dan de boekwaarde. Indien voorraadartikelen meer dan één jaar niet gebruikt worden, wordt een waardevermindering van 100% toegepast.

Deze afschrijvingen worden opgenomen als kost in de resultatenrekening.

GELDBELEGGINGEN

De geldbeleggingen worden gewaardeerd aan marktwaarde.

LIQUIDE MIDDELEN

Liquide middelen omvatten geld en tegoeden bij kredietinstellingen. Ze worden gewaardeerd aan nominale waarde die overeenstemt met de reële waarde.

OVERLOPENDE REKENINGEN

De tijdens het boekjaar of vorige boekjaren gemaakte lasten die behoren tot één of meerdere latere boekjaren, worden prorata gewaardeerd tegen het bedrag dat betrekking heeft op latere boekjaren.

De gedeelten van opbrengsten waarvan de inning pas plaats zal vinden tijdens één of meer komende boekjaren, worden gewaardeerd tegen het bedrag dat betrekking heeft op het lopende boekjaar.

PASSIVA

VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN LASTEN

Pensioenregelingen en andere vergoedingen toegekend na uitdiensttreding

De bijdragen voor toegezegde-bijdragenregelingen worden ten laste van het resultaat opgenomen op het moment dat ze verschuldigd zijn. Tot en met 2015 gebeurde de waardering van deze fondsen aan intrinsieke waarde en werd elk individueel verschil tussen de wiskundige reserve en het gegarandeerd minimum opgenomen als een schuld in de financiële staten.

Vanaf 2016 werd de rendementsgarantie aangepast en deze is nu variabel (zie toelichting 'Voorziening voor personeelsbeloningen'). De voorziening voor toegezegde-bijdragenpensioenplannen wordt bijgevolg gewaardeerd volgens de Projected Unit Credit (PUC) methode zonder projectie van de toekomstige premie. Voor het O.F.P. Enerbel wordt vanaf 2018 het patronale gedeelte berekend volgens de PUC-methode met projectie van de toekomstige premies. Het gedeelte van de werknemer wordt nog steeds via de PUC-methode zonder projectie van de toekomstige premies geëvalueerd gezien de werknemerspremies niet afhankelijk zijn van de anciënniteit. Het in de balans opgenomen bedrag is het verschil tussen deze voorziening en de reële waarde van de fondsbeleggingen.

De verplichtingen van de Groep betreffende de toegezegd-pensioenregelingen en de kosten die eruit voortvloeien, worden gewaardeerd op basis van de PUC-methode. Het in de balans opgenomen bedrag vertegenwoordigt het verschil van de contante waarde van de omschreven pensioenverplichtingen (Defined Benefit Obligation) en de reële waarde van fondsbeleggingen.

Herwaardering omvat actuariële winst en verlies en het rendement op fondsbeleggingen (exclusief interest) die direct worden opgenomen in de balans en als winst of last in de periode waarin ze zich voordoen. Ze worden opgenomen in het overzicht van niet-gerealiseerde resultaten, die niet kunnen worden verplaatst naar de winst- en verliesrekening.

Pensioenkosten van verstreken diensttijd worden opgenomen in de winst- en verliesrekening gedurende de periode waarin de wijziging van het pensioenplan plaatsvond.

Netto rentekosten worden berekend op de netto personeelsverplichtingen door toepassing van de disconteringsvoet bij het begin van de periode.

Het bedrag in de winst- en verliesrekening bestaat uit de pensioenkosten (de aan het boekjaar toegerekende pensioenkosten, pensioenkosten van verstreken diensttijd, actuariële winst of verlies op andere langetermijnpersoneelsbeloningen alsook eventuele inperkingen en afwikkelingen) en de netto rentekosten.

De Groep rapporteert de eerste twee kosten in de winst- en verliesrekening op de lijn Personeelsbeloningen en Andere financiële resultaten.

Andere langetermijnpersoneelsbeloningen bevatten afscheid- en jubileumpremies en overgedragen verlof- of overuren.

Deze voordelen worden op dezelfde wijze behandeld als pensioenregelingen doch de actuariële winsten en verliezen worden onmiddellijk opgenomen in de winst- en verliesrekening.

Alle personeelsbeloningen worden jaarlijks gewaardeerd door een erkend actuaaris

De aandeelhouders hebben hun akkoord gegeven om de werkelijke bedragen, waarvan sprake in deze rubriek, ten laste te nemen. In de overlopende rekeningen van het actief worden deze geraamde door te rekenen verplichtingen geactiveerd.

WAARDERINGSREGELS**SCHULDEN OP MEER DAN ÉÉN JAAR EN TEN HOOGSTE ÉÉN JAAR**

Schulden op meer dan één jaar en ten hoogste één jaar worden gewaardeerd aan nominale waarde. (Dis)agio en belangrijke kosten m.b.t. de uitgifte van leningen worden verrekend met die waarde en lineair gespreid over de levensduur van de lening. De fiscale en sociale voorzieningen worden vastgesteld door evaluatie van de meest waarschijnlijke schuld.

OVERLOPENDE REKENINGEN

De toe te rekenen kosten worden prorata gewaardeerd tegen de bedragen die betrekking hebben op het lopende boekjaar. De over te dragen opbrengsten worden prorata gewaardeerd tegen de bedragen die betrekking hebben op komende boekjaren.

ANDERE IN DE TOELICHTING TE VERMELDEN INLICHTINGEN

Garantiestelling Odrachthoudende verenigingen :

Voor wat de lange termijn doorleningen vanuit Fluvius System Operator naar de aandeelhouders betreft (retailobligatieleningen, obligatieleningen in het kader van het bestaand EMTN-programma alsook obligatieleningen naar Duits recht (Schuldscheindarlehen en Namensschuldverschreibung), waarvan de aandeelhouders geen rechtstreeks co-debiteur zijn ten aanzien van de leningverstrekende partijen maar waarbij deze leningen wel werden aangegaan voor rekening van de aandeelhouders, stellen de aandeelhouders (de Odrachthoudende Verenigingen, "OV's") zich onvoorwaardelijk, onherroepelijk, op een niet-hoofdelijke en niet-solidaire basis garant voor elk bedrag dat betaalbaar is door de Fluvius System Operator, voor elke OV beperkt tot het proportioneel aandeel van die OV in het stemgerechtigd kapitaal van Fluvius System Operator en enkel voor de leningen van haar respectievelijke ex-werkmaatschappij Infracor of Eandis.

SOCIALE BALANS

Nummers van de paritaire comités die voor de onderneming bevoegd zijn:

STAAT VAN DE TEWERKGESTELDE PERSONEN**WERKNEMERS WAARVOOR DE ONDERNEMING EEN DIMONA-VERKLARING HEEFT INGEDIEND OF DIE ZIJN INGESCHREVEN IN HET ALGEMEEN PERSONEELSREGISTER**

Tijdens het boekjaar	Codes	Totaal	1. Mannen	2. Vrouwen
Gemiddeld aantal werknemers				
Voltijds	1001	3.614,5	2.908,7	705,8
Deeltijds	1002	978,9	380,3	598,6
Totaal in voltijds equivalenten (VTE)	1003	4.374,5	3.205,5	1.169,0
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren				
Voltijds	1011	5.392.737	4.403.948	988.789
Deeltijds	1012	1.111.624	433.445	678.179
Totaal	1013	6.504.361	4.837.393	1.666.968
Personeelskosten				
Voltijds	1021	329.444.397,95	265.112.257,18	64.332.140,77
Deeltijds	1022	89.218.998,84	34.659.313,39	54.559.685,45
Totaal	1023	418.663.396,79	299.771.570,57	118.891.826,22
Bedrag van de voordelen bovenop het loon	1033			

Tijdens het vorige boekjaar	Codes	P. Totaal	1P. Mannen	2P. Vrouwen
Gemiddeld aantal werknemers in VTE	1003	3.865,8	2.856,6	1.009,2
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren.....	1013	5.736.053	4.289.144	1.446.909
Personeelskosten	1023	378.798.472,64	273.565.823,29	105.232.649,35
Bedrag van de voordelen bovenop het loon	1033	14.586,00	9.530,00	5.056,00

**WERKNEMERS WAARVOOR DE ONDERNEMING EEN DIMONA-VERKLARING HEEFT INGEDIEND OF DIE ZIJN
INGESCHREVEN IN HET ALGEMEEN PERSONEELSREGISTER (vervolg)**

	Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
Op de afsluitingsdatum van het boekjaar				
Aantal werknemers	105	3.803	1.003	4.583,7
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	110	3.577	985	4.343,4
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	111	226	18	240,3
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	112			
Vervangingsovereenkomst	113			
Volgens het geslacht en het studieniveau				
Mannen	120	3.053	383	3.352,9
lager onderwijs	1200	177	37	205,4
secundair onderwijs	1201	1.837	231	2.017,8
hoger niet-universitair onderwijs	1202	830	103	911,1
universitair onderwijs	1203	209	12	218,6
Vrouwen	121	750	620	1.230,8
lager onderwijs	1210	9	6	12,6
secundair onderwijs	1211	323	287	545,7
hoger niet-universitair onderwijs	1212	336	283	555,4
universitair onderwijs	1213	82	44	117,1
Volgens de beroepscategorie				
Directiepersoneel	130	878	122	975,9
Bedienden	134	2.925	881	3.607,8
Arbeiders	132			
Andere	133			

UITZENDKRACHTEN EN TER BESCHIKKING VAN DE ONDERNEMING GESTELDE PERSONEN

Tijdens het boekjaar	Codes	1. Uitzendkrachten	2. Ter beschikking van de onderneming gestelde personen
Gemiddeld aantal tewerkgestelde personen	150	13,6	
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	151	26.518	
Kosten voor de onderneming	152	531.176,23	

TABEL VAN HET PERSONEELSVERLOOP TIJDENS HET BOEKJAAR

INGETREDEN

	Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
Aantal werknemers waarvoor de onderneming tijdens het boekjaar een DIMONA-verklaring heeft ingediend of tijdens het boekjaar werden ingeschreven in het algemeen personeelsregister	205	785	151	902,2
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	210	627	140	735,2
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	211	158	11	167,0
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	212			
Vervangingsovereenkomst	213			

UITGETREDEN

	Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
Aantal werknemers met een DIMONA-verklaring aangegeven of een in het algemeen personeelsregister opgetekende datum waarop hun overeenkomst tijdens het boekjaar een einde nam	305	165	29	187,8
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	310	84	29	106,8
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	311	81		81,0
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	312			
Vervangingsovereenkomst	313			
Volgens de reden van beëindiging van de overeenkomst				
Pensioen	340	42	21	58,2
Werkloosheid met bedrijfstoeslag	341	9	1	9,8
Afdanking	342	114	7	119,8
Andere reden	343			
Waarvan: het aantal werknemers dat als zelfstandige ten minste op halftijdse basis diensten blijft verlenen aan de onderneming	350			

INLICHTINGEN OVER DE OPLEIDINGEN VOOR DE WERKNEMERS TIJDENS HET BOEKJAAR

	Codes	Mannen	Codes	Vrouwen
Totaal van de formele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever				
Aantal betrokken werknemers	5801	3.572	5811	1.231
Aantal gevolgde opleidingsuren	5802	91.745	5812	24.985
Nettokosten voor de onderneming	5803	10.632.936,69	5813	2.894.972,59
waarvan brutokosten rechtstreeks verbonden met de opleiding	58031	10.632.936,69	58131	2.894.972,59
waarvan betaalde bijdragen en stortingen aan collectieve fondsen	58032		58132	
waarvan ontvangen tegemoetkomingen (in mindering)..	58033		58133	
Totaal van de minder formele en informele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever				
Aantal betrokken werknemers	5821	3.462	5831	1.394
Aantal gevolgde opleidingsuren	5822	85.853	5832	46.106
Nettokosten voor de onderneming	5823	5.626.123,00	5833	2.985.996,00
Totaal van de initiële beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever				
Aantal betrokken werknemers	5841		5851	
Aantal gevolgde opleidingsuren	5842		5852	
Nettokosten voor de onderneming	5843		5853	

REMUNERATIEVERSLAG

voor de vennootschappen waarin de overheid of één of meer publiekrechtelijke rechtspersonen een controle uitoefenen
(artikel 100, §1, 6°/3 van het Wetboek van vennootschappen)

Naam	Vergoeding 2019	Vergoeding 2018
	Fluvius System Operator	Fluvius System Operator
AWOUTERS Eric	915,42	4.203,32
BISSCHOPS Bart	1.464,56	3.551,16
BONTE HANS	2.260,88	
BREPOELS Frieda	935,02	2.820,84
BUYSE Piet	4.726,30	3.337,46
CLAESSENS Jos	2.200,60	5.254,11
CLUCKERS Geert	2.822,34	6.433,65
COBBAERT Lieven	1.814,12	
COPPENS David	1.665,08	918,46
DALEMANS Jan	1.415,00	
DE BACKER Charlotte	589,36	
DE GROEF Jean-Pierre	1.147,10	2.036,96
DEJAEGER Christof	1.585,64	1.504,90
DESMETH Jan	1.349,56	
DIELS Paul	1.720,92	3.600,82
DOCHY Bart	939,92	3.863,95
DRIES Wim	4.896,40	5.981,90
DRIESKENS Raf	1.872,48	5.550,74
FRIEDERICHS Sabine	826,84	
GEYPEN Greet	3.326,68	2.802,28
GRYFFROY Andries	1.906,60	4.485,20
KERSEMANS Tom	848,16	
JANSSENS Luc	1.364,10	1.820,98
LANSENS Patrick	630,00	3.425,07
KENNIS Koen	2.507,96	1.703,38
LARIDON Lies	5.629,64	6.450,35
LEMMENS Luc	1.483,28	3.814,74
LOMBAERTS Piet		496,68
MAERTENS Bert	925,92	3.298,97
MARTENS Luc	1.691,52	1.769,34
MARTENS Nicky	753,96	
MEULEMANS Bert	2.755,68	6.024,13
MOORS Rita	2.130,46	
PEETERS Christophe	2.507,28	1.049,36
REYNAERTS Didier	900,72	4.050,91
SCHILTZ Willem-Frederik	1.602,98	5.145,53
STOCKBROEKX Ilse	541,44	1.008,76
TEERLINCK Paul	1.066,08	3.984,64
THIENPONT Filip	530,24	1.252,90
TOBBACK Louis	1.633,24	2.106,26
VAN DE PERRE Guy	1.425,68	
VAN GERVEN Adinda	1.315,32	
VANDEPUTTE Didier	1.221,84	
VERBEECK Paul	2.539,74	5.905,14
VINGERHOETS Kristien	1.692,24	
WYNANT Luc	1.337,16	3.629,37
TOTAAL	79.215,46	113.282,26

ANDERE DOCUMENTEN

(door de onderneming te specificëren)

Toegezegde-bijdragenregelingen

Het uitvoerend personeel aangeworven vanaf 1 januari 2002 en het kaderpersoneel aangeworven vanaf 1 mei 1999 genieten van toegezegde-bijdragenregelingen; deze regelingen voorzien in een kapitaal bij pensionering voortvloeiend uit de betaalde bijdragen en de rendementen toegekend door de pensioeninstellingen, alsook een kapitaal en wezenrente bij overlijden voor pensionering. De financiering gebeurt door werknemersbijdragen en werkgeversbijdragen die gestort worden aan pensioenfondsen (O.F.P. Enerbel en O.F.P. Powerbel) en groepsverzekeringen.

De activa van de pensioenfondsen worden beheerd door fondsen Esperdes, uitgegeven in Luxemburg met 4 verschillende risicoprofielen (laag risico, medium risico, hoog risico en dynamische allocatie (dynamic asset allocation)). Het risiconiveau moet ook rekening houden met de leeftijd van de leden. Dit is de reden waarom de trustees van Powerbel aan hun leden een nieuwe optie voor het beheer van hun activa hebben voorgesteld (2015). Deze optie 'Life-Cycle' houdt rekening met een evolutie van het risico van 'Groei' naar meer 'Defensief' gedurende de carrière van de personeelsleden. Elk jaar heeft de deelnemer de mogelijkheid om zijn beleggingsstrategie te wijzigen, voor de toekomstige toelagen van de werkgever of voor het geheel van de opgebouwde sommen op zijn rekening.

Tot 2017 werden de toegezegde-bijdragenpensioenplannen gewaardeerd volgens de Projected Unit Cost (PUC) methode zonder projectie van de toekomstige premies. Voor het O.F.P. Enerbel wordt vanaf 2018 het patronale gedeelte berekend volgens de PUC-methode met projectie van de toekomstige premies. Het gedeelte van de werknemer wordt nog steeds via de PUC-methode zonder projectie van de toekomstige premies geëvalueerd gezien de werknemerspremie niet afhankelijk zijn van de anciënniteit.

De rendementswaarborg is variabel en jaarlijks te aligneren op basis van 65% van het gemiddeld rendement over de laatste 24 maanden van de lineaire obligaties van de Belgische Staat (OLO's) met een duurtijd van 10 jaar (minstens 1,75% en maximaal 3,75%).

De gebruikte rendementswaarborg bedraagt vanaf 2016 1,75% en wordt toegepast volgens de verticale methode voor alle betaalde premies aan de pensioenfondsen en in de verzekeringsonderneming (producten Tak 21 met rendementsgarantie).

De pensioenfondsen zijn niet onderworpen aan de Solvency II-reglementering van de verzekeringsmaatschappijen en kunnen betere verwachte rendementen behalen bij diversificatie van de beleggingen. Hierdoor werden in 2016, voor de actieve kaderleden die hiervoor opteerden, de reserves en een compensatie van de groepsverzekering overgedragen naar een pensioenfonds O.F.P. Powerbel/O.F.P. Enerbel in een vorm van een toegezegde-bijdragenregeling (cash-balance plan) met een minimum waarborg van 3,25%.

In 2018 werd aan kaderleden de keuze geboden om over te stappen van het pensioenfonds Powerbel naar een Cash Balance plan Powerbel New. Voor het pensioenkapitaal bij leven geldt een systeem "Cash Balance", dit wil zeggen dat enerzijds de formule in het reglement de patronale premies bepaalt en anderzijds het rendement is vastgelegd op 3,25%. Er worden geen persoonlijke bijdragen voorzien. Voor de voordelen bij overlijden en invaliditeit geldt een "te bereiken doel" ('defined benefit') systeem. Dit wil zeggen dat een formule de verschillende voordelen bepaalt. De te betalen bijdragen worden aan dit doel aangepast.

Op 1 april 2019 werd het voltallige contractueel personeel van de ex-Infrax OV's/DNB's en van ex-Integan overgenomen door Fluvius System Operator cvba. De bedienden van ex-Infrax en ex-Integan behouden hun vaste bijdrage regeling bij Ethias. De personeelsverplichtingen voor de kaderleden van ex-Infrax die overgestapt zijn naar het Fluvius SO statuut en de kaderleden van ex-Integan, werden opgenomen in de bestaande structuur Cash Balance plan Powerbel New. De kaderleden die niet overgestapt zijn naar het Fluvius SO statuut, behouden hun vaste bijdrage regeling bij Ethias. De kaderleden van ex-Infrax zullen elk jaar de optie krijgen om over te stappen naar het Fluvius SO statuut. In dat geval zullen zij aangesloten worden bij het Cash Balance Powerbel New plan. Bedienden die in de toekomst promotie maken tot kaderlid, zullen eveneens aangesloten worden bij het Cash Balance Powerbel New Plan.

ANDERE DOCUMENTEN

(door de onderneming te specificëren)

Het vaste bijdrage plan bij Ethias wordt horizontaal beheerd waardoor op de premies vanaf 2016 een rendementsgarantie van 1,75% wordt toegepast en voor de premies voor 2016 een rendementsgarantie van 3,25%. De evaluatie van het plan gebeurt volgens de PUC methode maar zonder projectie van de toekomstige premies.

Toegezegd-pensioenregelingen

De collectieve overeenkomst van 2 mei 1952 voorzag een bijkomend pensioen gelijk aan 75% van het laatste jaarinkomen na aftrek van het paritair wettelijk pensioen na een volledige loopbaan, alsook een overlevingspensioen en wezenrente. Deze toegezegd-pensioenregeling is door de werkgever volledig gefinancierd (behalve voor personeelsleden die voor 2007 met pensioen zijn gegaan) en de pensioenen werden rechtstreeks door de werkgever aan de begunstigten uitgekeerd.

De meerderheid van het uitvoerend personeel aangeworven vóór 1 januari 2002 en het kaderpersoneel aangeworven vóór 1 mei 1999 genieten van toegezegd-pensioenregelingen die voorzien in de uitkering van een kapitaal bij pensionering, en een kapitaal en wezenrente bij overlijden voor pensionering. Die voordelen worden berekend rekening houdend met het laatste jaarinkomen en de diensttijd. De financiering gebeurt door werknemersbijdragen en werkgeversbijdragen die gestort worden aan pensioenfondsen (O.F.P. Elgabel en O.F.P. Pensibel) en groepsverzekeringen.

Als gevolg van veranderingen aan de pensioenregelingen in België werd aan leden van het pensioenplan Pensibel de mogelijkheid geboden om vanaf 1 januari 2015 over te stappen naar het plan toegezegd-bijdragenregeling Powerbel. De in het verleden opgebouwde en verbeterde verworven rechten (in Pensibel) worden gekapitaliseerd aan marktconforme rendementen maar met een minimaal rendement gelijk aan 3,25% (cash-balance Best-off plan).

De Groep verstrekt eveneens **vergoedingen** toegekend **na uitdiensttreding**, zoals een tussenkomst in de gezondheidszorgen en korting op de gas- en elektriciteitsrekening. De **andere personeelsbeloningen op lange termijn** bevatten de afscheids- en jubileumpremies en opgespaarde vakantiedagen of overuren.

De huidige toegezegd-pensioenregelingen worden gefinancierd via pensioenfondsen waar de aan specifieke plannen toegewezen activa worden geïdentificeerd. De Belgische wetgeving en de pensioenregulering stipuleren dat de toegewezen activa uitsluitend dienen tot financiering van de relevante voordelen. Dit resulteerde in de bepaling van een **actiefplafond**. De bepaling van dit plafond houdt rekening met de totale geprojecteerde betaalbare voordelen in lijn met de regels van de pensioenplannen en gebruik makend van de veronderstellingen gelinkt aan het plan.

Restitutierecht

Aangezien de kosten met betrekking tot de personeelsbeloningen terugvorderbaar zijn van de distributienetbeheerders, werd een restitutierecht, gelijk aan de in de balans opgenomen personeelsverplichtingen, erkend op het actief van de balans.

ANDERE DOCUMENTEN

(door de onderneming te specificëren)

De voornaamste actuariële veronderstellingen die werden gebruikt op de balansdatum bij de bepaling van de voorzieningen voor pensioenregelingen en andere vergoedingen:

	2019	2018
Disconteringsvoet - pensioenen DB	0,42%	1,28%
Disconteringsvoet - pensioenen DC	0,96%	1,81%
Disconteringsvoet - andere	0,86%	1,80%
Verwachte gemiddelde salarissijging (zonder inflatie)	0,43%-2,04%	0,14%-2,38%
Verwachte inflatie	1,75%	1,75%
Verwachte stijging van de ziektekosten (inclusief inflatie)	2,75%	2,75%
Verwachte stijging van de tariefvoordelen	1,75%	1,75%
Gemiddeld verwachte pensioenteeltijd	63 en 65 IA BE	63 IA BE
Sterttabel	Prospective Tables	Prospective Tables
Personneelsverloop	0,19% tot 3,01%	0,28% tot 1,56%
Levensverwachting uitgedrukt in jaren van een gepensioneerde op 65 jaar:		
Voor een 65-jarige op datum van afsluiting		
- Man	20	20
- Vrouw	24	24
Voor een 65-jarige binnen 20 jaar:		
- Man	22	22
- Vrouw	26	26

Bedragen opgenomen in de balans

(In duizenden EUR)	Contante waarde van de brutoverplichting	Reële waarde van de fondsbeleggingen	Totaal
Pensioenen - gefinancierd	730.360	-778.930	-48.570
Pensioenen - niet gefinancierd	33.875	-1	33.875
Gezondheidszorgen en tarifaire voordelen - niet gefinancierd	181.693	0	181.693
Andere langetermijnpersoneelsbeloningen - gefinancierd	76.284	0	76.284
Effect van minimum financieringsvereisten/actiefplafond	0	16.217	16.217
Totaal toegezegd-pensioenregeling en andere langetermijnpersoneelsbeloningen op 31 december 2019	1.022.212	-763.714	258.499
Pensioenen - gefinancierd	653.071	-673.253	-20.182
Pensioenen - niet gefinancierd	32.453	0	32.453
Gezondheidszorgen en tarifaire voordelen - niet gefinancierd	156.623	0	156.623
Andere langetermijnpersoneelsbeloningen - gefinancierd	71.833	0	71.833
Effect van minimum financieringsvereisten/actiefplafond	0	16.013	16.013
Totaal toegezegd-pensioenregeling en andere langetermijnpersoneelsbeloningen op 31 december 2018	913.980	-657.250	256.730

ANDERE DOCUMENTEN*(door de onderneming te specificëren)***Wijziging in de contante waarde van de brutoverplichting**

(In duizenden EUR)	2019	2018
Totaal op 1 januari	-913.980	-871.653
Actuariële winsten (ver ezen) - financiële veronderstellingen	-93.427	-26.611
Actuariële winsten (ver ezen) - demografische veronderstellingen	1.724	-9.342
Actuariële winsten (ver ezen) - ervaringsaanpassingen	21.655	-519
Aanschaffingen/verkopen	-39.289	-13.004
Verrinceringen	-2.344	7.308
Aan het dienstjaar toegerekende kosten & belastingen inbegrepen	-36.570	-35.201
Bijdragen door deelnemers	-2.111	-2.162
Rentekosten	-13.493	-11.297
Betaalde beloningen & belastingen inbegrepen	55.622	67.937
Pensioerkosten van verstrekte diensttijd	0	-18.131
Totaal op 31 december voor belastingen op niet-gefinancierde verplichtingen	-1.022.213	-912.635
Belastingen op niet-gefinancierde verplichtingen	0	-1.345
Totaal op 31 december	-1.022.213	-913.980

Wijziging van de reële waarde van de fondsbeleggingen

(In duizenden EUR)	2019	2018
Totaal op 1 januari	673.263	704.894
Actuariële winsten (ver ezen) - aanpassing aan fondsbeleggingen op 1 januari	399	-15.350
Rendement uit fondsbeleggingen (exclusief rentebaten)	69.575	-39.215
Aanschaffingen/verkopen	22.922	11.198
Verrinceringen	0	-7.408
Rentebaten	9.438	7.572
Bijdragen door werkgever & belastingen inbegrepen	12.255	77.406
Bijdragen door deelnemers	2.111	2.162
Betaalde beloningen & belastingen inbegrepen	-41.032	-67.937
Totaal op 31 december	778.929	673.262
Niet-maatschappelijk overschot (afgedekt aan actiefplafond)	-15.217	-16.013
Totaal op 31 december	763.713	657.250

Wijzigingen in het actiefplafond

(In duizenden EUR)	2019	2018
Totaal op 1 januari	16.013	44.178
Rentebaten	205	446
Wijzigingen aan actiefplafond	-1.001	-28.611
Totaal op 31 december	15.216	16.013

ANDERE DOCUMENTEN*(door de onderneming te specificeren)***Indeling van de fondsbeleggingen op de balansdatum**

De indeling van de fondsbeleggingen met betrekking tot pensioenregelingen in functie van de belangrijkste categorieën van activa op eind 2019:

Categorie	Elgabel %	Andere %	Penslobel %	Verzeke- ringson- dernemIn- gen %	Powerbel en Enerbel %	Totaal %
Beursgenoteerde beleggingen	78,71	76,87	83,40	81,68	84,46	80,81
Aandelen (Eurozone)	15,98	12,56	18,15	5,50	12,00	15,21
Aandelen (Buiten eurozone)	21,95	22,51	24,00	0	21,77	21,63
Staatsobligaties (Eurozone)	0	0	0	22,54	7,00	1,92
Andere obligaties (Eurozone)	20,13	26,79	20,50	49,44	28,42	27,31
Andere obligaties (Buiten eurozone)	14,64	15,01	14,73	2,21	15,27	14,49
Niet-beursgenoteerde beleggingen	21,29	23,13	16,60	18,32	15,54	19,19
Onroerende goederen	2,52	2,58	2,39	4,18	2,38	2,51
Liquide middelen	2,99	4,37	3,58	1,24	2,69	3,18
Andere	15,79	16,18	10,63	12,90	10,48	13,52
Totaal (in %)	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Totaal (in duizenden EUR)	347.983	77.679	184.969	20.520	147.779	778.930

FINANCIIEEL VERSLAG 2019
GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Verslag van de commissaris aan de algemene vergadering van Fluvius System Operator CV over het boekjaar afgesloten op 31 december 2019

Overeenkomstig de wettelijke en statutaire bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van ons mandaat van commissaris van Fluvius System Operator CV (de "Vennootschap") en van de dochterondernemingen (samen de "Groep"). Dit verslag omvat ons oordeel over de geconsolideerde balans op 31 december 2019, de geconsolideerde resultatenrekening van het boekjaar afgesloten op 31 december 2019 en over de toelichting (alle stukken gezamenlijk de "Geconsolideerde Jaarrekening") en omvat tevens ons verslag betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Deze verslagen zijn één en ondeelbaar.

Wij werden als commissaris benoemd door de algemene vergadering op 19 mei 2017, overeenkomstig het voorstel van het bestuursorgaan uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité en op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die zal beraadslagen over de Geconsolideerde Jaarrekening afgesloten op 31 december 2019. We hebben de wettelijke controle van de Geconsolideerde Jaarrekening van de Groep uitgevoerd gedurende 9 opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de controle van de Geconsolideerde Jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de Geconsolideerde Jaarrekening van Fluvius System Operator CV, die de geconsolideerde balans op 31 december 2019 omvat, alsook de geconsolideerde resultatenrekening over het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting, met een geconsolideerd balanstotaal van € 5.155.796.286,67 en waarvan de geconsolideerde resultatenrekening afsluit met een winst van het boekjaar van € 0.

Naar ons oordeel geeft de Geconsolideerde Jaarrekening een getrouw beeld van het geconsolideerde eigen vermogen en van de geconsolideerde financiële positie van de Groep op 31 december 2019, alsook van de geconsolideerde resultaten voor het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Basis voor ons oordeel zonder voorbehoud

We hebben onze controle uitgevoerd in overeenstemming met de International Standards on Auditing ("ISAs"). Onze verantwoordelijkheden uit hoofde van die standaarden zijn nader beschreven in het gedeelte "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de Geconsolideerde Jaarrekening" van ons verslag.

Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de Geconsolideerde Jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunten van de controle

De kernpunten van onze controle betreffen die aangelegenheden die volgens ons professioneel oordeel het meest significant waren bij onze controle van de Geconsolideerde Jaarrekening van de huidige verslagperiode.

Deze aangelegenheden werden behandeld in de context van onze controle van de Geconsolideerde Jaarrekening als een geheel en bij het vormen van ons oordeel hieromtrent en derhalve formuleren wij geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Voorziening voor personeelsbeloningen

Beschrijving van het kernpunt

De voorzieningen voor personeelsbeloningen bedragen € 258,5 miljoen per 31 december 2019. De Groep erkent de voorzieningen voor deze lange termijn personeelsbeloningen op basis van de vereisten zoals aanvaard binnen de Belgische boekhoudwetgeving. De plannen van de groep worden beschreven in de CONSO 5.6 en CONSO 9 van de Geconsolideerde Jaarrekening. De waardering van deze voorzieningen is complex en vereist inschattingen van het management. Door de complexiteit wordt de Vennootschap voor de berekening van de voorzieningen bijgestaan door een externe actuaris. De waardering van de voorzieningen is gebaseerd op de onderliggende personeelsdata van de verschillende pensioenplannen waarop vervolgens bepaalde actuariële assumpties worden toegepast zoals verwachte inflatie, verdisconteringsvoeten, verwachte gemiddelde salarisstijgingen en het personeelsverloop. Een wijziging in deze assumpties of het gebruik van foutieve personeelsdata zouden een materiële impact hebben op de Geconsolideerde Jaarrekening. Om deze redenen is de waardering van de voorzieningen voor personeelsbeloningen een kernpunt van onze controle.

Samenvatting van de uitgevoerde procedures

Onze auditwerkzaamheden omvatten onder andere:

- Een analyse van de bestaande plannen binnen de groep en bespreking van eventuele wijzigingen in deze plannen.
- Het testen van de onderliggende personeelsdata door middel van analytisch nazicht ten opzichte van vorig boekjaar en door middel van aansluiting (van o.a. ouderdom, geslacht, salaris, anciënniteit) van een steekproef personeelsleden met onderliggende documentatie.
- Het beoordelen van de bekwaamheid en de onafhankelijkheid van de externe actuaris.
- Medewerking van onze interne actuarissen om de gepastheid te beoordelen van de gebruikte actuariële modellen in overeenstemming met IAS19 en om de redelijkheid te beoordelen van de significante assumpties (met name verwachte inflatie, verdisconteringsvoeten, verwachte gemiddelde salarisstijgingen,

sterftetabellen en het personeelsverloop) die het management gebruikt bij de waardering van de voorziening.

- Beoordeling van de adequaatheid en volledigheid van CONSO 5.6 en CONSO 9 van de Geconsolideerde Jaarrekening.

Financieringsactiviteiten

Beschrijving van het kernpunt

De balans van de Groep wordt significant beïnvloed door de financieringsactiviteit die de Groep vervult. Op 31 december 2019 bedraagt de lange termijn financiering € 3.821,1 miljoen en de korte termijn financiering € 638,0 miljoen. Deze financiering wordt vervolgens gebruikt om leningen toe te staan aan de distributienetbeheerders, waardoor de Vennootschap voor € 3.750,5 miljoen lange termijn vorderingen heeft openstaan ten aanzien van de distributienetbeheerders en voor € 170,0 miljoen vorderingen op korte termijn. Gezien de grootte van deze bedragen ten aanzien van enerzijds de totale activa en anderzijds de totale passiva van de Groep en de opvolging en inschatting van het management inzake de terugbetalingscapaciteit van de distributienetbeheerders worden de financieringsactiviteiten als een kernpunt van onze controle beschouwd.

Samenvatting van de uitgevoerde procedures

Wij hebben volgende procedures uitgevoerd:

- Het beoordelen van de boekhoudkundige verwerking van de leningen en de bijhorende transactiekosten.
- Het aansluiten van de interestkosten en interestbaten van de verschillende leningen met de betreffende voorwaarden zoals omschreven in de onderliggende contracten.
- Het afstemmen van het hoofdbedrag van de leningen met contracten, confirmaties en betalingen.
- Wij hebben van de directie van de Vennootschap het lange termijn financieel plan verkregen van de Vennootschap alsook van de netbeheerders om de terugbetalingscapaciteit van deze laatste te beoordelen. Deze plannen werden beoordeeld op basis van de jaarrekeningen van de netbeheerders alsook door middel van

gesprekken met de directie en met de met toezicht belaste personen.

- Wij hebben de gepastheid en volledigheid van toelichting CONSO 9 van de Jaarrekening beoordeeld.

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan voor het opstellen van de Geconsolideerde Jaarrekening

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de Geconsolideerde Jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundige referentiestelsel en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor een systeem van interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de Geconsolideerde Jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

In het kader van de opstelling van de Geconsolideerde Jaarrekening is het bestuursorgaan verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Vennootschap om haar continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling tenzij het bestuursorgaan het voornemen heeft om de Vennootschap te vereffenen of om de bedrijfsactiviteiten stop te zetten of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle over de Geconsolideerde Jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de Geconsolideerde Jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISAs is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs

kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van de Geconsolideerde Jaarrekening, beïnvloeden.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISAs, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de Geconsolideerde Jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van het systeem van interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in het systeem van interne beheersing dat relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van het systeem van interne beheersing van de Vennootschap en van de Groep;
- het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen;
- het concluderen van de aanvaardbaarheid van de door het bestuursorgaan gehanteerde continuïteitsveronderstelling, en op basis van de verkregen controle-informatie, concluderen of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over

de mogelijkheid van de Vennootschap en de Groep om de continuïteit te handhaven. Als we besluiten dat er sprake is van een onzekerheid van materieel belang, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de Geconsolideerde Jaarrekening of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot op de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de continuïteit van de Vennootschap of van de Groep niet langer gehandhaafd kan worden;

- het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de Geconsolideerde Jaarrekening, en of deze Geconsolideerde Jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld.

Wij communiceren met het auditcomité binnen het bestuursorgaan, onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die we identificeren gedurende onze controle.

Omdat we de eindverantwoordelijkheid voor ons oordeel dragen, zijn we ook verantwoordelijk voor het organiseren, het toezicht en het uitvoeren van de controle van de dochterondernemingen van de Groep. In die zin hebben wij de aard en omvang van de controleprocedures voor deze entiteiten van de Groep bepaald.

We verstrekken aan het auditcomité binnen het bestuursorgaan een verklaring dat we de relevante deontologische vereisten inzake onafhankelijkheid naleven en we melden hierin alle relaties en andere aangelegenheden die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid zouden kunnen beïnvloeden, alsook, voor zover van toepassing, de bijbehorende maatregelen die we getroffen hebben om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Aan de hand van de aangelegenheden die met het auditcomité binnen het bestuursorgaan besproken worden, bepalen we de aangelegenheden die het meest significant waren bij de controle van de Geconsolideerde Jaarrekening over de huidige periode en die daarom de kernpunten van onze controle uitmaken. We beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Verslag betreffende de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening en de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan dit jaarverslag.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde ISAs, is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening, de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan dit

jaarverslag te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening

Naar ons oordeel, na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening, stemt dit jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening overeen met de Geconsolideerde Jaarrekening voor hetzelfde boekjaar, enerzijds, en is dit jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening opgesteld overeenkomstig artikel 3:32 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (voorheen artikel 119 van het Wetboek van vennootschappen), anderzijds.

In de context van onze controle van de Geconsolideerde Jaarrekening zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, op basis van de kennis verkregen in de controle, of het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, hebben wij geen afwijking van materieel belang te melden. Verder drukken wij geen enkele mate van zekerheid uit over het jaarverslag en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport.

De niet-financiële informatie zoals vereist op grond van artikel 3:32, § 2 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, werd opgenomen in het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening. De Groep heeft zich bij het opstellen van deze niet-financiële informatie gebaseerd op de Global Reporting Initiative ("GRI") standaarden. Wij spreken ons evenwel niet uit over de vraag of deze niet-financiële informatie in alle van materieel belang zijnde opzichten is opgesteld in overeenstemming met de GRI standaarden. Verder drukken wij geen enkele mate van zekerheid uit over individuele elementen opgenomen in deze niet-financiële informatie.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de Geconsolideerde Jaarrekening en zijn in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Vennootschap.

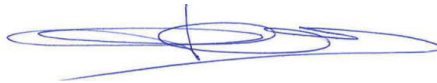
De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de Geconsolideerde Jaarrekening bedoeld in artikel 3:65 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de Geconsolideerde Jaarrekening.

Andere vermeldingen

- Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014.

Gent, 25 maart 2020

EY Bedrijfsrevisoren BV
Commissaris
Vertegenwoordigd door

Marnix Van Dooren
Venoot*
* Handelend in naam van een BV

Ref. : 20MVDO070

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

GECONSOLIDEERDE BALANS NA WINSTVERDELING¹

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
ACTIVA				
OPRICHTINGSKOSTEN	5.7	20		
VASTE ACTIVA		21/28	<u>9.228.370,65</u>	<u>13.026.391,88</u>
Immateriële vaste activa	5.8	21	2.149.996,15	2.696.599,57
Positieve consolidatieverschillen	5.12	9920		
Materiële vaste activa	5.9	22/27	5.450.919,80	8.630.362,68
Terreinen en gebouwen		22		
Installaties, machines en uitrusting		23	108.360,72	126.825,14
Meubilair en rollend materieel		24	3.763.090,49	6.697.194,97
Leasing en soortgelijke rechten		25		
Overige materiële vaste activa		26	1.579.468,59	1.806.342,57
Activa in aanbouw en vooruitbetalingen		27		
Financiële vaste activa	5.1 - 5.4/5.10	28	1.627.454,70	1.699.429,63
Vennootschappen waarop vermogensmutatie is toegepast	5.10	9921	15.700,00	15.700,00
Deelnemingen		99211	15.700,00	15.700,00
Vorderingen		99212		
Andere financiële vaste activa	5.10	284/8	1.611.754,70	1.683.729,63
Aandelen		284	727.900,07	843.057,48
Vorderingen en borgtochten in contanten		285/8	883.854,63	840.672,15

(1) Artikel 124 van het koninklijk besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen.

Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
VLOTTENDE ACTIVA	29/58	<u>5.146.567.916,02</u>	<u>4.736.155.328,74</u>
Vorderingen op meer dan één jaar	29	3.784.075.980,64	3.945.528.306,24
Handelsvorderingen	290		
Overige vorderingen	291	3.784.075.980,64	3.945.528.306,24
Actieve belastingslatenties	292		
Vorraden en bestellingen in uitvoering	3	78.541.738,31	68.087.528,78
Vorraden	30/36	78.541.738,31	68.087.528,78
Grond- en hulpstoffen	30/31	78.541.738,31	68.087.528,78
Goederen in bewerking	32		
Gereed product	33		
Handelsgoederen	34		
Onroerende goederen bestemd voor verkoop	35		
Vooruitbetalingen	36		
Bestellingen in uitvoering	37		
Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	954.175.155,00	426.352.866,89
Handelsvorderingen	40	310.294.084,98	252.075.972,86
Overige vorderingen	41	643.881.070,02	174.276.894,03
Geldbeleggingen	50/53	1.629.673,06	1.782.616,30
Eigen aandelen	50		
Overige beleggingen	51/53	1.629.673,06	1.782.616,30
Liquide middelen	54/58	28.221.685,51	2.093.965,98
Overlopende rekeningen	490/1	299.923.683,50	292.310.044,55
TOTAAL VAN DE ACTIVA	20/58	5.155.796.286,67	4.749.181.720,62

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
PASSIVA				
EIGEN VERMOGEN		10/15	<u>1.516.824,28</u>	<u>10.407.375,28</u>
Kapitaal		10	1.283.975,84	10.174.526,84
Geplaatst kapitaal		100	1.283.975,84	10.174.526,84
Niet-opgevraagd kapitaal		101		
Uitgiftepremies		11	127.007,11	127.007,11
Herwaarderingsmeerwaarden		12		
Geconsolideerde reserves	(+)/(-) 5.11	9910	86.267,52	86.267,52
Negatieve consolidatieverschillen	5.12	9911		
Toerekening positieve consolidatieverschillen		99201		
Omrekeningsverschillen	(+)/(-)	9912	19.573,81	19.573,81
Kapitaalsubsidies		15		
BELANGEN VAN DERDEN				
Belangen van derden		9913	100.400,00	92.700,00
VOORZIENINGEN EN UITGESTELDE BELASTINGEN ..				
Voorzieningen voor risico's en kosten		160/5	<u>258.499.000,00</u>	<u>256.730.000,00</u>
Pensioenen en soortgelijke verplichtingen		160	258.499.000,00	256.730.000,00
Fiscale lasten		161		
Grote herstellings- en onderhoudswerken		162		
Milieuverplichtingen		163		
Overige risico's en kosten		164/5		
Uitgestelde belastingen en belastinglatenties	5.6	168		

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
SCHULDEN		17/49	<u>4.895.680.062,39</u>	<u>4.481.951.645,34</u>
Schulden op meer dan één jaar	5.13	17	3.821.107.790,93	3.991.962.641,56
Financiële schulden		170/4	3.821.107.790,93	3.991.962.641,56
Achtergestelde leningen		170		
Niet-achtergestelde obligatieleningen		171	3.783.482.791,29	3.950.837.641,88
Leasingschulden en soortgelijke schulden		172		
Kredietinstellingen		173	37.624.999,64	41.124.999,68
Overige leningen		174		
Handelsschulden		175		
Leveranciers		1750		
Te betalen wissels		1751		
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen		176		
Overige schulden		178/9		
Schulden op ten hoogste één jaar	5.13	42/48	1.020.313.684,87	436.286.796,89
Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen		42	173.486.448,43	3.500.000,03
Financiële schulden		43	464.500.000,00	24.956.110,69
Kredietinstellingen		430/8	464.500.000,00	24.956.110,69
Overige leningen		439		
Handelsschulden		44	162.077.567,55	146.597.684,16
Leveranciers		440/4	162.077.567,55	146.597.684,16
Te betalen wissels		441		
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen		46	48.749,36	
Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten		45	83.580.623,81	70.600.305,34
Belastingen		450/3	5.093.883,17	3.705.901,72
Bezoldigingen en sociale lasten		454/9	78.486.740,64	66.894.403,62
Overige schulden		47/48	136.620.295,72	190.632.696,67
Overlopende rekeningen		492/3	54.258.586,59	53.702.206,89
TOTAAL VAN DE PASSIVA		10/49	5.155.796.286,67	4.749.181.720,62

GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING (Uitsplitsing van de bedrijfsresultaten naar hun aard) ¹

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
Bedrijfsopbrengsten		70/76A	1.685.901.452,59	1.710.160.491,55
Omzet	5.14	70	1.653.391.315,50	1.637.245.191,73
Voorraad goederen in bewerking en gereed product en bestellingen in uitvoering: toename (afname)(+)/(-)		71		
Geproduceerde vaste activa		72		
Andere bedrijfsopbrengsten		74	30.741.137,09	27.132.299,82
Niet-recurrente bedrijfsopbrengsten	5.14	76A	1.769.000,00	45.783.000,00
Bedrijfskosten		60/66A	1.673.373.403,87	1.695.991.355,78
Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen		60	150.734.279,76	144.997.509,01
Aankopen		600/8	160.514.218,99	140.530.569,07
Voorraad: afname (toename)(+)/(-)		609	-9.779.939,23	4.466.939,94
Diensten en diverse goederen		61	1.047.804.839,16	1.078.672.305,79
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen(+)/(-)	5.14	62	456.791.931,78	415.262.297,67
Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	3.045.373,19	9.490.269,14
Waardeverminderingen op voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen: toevoegingen (terugnemingen)(+)/(-)		631/4	12.181.520,97	-923.049,31
Voorzieningen voor risico's en kosten: toevoegingen (bestedingen en terugnemingen)(+)/(-)		635/8		
Andere bedrijfskosten		640/8	1.046.459,01	2.709.023,48
Als herstructureringskosten geactiveerde bedrijfskosten		649		
Afschrijvingen op positieve consolidatieverschillen		9960		
Niet-recurrente bedrijfskosten	5.14	66A	1.769.000,00	45.783.000,00
Bedrijfswinst (Bedrijfsverlies)(+)/(-)		9901	12.528.048,72	14.169.135,77

(1) De bedrijfsresultaten kunnen ook worden gerangschikt naar hun bestemming (in toepassing van artikel 158, §2 van het koninklijk besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen).

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
Financiële opbrengsten		75/76B	124.854.997,52	125.459.706,02
Recurrente financiële opbrengsten		75	124.854.997,52	125.459.706,02
Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	106.442,59	
Opbrengsten uit vlottende activa		751	124.253.255,50	124.735.621,28
Andere financiële opbrengsten		752/9	495.299,43	724.084,74
Niet-recurrente financiële opbrengsten	5.14	76B		
Financiële kosten		65/66B	128.634.896,41	129.435.238,59
Recurrente financiële kosten		65	128.634.896,41	129.435.238,59
Kosten van schulden		650	128.570.379,85	129.120.329,73
Afschrijvingen op positieve consolidatieverschillen		9961		
Waardeverminderingen op vlottende activa andere dan voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen: toevoegingen (terugneming)		651		
Andere financiële kosten		652/9	64.516,56	314.908,86
Niet-recurrente financiële kosten	5.14	66B		
Winst (Verlies) van het boekjaar voor belasting(+)/(-)		9903	8.748.149,83	10.193.603,20
Onttrekkingen aan de uitgestelde belastingen en de belastinglatenties		780		
Overboeking naar de uitgestelde belastingen en de belastinglatenties		680		
Belastingen op het resultaat		67/77	8.748.149,83	10.193.603,20
Belastingen	5.14	670/3	9.135.679,29	10.193.603,20
Regularisering van belastingen en terugneming van voorzieningen voor belastingen		77	387.529,46	
Winst (Verlies) van het boekjaar		9904		
Aandeel in het resultaat van de vennootschappen waarop vermogensmutatie is toegepast (+)/(-)		9975		
Winstresultaten..... (+)		99751		
Verliesresultaten..... (-)		99752		
Geconsolideerde winst (verlies) (+)/(-)		9976		
Aandeel van derden..... (+)/(-)		99761		
Aandeel van de groep..... (+)/(-)		99762		

TOELICHTING BIJ DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

LIJST VAN DE GECONSOLIDEERDE DOCHTERONDERNEMINGEN EN VAN DE VENNOOTSCHAPPEN
WAAROP DE VERMOGENSMUTATIEMETHODE WORDT TOEGEPAST

NAAM, volledig adres van de ZETEL en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ONDERNEMINGSNUMMER	Toegepaste methode (I/E/V1/V2/V3/V4) (1)(2)	Gehouden deel van het kapitaal (3) (in %)	Wijziging in het percentage van het gehouden kapitaal (t.o.v. het vorige boekjaar)(4)
De Stroomlijn CVBA Brusselsesteenweg 199 9090 Melle België 0886.337.894	I	62,17	0,00
ATRIAS CVBA Ravensteingalerij 4, bus 2 1000 Brussel 1 België 0836.258.873	V1	50,00	0,00
SYNDUCTIS CVBA Brusselsesteenweg 199 9090 Melle België 0502.445.845	V1	32,82	0,00

(1) I. Integrale consolidatie

E. Evenredige consolidatie met opgave, in de eerste kolom, van de gegevens waaruit het gezamenlijke bestuur blijkt)

- V1** Vermogensmutatiemethode toegepast op een geassocieerde vennootschap (*artikel 134, eerste lid, 3° van het koninklijk besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen*)
- V2** Vermogensmutatiemethode toegepast op een dochteronderneming waarover de consoliderende vennootschap een controle in feite bezit indien de consolidatie zou indruisen tegen het beginsel van het getrouwe beeld (*artikel 108 jo. 110 van voormeld koninklijk besluit*)
- V3** Vermogensmutatiemethode toegepast op een dochteronderneming in vereffening of die heeft besloten haar bedrijf stop te zetten of waardoor er niet meer kan van worden uitgegaan dat zij haar bedrijf zal voortzetten (*artikel 109 jo. 110 van voormeld koninklijk besluit*)
- V4** Vermogensmutatiemethode toegepast op een gemeenschappelijke dochteronderneming waarvan het bedrijf niet nauw geïntegreerd is in het bedrijf van de vennootschap die over de gezamenlijke controle beschikt (*artikel 134, tweede lid van voormeld koninklijk besluit*)
- (2) Indien een wijziging in het percentage van het gehouden deel van het kapitaal een wijziging met zich meebrengt van de toegepaste methode, wordt de aanduiding van de nieuwe methode gevolgd door een **sterretje**.
- (3) Deel van het kapitaal van deze ondernemingen dat wordt gehouden door de in de consolidatie opgenomen ondernemingen en door de personen die in eigen naam optreden maar voor rekening van deze ondernemingen.
- (4) Indien de samenstelling van het geconsolideerde geheel in de loop van het boekjaar een aanmerkelijke wijziging heeft ondergaan door wijzigingen in dit percentage, worden bijkomende inlichtingen verstrekt in de sectie CONSO 5.5. (*artikel 112 van voormeld koninklijk besluit*).

CONSOLIDATIECRITERIA EN WIJZIGINGEN IN DE CONSOLIDATIEKRING

Indien van materieel belang, aanduiding van de criteria die worden gehanteerd voor de toepassing van de integrale consolidatie, de evenredige consolidatie en de vermogensmutatiemethode en van de gevallen, met motivering ervan, waarin van deze criteria wordt afgeweken *(in toepassing van artikel 165, l. van het koninklijk besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen)*.

 Criterium gehanteerd voor toepassing van de integrale consolidatie : aandeel in het kapitaal van de dochtermaatschappijen.

Inlichtingen die een zinvolle vergelijking mogelijk maken met de geconsolideerde jaarrekening over het vorige boekjaar, indien de samenstelling van het geconsolideerde geheel in de loop van het boekjaar een aanmerkelijke wijziging heeft ondergaan *(in toepassing van artikel 112 van voormeld koninklijk besluit)*.

WAARDERINGSREGELS

Opgave van de gehanteerde criteria voor de waardering van de verschillende posten van de geconsolideerde jaarrekening, inzonderheid:

- voor de vorming en aanpassing van afschrijvingen, waardeverminderingen en voorzieningen voor risico's en kosten, alsmede voor de herwaarderingen (in toepassing van artikel 165, VI.a van het koninklijk besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen).
- voor de omrekeningsgrondslagen van de bedragen die in een andere munt zijn of oorspronkelijk waren uitgedrukt dan de munt waarin de geconsolideerde jaarrekening is opgesteld en van de boekhoudstaten van dochterondernemingen en van geassocieerde vennootschappen naar buitenlands recht (in toepassing van artikel 165, VI.b. van voormeld koninklijk besluit).

WAARDERINGSREGELS FLUVIUS

ACTIVA

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa worden geboekt aan aanschaffingsprijs

Deze rubriek omvat de kosten van softwarelicenties.

De kosten van softwarelicenties worden lineair afgeschreven aan een afschrijvingspercentage van 20%

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa worden geboekt aan aanschaffing- of kostprijs met inbegrip van alle toerekenbare kosten en verminderd met de gecumuleerde afschrijvingen.

Afschrijvingen worden maandelijks ten laste van de resultatenrekening gebracht volgens de lineaire methode vanaf de maand volgend op de ingebruikname. De afschrijvingen worden berekend over de verwachte economische gebruiksduur van ieder onderdeel van het materieel vast actief.

De jaarlijkse afschrijvingspercentages op basis van de initiële verwachte gebruiksduur zijn als volgt:

Proeftuin EVA (Elektrische Voertuigen in Actie): 50 %

Administratieve uitrusting (informatica en kantooruitrusting): 33%

Oplaadpalen voor elektrische voertuigen: 10 %

(Motor)fietsen: 20 %

Meubilair en uitrusting: 10%

Overige materiële vaste activa :10%

Herstelling- en instandhoudingskosten die de toekomstige economische voordelen niet vergroten, worden in de resultatenrekening genomen.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

De deelnemingen worden geboekt tegen aanschaffingsprijs. De bijkomende kosten worden onmiddellijk ten laste van het resultaat genomen.

Waardeverminderingen worden geboekt en ten laste van het resultaat genomen wanneer blijkt dat, rekeninghoudend met het eigen vermogen, de rentabiliteit en de toekomstverwachtingen van de betrokken vennootschap, er zich een duurzame waardevermindering voordoet.

Terugnemingen van waardeverminderingen worden geboekt en in het resultaat opgenomen wanneer de evolutie van de betrokken vennootschap dit rechtvaardigt.

Voor andere deelnemingen en vorderingen worden dezelfde regels toegepast.

VORDERINGEN OP MEER DAN EEN JAAR EN OP TEN HOOGSTE EEN JAAR

Deze vorderingen worden voor hun nominale waarde geboekt.

In het geval van faillissement of gerechtelijke reorganisatie wordt de vordering onmiddellijk afgeschreven en de belasting over de toegevoegde waarde teruggevorderd, op basis van een via de curator bekomen attest of bij publicatie van de afsluiting van het faillissement in de bijlage van het Belgische Staatsblad.

De vorderingen m.b.t. uitgevoerde werken en geleverde prestaties, met uitzondering van enerzijds de schadegevallen welke in behandeling zijn bij de juridische dienst en anderzijds de vorderingen op aangesloten gemeenten, welke meer dan 6 maanden vervallen zijn, worden als dubieus beschouwd en hiervoor wordt een provisie voor oninbaarheid ten belope van 100% (exclusief btw) aangelegd.

Vorderingen worden definitief ten laste genomen (afgeboekt) met aanwending van de hiervoor reeds eerder aangelegde provisie voor oninbaarheid van zodra op basis van attesten, aangeleverd door deurwaarders, advocaten of incassokantoren kan aangetoond worden dat er geen recuperatie meer mogelijk is. Ook wanneer kan aangetoond worden dat de opbrengsten verbonden aan een mogelijke recuperatie niet opwegen (m.a.w. niet economisch verantwoord zijn) tegen de te maken kosten voor recuperatie wordt een vordering definitief afgeboekt met aanwending van eerder reeds mogelijks aangelegde provisie.

Voor openstaande vervallen vorderingen van het voormalige Infracvba die vanaf 2018 opgenomen worden in de jaarrekening van Fluvius System Operator wordt conform de afspraken met rullingcommissie inzake vennootschapsbelasting en BTW de werkwijze van Infracvba verdergezet. De provisie voor oninbaarheid wordt geboekt bij de opdrachthoudende vereniging in wiens opdracht de vordering is ontstaan.

Regels ter provisionering van wanbetaling op handelsvorderingen op basis van de vervaldagbalans per 31 december van het afgelopen boekjaar:

Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen enerzijds de gedropte klanten (sociale leverancier) en anderzijds de niet - gedropte klanten (overige klanten).

De berekening wordt voor elke van deze groep klanten als volgt gedaan:

Gedropte klanten (sociale leverancier):

"Voor de vorderingen van gedropte klanten met betaalovereenkomst wordt een provisie voorzien van 50% op het totaal openstaand

saldo exclusief btw

"Voor de vordering van klanten met collectieve schuldenregeling wordt een provisie voorzien van 100% op het totaal openstaand saldo exclusief btw

"Voor de overige vorderingen wordt een provisie voorzien van 100% voor de saldi exclusief btw die langer dan een half jaar (180 dagen) openstaan

Niet-gedropte klanten - overige klanten:

Voor de berekening van de provisie op de overige vorderingen worden volgende percentages toegepast:

"Openstaande saldi exclusief btw met vervaldag < 60 dagen: 0%

"Openstaande saldi exclusief btw met vervaldag < 60 dagen en < 180 dagen: 20%

"Openstaande saldi exclusief btw met vervaldag < 180 dagen en < 365 dagen: 40%

"Openstaande saldi exclusief btw met vervaldag < 365 dagen en < 730 dagen: 60%

"Openstaande saldi exclusief btw met vervaldag > 730 dagen: 80%

Aangezien alle vorderingen op de balans van het voormalige Infrac in naam en voor rekening van de opdrachthoudende verenigingen werden gemaakt die zich hebben aangesloten bij het voormalige Infrac, worden de provisies met betrekking tot de dubieuze debiteuren aangelegd in de boekhouding van de respectievelijke opdrachthoudende vereniging waarvoor de betrokken vordering werd gefactureerd.

VOORRADEN

Voorraden worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde welke wordt bepaald aan de hand van de methode van het voortschrijdend gemiddelde.

Een waardevermindering wordt toegepast op voorraadartikelen die, gezien hun verouderde staat, niet meer voor exploitatie bruikbaar zijn of waarvan de geraamde verkoopwaarde lager ligt dan de boekwaarde. Indien voorraadartikelen meer dan één jaar niet gebruikt worden, wordt een waardevermindering van 100% toegepast.

Deze afschrijvingen worden opgenomen als kost in de resultatenrekening.

GELDBELEGGINGEN

De geldbeleggingen worden gewaardeerd aan marktwaarde.

LIQUIDE MIDDELEN

Liquide middelen omvatten geld en tegoeden bij kredietinstellingen. Ze worden gewaardeerd aan nominale waarde die overeenstemt met de reële waarde.

OVERLOPENDE REKENINGEN

De tijdens het boekjaar of vorige boekjaren gemaakte lasten die behoren tot één of meerdere latere boekjaren, worden prorata gewaardeerd tegen het bedrag dat betrekking heeft op latere boekjaren.

De gedeelten van opbrengsten waarvan de inning pas plaats zal vinden tijdens één of meer komende boekjaren, worden gewaardeerd tegen het bedrag dat betrekking heeft op het lopende boekjaar.

PASSIVA

VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN LASTEN

Pensioenregelingen en andere vergoedingen toegekend na uitdiensttreding

De bijdragen voor toegezegde-bijdragenregelingen worden ten laste van het resultaat opgenomen op het moment dat ze verschuldigd zijn. Tot en met 2015 gebeurde de waardering van deze fondsen aan intrinsieke waarde en werd elk individueel verschil tussen de wiskundige reserve en het gegarandeerd minimum opgenomen als een schuld in de financiële staten.

Vanaf 2016 werd de rendementsgarantie aangepast en deze is nu variabel (zie toelichting 'Voorziening voor personeelsbeloningen').

De voorziening voor toegezegde-bijdragenpensioenplannen wordt bijgevolg gewaardeerd volgens de Projected Unit Credit (PUC) methode zonder projectie van de toekomstige premie. Voor het O.F.P. Enerbel wordt vanaf 2018 het patronale gedeelte berekend volgens de PUC-methode met projectie van de toekomstige premies. Het gedeelte van de werknemer wordt nog steeds via de PUC-methode zonder projectie van de toekomstige premies geëvalueerd gezien de werknemerspremies niet afhankelijk zijn van de anciënniteit.

Het in de balans opgenomen bedrag is het verschil tussen deze voorziening en de reële waarde van de fondsbeleggingen.

De verplichtingen van de Groep betreffende de toegezegd-pensioenregelingen en de kosten die eruit voortvloeien, worden gewaardeerd op basis van de PUC-methode. Het in de balans opgenomen bedrag vertegenwoordigt het verschil van de contante waarde van de omschreven pensioenverplichtingen (Defined Benefit Obligation) en de reële waarde van fondsbeleggingen.

Herwaardering omvat actuariële winst en verlies en het rendement op fondsbeleggingen (exclusief interest) die direct worden opgenomen in de balans en als winst of last in de periode waarin ze zich voordoen. Ze worden opgenomen in het overzicht van niet-gerealiseerde resultaten, die niet kunnen worden verplaatst naar de winst- en verliesrekening.

Pensioenkosten van verstreken diensttijd worden opgenomen in de winst- en verliesrekening gedurende de periode waarin de wijziging van het pensioenplan plaatsvond.

Netto rentekosten worden berekend op de netto personeelsverplichtingen door toepassing van de disconteringsvoet bij het begin van de periode.

Het bedrag in de winst- en verliesrekening bestaat uit de pensioenkosten (de aan het boekjaar toegerekende pensioenkosten, pensioenkosten van verstreken diensttijd, actuariële winst of verlies op andere langetermijnpersoneelsbeloningen alsook eventuele inperkingen en afwikkelingen) en de netto rentekosten.

De Groep rapporteert de eerste twee kosten in de winst- en verliesrekening op de lijn Personeelsbeloningen en Andere financiële

resultaten.

Andere langetermijnpersoneelsbeloningen bevatten afscheid- en jubileumpremies en overgedragen verlof- of overuren. Deze voordelen worden op dezelfde wijze behandeld als pensioenregelingen doch de actuariële winsten en verliezen worden onmiddellijk opgenomen in de winst- en verliesrekening.

Alle personeelsbeloningen worden jaarlijks gewaardeerd door een erkend actuaaris. De aandeelhouders hebben hun akkoord gegeven om de werkelijke bedragen, waarvan sprake in deze rubriek, ten laste te nemen. In de overlopende rekeningen van het actief worden deze geraamde door te rekenen verplichtingen geactiveerd.

SCHULDEN OP MEER DAN ÉÉN JAAR EN TEN HOOGSTE ÉÉN JAAR

Schulden op meer dan één jaar en ten hoogste één jaar worden gewaardeerd aan nominale waarde. (Dis)agio en belangrijke kosten m.b.t. de uitgifte van leningen worden verrekend met die waarde en lineair gespreid over de levensduur van de lening. De fiscale en sociale voorzieningen worden vastgesteld door evaluatie van de meest waarschijnlijke schuld.

OVERLOPENDE REKENINGEN

De toe te rekenen kosten worden prorata gewaardeerd tegen de bedragen die betrekking hebben op het lopende boekjaar. De over te dragen opbrengsten worden prorata gewaardeerd tegen de bedragen die betrekking hebben op komende boekjaren.

METHODES VOOR DE BEREKENING VAN DE FISCALE LATENTIES

Gedetailleerde beschrijving van de toegepaste methodes ter bepaling van de belastinglatenties

Niet van toepassing

Uitgestelde belastingen en belastinglatenties

Uitsplitsing van post 168 van het passief.....

Uitgestelde belastingen (in toepassing van artikel 76 van het koninklijk besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen).....

Belastinglatenties (in toepassing van artikel 129 van voormeld koninklijk besluit).....

Codes	Boekjaar
168	
1681	
1682	

STAAT VAN DE IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
KOSTEN VAN ONTWIKKELING			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8051P	xxxxxxxxxxxxxxx	5.887.385,53
Mutaties tijdens het boekjaar:			
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa.....	8021	20.411,68	
Overdrachten en buitengebruikstellingen.....	8031		
Overboekingen van een post naar een andere..... (+)/(-)	8041		
Omrekeningsverschillen..... (+)/(-)	99811		
Andere wijzigingen..... (+)/(-)	99821		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8051	5.907.797,21	
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar ...	8121P	xxxxxxxxxxxxxxx	3.378.304,51
Mutaties tijdens het boekjaar:			
Geboekt.....	8071	560.615,31	
Teruggenomen.....	8081		
Verworven van derden.....	8091		
Afgeboekt.....	8101		
Overgeboekt van een post naar een andere..... (+)/(-)	8111		
Omrekeningsverschillen..... (+)/(-)	99831		
Andere wijzigingen..... (+)/(-)	99841		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar ...	8121	3.938.919,82	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	81311	<u>1.968.877,39</u>	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
CONCESSIES, OCTROOIEN, LICENTIES, KNOWHOW, MERKEN EN SOORTGELIJKE RECHTEN			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar.....	8052P	xxxxxxxxxxxxxxxx	1.665.524,78
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	8022	46.559,88	
Overdrachten en buitengebruikstellingen	8032		
Overboekingen van een post naar een andere	8042	117.021,50	
Omrekeningsverschillen.....	99812		
Andere wijzigingen.....	99822		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar.....	8052	1.829.106,16	
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar...	8122P	xxxxxxxxxxxxxxxx	1.478.006,23
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8072	152.242,61	
Teruggenomen	8082		
Verworven van derden.....	8092		
Afgeboekt	8102		
Overgeboekt van een post naar een andere	8112	17.738,56	
Omrekeningsverschillen.....	99832		
Andere wijzigingen.....	99842		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar...	8122	1.647.987,40	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	211	<u>181.118,76</u>	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
INSTALLATIES, MACHINES EN UITRUSTING			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8192P	xxxxxxxxxxxxxxxx	184.644,11
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	8162		
Overdrachten en buitengebruikstellingen	8172		
Overboekingen van een post naar een andere..... (-)/(+)	8182		
Omrekeningsverschillen	99852		
Andere wijzigingen	99862		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8192	184.644,11	
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8252P	xxxxxxxxxxxxxxxx	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8212		
Verworven van derden	8222		
Afgeboekt	8232		
Overgeboekt van een post naar een andere	8242		
Omrekeningsverschillen.....	99872		
Andere wijzigingen.....	99882		
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8252		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar ...	8322P	xxxxxxxxxxxxxxxx	57.818,97
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8272	18.464,42	
Teruggenomen	8282		
Verworven van derden.....	8292		
Afgeboekt	8302		
Overgeboekt van een post naar een andere	8312		
Omrekeningsverschillen.....	99892		
Andere wijzigingen.....	99902		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar ...	8322	76.283,39	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	(23)	108.360,72	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
MEUBILAIR EN ROLLEND MATERIEEL			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8193P	xxxxxxxxxxxxxxx	97.658.381,48
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa.....	8163	756.771,62	
Overdrachten en buitengebruikstellingen	8173	4.022.113,89	
Overboekingen van een post naar een andere	8183	-117.021,50	
Omrekeningsverschillen.....	99853		
Andere wijzigingen.....	99863		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8193	94.276.017,71	
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8253P	xxxxxxxxxxxxxxx	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt.....	8213		
Verworven van derden.....	8223		
Afgeboekt.....	8233		
Overgeboekt van een post naar een andere	8243		
Omrekeningsverschillen.....	99873		
Andere wijzigingen.....	99883		
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8253		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar ...	8323P	xxxxxxxxxxxxxxx	90.961.186,51
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt.....	8273	2.018.502,90	
Teruggenomen	8283		
Verworven van derden.....	8293		
Afgeboekt	8303	2.449.023,63	
Overgeboekt van een post naar een andere	8313	-17.738,56	
Omrekeningsverschillen.....	99893		
Andere wijzigingen.....	99903		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar ...	8323	90.512.927,22	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	(24)	3.763.090,49	

OVERIGE MATERIELE VASTE ACTIVA

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8195P	xxxxxxxxxxxxxxxx	3.132.308,44
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa.....	8165	68.673,97	
Overdrachten en buitengebruikstellingen.....	8175	303.522,46	
Overboekingen van een post naar een andere..... (+)/(-)	8185		
Omrekeningsverschillen..... (+)/(-)	99855		
Andere wijzigingen..... (+)/(-)	99865		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8195	2.897.459,95	
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8255P	xxxxxxxxxxxxxxxx	3.278,23
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt.....	8215		
Verworven van derden.....	8225		
Afgeboekt.....	8235		
Overgeboekt van een post naar een andere..... (+)/(-)	8245		
Omrekeningsverschillen..... (+)/(-)	99875		
Andere wijzigingen..... (+)/(-)	99885		
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8255	3.278,23	
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8325P	xxxxxxxxxxxxxxxx	1.329.244,10
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt.....	8275	295.547,95	
Teruggenomen.....	8285		
Verworven van derden.....	8295		
Afgeboekt	8305	303.522,46	
Overgeboekt van een post naar een andere..... (+)/(-)	8315		
Omrekeningsverschillen..... (+)/(-)	99895		
Andere wijzigingen..... (+)/(-)	99905		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8325	1.321.269,59	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	(26)	1.579.468,59	

STAAT VAN DE FINANCIËLE VASTE ACTIVA**VENNOOTSCHAPPEN WAAROP VERMOGENSMUTATIEMETHODE IS TOEGEPAST - DEELNEMINGEN**

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8391P	xxxxxxxxxxxxxxxx	15.700,00
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen	8361		
Overdrachten en buitengebruikstellingen.....	8371		
Overboekingen van een post naar een andere..... (+)/(-)	8381		
Omrekeningsverschillen..... (+)/(-)	99911		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8391	15.700,00	
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8451P	xxxxxxxxxxxxxxxx	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt.....	8411		
Verworven van derden.....	8421		
Afgeboekt.....	8431		
Omrekeningsverschillen..... (+)/(-)	99921		
Overgeboekt van een post naar een andere..... (+)/(-)	8441		
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8451		
Waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8521P	xxxxxxxxxxxxxxxx	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt.....	8471		
Teruggenomen.....	8481		
Verworven van derden.....	8491		
Afgeboekt	8501		
Omrekeningsverschillen..... (+)/(-)	99931		
Overgeboekt van een post naar een andere..... (+)/(-)	8511		
Waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8521		
Niet-opgevraagde bedragen per einde van het boekjaar	8551P	xxxxxxxxxxxxxxxx	
Mutaties tijdens het boekjaar (+)/(-)	8541		
Niet-opgevraagde bedragen per einde van het boekjaar	8551		
Wijzigingen in het eigen vermogen per einde boekjaar	9994P	xxxxxxxxxxxxxxxx	
Wijzigingen in het eigen vermogen van de vennootschappen waarop de vermogensmutatie is toegepast	99941		
Aandeel in het resultaat van het boekjaar.....	999411		
Eliminatie van de dividenden m.b.t. deze deelnemingen.....	999421		
Andere wijzigingen in het eigen vermogen.....	999431		
Wijzigingen in het eigen vermogen per einde boekjaar	9994		
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	(99211)	15.700,00	
VENNOOTSCHAPPEN WAAROP VERMOGENSMUTATIEMETHODE IS TOEGEPAST - VORDERINGEN			
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	99212P	xxxxxxxxxxxxxxxx	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Toevoegingen.....	8581		
Terugbetalingen.....	8591		
Geboekte waardeverminderingen	8601		
Teruggenomen waardeverminderingen	8611		
Omrekeningsverschillen..... (+)/(-)	99951		
Overige..... (+)/(-)	8631		
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	(99212)		
GECUMULEERDE WAARDEVERMINDERINGEN OP VORDERINGEN PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	8651		

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
ANDERE ONDERNEMINGEN - DEELNEMINGEN			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8392P	xxxxxxxxxxxxxxxx	843.057,48
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen	8362		
Overdrachten en buitengebruikstellingen.....	8372	115.157,41	
Overboekingen van een post naar een andere..... (+)/(-)	8382		
Omrekeningsverschillen..... (+)/(-)	99912		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8392	727.900,07	
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8452P	xxxxxxxxxxxxxxxx	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt.....	8412		
Verworven van derden.....	8422		
Afgeboekt.....	8432		
Omrekeningsverschillen..... (+)/(-)	99922		
Overgeboekt van een post naar een andere..... (+)/(-)	8442		
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8452		
Waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8522P	xxxxxxxxxxxxxxxx	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt.....	8472		
Teruggenomen.....	8482		
Verworven van derden.....	8492		
Afgeboekt.....	8502		
Omrekeningsverschillen..... (+)/(-)	99932		
Overgeboekt van een post naar een andere..... (+)/(-)	8512		
Waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8522		
Niet-opgevraagde bedragen per einde boekjaar	8552P	xxxxxxxxxxxxxxxx	
Mutaties tijdens het boekjaar	8542		
Niet-opgevraagde bedragen per einde boekjaar	8552		
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	(284)	<u>727.900,07</u>	
ANDERE ONDERNEMINGEN - VORDERINGEN			
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	285/8P	xxxxxxxxxxxxxxxx	840.672,15
Mutaties tijdens het boekjaar			
Toevoegingen.....	8582	77.486,63	
Terugbetalingen	8592	34.304,15	
Geboekte waardeverminderingen	8602		
Teruggenomen waardeverminderingen	8612		
Omrekeningsverschillen..... (+)/(-)	99952		
Overige..... (+)/(-)	8632		
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	(285/8)	<u>883.854,63</u>	
GECUMULEERDE WAARDEVERMINDERINGEN OP VORDERINGEN PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	8652		

STAAT VAN DE GECONSOLIDEERDE RESERVES

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
Geconsolideerde reserves per einde van het boekjaar (+)/(-)	9910P	xxxxxxxxxxxxxxxx	86.267,52
Wijzigingen tijdens het boekjaar:			
Aandeel van de groep in het geconsolideerde resultaat..... (+)/(-)	99002		
Andere wijzigingen..... (+)/(-)	99003		
Andere wijzigingen <i>(uit te splitsen voor de betekenisvolle bedragen die niet zijn toegewezen aan het aandeel van de groep in het geconsolideerde resultaat)</i>			
Geconsolideerde reserves per einde van het boekjaar (+)/(-)	(9910)	86.267,52	

STAAT VAN DE SCHULDEN**UITSPLITSING VAN DE SCHULDEN MET EEN OORSPRONKELIJKE LOOPTIJD VAN MEER DAN ÉÉN JAAR, NAARGELANG HUN RESTERENDE LOOPTIJD****Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen**

	Codes	Boekjaar
Financiële schulden	8801	173.486.448,43
Achtergestelde leningen	8811	
Niet-achtergestelde obligatieleningen	8821	169.986.448,40
Leasingschulden en soortgelijke schulden	8831	
Kredietinstellingen	8841	3.500.000,03
Overige leningen	8851	
Handelsschulden	8861	
Leveranciers	8871	
Te betalen wissels	8881	
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	8891	
Overige schulden	8901	
Totaal der schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	(42)	173.486.448,43

Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar doch hoogstens 5 jaar

Financiële schulden	8802	2.009.477.023,56
Achtergestelde leningen	8812	
Niet-achtergestelde obligatieleningen	8822	1.995.477.023,40
Leasingschulden en soortgelijke schulden	8832	
Kredietinstellingen	8842	14.000.000,16
Overige leningen	8852	
Handelsschulden	8862	
Leveranciers	8872	
Te betalen wissels	8882	
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	8892	
Overige schulden	8902	
Totaal der schulden met een resterende looptijd van meer dan 1 jaar doch hoogstens 5 jaar	8912	2.009.477.023,56

Schulden met een resterende looptijd van meer dan 5 jaar

Financiële schulden	8803	1.811.630.767,37
Achtergestelde leningen	8813	
Niet-achtergestelde obligatieleningen	8823	1.788.005.767,89
Leasingschulden en soortgelijke schulden	8833	
Kredietinstellingen	8843	23.624.999,48
Overige leningen	8853	
Handelsschulden	8863	
Leveranciers	8873	
Te betalen wissels	8883	
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	8893	
Overige schulden	8903	
Totaal der schulden met een resterende looptijd van meer dan 5 jaar	8913	1.811.630.767,37

RESULTATEN**NETTO-OMZET****Uitsplitsing per bedrijfscategorie****Uitsplitsing per geografische markt**

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
Totale omzet van de groep in België	99083	1.653.391.315,50	1.637.245.191,73

GEMIDDELD PERSONEELSBESTAND (IN EENHEDEN) EN PERSONEELSKOSTEN**Consoliderende onderneming en integraal geconsolideerde dochterondernemingen**

Gemiddeld personeelsbestand	90901	5.069	4.290
Arbeiders.....	90911		
Bedienden.....	90921	4.061	3.430
Directiepersoneel.....	90931	1.008	860
Anderen.....	90941		
Personeelskosten			
Bezoldigingen en sociale lasten.....	99621	430.669.316,17	388.835.633,87
Pensioenen.....	99622	26.122.615,61	26.426.663,80
Gemiddeld aantal personeelsleden tewerkgesteld in België door de betrokken ondernemingen.....	99081	5.069	4.290

Evenredig geconsolideerde dochterondernemingen

Gemiddeld personeelsbestand	90902		
Arbeiders.....	90912		
Bedienden.....	90922		
Directiepersoneel.....	90932		
Anderen.....	90942		
Personeelskosten			
Bezoldigingen en sociale lasten.....	99623		
Pensioenen.....	99624		
Gemiddeld aantal personeelsleden tewerkgesteld in België door de betrokken ondernemingen.....	99082		

NIET-RECURRENTE OPBRENGSTEN**Niet-recurrente bedrijfsopbrengsten**

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa	76	1.769.000,00	45.783.000,00
Terugneming van afschrijvingen op consolidatieverschillen	76A	1.769.000,00	45.783.000,00
Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke bedrijfsrisico's en -kosten	760		
Meerwaarden bij de realisatie van immateriële en materiële vaste activa.	9970		
Anderen niet-recurrente bedrijfsopbrengsten	7620		
Waaronder	7630		
	764/8	1.769.000,00	45.783.000,00

RESULTATEN

Niet-recurrente financiële opbrengsten	76B		
Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa	761		
Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke financiële risico's en kosten	7621		
Meerwaarden bij de realisatie van financiële vaste activa	7631		
Andere niet-recurrente financiële opbrengsten	769		
Waaronder			

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
NIET-RECURRENTE KOSTEN	66	1.769.000,00	45.783.000,00
Niet-recurrente bedrijfskosten	66A	1.769.000,00	45.783.000,00
Niet-recurrente afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	660		
Afschrijvingen op positieve consolidatieverschillen	9962		
Voorzieningen voor uitzonderlijke bedrijfsrisico's en -kosten: toevoegingen (bestedingen)	6620	1.769.000,00	45.783.000,00
Minderwaarden bij de realisatie van immateriële en materiële vaste activa	6630		
Andere niet-recurrente bedrijfskosten	664/7		
Waaronder			
Als herstructureringskosten geactiveerde niet-recurrente bedrijfskosten (-)	6690		
Niet-recurrente financiële kosten	66B		
Waardeverminderingen op financiële vaste activa	661		
Voorzieningen voor uitzonderlijke financiële risico's en kosten: toevoegingen (bestedingen)	6621		
Minderwaarden bij de realisatie van financiële vaste activa	6631		
Andere niet-recurrente financiële kosten	668		
Waaronder			
Als herstructureringskosten geactiveerde niet-recurrente financiële kosten	6691		
In het resultaat opgenomen negatieve consolidatieverschillen	9963		

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
BELASTINGEN OP HET RESULTAAT			
Verschil tussen de aan de geconsolideerde resultatenrekening van het boekjaar en de vorige boekjaren toegerekende belastingen en de voor die boekjaren reeds betaalde of nog te betalen belastingen, voor zover dit verschil van belang is met het oog op de in de toekomst te betalen belastingen	99084		
Invloed van de niet-recurrente resultaten op de belastingen op het resultaat van het boekjaar	99085		

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Codes	Boekjaar
9149	
99086	
99087	
9217	
9218	
9219	
99088	
99089	
99090	
99091	
99092	
99093	
99094	
99095	

PERSOONLIJKE ZEKERHEDEN die door de in de consolidatie opgenomen ondernemingen werden gesteld of onherroepelijk beloofd als waarborg voor schulden of verplichtingen van derden.....

ZAKELIJKE ZEKERHEID die door de in de consolidatie opgenomen ondernemingen werden gesteld of onherroepelijk beloofd op de eigen activa, als waarborg voor schulden en verplichtingen:
 van de in de consolidatie opgenomen ondernemingen
 van derden.....

GOEDEREN EN WAARDEN GEHOUDEN DOOR DERDEN IN HUN NAAM MAAR TEN BATE EN OP RISICO VAN DE IN CONSOLIDATIE OPGENOMEN ONDERNEMINGEN, VOOR ZOVER DEZE GOEDEREN EN WAARDEN NIET IN DE BALANS ZIJN OPGENOMEN.....

BELANGRIJKE VERPLICHTINGEN TOT AANKOOP VAN VASTE ACTIVA.....

BELANGRIJKE VERPLICHTINGEN TOT VERKOOP VAN VASTE ACTIVA.....

RECHTEN UIT VERRICHTINGEN

- op rentestanden.....
- op wisselkoersen.....
- op prijzen van grondstoffen of handelsgoederen.....
- op andere gelijkaardige verrichtingen.....

VERPLICHTINGEN UIT VERRICHTINGEN

- op rentestanden.....
- op wisselkoersen.....
- op prijzen van grondstoffen of handelsgoederen.....
- op andere gelijkaardige verrichtingen.....

VERPLICHTINGEN VOORTVLOEIEND UIT DE TECHNISCHE WAARBORGEN VERBONDEN AAN REEDS GEPRESTEERDE VERKOPEN OF DIENSTEN

Boekjaar

BEDRAG, AARD EN VORM VAN BELANGRIJKE HANGENDE GESCHILLEN EN ANDERE BELANGRIJKE VERPLICHTINGEN

Garantiestelling Opdrachthoudende Verenigingen zie CONSO 9 Bijkomende inlichtingen. Vanaf 1/7/2018 maakt Fluvius System Operator deel uit van de btw eenheid "Economische Groep Fluvius" met btw identificatienummer 0561.896.056

Boekjaar

RUST- OF OVERLEVINGSPENSIOEN TEN GUNSTE VAN PERSONEELSLEDEN OF ONDERNEMINGSLEIDERS, TEN LASTE VAN DE IN DE CONSOLIDATIE OPGENOMEN ONDERNEMINGEN

De groep heeft zowel DB als DC plannen. Voor de uiteenzetting wordt verwezen naar CONSO 5.6

AARD EN FINANCIËLE GEVOLGEN VAN MATERIËLE GEBEURTENISSEN DIE ZICH NA BALANSDATUM HEBBEN VOORGEDAAN en die niet in de resultatenrekening of balans worden weergegeven

Boekjaar

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN**AARD, ZAKELIJK DOEL EN FINANCIËLE GEVOLGEN VAN BUITENBALANS REGELINGEN**

Mits de risico's of voordelen die uit dergelijke regelingen voortvloeien van enige betekenis zijn en voor zover de openbaarmaking van dergelijke risico's of voordelen noodzakelijk zijn voor de beoordeling van de financiële positie van de ondernemingen die in de consolidatie zijn opgenomen

Huur andere

979.051,46

Huur gebouwen

13.537.276,55

Huur cabines

1.189.794,00

Huur wagens

13.833.255,59

Boekjaar

BETREKKINGEN MET VERBONDEN ONDERNEMINGEN EN MET ONDERNEMINGEN WAARMEE EEN DEELNEMINGSVERHOUDING BESTAAT EN DIE NIET IN DE CONSOLIDATIE ZIJN OPGENOMEN

VERBONDEN ONDERNEMINGEN

Financiële vaste activa

Deelnemingen en aandelen.....

9261

Vorderingen.....

9291

Op meer dan één jaar.....

9301

Op hoogstens één jaar.....

9311

Geldbeleggingen.....

9321

Aandelen.....

9331

Vorderingen.....

9341

Schulden.....

9351

Op meer dan één jaar.....

9361

Op hoogstens één jaar.....

9371

Persoonlijke zekerheden die werden gesteld of onherroepelijk beloofd als waarborg voor schulden of verplichtingen van verbonden ondernemingen.....

9381

Andere betekenisvolle financiële verplichtingen.....

9401

Financiële resultaten

Opbrengsten uit financiële vaste activa.....

9421

Opbrengsten uit vlottende activa.....

9431

Andere financiële opbrengsten.....

9441

Kosten van schulden.....

9461

Andere financiële kosten.....

9471

ONDERNEMINGEN WAARMEE EEN DEELNEMINGSVERHOUDING BESTAAT

Financiële vaste activa

Deelnemingen en aandelen.....

9262

Vorderingen.....

9292

4.564.426.109,67

4.213.643.315,83

Op meer dan één jaar.....

9302

3.784.075.980,64

3.945.528.306,25

Op hoogstens één jaar.....

9312

780.350.129,03

268.115.009,58

Schulden.....

9352

156.879.979,26

210.502.091,01

Op meer dan één jaar.....

9362

Op hoogstens één jaar.....

9372

156.879.979,26

210.502.091,01

TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN BUITEN NORMALE MARKTVOORWAARDEN

Vermelding van dergelijke transacties, met uitzondering van transacties binnen de groep, indien zij van enige betekenis zijn, met opgave van het bedrag van deze transacties, de aard van de betrekking met de verbonden partij, alsmede andere informatie over de transacties die nodig is voor het verkrijgen van inzicht in de financiële positie van de ondernemingen die in de consolidatie als één geheel zijn opgenomen:

Nihil

Boekjaar

FINANCIËLE BETREKKINGEN MET**DE BESTUURDERS OF ZAAKVOERDERS VAN DE GECONSOLIDEERDE ONDERNEMING**

Totaal bedrag van de toegekende bezoldigingen uit hoofde van hun werkzaamheden in de consoliderende onderneming, haar dochterondernemingen en geassocieerde vennootschappen, inclusief het bedrag van de aan de gewezen bestuurders of zaakvoerders uit dien hoofde toegekende rustpensioenen.....

Totaal bedrag van de voorschotten en kredieten toegekend door de consoliderende onderneming, door een dochteronderneming of een geassocieerde vennootschap.....

Codes	Boekjaar
99097	79.215,46
99098	

DE COMMISSARIS(SEN) EN DE PERSONEN MET WIE HIJ (ZIJ) VERBONDEN IS (ZIJN)

Bezoldiging van de commissaris(sen) voor de uitoefening van een mandaat van commissaris op het niveau van de groep waarvan de vennootschap die de informatie publiceert aan het hoofd staat

Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd bij de betrokken vennootschap en haar filialen door de commissaris(sen)

Andere controleopdrachten

Belastingadviesopdrachten

Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten

Bezoldiging van de personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn) voor de uitoefening van een mandaat van commissaris op het niveau van de groep waarvan de vennootschap die de informatie publiceert aan het hoofd staat

Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd bij de vennootschap en haar filialen door personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn)

Andere controleopdrachten

Belastingadviesopdrachten

Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten

Codes	Boekjaar
9507	75.574,00
95071	335.661,00
95072	
95073	
9509	
95091	
95092	
95093	

Vermeldingen in toepassing van het artikel 133, paragraaf 6 van het Wetboek van vennootschappen

"In toepassing van artikel 133, paragraaf 6, heeft het audit comité een voorafgaandelijke gunstige beslissing gegeven tot de uitvoering van de andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten

AFGELEIDE FINANCIËLE INSTRUMENTEN DIE NIET GEWAARDEERD ZIJN OP BASIS VAN DE REËLE WAARDE

VOOR IEDERE CATEGORIE AFGELEIDE FINANCIËLE INSTRUMENTEN DIE NIET GEWAARDEERD ZIJN OP BASIS VAN DE REËLE WAARDE

Categorie afgeleide financiële instrumenten	Ingedekt risico	Speculatie/dekking	Omvang	Boekjaar		Vorig boekjaar	
				Boekwaarde	Reële waarde	Boekwaarde	Reële waarde
IRS-rente SWAP	rente risico variabele rente omzetten in vaste rentevoet	Dekking	70.000.000	0,00	-6.217.412,81	0,00	-5.637.124,15

FINANCIËLE VASTE ACTIVA GEBOEKT TEGEN EEN HOGER BEDRAG DAN HUN REËLE WAARDE

Bedrag van de afzonderlijke activa of van passende groepen ervan

Redenen waarom de boekwaarde niet is verminderd

Elementen die toelaten te veronderstellen dat de boekwaarde zal kunnen worden gerealiseerd

Boekwaarde	Reële waarde

BIJKOMENDE INLICHTINGEN

Garantiestelling Odrachthoudende Verenigen :

Voor wat de lange termijn doorleningen vanuit Fluvius System Operator naar de aandeelhouders betreft (retailobligatieleningen, obligatieleningen in het kader van het bestaand EMTN-programma alsook obligatieleningen naar Duits recht (Schuldscheindarlehen en Namensschuldverschreibung), waarvan de aandeelhouders geen rechtstreeks co-debiteur zijn ten aanzien van de leningverstrekkennde partijen maar waarbij deze leningen wel werden aangegaan voor rekening van de aandeelhouders, stellen de aandeelhouders (de Odrachthoudende Verenigen, "OV's") zich onvoorwaardelijk, onherroepelijk, op een niet-hoofdelijke en niet-solidaire basis garant voor elk bedrag dat betaalbaar is door de Fluvius System Operator, voor elke OV beperkt tot het proportioneel aandeel van die OV in het stemgerechtigd kapitaal van Fluvius System Operator en enkel voor de leningen van haar respectievelijke ex-werkmaatschappij Infrac of Eandis."

BIJKOMENDE INLICHTINGEN

Toegezegde-bijdragenregelingen

Het uitvoerend personeel aangeworven vanaf 1 januari 2002 en het kaderpersoneel aangeworven vanaf 1 mei 1999 genieten van toegezegde bijdragenregelingen: deze regelingen voorzien in een kapitaal bij pensionering voortvloeiend uit de betaalde bijdragen en de rendementen toegankelijk door de pensioeninstellingen, alsook een kapitaal en wezenrente bij overlijden voor pensionering. De financiering gebeurt door werknemersbijdragen en werkgeversbijdragen die gestort worden aan pensioenfondsen (O.F.P. Enerbel en O.F.P. Powerbel) en groepsverzekeringen.

De activa van de pensioenfondsen worden beheerd door fondsen Espendes, uitgegeven in Luxemburg met 4 verschillende risicoprofielen (laag risico, medium risico, hoog risico en dynamische allocatie (dynamic asset allocation)). Het risiconiveau moet ook rekening houden met de leeftijd van de leden. Dit is de reden waarom de trustees van Powerbel aan hun leden een nieuwe optie voor het beheer van hun activa hebben voorgesteld (2015). Deze optie 'Life-Cycle' houdt rekening met een evolutie van het risico van 'Groei' naar meer 'Defensief' gedurende de carrière van de personeelsleden. Elk jaar heeft de deelnemer de mogelijkheid om zijn beleggingsstrategie te wijzigen, voor de toekomstige toelagen van de werkgever of voor het geheel van de opgebouwde sommen op zijn rekening.

Tot 2017 werden de toegezegde-bijdragenpensioenplannen gewaardeerd volgens de Projected Unit Cost (PUC) methode zonder projectie van de toekomstige premies. Voor het O.F.P. Enerbel wordt vanaf 2018 het patronale gedeelte berekend volgens de PUC-methode met projectie van de toekomstige premies. Het gedeelte van de werknemer wordt nog steeds via de PUC-methode zonder projectie van de toekomstige premies geëvalueerd gezien de werknemerspremie niet afhankelijk zijn van de anciënniteit.

De rendementswaarborg is variabel en jaarlijks te aligneren op basis van 65% van het gemiddeld rendement over de laatste 24 maanden van de lineaire obligaties van de Belgische Staat (OLO's) met een duurtijd van 10 jaar (minstens 1,75% en maximaal 3,75%).

De gebruikte rendementswaarborg bedraagt vanaf 2016 1,75% en wordt toegepast volgens de verticale methode voor alle betaalde premies aan de pensioenfondsen en in de verzekeringsonderneming (producten Tak 21 met rendementsgarantie).

De pensioenfondsen zijn niet onderworpen aan de Solvency II-reglementering van de verzekeringsmaatschappijen en kunnen betere verwachte rendementen behalen bij diversificatie van de beleggingen. Hierdoor werden in 2016, voor de actieve kaderleden die hiervoor opteerden, de reserves en een compensatie van de groepsverzekering overgedragen naar een pensioenfonds O.F.P. Powerbel/O.F.P. Enerbel in een vorm van een toegezegde-bijdragenregeling (cash-balance plan) met een minimum waarborg van 3,25%.

In 2018 werd aan kaderleden de keuze geboden om over te stappen van het pensioenfonds Powerbel naar een Cash Balance plan Powerbel New. Voor het pensioenkapitaal bij leven geldt een systeem "Cash Balance", dit wil zeggen dat enerzijds de formule in het reglement de patronale premies bepaalt en anderzijds het rendement is vastgelegd op 3,25%. Er worden geen persoonlijke bijdragen voorzien. Voor de voordelen bij overlijden en invaliditeit geldt een "te bereiken doel" ("defined benefit") systeem. Dit wil zeggen dat een formule de verschillende voordelen bepaalt. De te betalen bijdragen worden aan dit doel aangepast.

Op 1 april 2019 werd het voltallige contractueel personeel van de ex-Infrax OV's/DNB's en van ex-Integan overgenomen door Fluvius System Operator nvba. De bedienden van ex-Infrax en ex-Integan behouden hun vaste bijdrage regeling bij Ethias. De personeelsverplichtingen voor de kaderleden van ex-Infrax die overgestapt zijn naar het Fluvius SO statuut en de kaderleden van ex-Integan, werden opgenomen in de bestaande structuur Cash Balance plan Powerbel New. De kaderleden die niet overgestapt zijn naar het Fluvius SO statuut, behouden hun vaste bijdrage regeling bij Ethias. De kaderleden van ex-Infrax zullen elk jaar de optie krijgen om over te stappen naar het Fluvius SO statuut. In dat geval zullen zij aangesloten worden bij het Cash Balance Powerbel New plan. Bedienden die in de toekomst promotie maken tot kaderlid, zullen eveneens aangesloten worden bij het Cash Balance Powerbel New Plan.

BIJKOMENDE INLICHTINGEN

Het vaste bijdrage plan bij Ethias wordt horizontaal beheerd waardoor op de premies vanaf 2016 een rendementsgarantie van 1,75% wordt toegepast en voor de premies voor 2016 een rendementsgarantie van 3,25%. De evaluatie van het plan gebeurt volgens de PUC methode maar zonder projectie van de toekomstige premies.

Toegezegd-pensioenregelingen

De collectieve overeenkomst van 2 mei 1952 voorzag een bijkomend pensioen gelijk aan 75% van het laatste jaarinkomen na aftrek van het pensioen na een volledige loopbaan, alsook een overlevingspensioen en wezenrente. Deze toegezegd-pensioenregeling is door de werkgever volledig gefinancierd (behalve voor personeelsleden die voor 2007 met pensioen zijn gegaan) en de pensioenen werden rechtstreeks door de werkgever aan de begunstigden uitgekeerd.

De meerderheid van het uitvoerend personeel aangeworven vóór 1 januari 2002 en het kaderpersoneel aangeworven vóór 1 mei 1999 genieten van toegezegd-pensioenregelingen die voorzien in de uitkering van een kapitaal bij pensionering, en een kapitaal en wezenrente bij overlijden voor pensionering. Die voordelen worden berekend rekening houdend met het laatste jaarinkomen en de diensttijd. De financiering gebeurt door werknemersbijdragen en werkgeversbijdragen die gestort worden aan pensioenfondsen (O.F.P. Elgabel en O.F.P. Pensibel) en groepsverzekeringen.

Als gevolg van veranderingen aan de pensioenregelingen in België werd aan leden van het pensioenplan Pensibel de mogelijkheid geboden om vanaf 1 januari 2015 over te stappen naar het plan toegezegd-bijdragenregeling Powerbel. De in het verleden opgebouwde en verbeterde verworven rechten (in Pensibel) worden gekapitaliseerd aan marktconforme rendementen maar met een minimaal rendement gelijk aan 3,25% (cash-balance Best-off plan).

De Groep verstrekt eveneens **vergoedingen** toegekend na **uitdiensttreding**, zoals een tussenkomst in de gezondheidszorgen en korting op de gas- en elektriciteitsrekening.

De **andere personeelsbeloningen op lange termijn** bevatten de afscheids- en jubileumpremies en opgespaarde vakantiedagen of overuren.

De huidige toegezegd-pensioenregelingen worden gefinancierd via pensioenfondsen waar de aan specifieke plannen toegewezen activa worden geïdentificeerd. De Belgische wetgeving en de pensioenregulering stipuleren dat de toegewezen activa uitsluitend dienen tot financiering van de relevante voordelen. Dit resulteerde in de bepaling van een **actiefplafond**. De bepaling van dit plafond houdt rekening met de totale geprojecteerde betaalbare voordelen in lijn met de regels van de pensioenplannen en gebruik makend van de veronderstellingen gelinkt aan het plan.

Restitutierecht

Aangezien de kosten met betrekking tot de personeelsbeloningen terugvorderbaar zijn van de distributiebeheerders, werd een restitutierecht, gelijk aan de in de balans opgenomen personeelsverplichtingen, erkend op het actief van de balans.

BIJKOMENDE INLICHTINGEN

De voornaamste actuariële veronderstellingen die werden gebruikt op de balansdatum bij de bepaling van de voorzieningen voor pensioenregelingen en andere vergoedingen:

	2019	2018
Disconteringsvoet - pensioenen DB	0,42%	1,28%
Disconteringsvoet - pensioenen DC	0,66%	1,61%
Disconteringsvoet - andere	0,88%	1,60%
Verwachte gemiddelde salarisstijging (zonder inflatie)	0,43%-2,04%	0,14%-2,58%
Verwachte inflatie	1,75%	1,75%
Verwachte stijging van de ziektekosten (inclusief inflatie)	2,75%	2,75%
Verwachte stijging van de tariefvoordelen	1,75%	1,75%
Gemiddeld verwachte pensioenleeftijd	63 en 65 A BE	63 A BE
Stafetafels	Prospective Tables 0,19% tot	Prospective Tables 0,26% tot
Personeelsverloop	3,01%	1,55%
Levensverwachting uitgedrukt in jaren van een gepensioneerd op 65 jaar:		
Voor een 65-jarige op datum van afsluiting		
- Man	20	20
- Vrouw	24	24
Voor een 65-jarige binnen 20 jaar:		
- Man	22	22
- Vrouw	26	26

Bedragen opgenomen in de balans

(In duizenden EUR)	Contante waarde van de brutoverplichting	Reële waarde van de fondsbeleggingen	Totaal
Pensioenen - gefinancierd	730.560	-778.990	-48.570
Pensioenen - niet gefinancierd	33.675	-1	33.675
Gezondheidszorgen en tarifaire voordelen - niet gefinancierd	151.693	0	151.693
Andere langetermijnpersoneelsbeloningen - gefinancierd	76.284	0	76.284
Effect van minimum financieringsvereisten/actiefonds	0	15.217	15.217
Totaal toegezegd-pensioenregeling en andere langetermijnpersoneelsbeloningen op 31 december 2019	1.022.212	-763.714	258.499
Pensioenen - gefinancierd	653.071	-673.263	-20.192
Pensioenen - niet gefinancierd	32.453	0	32.453
Gezondheidszorgen en tarifaire voordelen - niet gefinancierd	156.623	0	156.623
Andere langetermijnpersoneelsbeloningen - gefinancierd	71.635	0	71.635
Effect van minimum financieringsvereisten/actiefonds	0	16.013	16.013
Totaal toegezegd-pensioenregeling en andere langetermijnpersoneelsbeloningen op 31 december 2018	913.980	-657.250	256.730

BIJKOMENDE INLICHTINGEN

Wijziging in de contante waarde van de brutoverplichting

(In duizenden EUR)	2019	2018
Totaal op 1 januari	-913.980	-671.663
Actuele winsten (verliezen) - financiële veronderstellingen	-33.427	-26.611
Actuele winsten (verliezen) - demografische veronderstellingen	1.724	-9.342
Actuele winsten (verliezen) - ervaringsaanpassingen	21.665	-519
Aanschaffingsverkoop	-39.299	-13.004
Verminderingen	-2.344	7.306
Aan het eerste jaar toegerekende kosten & belastingen inbegrepen	-36.570	-36.201
Bijdragen door deelnemers	-2.171	-2.162
Handelskoper	-13.483	-11.237
Betaalde beloningen & belastingen inbegrepen	16.622	67.987
Pensioenkosten van verstreken diensttijd	0	-18.131
Totaal op 31 december voor belastingen op niet-gefinancierde verplichtingen	-1.022.213	-912.635
Belastingen op niet-gefinancierde verplichtingen	0	-1.345
Totaal op 31 december	-1.022.213	-913.980

Wijziging van de reële waarde van de fondsbeleggingen

(In duizenden EUR)	2019	2018
Totaal op 1 januari	673.263	704.834
Actuele winsten (verliezen) - aanpassing aan fondsbeleggingen op 1 januari	369	-15.360
Handelen uit fondsbeleggingen (exclusief rentebaten)	89.575	-39.215
Aanschaffingsverkoop	22.922	11.196
Verminderingen	0	-7.408
Handelsten	9.438	7.572
Bijdragen door werkgever & belastingen inbegrepen	42.255	77.406
Bijdragen door deelnemers	2.171	2.162
Betaalde beloningen & belastingen inbegrepen	-41.032	-67.987
Totaal op 31 december	778.929	673.262
Net-recupereerbaar overschot (effect van actiefplafond)	-15.277	-16.013
Totaal op 31 december	763.713	657.250

Wijzigingen in het actiefplafond

(In duizenden EUR)	2019	2018
Totaal op 1 januari	16.073	44.176
Handelsten	205	446
Wijzigingen aan actiefplafond	-1.001	-28.611
Totaal op 31 december	15.277	16.013

BIJKOMENDE INLICHTINGEN**Indeling van de fondsbeleggingen op de balansdatum**

De indeling van de fondsbeleggingen met betrekking tot pensioanregelingen in functie van de belangrijkste categorieën van activa op eind 2019:

Categorie	Elgabel %	Andere %	Pensiobel %	Verzekeringsondernemingen %	Powerbel en Enerbel %	Totaal %
Beursgenoteerde beleggingen	78,71	76,87	83,40	81,68	84,46	80,81
Aandelen (Eurozone)	15,98	12,58	18,16	8,50	12,00	15,21
Aandelen (Buiten eurozone)	21,95	22,51	24,00	0	21,77	21,88
Staatsobligaties (Eurozone)	0	0	0	22,54	7,00	1,92
Andere obligaties (Eurozone)	26,13	26,79	26,50	48,44	28,42	27,31
Andere obligaties (Buiten eurozone)	14,64	15,01	14,73	2,21	15,27	14,48
Niet-beursgenoteerde beleggingen	21,29	23,13	16,60	18,32	15,54	19,19
Onroerende goederen	2,52	2,58	2,39	4,18	2,38	2,51
Liquide middelen	2,89	4,37	3,58	1,24	2,69	3,15
Andere	15,79	16,18	10,63	12,90	10,48	13,52
Totaal (in %)	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Totaal (in duizenden EUR)	347.983	77.679	184.969	20.520	147.779	778.930

FLUVIUS SYSTEM OPERATOR GROEP

Geconsolideerde jaarrekening IFRS

Jaareinde 31 december 2019

Verslag van de commissaris aan de algemene vergadering van Fluvius System Operator CV over het boekjaar afgesloten op 31 december 2019

Overeenkomstig de wettelijke en statutaire bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van ons mandaat van commissaris van Fluvius System Operator CV (de "Vennootschap") en van de dochterondernemingen (samen de "Groep"). Dit verslag omvat ons oordeel over de geconsolideerde balans op 31 december 2019, de geconsolideerde winst- en verliesrekening, het geconsolideerde overzicht van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten op 31 december 2019, het geconsolideerde mutatieoverzicht van het eigen vermogen en het geconsolideerde kasstroomoverzicht van het boekjaar afgesloten op 31 december 2019 en over de toelichting (alle stukken gezamenlijk de "Geconsolideerde Jaarrekening") en omvat tevens ons verslag betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Deze verslagen zijn één en ondeelbaar.

Wij werden als commissaris benoemd door de algemene vergadering op 19 mei 2017, overeenkomstig het voorstel van het bestuursorgaan uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité en op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die zal beraadslagen over de Geconsolideerde Jaarrekening afgesloten op 31 december 2019. We hebben de wettelijke controle van de Geconsolideerde Jaarrekening van de Groep uitgevoerd gedurende 9 opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de controle van de Geconsolideerde Jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de Geconsolideerde Jaarrekening van Fluvius System Operator CV, die de geconsolideerde balans op 31 december 2019, de geconsolideerde winst- en verliesrekening, het geconsolideerde overzicht van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten op 31 december 2019 omvat, alsook het geconsolideerde mutatieoverzicht van het eigen vermogen en het geconsolideerde kasstroomoverzicht over het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting, met een geconsolideerd balanstotaal van € 5.199.423.000 en waarvan de geconsolideerde resultatenrekening afsluit met een winst van het boekjaar van € 0.

Naar ons oordeel geeft de Geconsolideerde Jaarrekening een getrouw beeld van het geconsolideerde eigen vermogen en van de geconsolideerde financiële positie van de Groep op 31 december 2019, alsook van de geconsolideerde resultaten en de geconsolideerde kasstromen voor het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd door de Europese Unie ("IFRS") en

met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Basis voor ons oordeel zonder voorbehoud

We hebben onze controle uitgevoerd in overeenstemming met de International Standards on Auditing ("ISAs"). Onze verantwoordelijkheden uit hoofde van die standaarden zijn nader beschreven in het gedeelte "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de Geconsolideerde Jaarrekening" van ons verslag.

Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de Geconsolideerde Jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunten van de controle

De kernpunten van onze controle betreffen die aangelegenheden die volgens ons professioneel oordeel het meest significant waren bij onze controle van de Geconsolideerde Jaarrekening van de huidige verslagperiode.

Deze aangelegenheden werden behandeld in de context van onze controle van de Geconsolideerde Jaarrekening als een geheel en bij het vormen van ons oordeel hieromtrent en derhalve formuleren wij geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Voorziening voor personeelsbeloningen

Beschrijving van het kernpunt

De voorzieningen voor personeelsbeloningen bedragen € 245,6 miljoen per 31 december 2019. De Groep erkent de voorzieningen voor deze lange termijn personeelsbeloningen op basis van de vereisten zoals aanvaard binnen de Belgische boekhoudwetgeving. De plannen van de groep worden beschreven in toelichting 22 van de Geconsolideerde Jaarrekening. De waardering van deze voorzieningen is complex en vereist inschattingen van het management. Door de complexiteit wordt de Vennootschap voor de berekening van de voorzieningen bijgestaan door een externe actuaaris. De waardering van de voorzieningen is gebaseerd op de onderliggende personeelsdata van de verschillende pensioenplannen waarop vervolgens bepaalde actuariële assumpties worden toegepast zoals verwachte inflatie, verdisconteringsvoeten, verwachte gemiddelde salarisstijgingen en het personeelsverloop. Een wijziging in deze assumpties of het gebruik van foutieve personeelsdata zouden een materiële impact hebben op de Geconsolideerde Jaarrekening. Om deze redenen is de waardering van de voorzieningen voor personeelsbeloningen een kernpunt van onze controle.

Samenvatting van de uitgevoerde procedures

Onze auditwerkzaamheden omvatten onder andere:

- Een analyse van de bestaande plannen binnen de groep en bespreking van eventuele wijzigingen in deze plannen.
- Het testen van de onderliggende personeelsdata door middel van analytisch nazicht ten opzichte van vorig boekjaar en door middel van aansluiting (van o.a.

ouderdom, geslacht, salaris, anciënniteit) van een steekproef personeelsleden met onderliggende documentatie.

- Het beoordelen van de bekwaamheid en de onafhankelijkheid van de externe actuaaris.
- Medewerking van onze interne actuarissen om de gepastheid te beoordelen van de gebruikte actuariële modellen in overeenstemming met IAS19 en om de redelijkheid te beoordelen van de significante assumpties (met name verwachte inflatie, verdisconteringsvoeten, verwachte gemiddelde salarisstijgingen, sterftetabellen en het personeelsverloop) die het management gebruikt bij de waardering van de voorziening.
- Beoordeling van de adequaatheid en volledigheid van toelichting 22 van de Geconsolideerde Jaarrekening.

Financieringsactiviteiten

Beschrijving van het kernpunt

De balans van de Groep wordt significant beïnvloed door de financieringsactiviteit die de Groep vervult. Op 31 december 2019 bedraagt de lange termijn financiering € 3.821,1 miljoen en de korte termijn financiering € 638,0 miljoen, zoals beschreven in toelichting 21 van de Geconsolideerde Jaarrekening. Deze financiering wordt vervolgens gebruikt om leningen toe te staan aan de distributienetbeheerders, waardoor de Vennootschap voor € 3.750,5 miljoen lange termijn vorderingen heeft ten aanzien van de distributienetbeheerders en voor € 170,0 miljoen vorderingen op korte termijn (zoals beschreven in toelichting 16 van de Geconsolideerde Jaarrekening). Gezien de grootte van deze bedragen ten aanzien van enerzijds de totale activa en anderzijds de totale passiva van de Groep en de opvolging en inschatting van het management inzake de terugbetalingscapaciteit van de distributienetbeheerders worden de financieringsactiviteiten als een kernpunt van onze controle beschouwd.

Samenvatting van de uitgevoerde procedures

Wij hebben volgende procedures uitgevoerd:

- Het beoordelen van de boekhoudkundige verwerking van de leningen en de bijhorende transactiekosten.

- Het aansluiten van de interestkosten en interestbaten van de verschillende leningen met de betreffende voorwaarden zoals omschreven in de onderliggende contracten.
- Het afstemmen van het hoofdbedrag van de leningen met contracten, confirmaties en betalingen.
- Wij hebben van de directie van de Vennootschap het lange termijn financieel plan verkregen van de Vennootschap alsook van de netbeheerders om de terugbetalingscapaciteit van deze laatste te beoordelen. Deze plannen werden beoordeeld op basis van de jaarrekeningen van de netbeheerders alsook door middel van gesprekken met de directie en met de met toezicht belaste personen.
- Beoordeling van de adequaatheid en volledigheid van toelichtingen 16 en 21 van de Geconsolideerde Jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan voor het opstellen van de Geconsolideerde Jaarrekening

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de Geconsolideerde Jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met IFRS en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor een systeem van interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de Geconsolideerde Jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

In het kader van de opstelling van de Geconsolideerde Jaarrekening is het bestuursorgaan verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Vennootschap om haar continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling tenzij het bestuursorgaan het voornemen heeft om de Vennootschap te vereffenen of om de bedrijfsactiviteiten stop te zetten of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle over de Geconsolideerde Jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de Geconsolideerde Jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISAs is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van de Geconsolideerde Jaarrekening, beïnvloeden.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISAs, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de Geconsolideerde Jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van het systeem van interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in het systeem van interne beheersing dat relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een

- oordeel over de effectiviteit van het systeem van interne beheersing van de Vennootschap en van de Groep;
- het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen;
 - het concluderen van de aanvaardbaarheid van de door het bestuursorgaan gehanteerde continuïteitsveronderstelling, en op basis van de verkregen controle-informatie, concluderen of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Vennootschap en de Groep om de continuïteit te handhaven. Als we besluiten dat er sprake is van een onzekerheid van materieel belang, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de Geconsolideerde Jaarrekening of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot op de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de continuïteit van de Vennootschap of van de Groep niet langer gehandhaafd kan worden;
 - het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de Geconsolideerde Jaarrekening, en of deze Geconsolideerde

Jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld.

Wij communiceren met het auditcomité binnen het bestuursorgaan, onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die we identificeren gedurende onze controle.

Omdat we de eindverantwoordelijkheid voor ons oordeel dragen, zijn we ook verantwoordelijk voor het organiseren, het toezicht en het uitvoeren van de controle van de dochterondernemingen van de Groep. In die zin hebben wij de aard en omvang van de controleprocedures voor deze entiteiten van de Groep bepaald.

We verstrekken aan het auditcomité binnen het bestuursorgaan een verklaring dat we de relevante deontologische vereisten inzake onafhankelijkheid naleven en we melden hierin alle relaties en andere aangelegenheden die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid zouden kunnen beïnvloeden, alsook, voor zover van toepassing, de bijbehorende maatregelen die we getroffen hebben om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Aan de hand van de aangelegenheden die met het auditcomité binnen het bestuursorgaan besproken worden, bepalen we de aangelegenheden die het meest significant waren bij de controle van de Geconsolideerde Jaarrekening over de huidige periode en die daarom de kernpunten van onze controle uitmaken. We beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Verslag betreffende de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening en de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan dit jaarverslag.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van

toepassing zijnde ISAs, is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening, de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan dit jaarverslag te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening

Naar ons oordeel, na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening, stemt dit jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening overeen met de Geconsolideerde Jaarrekening voor hetzelfde boekjaar, enerzijds, en is dit jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening opgesteld overeenkomstig artikel 3:32 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (voorheen artikel 119 van het Wetboek van vennootschappen), anderzijds.

In de context van onze controle van de Geconsolideerde Jaarrekening zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, op basis van de kennis verkregen in de controle, of het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, hebben wij geen afwijking van materieel belang te melden. Verder drukken wij geen enkele mate van zekerheid uit over het jaarverslag en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport.

De niet-financiële informatie zoals vereist op grond van artikel 3:32, § 2 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, werd opgenomen in het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening. De Groep heeft zich bij het opstellen van deze niet-financiële informatie gebaseerd op de Global Reporting Initiative ("GRI") standaarden. Wij spreken ons evenwel niet uit over de vraag of deze niet-financiële informatie in alle van materieel belang zijnde opzichten is opgesteld in overeenstemming met de GRI standaarden. Verder drukken wij geen enkele mate van zekerheid uit over individuele elementen opgenomen in deze niet-financiële informatie.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de Geconsolideerde Jaarrekening en zijn in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Vennootschap.

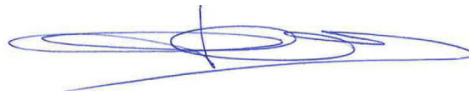
De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de Geconsolideerde Jaarrekening bedoeld in artikel 3:65 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de Geconsolideerde Jaarrekening.

Andere vermeldingen

- Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014.

Gent, 25 maart 2020

EY Bedrijfsrevisoren BV
Commissaris
Vertegenwoordigd door

Marnix Van Dooren
Vennoot*
* Handelend in naam van een BV

Ref. : 20MVD0169

Inhoud

FINANCIËLE OVERZICHTEN

- Geconsolideerde winst- en verliesrekening
- Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten
- Geconsolideerde balans
- Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen
- Geconsolideerd kasstroomoverzicht

TOELICHTINGEN BIJ DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

- 1 Informatie over de onderneming
- 2 Samenvatting van de belangrijkste opname- en waarderingsregels
 - 2.1 Conformiteitsverklaring en presentatiebasis
 - 2.2 Consolidatiecriteria
 - 2.3 Gesegmenteerde informatie
 - 2.4 Belangrijkste waarderingsregels
 - 2.5 Samenvatting van de nieuwe standaarden die van toepassing zijn vanaf 2019
 - 2.6 Gebruik van ramingen en veronderstellingen
 - 2.7 Standaarden die werden gepubliceerd, maar die nog niet van kracht zijn
- 3 Bedrijfscombinatie en fusie door overneming

RESULTATEN VAN HET JAAR

- 4 Bedrijfsopbrengsten
- 5 Diensten en diverse goederen
- 6 Personeelsbeloningen
- 7 Afschrijvingen en waardeverminderingen, wijzigingen in voorzieningen
- 8 Financiële resultaten
- 9 Belastingen op het resultaat

ACTIVA

- 10 Immateriële activa
- 11 Materiële vaste activa
- 12 Gebruiksrecht
- 13 Investerings in joint ventures en geassocieerde deelnemingen
- 14 Overige beleggingen
- 15 Restitutierecht op voorzieningen voor personeelsbeloningen
- 16 Lange- en kortetermijnvorderingen, andere
- 17 Voorraden
- 18 Handels- en overige vorderingen, vorderingen cashpoolactiviteiten
- 19 Geldmiddelen en kasequivalenten

PASSIVA

- 20 Eigen Vermogen
- 21 Leningen op lange en korte termijn
- 22 Voorzieningen voor personeelsbeloningen
- 23 Afgeleide financiële instrumenten
- 24 Handelsschulden en overige schulden, schulden cashpoolactiviteiten en actuele belastingverplichtingen

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

- 25 Financiële instrumenten: risico's en reële waarde

ANDERE INFORMATIE

- 26 Verbonden partijen
- 27 Verplichtingen en onzekerheden
- 28 Gebeurtenissen na balansdatum
- 29 Lijst van de ondernemingen opgenomen in de consolidatie

INFORMATIE MET BETREKKING TOT DE MOEDERVENNOOTSCHAP

Financiële Overzichten

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

(In duizenden EUR)	Toelichting	2019	2018
Bedrijfsopbrengsten	4	1.659.700	1.392.051
Opbrengsten uit contracten met klanten		1.628.959	1.369.772
Overige operationele bedrijfsopbrengsten		30.741	22.279
Bedrijfskosten		-1.640.292	-1.374.139
Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen		-150.281	-115.266
Diensten en diverse goederen	5	-916.127	-780.323
Personeelsbeloningen	6	-564.209	-440.980
Afschrijvingen en waardeverminderingen, wijziging in voorzieningen	7	-8.629	-35.053
Overige operationele bedrijfskosten		-1.046	-2.517
Bedrijfswinst		19.408	17.912
Financiële baten	8	125.030	116.165
Financiële lasten	8	-135.690	-123.883
Winst vóór belastingen		8.748	10.194
Belastingen op het resultaat	9	-8.748	-10.194
Winst over de verslagperiode		0	0

Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten

(In duizenden EUR)	Toelichting	2019	2018
Winst over de verslagperiode		0	0
Baten en lasten rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen			
Elementen die niet kunnen verplaatst worden naar de winst- en verliesrekening			
Actuariële winsten (verliezen) op voorzieningen voor personeelsbeloningen	22	-28.365	-65.385
Actuariële winsten (verliezen) restitutierecht op voorzieningen voor personeelsbeloningen	22	28.365	65.385
Netto elementen die niet kunnen verplaatst worden naar de winst- en verliesrekening		0	0
Totaalresultaat over de verslagperiode		0	0

Geconsolideerde balans

(In duizenden EUR)	Toelichting	2019	2018
Vaste activa		4.094.994	4.228.706
Immateriële activa	10	2.150	2.697
Materiële vaste activa	11	5.451	16.414
Gebruiksrecht activa	12	36.972	0
Investeringen in joint ventures en geassocieerde deelnemingen	13	16	16
Overige beleggingen	14, 25	905	845
Restitutierecht op voorzieningen voor personeelsbeloningen	15	258.499	256.730
Langetermijnvorderingen, andere	16	3.791.001	3.952.004
Vlottende activa		1.104.429	534.445
Voorraden	17	78.542	68.088
Kortetermijnvorderingen, andere	16	170.000	0
Handels- en overige vorderingen	18, 25	391.907	327.328
Vorderingen cashpoolactiviteiten	18, 25	435.758	136.934
Geldmiddelen en kasequivalenten	19	28.222	2.095
TOTAAL ACTIVA		5.199.423	4.763.151
EIGEN VERMOGEN	20	1.617	10.500
Eigen vermogen toe te rekenen aan de aandeelhouders van de vennootschap		1.517	10.407
Aandelenkapitaal, reserves en ingehouden winsten		1.517	10.407
Minderheidsbelangen		100	93
VERPLICHTINGEN		5.197.806	4.752.651
Langlopende verplichtingen		4.112.761	4.260.875
Leningen en overige financieringsverplichtingen	21, 25	3.821.108	3.991.963
Leaseverplichtingen	12	26.937	6.545
Voorzieningen voor personeelsbeloningen	22	245.624	224.587
Afgeleide financiële instrumenten	23	6.217	5.637
Voorzieningen, andere	22	12.875	32.143
Kortlopende verplichtingen		1.085.045	491.776
Leningen en overige financieringsverplichtingen	21, 25	637.986	28.456
Leaseverplichtingen	12	10.472	1.787
Handels- en overige schulden	24, 25	300.538	271.482
Schulden cashpoolactiviteiten	24, 25	133.069	187.978
Actuele belastingverplichtingen	24, 25	2.980	2.073
TOTAAL PASSIVA		5.199.423	4.763.151

Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen

(In duizenden EUR)	Aandelen- kapitaal	Reserves	Overge- dragen winst	Eigen vermogen toe te rekenen aan de aandeel- houders van de vennootschap	Minder- heidsbe- langen	Totaal
Totaal op 1 januari 2018	915	72	19	1.006	93	1.099
Fusie door overneming	9.260	141	0	9.401	0	9.401
Resultaat over de verslagperiode	0	0	0	0	0	0
Niet-gerealiseerde resultaten	0	0	0	0	0	0
Totaalresultaat over de verslagperiode	9.260	141	0	9.401	0	9.401
Totaal op 31 december 2018	10.175	213	19	10.407	93	10.500
Totaal op 1 januari 2019	10.175	213	19	10.407	93	10.500
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	0	0	0	7	7
Terugbetaling aandeel in het eigen vermogen	-8.891	0	1	-8.890	0	-8.890
Resultaat over de verslagperiode	0	0	0	0	0	0
Niet-gerealiseerde resultaten	0	0	0	0	0	0
Totaalresultaat over de verslagperiode	-8.891	0	1	-8.890	7	-8.883
Totaal op 31 december 2019	1.284	213	20	1.517	100	1.617

Verdere informatie werd opgenomen in de toelichtingen 'Bedrijfscombinatie en fusie door overneming' en 'Eigen vermogen'.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(In duizenden EUR)	Toelichting	2019	2018
Resultaat over de verslagperiode		0	0
Afschrijvingen immateriële activa	7	713	-183
Afschrijvingen materiële vaste activa en gebruiksrecht activa	7	13.228	0
Mutatie voorzieningen (terugname -; toevoeging +)	22	-19.268	32.143
Waardevermindering op vlottende activa (terugname -; toevoeging +)	25	13.956	380
Min-/meerwaarde op realisatie handelsvorderingen		465	337
Netto financieringslasten	8	10.080	7.912
Waardering naar reële waarde afgeleide financiële instrumenten	23	580	-194
Winst en verlies op vaste activa		-827	1.088
Belastingkosten	9	8.748	10.194
Bedrijfskasstroom vóór wijziging in bedrijfskapitaal en in voorzieningen voor personeelsbeloningen		27.675	54.390
Mutatie voorraden		-10.454	-376
Mutatie handels- en overige vorderingen		-88.202	38.507
Mutatie handels- en overige schulden		29.076	-64.091
Mutatie personeelsbeloningen	22	19.268	-32.143
Netto bedrijfskasstroom		-50.312	-58.103
Betaalde financiële lasten		-131.457	-136.635
Ontvangen financiële baten		124.547	122.775
Financiële korting op inkomende facturen		408	420
Betaalde (ontvangen) winstbelastingen	9	-7.842	-21.453
Netto kasstroom uit bedrijfsactiviteiten		-36.981	-38.606
Ontvangsten uit de verkoop van materiële vaste activa		2.500	-453
Verwerving van immateriële activa		-65	0
Verwerving van materiële vaste activa		-926	-2.450
Verwerving van bedrijfscombinaties		0	18.205
Ontvangsten uit verkoop van overige beleggingen, investeringen in ondernemingen		222	0
Ontvangsten (verwerving) langetermijnvorderingen		0	28
Netto kasstroom uit investeringsactiviteiten		1.731	15.330
Terugbetaling aandelenkapitaal	20	-8.891	0
Mutatie minderheidsbelangen	20	7	0
Aflossing van leningen	21	-3.500	-1.750
Betaling van leaseverplichtingen		-12.050	-862
Mutatie financiële kortetermijnschulden	21	439.544	24.956
Mutatie cashpool		-353.733	-28.363
Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten		61.377	-6.019
Netto beweging geldmiddelen		26.127	-29.295
Geldmiddelen en kasequivalenten - begin van de verslagperiode	18	2.095	31.390
Geldmiddelen en kasequivalenten - einde van de verslagperiode	18	28.222	2.095

Toelichtingen bij de geconsolideerde jaarrekening

1 Informatie over de onderneming

Fluvius System Operator, afgekort Fluvius, is een coöperatieve vennootschap (cv), gevestigd in België, Brusselsesteenweg 199, 9090 Melle en ingeschreven in het ondernemingsregister van Gent (afdeling Gent) onder het nummer 0477.445.084.

Op 1 juli 2018 ontstaat Fluvius System Operator cv uit de fusie van Eandis System Operator cv met haar sectorgenoot Infrac cv waarbij Infrac wordt overgenomen door Eandis System Operator. Deze laatste wijzigt haar naam naar Fluvius System Operator cv (zie toelichting 'Bedrijfscombinatie en fusie door overneming').

Dit nieuwe nutsbedrijf neemt onder meer het netbeheer voor elektriciteit en aardgas voor Vlaanderen op zich, maar ook de riolerings- en kabelactiviteiten van het vroegere Infrac maken deel uit van Fluvius System Operator.

De geconsolideerde jaarrekening van Fluvius voor de periode die werd afgesloten op 31 december 2019 bevat de informatie van de onderneming en haar dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde deelnemingen (zie toelichting 'Lijst van de ondernemingen opgenomen in de consolidatie'). Samen vormen ze de 'Groep'.

Aangezien de overname van Infrac cv heeft plaatsgevonden op 1 juli 2018, bevat de winst- en verliesrekening van 2018 de resultaten van de overgenomen onderneming van het tweede semester van 2018.

De aandeelhouders van Fluvius zijn opdrachthoudende verenigingen (OV's) in het Vlaamse Gewest (België). Gedurende 2019 werden herstructureringen aan hun juridische structuur aangebracht waardoor hun aantal is verminderd van veertien naar elf OV's: Gaselwest, Imewo, Intergem, Iveka, Iverlek, Sibelgas, Infrac West (vanaf 1 januari 2020, naamswijziging naar Fluvius West), Fluvius Limburg (fusieonderneming van Inter-energa met Inter-aqua en Inter-media), Fluvius Antwerpen (fusieonderneming van Iveg met IMEA, het op 1 april 2019 overgenomen bedrijf Integan en enkele gemeenten van Iveka), PBE (fusie met Intergas) en Riobra.

De aandeelhouders van Fluvius System Operator cv vormen samen met de Groep, Fluvius OV en Interkabel Vlaanderen cv de 'Economische Groep Fluvius', die eveneens haar IFRS resultaten publiceert.

De hoofdpdracht van Fluvius System Operator bestaat uit de exploitatie van het distributienetbeheer elektriciteit en aardgas; de ontwikkeling, de exploitatie, het gebruik en het onderhoud van andere leidinggebonden nutsvoorzieningen (riolering, openbare verlichting, (kabel)netwerken, warmte); het uitoefenen van alle activiteiten als databeheerder en als warmtebeheerder; het beheer van strategische participaties en van het toegangsregister; het uitlezen van metergegevens; het leveren van energiediensten en van management- en andere diensten.

De netinfrastructuur van elektriciteit, aardgas en andere nutsvoorzieningen blijft eigendom van de OV's. De OV's die actief zijn in de distributie van elektriciteit en aardgas, zijn de houders van de erkenning als netbeheerder voor elektriciteits- en gasdistributie uitgereikt door de Vlaamse energieregulator VREG.

Fluvius is in alle Vlaamse steden en gemeenten actief. De multi-utility-aanpak (meerdere nutsvoorzieningen binnen één bedrijf) zal binnen Fluvius voor financiële en operationele efficiëntie zorgen. Hoe beter nutswerken qua planning en aanpak op elkaar kunnen worden afgestemd, hoe minder hinder ze veroorzaken en hoe minder vaak de straat opengebroken moet worden.

De Groep stelde gedurende 2019 gemiddeld 4.637 personen tewerk en doet een beroep, via detachering, op gemiddeld 788 personen van Fluvius OV.

De onderneming voert haar exploitatietaken uit aan kostprijs zonder enige commerciële marge aan te rekenen aan voornamelijk de OV's. Dat betekent dat alle kosten worden doorgerekend volgens afgesproken toewijzingsregels. Elke maand factureert Fluvius System Operator elk van de OV's voor de geleverde operationele diensten. Het resultaat van de Groep is hierdoor zonder winst of verlies.

De OV's hebben Fluvius System Operator aangewezen als hun werkmaatschappij. De Vlaamse energieregulator VREG verleende toestemming aan de distributienetbeheerders voor energie Gaselwest, Imewo, Intergem, Iveka, Iverlek, Sibelgas, Infrac West, PBE, Fluvius Antwerpen en Fluvius Limburg om een beroep te doen op de diensten van Fluvius System Operator als werkmaatschappij voor elektriciteit en gas. Deze toestemming geldt respectievelijk tot 25 september 2026 (elektriciteit) en 14 oktober 2027 (gas).

Fluvius heeft gekozen voor een rating bij de ratingagentschappen Moody's Investor Service ("Moody's") en Creditreform Rating AG ("Creditreform"). Op 1 juli 2018 was deze rating bij Moody's A3 met positieve vooruitzichten en op 25 juli 2019 werden de vooruitzichten aangepast naar stabiel. Op 15 oktober 2018 was de rating bij Creditreform A+ met stabiele vooruitzichten en op 2 augustus 2019 werd deze rating bevestigd.

Voor meer informatie bezoek onze website www.fluvius.be

Dit financieel verslag voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2019 werd op 25 maart 2020 goedgekeurd door de Raad van Bestuur.

2 Samenvatting van de belangrijkste opname- en waarderingsregels

2.1 Conformiteitsverklaring en presentatiebasis

De geconsolideerde jaarrekening werd opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals gepubliceerd door de International Accounting Standard Board (IASB) en goedgekeurd door de Europese Unie. De Groep heeft geen enkele nieuwe IFRS Standaard, die pas na 2019 moet worden toegepast, vroegtijdig geïmplementeerd.

De geconsolideerde jaarrekening werd uitgedrukt in duizenden euro, zijnde de functionele valuta en de presentatievaluta van de Groep. Ze werd opgesteld in de veronderstelling dat de bedrijfsvoering werd verdergezet en volgens de historische kostprijsmethode behoudens anders vermeld.

2.2 Consolidatiecriteria

De geconsolideerde jaarrekening omvat alle dochterondernemingen waarover de Groep zeggenschap heeft. Zeggenschap bestaat wanneer de Groep de macht heeft om het financiële en operationele beleid van de entiteit te sturen teneinde voordelen te verkrijgen uit haar activiteiten. Dergelijke zeggenschap wordt verondersteld te bestaan indien Fluvius System Operator, direct of indirect, houder is van meer dan de helft van de stemrechten van de entiteit. Het bestaan en effect van potentiële stemrechten die op dat moment uitoefenbaar of converteerbaar zijn, worden in overweging genomen bij de beoordeling of de Groep de macht heeft om het financiële en operationele beleid van een andere entiteit te sturen.

Dochterondernemingen worden volledig geconsolideerd vanaf de datum waarop de Groep feitelijk zeggenschap verkrijgt tot de datum waarop de zeggenschap eindigt.

Investerings in geassocieerde deelnemingen zijn ondernemingen waarin een invloed van betekenis wordt uitgeoefend op het financieel en operationeel beleid, maar waarover geen controle is. Dit wordt meestal aangetoond door het bezit van 20% tot 50% van de stemgerechtigde aandelen.

Joint ventures zijn ondernemingen waarover een gezamenlijke controle wordt uitgeoefend.

Deze investeringen worden verwerkt in de consolidatie volgens de vermogensmutatiemethode vanaf de datum waarop de invloed van betekenis of de gezamenlijke controle begint tot de datum waarop deze situatie eindigt.

De financiële verslaggeving van de dochterondernemingen, investeringen in geassocieerde deelnemingen en joint ventures wordt opgesteld voor hetzelfde boekjaar als dat van de moederonderneming, gebruikmakend van dezelfde boekhoudprincipes.

De transacties tussen de dochterondernemingen van de Groep, balansposten en niet-gerealiseerde winsten en verliezen op transacties binnen de Groep worden geëlimineerd.

Minderheidsbelangen in de netto activa van de geconsolideerde dochterondernemingen worden in het eigen vermogen afzonderlijk van het eigen vermogen van de moedermaatschappij opgenomen. Minderheidsbelangen bestaan uit het bedrag van die belangen op de overnamedatum van de bedrijfscombinatie en het aandeel van de minderheid in de wijzigingen in het eigen vermogen sinds de datum van de bedrijfscombinatie. Verliezen die van toepassing waren op de minderheid die hoger liggen dan de minderheidsbelangen in het eigen vermogen van de dochteronderneming, worden toegerekend aan de groepsbelangen met uitzondering van het geval waarin de minderheid een bindende verplichting heeft om aanvullende investeringen te doen om de verliezen te compenseren en hiertoe in staat is.

Een lijst van de ondernemingen van de Groep is opgenomen in de toelichting 'Lijst van de ondernemingen opgenomen in de consolidatie'.

2.3 Gesegmenteerde informatie

De Groep onderscheidt geen verschillende segmenten, noch op het vlak van de activiteiten, noch op geografisch vlak aangezien de Groep opbrengsten genereert als werkmaatschappij voor haar Vlaamse opdrachthoudende verenigingen.

2.4 Belangrijkste waarderingsregels

De toegepaste waarderingsregels zijn consistent met de principes van vorige boekjaren behalve voor deze die dienden aangepast te worden naar aanleiding van de nieuwe standaard m.b.t. leasing (zie toelichting 'Samenvatting van de standaarden die van toepassing zijn vanaf 2019').

a) Opbrengsten

Opbrengsten uit contracten met klanten

De voornaamste opbrengstenstroom van de Groep resulteert uit de *doorrekening van kosten aan opdrachthoudende verenigingen* in het kader van haar hoofdopdracht. De gemaakte kosten worden op maandbasis doorgerekend aan de aandeelhouders, zijnde de opdrachthoudende verenigingen.

De opbrengstenstroom uit de *facturatie werken derden* omvat diverse uitgevoerde werken voor derden in het kader van onder meer EDLB (Energie Diensten voor Lokale Besturen) en de openbare verlichting. De EDLB activiteiten worden aangeboden aan de aangesloten openbare besturen (steden en gemeenten) aan kostprijs ter ondersteuning van het lokale energiebeleid. Daarnaast is de Groep verantwoordelijk voor het beheer van het openbare verlichtingspark van de gemeenten.

De opbrengsten uit facturatie werken derden worden gewaardeerd op basis van de vergoeding waar de Groep verwacht recht op te hebben in het contract. De contracten omvatten geen variabele elementen. De Groep boekt opbrengsten zodra de prestatieverplichtingen zijn nagekomen, namelijk wanneer de controle overgedragen wordt aan de klant. Specifiek volgt de

opbrengsterkenning het vijfstappenmodel. Stap 1 in dit model is de identificatie van de contracten met de klant; stap 2 de identificatie van de prestatieverplichtingen in de contracten; stap 3 de bepaling van de transactieprijs; stap 4 de toerekening van de transactieprijs aan de prestatieverplichtingen en stap 5 opbrengsterkenning wanneer de prestatieverplichtingen zijn nagekomen.

De EDLB opbrengsten worden erkend op een bepaald punt in de tijd, met name bij de voorlopige oplevering van de werken na aanvaarding van de klant. De opbrengsten uit openbare verlichting worden tevens erkend op een bepaald punt in de tijd, dit is wanneer de prestatieverplichtingen zijn nagekomen.

Overige operationele opbrengsten

De overige operationele opbrengsten omvatten voornamelijk het grondverzet bij synergiewerken, waarbij aan de andere nutsbedrijven hun respectievelijk aandeel wordt doorgerekend alsook terugbetalingen van algemene onkosten van aannemers, verzekeringen en andere instanties.

Financiële baten en ontvangen dividenden

De *financiële baten* omvatten intresten voornamelijk gerealiseerd uit het doorlenen van gelden afkomstig van de obligatieleningen en uit de cashpoolactiviteiten. Die intresten worden geboekt wanneer ze verworven zijn en worden opgenomen over de periode waarop ze betrekking hebben (rekening houdend met de effectieve rentevoet van het actief), tenzij er twijfel bestaat over de invorderbaarheid.

b) Kosten

Kosten worden opgenomen in de winst- en verliesrekening in het jaar waarin ze zich voordoen.

De *premies voor Rationeel EnergieGebruik (REG)* uitbetaald aan particulieren en ondernemingen worden als een kost opgenomen in de winst- en verliesrekening.

Deze premies worden toegekend wanneer de particulieren en ondernemingen investeren in energiebesparingen (het plaatsen van isolatie, hoogrendementsbeglazing, relighting) en hernieuwbare energie toepassingen (zonneboiler, warmtepomp, warmtepompboiler). Deze premies worden ieder jaar geëvalueerd in overleg met de Vlaamse Overheid en kunnen variëren in grootte en toepassing. Per kalenderjaar wordt een REG-actieplan afgesproken.

De *financiële lasten* omvatten intresten van leningen, berekend volgens de effectieve rentevoetmethode, en bankkosten. Alle intresten en andere gemaakte kosten in verband met financiële transacties zoals indekkingsopties worden als financiële kosten geboekt wanneer ze zich voordoen.

De *belastingen op het resultaat* van het boekjaar omvatten de verschuldigde belastinglast. De belasting op het resultaat wordt geboekt in de winst- en verliesrekening. De courante belastinglasten zijn de verwachte belastingschulden op het belastbaar inkomen van het jaar, gebaseerd op belastingtarieven die gelden op de balansdatum, en elke aanpassing aan belastingschulden van voorgaande jaren.

c) Immateriële activa

Immateriële activa worden gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met eventuele gecumuleerde afschrijvingen en eventuele gecumuleerde bijzondere waardeverminderingen.

Immateriële activa met een bepaalde gebruiksduur worden afgeschreven volgens de lineaire afschrijvingsmethode over hun verwachte gebruiksduur.

Het jaarlijks afschrijvingspercentage op basis van de geschatte gebruiksduur is als volgt:

Software	20,00%
Geactiveerde ontwikkelingskosten	20,00%

d) Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd aan historische kostprijs verminderd met de gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardevermindingsverliezen. De historische kostprijs omvat de initiële aankoopprijs vermeerderd met rechtstreeks toerekenbare kosten om het actief operationeel te maken zoals beoogd door het management.

Afschrijvingen

Afschrijvingen worden maandelijks ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht volgens de lineaire methode vanaf de maand volgend op de ingebruikname. De afschrijvingen worden berekend over de verwachte economische gebruiksduur van ieder onderdeel van het materieel vast actief.

De jaarlijkse afschrijvingspercentages op basis van de initiële verwachte gebruiksduur zijn als volgt:

Meubilair en uitrusting	10,00%
Inrichtingskosten gehuurde gebouwen	10,00% en 11,12%
Computerapparatuur en hardware	20,00% en 33,33%
Proeftuin EVA (Elektrische Voertuigen in Actie)	50,00%
Oplaadpalen voor elektrische voertuigen	10,00%
(Motor)fietsen	20,00%
Overige materiële vaste activa	10,00%

Kosten voor herstelling en instandhouding die de toekomstige economische voordelen niet vergroten, worden als lasten in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Meer- en minderwaarde op verkopen

Netto winsten en verliezen gerealiseerd op de verkoop van materiële vaste activa worden opgenomen in de winst- en verliesrekening. Ze worden opgenomen, wanneer de wezenlijke risico's en voordelen van eigendom worden overgedragen aan de koper, het waarschijnlijk is dat de economische voordelen met betrekking tot de transactie naar de onderneming zullen vloeien, de reeds gemaakte of nog te maken kosten met betrekking tot de transactie op betrouwbare wijze kunnen worden gewaardeerd en er geen feitelijke zeggenschap meer is over de materiële vaste activa.

Bijzondere waardeverminderingen

Voor de materiële vaste activa wordt op elke balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig zou kunnen zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, moet de realiseerbare waarde van het actief worden geschat.

Een bijzondere waardevermindering wordt opgenomen indien de boekwaarde hoger is dan de verwachte realiseerbare waarde. Bijzondere waardeverminderingen worden direct opgenomen in de winst- en verliesrekening.

e) Leasing

Vanaf 1 januari 2019 werden, naar aanleiding van de implementatie van IFRS16, de volgende grondslagen voor financiële verslaggeving van de Groep toegepast.

Gebruiksrecht activa

De Groep neemt activa voor gebruiksrechten op vanaf de ingangsdatum van de lease (d.w.z. de datum waarop de onderliggende activa beschikbaar zijn voor gebruik). Activa voor gebruik worden gewaardeerd tegen kostprijs, verminderd met eventuele gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardevermindingsverliezen, en gecorrigeerd voor eventuele herwaardering van leaseverplichtingen. De kostprijs van gebruiksrechten omvat het bedrag van de opgenomen

leaseverplichtingen, de gemaakte initiële directe kosten en leasebetalingen die op of vóór de ingangsdatum zijn gedaan, verminderd met eventuele ontvangen leasevoordelen. Tenzij de Groep redelijkerwijs zeker is dat de eigendom van het geleasede actief aan het einde van de leaseperiode wordt verkregen, worden de opgenomen gebruiksrechten lineair afgeschreven over de kortere geschatte gebruiksduur en de leaseperiode. De gebruiksrechten zijn onderworpen aan bijzondere waardeverminderingen.

Leaseverplichtingen

Op de ingangsdatum van de lease neemt de Groep leaseverplichtingen op die worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de leasebetalingen die over de leaseperiode moeten worden voldaan. De leasebetalingen omvatten vaste betalingen (inclusief vaste betalingen in wezen) minus eventuele te ontvangen leasevoordelen, variabele leasebetalingen die afhankelijk zijn van een index of een koers, en bedragen die naar verwachting zullen worden betaald als restwaarde. De leasebetalingen omvatten ook de uitoefenprijs van een aankoopoptie waarvan redelijkerwijs zeker is dat deze door de Groep zal worden uitgeoefend en betalingen van boetes voor het beëindigen van een leaseovereenkomst. De variabele leasebetalingen die niet afhankelijk zijn van een index of een koers, worden opgenomen als last in de periode waarin de gebeurtenis of de voorwaarde die de betaling veroorzaakt, zich voordoet.

Bij de berekening van de contante waarde van de leasebetalingen gebruikt de Groep de impliciete rentevoet of de gewogen gemiddelde rentevoet op de ingangsdatum van de lease als de rentevoet in het leasecontract niet direct kan worden bepaald. Na de ingangsdatum wordt het bedrag van de leaseverplichtingen verhoogd om de aangroei van rente weer te geven en verlaagd voor de betaalde leasebetalingen. Bovendien wordt de boekwaarde van leaseverplichtingen geherwaardeerd als er een wijziging optreedt in de leaseperiode, een wijziging in de wezenlijke vaste leasebetalingen of een wijziging in de beoordeling om het onderliggende actief te kopen.

Leaseovereenkomsten op korte termijn en leasing van activa met een lage waarde

De Groep past de vrijstelling voor de erkenning van huurovereenkomsten op korte termijn toe op de huurovereenkomsten met een huurtermijn van 12 maanden of minder vanaf de ingangsdatum en die geen aankoopoptie bevatten. Eveneens wordt de vrijstelling toegepast voor activa met een lage waarde van minder dan 5.000 euro.

Leasebetalingen op korte termijn lease en lease van activa met een lage waarde worden niet op de balans geactiveerd, maar als een huurkost ten laste genomen gedurende de leaseperiode.

f) Deelnemingen in joint ventures en geassocieerde deelnemingen

De deelnemingen worden geboekt op de transactiedatum.

Deze investeringen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde, tenzij deze niet op een betrouwbare wijze kan worden bepaald. In dat geval worden ze geboekt aan aanschaffingswaarde.

Een bijzondere waardevermindering wordt opgenomen indien de boekwaarde hoger is dan de verwachte realiseerbare waarde.

g) Overige beleggingen

Elk type belegging wordt geboekt op de transactiedatum.

Beleggingen in eigen-vermogensinstrumenten omvatten deelnemingen in ondernemingen waarin de Groep noch zeggenschap noch een belangrijke invloed heeft. Dit is het geval bij ondernemingen waarin de Groep minder dan 20 % van de stemrechten bezit. Die beleggingen worden geklasseerd als voor verkoop beschikbare financiële activa, en worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde, tenzij deze niet op een betrouwbare wijze kan worden bepaald. In dat geval worden ze geboekt aan aanschaffingswaarde.

De effecten van herwaarderingsen worden verwerkt in de winst- en verliesrekening.

Een bijzondere waardevermindering wordt opgenomen indien de boekwaarde hoger is dan de verwachte realiseerbare waarde.

h) Voorraden

Voorraden worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde die wordt bepaald aan de hand van de methode van het voortschrijdend gewogen gemiddelde.

Een waardevermindering wordt toegepast op voorraadartikelen die, gezien hun verouderde staat, niet meer voor exploitatie bruikbaar zijn of waarvan de geraamde verkoopwaarde lager ligt dan de boekwaarde. Indien voorraadartikelen meer dan één jaar niet gebruikt worden, wordt een waardevermindering van 100,00 % toegepast.

Die afschrijvingen worden opgenomen als last in de winst- en verliesrekening.

i) Handels- en overige vorderingen

De vorderingen worden geboekt voor hun geamortiseerde kostprijs.

Een provisie voor dubieuze debiteuren wordt aangelegd op basis van de verwachte toekomstige verliezen voor een periode van 12 maanden en dit vanop het moment dat de vordering ontstaat. Vorderingen waarvoor het risico op inning hoger ligt, worden op hun volledige looptijd geanalyseerd.

De Groep heeft een relatief laag risico voor wat betreft facturen aan opdrachthoudende verenigingen omwille van de steun die zij genieten van de Vlaamse Overheid. Hieruit volgend en doordat de vorderingen geen financieringscomponent kennen, heeft de Groep gekozen om de 'simplified approach' te hanteren voor de afwaardering van handelsvorderingen. Deze methode vertrekt van de historische afwaarderingen op de verkopen van de afgelopen drie boekjaren. Deze verhouding wordt toegepast op de huidige uitstaande vorderingen om zo tot de provisie van dubieuze debiteuren te komen.

Voor de langetermijnvorderingen op de opdrachthoudende verenigingen wordt een alternatieve aanpak ('alternative approach') gehanteerd om tot een eventuele afwaardering te komen. Hierbij wordt de kans geëvalueerd dat de tegenpartij - waarop de vordering betrekking heeft - in gebreke blijft, vermenigvuldigd met het mogelijke niet-recupereerbare verlies. Dit percentage wordt toegepast op de uitstaande vorderingen om tot een eventuele afwaardering te komen.

De waardeverminderingen worden opgenomen als last in de winst- en verliesrekening.

j) Geldmiddelen en kasequivalenten

Geldmiddelen en kasequivalenten omvatten contanten, direct opvraagbare tegoeden bij kredietinstellingen en andere kortlopende, uiterst liquide beleggingen (maximale looptijd van drie maanden) die onmiddellijk kunnen worden omgezet in geldmiddelen. Ze worden gewaardeerd aan nominale waarde die overeenstemt met de reële waarde. In het kasstroomoverzicht worden deze middelen gepresenteerd als geldmiddelen en kasequivalenten.

k) Leningen

Opgenomen rentedragende leningen worden initieel opgenomen tegen reële waarde verminderd met toerekenbare transactiekosten. Na de eerste opname worden rentedragende leningen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, waarbij het verschil tussen de kostprijs en het aflossingsbedrag op basis van de effectieve-rentemethode in de winst- en verliesrekening wordt opgenomen over de looptijd van de lening.

l) Personeelsbeloningen

Pensioenregelingen en andere vergoedingen toegekend na uitdiensttreding

De bijdragen voor toegezegde-bijdragenregelingen worden ten laste van het resultaat opgenomen op het moment dat ze verschuldigd zijn. Tot en met 2015 gebeurde de waardering van deze fondsen aan intrinsieke waarde en werd elk individueel verschil tussen de wiskundige reserve en het gegarandeerd minimum opgenomen als een schuld in de financiële staten.

Vanaf 2016 werd de rendementsgarantie aangepast en deze is nu variabel (zie toelichting 'Voorziening voor personeelsbeloningen'). De voorziening voor toegezegde-

bijdragenpensioenplannen wordt bijgevolg gewaardeerd volgens de Projected Unit Credit (PUC) methode zonder projectie van de toekomstige premie. Voor het Organisme voor de Financiering van de Pensioenen (O.F.P.) Enerbel wordt vanaf 2018 het patronale gedeelte berekend volgens de PUC-methode met projectie van de toekomstige premies. Het gedeelte van de werknemer wordt nog steeds via de PUC-methode zonder projectie van de toekomstige premies geëvalueerd gezien de werknemerspremies niet afhankelijk zijn van de anciënniteit. Het in de balans opgenomen bedrag is het verschil tussen deze voorziening en de reële waarde van de fondsbeleggingen.

De verplichtingen van de Groep betreffende de toegezegd-pensioenregelingen en de kosten die eruit voortvloeien, worden gewaardeerd op basis van de PUC-methode. Het in de balans opgenomen bedrag vertegenwoordigt het verschil van de contante waarde van de omschreven pensioenverplichtingen (Defined Benefit Obligation) en de reële waarde van fondsbeleggingen. Herwaardering omvat actuariële winst en verlies en het rendement op fondsbeleggingen (exclusief intrest) die direct worden opgenomen in de balans en als winst of last in de periode waarin ze zich voordoen. Ze worden opgenomen in het overzicht van niet-gerealiseerde resultaten, die niet kunnen worden verplaatst naar de winst- en verliesrekening. Pensioenkosten van verstreken diensttijd worden opgenomen in de winst- en verliesrekening gedurende de periode waarin de wijziging van het pensioenplan plaatsvond. Netto rentekosten worden berekend op de netto personeelsverplichtingen door toepassing van de disconteringsvoet bij het begin van de periode. Het bedrag in de winst- en verliesrekening bestaat uit de pensioenkosten (de aan het boekjaar toegerekende pensioenkosten, pensioenkosten van verstreken diensttijd, actuariële winst of verlies op andere langetermijnpersoneelsbeloningen alsook eventuele inperkingen en afwikkelingen) en de netto rentekosten. De Groep rapporteert de pensioenkosten en de rentekosten in de winst- en verliesrekening op de lijn Personeelsbeloningen en Andere financiële resultaten. De actuariële winst of verlies wordt opgenomen in het niet-gerealiseerde resultaat.

Andere langetermijnpersoneelsbeloningen bevatten afscheids- en jubileumpremies en overgedragen verlof- of overuren.

Deze voordelen worden op dezelfde wijze behandeld als pensioenregelingen, doch de actuariële winsten en verliezen worden onmiddellijk opgenomen in de winst- en verliesrekening.

Alle personeelsbeloningen worden jaarlijks gewaardeerd door een erkend actuaaris.

Restitutierecht op voorzieningen voor personeelsbeloningen

Een restitutierecht op voorzieningen voor personeelsbeloningen werd opgenomen als een actief aangezien het absoluut zeker is dat een andere partij (de aandeelhouders, opdrachthoudende verenigingen) alle verplichtingen overneemt die betrekking hebben op de personeelsrechten van het in dienst zijnde of gepensioneerd personeel van de onderneming.

De restitutierechten worden bijgevolg opgenomen aan dezelfde waarde als de opgenomen voorzieningen voor personeelsbeloningen (i.e. reële waarde). De aanpassingen in de periode als gevolg van veranderingen in de veronderstellingen of ervaringsaanpassingen worden alle opgenomen als niet-gerealiseerde resultaten alsook deze aanpassingen voor de restitutierechten.

m) Afgeleide financiële instrumenten

De Groep maakt gebruik van afgeleide financiële instrumenten (Interest Rate Swaps - IRS) om de renterisico's af te dekken die voortvloeien uit haar financieringsactiviteit. De afgeleide financiële instrumenten worden bij een eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde. De winst of het verlies uit fluctuaties van de reële waarde wordt onmiddellijk opgenomen in de winst- en verliesrekening. De reële waarde van de renteswaps is het geschatte bedrag dat de Groep zou ontvangen of betalen om de swap op balansdatum te beëindigen, waarbij rekening is gehouden

met de actuele rente, de waarde van de optie en de kredietwaardigheid van de tegenpartij van de swap.

De Groep past geen hedge accounting toe.

n) Handels- en overige schulden

Handels- en overige schulden worden gewaardeerd aan nominale waarde.

o) Belastingen

Belastingen op het resultaat van het boekjaar omvatten de verschuldigde belastingen. Die belasting bevat de verwachte belastingverplichting op het belastbaar inkomen van het jaar en aanpassingen aan de belastingsschulden van vorige jaren. Voor de berekening van de belastingen op het belastbaar inkomen van het jaar worden de op het ogenblik van afsluiting van kracht zijnde belastingtarieven (of belastingtarieven waarvan het wetgevingsproces materieel werd afgesloten) gebruikt.

2.5 Samenvatting van de nieuwe standaarden die van toepassing zijn vanaf 2019

De nieuwe en gewijzigde standaarden en interpretaties die van kracht zijn vanaf 1 januari 2019 en **geen belangrijke invloed** hebben op de geconsolideerde financiële staten van de Groep waren de volgende:

- Wijzigingen in IFRS 9 *Financiële Instrumenten* – Kenmerken van vervroegde terugbetaling met negatieve compensatie
- Wijzigingen in IAS 19 *Personeelsbeloningen* - Wijzigingen, Inperking of Afwikkeling van een Plan
- Wijzigingen in IAS 28 *Investerings in geassocieerde deelnemingen en joint ventures* – Langetermijnbelangen in geassocieerde deelnemingen en joint ventures
- IFRIC 23 *Onzekerheid over fiscale behandelingen van inkomsten*
- Jaarlijkse verbeteringen van IFRS - cyclus 2015–2017

IFRS 16 Leases, van kracht vanaf 1 januari 2019, heeft geleid tot de volgende **wijzigingen in de grondslagen van de financiële verslaggeving**

IFRS 16 vervangt IAS 17 Leases, IFRIC 4 Bepaling of een overeenkomst een lease bevat, SIC-15 Operationele leases - incentives en SIC-27 Evaluatie van de inhoud van transacties met betrekking tot het juridisch karakter van een lease-overeenkomst. De standaard legt de principes vast voor de opname, waardering, presentatie en toelichting van huurcontracten en vereist dat huurders alle huurcontracten onder één balansmodel verwerken. De verwerking van verhuur onder IFRS 16 is nagenoeg ongewijzigd ten opzichte van IAS 17. De verhuurders blijven de lease opnemen als operationele of financiële leasing met vergelijkbare principes als in IAS 17. Daarom heeft IFRS 16 geen impact op leases waarbij de Groep als verhuurder optreedt.

De Groep implementeerde IFRS 16 met toepassing van de *modified retrospective approach – option 2* met datum van eerste toepassing op 1 januari 2019. Hierdoor werd het cumulatieve effect door het toepassen van IFRS 16 zichtbaar bij aanvangsdatum waarbij in de openingsbalans het actief, dat het recht op gebruik van de onderliggende activa vertegenwoordigt, gelijk is aan de leaseverplichtingen.

De Groep heeft er ook voor gekozen om de erkenningsvrijstellingen te gebruiken voor leasecontracten die op de ingangsdatum een leaseperiode van 12 maanden of minder hebben en geen koopoptie bevatten ('kortlopende lease-overeenkomsten') en leasecontracten waarvoor het onderliggende actief een lage waarde heeft ('activa met een lage waarden-drempel').

Het effect van de toepassing van IFRS 16 per 1 januari 2019 is als volgt:

Aard van het effect van de toepassing van IFRS 16

De Groep heeft leasecontracten voor verschillende items van onroerend goed, voertuigen en andere (IT) apparatuur. Vóór de goedkeuring van IFRS 16 heeft de Groep elk van haar leases (als lessee) op de aanvangsdatum opgenomen als een financiële lease of een operationele lease.

Vanaf de toepassing van IFRS 16 is de Groep verplicht om één opnamemethode en waardering toe te passen voor alle lease-overeenkomsten, behalve voor kortlopende lease-overeenkomsten en lease-overeenkomsten voor activa met een lage waarde. De groep maakt gebruik van specifieke overgangsvereisten en praktische hulpmiddelen, die in de standaard werden opgenomen.

Lease-overeenkomsten die voorheen werden geclassificeerd als financiële lease

De Groep heeft de initiële boekwaarde van opgenomen activa en passiva op de datum van initiële aanvraag voor lease-overeenkomsten die eerder waren geclassificeerd als financiële leases, niet gewijzigd (waardoor de activa en leaseverplichtingen gelijk zijn aan de lease-activa en verplichtingen die zijn opgenomen onder IAS 17). De vereisten van IFRS 16 werden vanaf 1 januari 2019 op deze leases toegepast.

Lease-overeenkomsten die eerder werden opgenomen als operationele leasing

De Groep heeft activa met gebruiksrecht en leaseverplichtingen opgenomen voor die lease-overeenkomsten die eerder waren geclassificeerd als operationele lease, behalve voor kortlopende lease-overeenkomsten en lease-overeenkomsten voor activa met een lage waarde. De gebruiksrechten voor de meeste leases werden opgenomen op basis van de boekwaarde alsof de standaard altijd was toegepast, mits toepassing van de impliciete rentevoet, indien gekend of de gewogen gemiddelde rentevoet op de datum van eerste toepassing. In sommige leases werden de activa opgenomen op basis van het bedrag gelijk aan de leaseverplichtingen, gecorrigeerd voor gerelateerde eerder betaalde en nog te betalen leasebetalingen. Leaseverplichtingen werden opgenomen op basis van de contante waarde van de resterende leasebetalingen, contant gemaakt met behulp van de impliciete rentevoet op de datum van eerste toepassing.

Voor de praktische uitvoering heeft de Groep de volgende erkenningsvrijstellingen toegepast:

- Het gebruik van één disconteringsvoet voor huurcontracten met redelijk vergelijkbare kenmerken
- Het toepassen van de vrijstellingen voor de korte termijnhuur van lease-overeenkomsten met een leaseperiode die eindigt binnen 12 maanden op de datum van eerste toepassing
- Het toepassen van de vrijstelling voor de activa met een lage waarden van minder dan 5.000 euro
- Het uitsluiten van de initiële directe kosten bij de waardering van het gebruiksrecht op de datum van eerste toepassing.

De nieuwe grondslagen voor financiële verslaggeving van de Groep die werden toegepast bij de toepassing van IFRS 16, werden opgenomen in de toelichting 'Belangrijke waarderingsregels'.

Veronderstellingen en beoordelingen bij het bepalen van de leaseperiode van contracten met verlengingsopties

De Groep bepaalt de leaseperiode als de niet-opzeggbare looptijd van de lease-overeenkomst, samen met eventuele periodes die door een optie de leaseperiode verlengen indien het redelijkerwijs zeker is dat deze zal worden uitgeoefend.

De Groep heeft de mogelijkheid om, voor sommige van haar lease-overeenkomsten (huur gebouwen) de activa te leasen voor extra termijnen van drie tot vijf jaar. De Groep past een oordeel toe bij de beoordeling of het redelijkerwijs zeker is om de optie tot verlenging uit te oefenen. Dat wil zeggende, de Groep houdt rekening met alle relevante factoren die een economische stimulans

vormen voor het uitoefenen van de vernieuwing. Na de ingangsdatum beoordeelt de Groep de leaseperiode opnieuw als er een belangrijke gebeurtenis of verandering in omstandigheden is die onder controle is en van invloed is op haar vermogen om de optie om te vernieuwen uit te oefenen.

Reconciliatie van de opgenomen huurverplichtingen op 31 december 2018 en de leaseverplichtingen op 1 januari 2019

(in duizenden EUR)	2019
Operationele huurverplichtingen op 31 december 2018	23.181
Aanpassingen m.b.t. huurkosten van operationele huur	12.125
Erkenningsuitvoering voor korte termijnhuur	-1.907
Erkenningsuitvoering voor lage waarden	-670
Aanpassingen m.b.t. verlenging lease periode, toepassing indexen	13.842
Andere aanpassingen	-27
Bruto waarde leaseverplichtingen op 1 januari 2019	46.544
Verdiscontering	-2.736
Contante waarde van de leaseverplichtingen op 1 januari 2019	43.808

Verdere informatie is opgenomen in de toelichting 'Gebruiksrecht activa en Leaseverplichtingen'.

2.6 Gebruik van ramingen en veronderstellingen

Het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening in overeenstemming met IFRS vereist dat het management beoordelingen, inschattingen en veronderstellingen maakt die een invloed kunnen hebben op de gerapporteerde cijfers, zowel in de balans als in de winst- en verliesrekening. De inschattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De hieruit voortvloeiende resultaten dienen als basis voor het nemen van beslissingen over boekwaarden van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze blijken uit andere bronnen. De uiteindelijke resultaten kunnen afwijken van de gemaakte inschattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend herzien. Herzieningen van boekhoudkundige inschattingen worden opgenomen in de periode waarin de herziening plaatsvindt in zover de herziening enkel die periode betreft, of in de periode van de herziening en toekomstige periodes indien de herziening zowel huidige als toekomstige periodes betreft.

Voorzieningen voor personeelsbeloningen

De kosten van de personeelsbeloningen en de contante waarde van de pensioenverplichtingen worden bepaald door actuariële berekeningen. Hiervoor worden verschillende veronderstellingen gebruikt die van de werkelijke ontwikkelingen in de toekomst kunnen afwijken. Als gevolg van de complexiteit van de actuariële berekeningen en het langetermijnkarakter van de verplichtingen zijn deze personeelsverplichtingen zeer onderhevig aan veranderingen in de veronderstellingen. De belangrijkste actuariële veronderstellingen en een sensitiviteitsanalyse worden opgenomen in de toelichting 'Voorziening voor personeelsbeloningen'.

Gebruiksrecht activa en leaseverplichtingen

Deze informatie werd opgenomen in het hoofdstuk 'Samenvatting van de nieuwe standaarden die van toepassing zijn vanaf 2019' bij de rubriek IFRS16, leases.

Reële waardebepaling financiële instrumenten

De volgende methodes en veronderstellingen worden gebruikt voor het schatten van de reële waarde (Zie toelichting 'Financiële instrumenten: risico's en reële waarde'):

Geldmiddelen en kortetermijnleningen, handelsvorderingen (na aftrek van voorzieningen), handelsschulden en overige schulden benaderen hun netto boekwaarde grotendeels wegens de korte looptijd van deze instrumenten.

De reële waarde van de beleggingen uit een niet-genoteerde markt is gebaseerd op de laatste beschikbare jaarinformatie.

De afgeleide financiële instrumenten zijn interestswaps. De toegepaste waarderingstechnieken zijn swapmodellen die gebruik maken van actuele waarde berekeningen. De modellen bevatten diverse soorten input waaronder termijnkoersen, rentecurves die worden bekomen op basis van de marktrente en afgeleiden uit marktprijzen van verschillende financiële producten die opgevraagd worden aan verschillende marktpartijen.

De reële waarde van genoteerde obligatieleningen is gebaseerd op de indicatieve noteringen op Bloomberg (Bloomberg is een vooraanstaande nieuwssite voor zakelijke en financiële markten, het levert wereldwijd economisch nieuws, koersen van futures, aandelenkoersen e.a.) op datum van rapportering.

2.7 Standaarden die werden gepubliceerd, maar die nog niet van kracht zijn

De standaarden, wijzigingen aan standaarden en interpretaties die op de datum van publicatie van de geconsolideerde jaarrekening van de Groep waren gepubliceerd, maar nog niet van toepassing waren en die naar verwachting **geen belangrijke impact** zullen hebben op de geconsolideerde jaarrekening van de Groep, worden hieronder toegelicht. De Groep is van plan de nieuwe en gewijzigde standaarden en interpretaties toe te passen zodra deze van toepassing worden.

- Wijzigingen aan de Verwijzingen *naar het conceptueel kader in IFRS-standaarden*. Het conceptueel kader beschrijft de fundamentele concepten van financiële verslaggeving die de IASB begeleidt bij de ontwikkeling van IFRS-normen. De wijzigingen zijn voor entiteiten die IFRS toepassen van kracht per 1 januari 2020, terwijl de IASB het herziene conceptuele kader onmiddellijk zal toepassen bij de ontwikkeling van nieuwe of gewijzigde standaarden en interpretaties.
- Wijzigingen in IFRS 3 *Bedrijfscombinaties* – Definitie van een bedrijf, van toepassing per 1 januari 2020
- Wijzigingen aan IFRS 9 *Financiële instrumenten* en IFRS 7 *Financiële instrumenten: Toelichtingen* - Hervorming Benchmarkrentes
- Wijzigingen aan IAS 39 *Financiële instrumenten: Opname en waardering* en IFRS 7 *Financiële instrumenten: Toelichtingen* - Hervorming Benchmarkrentes
- IFRS 17 *Verzekeringscontracten*, van toepassing per 1 januari 2021
- Wijzigingen in IAS 1 *Presentatie van de Jaarrekening* en IAS 8 *Grondslagen voor financiële verslaggeving, schattingswijzigingen en fouten* – Definitie van de term 'materieel', van toepassing per 1 januari 2020

3 Bedrijfscombinatie en fusie door overneming

Eandis System Operator cv en Infrac cv waren beide werkmaatschappijen van Vlaamse distributienetbedrijven met hetzelfde ondernemingsprofiel. Vanuit de Vlaamse overheid werd in 2018 de wens geuit om de krachten van deze ondernemingen te bundelen zodat op termijn besparingen van minimaal 110 miljoen euro konden gerealiseerd worden.

Op 1 juli 2018 is het nieuwe netbedrijf Fluvius System Operator cv ontstaan uit de fusie van Eandis System Operator cv en Infrac cv. Voor de juridische totstandkoming van het geïntegreerde 'Fluvius' werd geopteerd voor een fusie door overneming van Infrac cv door Eandis System Operator cv, waarbij Eandis System Operator cv haar naam wijzigt in Fluvius System Operator cv. De gekozen rechtsfiguur (fusie door overneming) biedt de meeste voordelen bij de realisatie van de integratie van de twee werkmaatschappijen op het vlak van personeelszaken, lopende financiële verplichtingen en juridische aspecten.

Bijgevolg betreft deze bedrijfscombinatie een fusie door overneming en werden aandelen uitgegeven aan de voormalige aandeelhouders van ex-Infrac. Hierdoor ontstond er een toename van het eigen vermogen maar geen goodwill.

De waardering en het vastleggen van de ruilverhouding werd op basis van het eigen vermogen (volgens de Belgische jaarrekening) uitgevoerd gecombineerd met het aantal EAN's (European Article Numbering), t.t.z. de toegangspunten voor levering van energie of de aansluitpunten voor riolering en kabeltelevisie. De ontstane aandelen werden opgesplitst in stemgerechtigde en niet-stemgerechtigde aandelen. In ruil voor de 470.000 aandelen Infrac cv werden initieel 203.053.670 aandelen Eandis cv ontvangen waarvan 8.711.831 stemgerechtigde aandelen en 194.341.839 niet-stemgerechtigde aandelen. Na de kapitaalsvermindering op diezelfde datum van 28 juni 2018 werden, ingevolge de herbepaling van het vast gedeelte van het kapitaal van de nieuwe vennootschap Fluvius System Operator cv, 42.528.869 niet-stemgerechtigde aandelen geschrapt. Het aantal aandelen in het kapitaal per aandeelhouders van Fluvius System Operator cv op 31 december 2018 was als volgt:

Opdrachthoudende Vereniging	Stemgerechtigde aandelen (in euro)	Niet-stemgerechtigde aandelen (in euro)	Aantal stemgerechtigde aandelen	Aantal niet-stemgerechtigde aandelen
Gaselwest	151.886		2.852.920	
IMEA	125.921		2.365.216	
Imewo	205.136		3.853.144	
Intergem	100.169		1.881.507	
Iveka	131.258		2.465.460	
Iverlek	177.811		3.339.885	
Sibelgas	22.944		430.972	
Totaal ex-Eandis	915.125	0	17.189.104	0
Infrac West	70.082	1.689.205	1.655.248	28.844.464
Inter-aqua	52.856	1.273.997	1.248.387	21.754.476
Inter-energa	112.397	2.709.140	2.654.680	46.260.642
Inter-media	44.993	1.084.477	1.062.677	18.518.275
Iveg	44.262	1.066.866	1.045.420	18.217.556
PBE	29.508	711.244	696.946	12.145.038
Riobra	14.754	355.622	348.473	6.072.519
Totaal ex-Infrac	368.851	8.890.551	8.711.831	151.812.970
Totaal	1.283.976	8.890.551	25.900.935	151.812.970

Volgens de Belgische boekhoudregels vond de fusie door overneming plaats met terugwerkende kracht tot 1 januari 2018. Volgens de IFRS diende de fusie door overneming plaats te vinden op 1 juli 2018. Alle bestanddelen werden nagekeken voor hun reële waarde en de waardering aan hun netto actief waarde werd uitgedrukt. De financiële informatie van de openingsbalans op 1 juli 2018 volgens de IFRS is hieronder samengevat:

(In duizenden EUR)	Openingsbalans
Immateriële activa	2.683
Materiële vaste activa	13.648
Investerings in joint ventures en geassocieerde deelnemingen	5
Overige beleggingen	13
Langetermijnvorderingen, andere	456.318
Voorraden	34.066
Handels- en overige vorderingen	107.939
Vorderingen cashpoolactiviteiten	58.130
Geldmiddelen en kasequivalenten	18.206
Activa	691.008
Aandelenkapitaal, reserves en ingehouden winsten	9.401
Leningen en overige financieringsverplichtingen, lange termijn	541.840
Leaseverplichtingen, lange termijn	6.872
Afgeleide financiële instrumenten	5.831
Leningen en overige financieringsverplichtingen, korte termijn	3.500
Leaseverplichtingen, korte termijn	1.689
Handels- en overige schulden	61.334
Schulden cashpoolactiviteiten	60.523
Actuele belastingverplichtingen	18
Passiva	691.008
Totaal netto aan reële waarde	-18.206
Ontvangen geldmiddelen	18.206
Totaal verwerving bedrijfscombinatie	0

De verschillende elementen van de balans werden opgenomen aan hun reële waarde.

Materiële vaste activa

De Groep huurt vrachtwagens die als een financiële lease onder IAS 17, *Leasingovereenkomsten* worden opgenomen. Het materieel vast actief wordt uitgedrukt als de huidige waarde van de toekomstige leasebetalingen. Eveneens wordt een financiële leasingschuld op korte en lange termijn opgenomen en het ontstane resultaat wordt doorgerekend als een vordering en opgenomen in de post 'Handels- en overige vorderingen'.

Langetermijnvorderingen, andere

Op 1 juli 2018 bedragen de langetermijnvorderingen 456.318 k euro.

Het betreft vorderingen van de werkmaatschappij op de opdrachthoudende verenigingen voor 450.000 k euro naar aanleiding van het doorlenen van een deel van de opgenomen obligatieleningen van 500.000 k euro aan dezelfde voorwaarden als de uitgegeven obligatieleningen.

Verder bevat deze post de doorfacturatie van de kosten van hoofdzakelijk het derivaat aan reële waarde (5.831 k euro) en de gestorte waarborgen (488 k euro).

De opgenomen handels- en overige **vorderingen** werden nagekeken op hun reële waarde. De Groep verwacht deze vorderingen te kunnen innen.

Leningen en overige financieringsverplichtingen (lange termijn en korte termijn)

Op 1 juli 2018 bedragen de schulden van leningen 543.590 k euro, waarvan 498.965 k euro obligatieleningen en 44.625 k euro bankleningen. De leningen op lange termijn bedragen 541.840 k euro en op korte termijn 1.750 k euro.

Om haar financieringsbronnen te spreiden heeft Infrac cv in 2013 en 2014 **obligatieleningen** uitgegeven van elk 250.000 k euro. Deze uitgaven kaderen in een European Medium Term Notes (EMTN)-programma van 500.000 k euro. De obligaties zijn genoteerd op de beurs Euronext te Brussel. De obligatielening uitgegeven in 2013 heeft een looptijd van 10 jaar en betaalt een coupon van 3,75%; de obligatielening uitgegeven in 2014 heeft een looptijd van 15 jaar en betaalt een coupon van 2,625%.

De ontvangen gelden van de obligatieleningen werden gedeeltelijk doorgerekend aan de opdrachthoudende verenigingen (Infrac West, Fluvius Antwerpen (ex-IVEG), Fluvius Limburg (ex-Inter-energa en ex-Inter-aqua), PBE en Riobra) aan dezelfde voorwaarden als de uitgegeven obligatieleningen. De hieruit ontstane vorderingen voor de Groep van 450.000 k euro worden opgenomen als 'Langetermijnvorderingen'. Het kapitaal van de leningen is betaalbaar op de vervaldatum

Eveneens werd een **banklening** voor 70.000 k euro opgenomen door Infrac cv in 2011 met een looptijd van 20 jaar en een variabele rentevoet. Deze werd via een Interest Rate Swap (IRS) omgezet naar een vaste rentevoet. Op 1 juli 2018 staat nog 44.625 k euro van deze lening open op lange termijn en werd 1.750 k euro op korte termijn opgenomen aangezien dit gedeelte zal afgelost worden in 2019.

Alle uitstaande leningen zijn uitgedrukt in euro.

Voor alle leningen stellen de opdrachthoudende verenigingen (aandeelhouders van de Infrac-Groep) zich elk garant op een niet-hoofdelijke en niet-solidaire basis maar beperkt tot hun proportioneel aandeel in het kapitaal van Infrac.

De opdrachthoudende verenigingen nemen deze fondsen op voornamelijk als financiering voor hun continue investeringen in de distributienetten en als werkkapitaal voor de emittent (Infrac cv).

Afgeleide financiële instrumenten

Derivaten worden opgenomen aan reële waarde, met verwerking van hun kost via de overgedragen resultaten. De totale verplichting op 1 juli 2018 bedraagt 5.831 k euro.

Het derivaat werd opgenomen om de variabele rentevoet van een banklening om te zetten naar een vaste rentevoet. Het betreft een Interest Rate Swap (IRS) in het kader van een lening van 70.000 k euro op 20 jaar, die in werking trad in september 2011.

Alle **andere** elementen werden onderzocht en hun boekwaarde benadert de reële waarde waardoor geen aanpassingen nodig waren.

Er werd geen voorwaardelijke vergoeding van activa voor schadeloosstelling geïdentificeerd.

Deze geconsolideerde IFRS financiële staten voor het boekjaar eindigend op 31 december 2018 bevatten de resultaten van de ex-Infrac ondernemingen voor 6 maanden sinds de opname op 1 juli 2018. De overgenomen onderneming rekent haar kosten door aan haar aandeelhouders, opdrachthoudende verenigingen. De totale kosten die volgens de Belgische boekhoudwetgeving werden opgenomen in het eerste semester van 2018 bedragen 262.085 k euro en werden eveneens als bedrijfsopbrengsten verwerkt in het eigen vermogen.

Resultaten van het jaar

4 Bedrijfsopbrengsten

(In duizenden EUR)	2019	2018
Doorrekening van kosten aan opdrachthoudende verenigingen	1.624.261	1.365.158
Facturatie werken derden	4.698	4.614
Opbrengsten uit contracten met klanten	1.628.959	1.369.772
Overige operationele bedrijfsopbrengsten	30.741	22.279
Totaal	1.659.700	1.392.051

De totale bedrijfsopbrengsten bedragen 1.659.700 k euro in 2019 en 1.392.051 k euro in 2018, een stijging van 267.640 k euro voornamelijk als gevolg van de fusie van ex-Eandis met ex-Infrac op 1 juli 2018. Op 1 april 2019 werd het bedrijf Integan overgenomen door Fluvius Antwerpen waardoor ook de kosten, zoals voor alle andere OV's, grotendeels transiteren via de werkmaatschappij Fluvius System Operator.

In het kader van de hoofdopdracht van Fluvius System Operator worden taken uitgevoerd voor haar aandeelhouders, opdrachthoudende verenigingen en de hieraan verbonden kosten worden doorgerekend aan deze aandeelhouders aan kostprijs. De opbrengsten weerspiegelen hierdoor de kosten, als gevolg van deze doorrekening.

Opbrengsten uit contracten met klanten

De opbrengsten uit doorrekening van kosten aan de opdrachthoudende verenigingen worden op maandbasis erkend. De opbrengsten uit facturatie werken derden worden erkend op een bepaald punt in de tijd.

De doorrekening via beheersfacturen is een weerspiegeling van alle kosten die noodzakelijk zijn om de opdrachten uit te voeren als onafhankelijk dienstverlenend bedrijf voor voornamelijk de exploitatie van de netten voor elektriciteit, aardgas en andere leidinggebonden activiteiten.

De 'Facturatie werken derden' omvat diverse uitgevoerde werken door De Stroomlijn voor haar vennoten en de doorrekening van de kosten op maandbasis.

Hierbij het detail van de doorrekening aan de voornaamste klanten (voornamelijk de opdrachthoudende verenigingen) die in de periode meer dan 10% van de opbrengsten genereren:

Onderneming	2019		2018	
	Opbrengsten in k EUR	% t.o.v. opbrengsten	Opbrengsten in k EUR	% t.o.v. opbrengsten
Gaselwest	212.969	13,1%	210.035	15,3%
IMEA	27.951	1,7%	122.434	8,9%
Imewo	263.461	16,2%	257.091	18,8%
Iveka	117.982	7,2%	153.071	11,2%
Iverlek	226.957	13,9%	220.223	16,1%
Fluvius Limburg	275.519	16,9%	Nvt	Nvt
Fluvius Antwerpen	191.436	11,8%	Nvt	Nvt
Andere	312.684	19,2%	406.918	29,7%
Totaal	1.628.959	100,0%	1.369.772	100,0%

Als gevolg van de fusie van de OV IVEG, IMEA, en Integan tot Fluvius Antwerpen bevat het bedrag van IMEA in de periode 2019, enkel de opbrengsten van het eerste kwartaal van 2019. Aangezien Fluvius Antwerpen en ook Fluvius Limburg (fusie onderneming van Inter-energa, inter-aqua en Inter-Media) ontstaan zijn vanaf 1 april 2019, zijn er geen opbrengsten voor deze ondernemingen opgenomen in 2018.

Informatie betreffende de prestatieverplichtingen in de contracten met klanten wordt hieronder samengevat:

Energie Diensten voor Lokale Besturen (EDLB/ESCO)

De contracten met klanten bestaan in het algemeen uit drie beloften. De eerste belofte is het uitvoeren van een studie naar mogelijke energiebesparingen. Na deze studie worden de werkzaamheden gestart en staat de Groep in voor de projectcoördinatie en de uitvoering. Deze drie beloften vormen één prestatieverplichting aangezien de Groep een significante dienst van integratie levert om deze beloften te bundelen tot een gecombineerd project voor de klant.

De prestatieverplichting is voldaan bij voorlopige oplevering en de betaling is gemiddeld genomen verschuldigd tussen 30 tot 60 dagen na de voorlopige oplevering.

Een waarborgperiode van 12 maanden wordt toegestaan aan de klant. Dit is een standaardgarantie die niet beschouwd wordt als een afzonderlijke prestatieverplichting.

Openbare verlichting

Deze contracten met de gemeenten bevatten het periodiek onderhoud van de installaties van openbare verlichting. Eveneens zijn er verplichtingen om kleinere werken aan openbare verlichting uit te voeren. Deze prestatieverplichtingen zijn voldaan bij oplevering en de betaling is gemiddeld genomen verschuldigd tussen 30 tot 60 dagen na de oplevering.

In 2019 hebben de OV's een 'vernieuwd' aanbod aan de openbare besturen uitgewerkt tot overname door de OV's van de openbare verlichting en een zo groot mogelijke ontzorging voor de steden en gemeenten. In totaal hebben 175 steden en gemeenten het voorstel aangenomen. Hierdoor diende geen verrekening meer te gebeuren aan deze steden en gemeenten voor de werken voor openbare verlichting.

De 'Overige operationele opbrengsten' omvatten voornamelijk het grondverzet bij synergiewerken, waarbij aan de andere nutsbedrijven hun respectievelijk aandeel wordt doorgerekend alsook terugbetalingen van algemene onkosten van aannemers, verzekeringen, andere instanties en personeelsleden.

5 Diensten en diverse goederen

(In duizenden EUR)	2019	2018
Aannemerskosten voor aanleg en onderhoud netten	481.728	385.011
Directe aankopen voor exploitatie	104.419	104.707
Vergoedingen waaronder gebruik installaties en retributie	64.353	82.605
Advertentie, informatie, documentatie, receptie e.d.	9.977	9.737
Premies voor rationeel energiegebruik (REG)	65.354	51.197
Contracten en beheerskosten	27.000	12.204
Consultancy en andere prestaties	106.673	80.783
Andere	56.623	54.079
Totaal	916.127	780.323

De diensten en diverse goederen stijgen tegenover 2018 met 135.803 k euro en bedragen 780.323 k euro op eind 2018 en 916.127 k euro op eind 2019.

De kosten voor rationeel energiegebruik (REG) bedragen 65.354 k euro in 2019 en 51.197 k euro in 2018. Deze kosten weerspiegelen de betaling van de premies voor REG aangevraagd door particulieren en ondernemingen. In 2019 konden premies aangevraagd worden voor isolatie (dak, vloer en kelder), hoogrendementsbeglazing, relighting, warmtepomp, zonneboiler. In 2018 werden voornamelijk dakisolatiepremie's aangevraagd.

De rubriek 'Andere' bevat kosten voor huur, communicatie, vervoer, verzekering, kosten voor studies en dergelijke.

Al deze kosten werden voornamelijk doorgerekend aan de Opdrachthoudende Verenigingen.

6 Personeelsbeloningen

(In duizenden EUR)	2019	2018
Bezoldigingen	310.390	267.533
Sociale zekerheidsbijdragen	78.788	65.187
Lasten voor pensioenregelingen en bovenwettelijke verzekeringen	34.422	7.918
Andere personeelskosten	140.609	100.342
Totaal	564.209	440.980

De personeelskosten bedragen 564.209 k euro in 2019, een stijging van 123.228 k euro ten opzichte van 440.980 k euro in 2018 als gevolg van de opgenomen voorziening voor personeelsbeloningen, het overgenomen personeel van ex-Infrax en de doorgerekende personeelskosten van Fluvius OV.

Het energiedecreet bepaalt dat iedere OV/DNB een beroep kan doen op slechts één werkmaatschappij. Alle OV's/DNB's, aandeelhouders van de Groep, hebben hiervoor Fluvius

System Operator cv gekozen die haar opdrachten kan vervullen met eigen personeel en een beroep kan doen via detachering op statutair (vastbenoemd) personeel.

Op 1 april 2019 werd het voltallige contractueel personeel van de ex-Infrax OV's/DNB's en van Integan overgenomen door Fluvius System Operator cv.

Om de detachering via één onderneming te laten verlopen, werd het voltallige statutair personeel van de ex-Infrax OV's/DNB's ondergebracht in Fluvius OV. Deze onderneming rekent zijn kosten door aan Fluvius System Operator cv.

De post 'Andere personeelskosten' bevat deze personeelskosten en eveneens de doorgerekende kosten van derden.

Alle kosten worden opnieuw doorgerekend aan de respectievelijke OV's.

Het gemiddeld aantal personeelsleden van de Groep bedroeg 4.637 personen in 2019.

7 Afschrijvingen en waardeverminderingen, wijzigingen in voorzieningen

(In duizenden EUR)	2019	2018
Afschrijvingen immateriële activa	713	-183
Afschrijvingen materiële vaste activa en gebruiksrecht activa	13.228	2.713
Totaal afschrijvingen	13.941	2.530
Waardeverminderingen op handelsvorderingen	13.956	380
Wijziging in voorzieningen	-19.268	32.143
Totaal	8.629	35.053

De kosten van afschrijvingen bevatten vanaf 2019 eveneens de afschrijvingen op het gebruiksrecht activa voor 10.895 k euro.

De waardeverminderingen op handelsvorderingen bevatten in 2019 een bedrag voor onterechte vorderingen voor groenestroomcertificaten (13.657 k euro).

De post wijziging in voorzieningen bevat de terugname van de voorziening, andere (zie toelichting 'Voorzieningen voor personeelsbeloningen') betreffende pensioenvoordelen die niet in aanmerking komen voor opname volgens IAS19.

8 Financiële resultaten

(In duizenden EUR)	2019	2018
Rentebaten opdrachthoudende verenigingen	124.076	116.262
Rentebaten banken	9	28
Rentebaten derivaten	0	194
Andere financiële baten	945	-319
Financiële baten	125.030	116.165
Rentelasten opdrachthoudende verenigingen	515	0
Rentelasten banken	346	544
Rentelasten obligatieleningen	122.278	114.392
Rentelasten derivaten	580	0
Andere financiële lasten	11.971	8.947
Financiële lasten	135.690	123.883

De rentebaten werden hoofdzakelijk gerealiseerd via intresten op leningen toegestaan aan de Opdrachthoudende Verenigingen en de cashpoolactiviteiten met de Opdrachthoudende Verenigingen.

De andere financiële baten bevatten voornamelijk ontvangen financiële kortingen (408 k euro in 2019; 420 k euro in 2018).

De rentelasten waren het gevolg van de rente op de obligatieleningen, de leningen aangegaan met de banken en gedeeltelijk uit de cashpoolactiviteiten met de opdrachthoudende verenigingen. De andere financiële lasten bevatten de kosten van schulden, financiële kosten voor huur, rentekosten op toegezegd-pensioenverplichtingen en de diverse bankkosten.

9 Belastingen op het resultaat

(In duizenden EUR)	2019	2018
Belastingen op het resultaat van het boekjaar	-9.135	-9.670
Belastingen op vorige boekjaren	387	-524
Belastingen op het resultaat	-8.748	-10.194

(In duizenden EUR)	2019	2018
Belastbare winst (verlies) volgens BEGAAP	8.748	10.194
Effect van niet-aftrekbare kosten	22.133	22.495
Belastbare grondslag	30.881	32.689
Belastingen op het resultaat van het boekjaar *	-9.135	-9.670

* aan het wettelijk Belgisch belastingtarief van 29,58% (boekjaar 2019 en 2018)

De belastingen op het resultaat bedragen 8.748 k euro op eind 2019 en 10.194 k euro op eind 2018.

De belastingen op het resultaat van 8.745 k euro (2018: 10.194 k euro) bestaan uit vooruitbetaalde belastingen voor boekjaar 2019 (7.738 k euro; 2018: 7.699 k euro), de geraamde belastingen voor 2019 (1.397 k euro; 2018: 1.970 k euro) en een regularisatie van vorige boekjaren (2019: -387 k euro; 2018: 524 k euro).

Er werden in totaal 7.842 k euro belastingen betaald gedurende 2019 (2018: 21.454 k euro) die enerzijds betrekking hadden op vorige boekjaren (2019: 104 k euro; 2018: 13.755 k euro) en anderzijds de vooruitbetaalde belasting (2019: 7.738 k euro; 2018: 7.699 k euro).

Op 22 december 2017 heeft het Parlement de hervorming van de vennootschapsbelasting goedgekeurd die vanaf 2018 tot een stapsgewijze verlaging van het tarief van 33,99% zal leiden. Het belastingtarief bedraagt 29,58% vanaf aanslagjaar 2019 (boekjaar 2018) en 25,00% vanaf aanslagjaar 2021 (boekjaar 2020). Er werden ook compenserende maatregelen opgenomen aangezien deze hervorming budgettair neutraal diende te zijn.

Activa

10 Immateriële activa

(In duizenden EUR)	Licenties en soortgelijke rechten	Geactiveerde ontwikkelingskosten	Totaal
Aanschaffingswaarde op 1 januari 2019	4.768	2.785	7.553
Aanschaffingen	46	19	65
Andere	117	2	119
Aanschaffingswaarde op 31 december 2019	4.931	2.806	7.737
Gecumuleerde afschrijvingen op 1 januari 2019	4.580	276	4.856
Afschrijvingen	152	561	713
Andere	18	0	18
Gecumuleerde afschrijvingen op 31 december 2019	4.750	837	5.587
Netto boekwaarde op 31 december 2019	181	1.969	2.150

(In duizenden EUR)	Licenties en soortgelijke rechten	Geactiveerde ontwikkelingskosten	Totaal
Aanschaffingswaarde op 1 januari 2018	4.768	0	4.768
Verworven van derden	0	28.431	28.431
Andere	0	-25.646	-25.646
Aanschaffingswaarde op 31 december 2018	4.768	2.785	7.553
Gecumuleerde afschrijvingen op 1 januari 2018	4.299	0	4.299
Verworven van derden	0	25.747	25.747
Afschrijvingen	281	-464	-183
Andere	0	-25.007	-25.007
Gecumuleerde afschrijvingen op 31 december 2018	4.580	276	4.856
Netto boekwaarde op 31 december 2018	188	2.509	2.697

De bedragen 'Verworven van derden' zijn afkomstig van de Bedrijfscombinatie en fusie door overneming van Infrax (Zie toelichting 'Bedrijfscombinatie en fusie door overneming'). De bedragen in de post 'Andere' betreffen de afwaardering van ontwikkelingskosten van 'slimme meters'.

11 Materiële vaste activa

(In duizenden EUR)	Installaties, machines en uitrustingen	Meubilair en rollend materieel	Leasing en soortgelijke rechten	Overige	Totaal
Aanschaffingswaarde op 1 januari 2019	185	97.655	8.636	3.133	109.609
Aanschaffingen	0	857	0	69	926
Overdrachten en buitengebruikstellingen	0	-4.140	0	-304	-4.444
Overboeking van een post naar een ander	0	-99	-8.636	0	-8.735
Aanschaffingswaarde op 31 december 2019	185	94.273	0	2.898	97.356
Gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen op 1 januari 2019	58	90.959	853	1.325	93.195
Afschrijvingen	18	2.019	0	296	2.333
Overdrachten en buitengebruikstellingen	0	-2.466	0	-304	-2.770
Overboeking van een post naar een ander	0	0	-853	0	-853
Gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen op 31 december 2019	76	90.512	0	1.317	91.905
Netto boekwaarde op 31 december 2019	109	3.761	0	1.581	5.451

(In duizenden EUR)	Installaties, machines en uitrustingen	Meubilair en rollend materieel	Leasing en soortgelijke rechten	Overige	Totaal
Aanschaffingswaarde op 1 januari 2018	185	69.364	0	1.564	71.113
Aanschaffingen	0	2.046	633	404	3.083
Verworven van derden	0	26.245	8.003	1.165	35.413
Aanschaffingswaarde op 31 december 2018	185	97.655	8.636	3.133	109.609
Gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen op 1 januari 2018	40	68.010	0	671	68.721
Afschrijvingen	18	1.653	853	189	2.713
Verworven van derden	0	21.299	0	465	21.764
Overdrachten en buitengebruikstellingen	0	-3	0	0	-3
Gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen op 31 december 2018	58	90.959	853	1.325	93.195
Netto boekwaarde op 31 december 2018	127	6.696	7.783	1.808	16.414

De bedragen 'Verworven van derden' zijn afkomstig van de Bedrijfscombinatie en fusie door overneming van Infrac (Zie toelichting 'Bedrijfscombinatie en fusie door overneming').

Op 31 december 2020 en 2019 bestonden er geen beperkingen op eigendom en op materiële vaste activa die als zekerheid dienen voor verplichtingen.

Er waren geen verbintenissen voor de verwerving van materiële vaste activa op eind 2019 en 2018.

12 Gebruiksrecht

Hieronder het overzicht van het gebruiksrecht op 31 december 2019

(In duizenden EUR)	Terreinen en gebouwen	Installaties, machines en uitrustingen	Meubilair en rollend materieel	Totaal
Aanschaffingswaarde op 1 januari 2019	21.328	804	21.675	43.808
Aanschaffingen	85	378	4.764	5.227
Andere	-1.167	0	0	-1.167
Aanschaffingswaarde op 31 december 2019	20.246	1.182	26.439	47.868
Afschrijvingen	3.736	409	6.751	10.896
Gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen op 31 december 2019	3.736	409	6.751	10.896
Netto boekwaarde op 31 december 2019	16.511	773	19.688	36.972

Hieronder de leaseverplichtingen en de bewegingen gedurende 2019:

(in duizenden EUR)	2019
Leaseverplichtingen op 1 januari	43.808
Toevoegingen	4.051
Verhoging interest	1.042
Betalingen	-11.491
Leaseverplichtingen op 31 december	37.410
Langlopende leaseverplichtingen	26.937
Kortlopende leaseverplichtingen	10.472

De volgende intrestvoeten werden gebruikt bij de bepaling van de leaseverplichtingen:

Voor gebouwen: 2% en 3,075%

Voor IT materiaal: 2%

Voor wagens: de door de leverancier gebruikte intrestvoeten

13 Investerings in joint ventures en geassocieerde deelnemingen

De investeringen in ondernemingen bedragen 16 k euro op eind 2019 en 16 k euro op eind 2018. Op 31 december 2019 worden investeringen aangehouden in Atrias cv en Synductis cv.

Op 9 mei 2011 werd Atrias cv opgericht als een gezamenlijk initiatief van de grootste werkmaatschappijen voor energie van België: Fluvius, Ores, Sibelga en RESA.

Atrias is een centraal clearing house (kruispuntbank) ten behoeve van de Opdrachthoudende verenigingen en belast met het ontwikkelen van een Message Implementation Guide (MIG), de ontwikkeling van een clearing house toepassing en het beheer en onderhoud van deze toepassing. MIG beschrijft hoe de communicatiestroom tussen de verschillende spelers op de energiemarkt dient te gebeuren.

De Groep heeft 50% (2018: 50%) van de aandelen genomen voor het bedrag van 9 k euro (2018: 9 k euro).

Atrias is een niet-beursgenoteerde onderneming en heeft geen officiële prijsnotering.

Op 21 december 2012 werd Synductis cv opgericht met als doel de infrastructuurwerken van verschillende nutsbedrijven in de Vlaamse steden en gemeenten op elkaar af te stemmen en het minderhinderbeleid te stimuleren.

Fluvius System Operator was toegetreden tot de sector 'uitvoeringscoördinatie' en 'planningscoördinatie' voor het bedrag van 7 k euro. Door aanpassingen in de aandeelhoudersstructuur en toetreding van Pidpa tot Synductis zal de participatie wijzigen naar 40,75% (voorheen 33,28%).

Synductis is een niet-beursgenoteerde onderneming en heeft geen officiële prijsnotering.

De Groep ontvangt haar aandeel van de werkingskosten van Atrias en Synductis en verleent eveneens diensten en financiering (zie toelichting 'Verbonden partijen').

14 Overige beleggingen

Op eind 2019 bedragen de overige beleggingen 905 k euro (2018: 845 k euro).

De overige beleggingen bevatten de participaties die door de Groep worden aangehouden in bedrijventra op het grondgebied van Gaselwest (bedrijventra Kortrijk, Vlaamse Ardennen, Waregem) en Imewo (bedrijventra Brugge, Gent en Oostende). Gedurende 2019 werd het bedrijventra Roeselare verkocht en het bedrijventra Meetjesland ontbonden. Het effect van deze transacties werd verwerkt in het financieel resultaat.

De Groep heeft eveneens een participatie in het bedrijf Duwolim cv dat zich als doel stelt het energieverbruik in woningen te verminderen.

15 Restitutierecht op voorzieningen voor personeelsbeloningen

De kosten met betrekking tot de voorzieningen voor personeelsbeloningen zijn terugvorderbaar van de opdrachthoudende verenigingen. Eind 2019 bedroeg het restitutierecht betreffende deze personeelsbeloningen 258.499 k euro en 256.730 k euro op eind 2018 (zie toelichting 'Voorzieningen voor personeelsbeloningen').

16 Lange- en kortetermijnvorderingen, andere

Langetermijnvorderingen

(In duizenden EUR)	2019	2018
Vordering t.o.v. OV's n.a.v. doorlenen van obligatielening aan particuliere beleggers (retail)	200.000	370.000
Vordering t.o.v. OV's n.a.v. doorlenen van obligatielening aan institutionele beleggers (stand alone)	440.000	440.000
Vordering t.o.v. OV's n.a.v. doorlenen van obligatielening aan Europese institutionele beleggers (EMTN programma*)	3.110.500	3.110.500
Andere	40.500	31.504
Totaal langetermijnvorderingen	3.791.000	3.952.004

*Euro Medium Term Note (EMTN) programme – zie toelichting 'Financiële instrumenten'

De post **Langetermijnvorderingen** bevat de vorderingen ten opzichte van de opdrachthoudende verenigingen die ontstaan zijn naar aanleiding van het doorlenen van de gelden opgehaald bij de uitgifte van de obligatieleningen door de werkmaatschappij sinds 2010.

De voorwaarden van de leningen op lange termijn aan de opdrachthoudende verenigingen waren dezelfde als die van de respectievelijke obligatieleningen (zie toelichting 'Leningen op korte en lange termijn').

De langetermijnvorderingen t.o.v. de OV's dalen met 170.000 k euro omwille van een obligatielening, met hetzelfde bedrag, die op eindvervaldag komt in 2020.

Hierdoor wordt deze vordering opgenomen in de post **Kortetermijnvordering, andere**.

De rubriek Andere van de langetermijnvorderingen bevat voornamelijk doorgerekende financiering aan een dochteronderneming en doorgerekende kosten aan de opdrachthoudende verenigingen.

17 Voorraden

(In duizenden EUR)	2019	2018
Grond- en hulpstoffen	84.715	74.453
Gecumuleerde waardeverminderingen op voorraden	-6.173	-6.365
Totaal	78.542	68.088

De netto toevoeging van de waardeverminderingen bedroeg 192 k euro in 2019 (2018: 1.049 k euro netto terugname). Deze bedragen werden opgenomen in de winst- en verliesrekening.

18 Handels- en overige vorderingen, vorderingen cashpoolactiviteiten

(In duizenden EUR)	2019	2018
Handelsvorderingen - bruto	339.508	267.447
Gecumuleerde waardeverminderingen op vorderingen	-28.778	-14.823
Handelsvorderingen - netto	310.730	252.624
Overige vorderingen	81.177	74.704
Totaal handels- en overige vorderingen	391.907	327.328
Vorderingen cashpoolactiviteiten	435.758	136.934

De handelsvorderingen bestonden voornamelijk uit vorderingen op de opdrachthoudende verenigingen en energieleveranciers. De handelsvorderingen op de OV's bedroegen 174.426 k euro op eind 2019 en 130.707 k euro op eind 2018. De stijging van de vorderingen t.o.v. de OV's is het gevolg van de doorrekening van de kosten in de werkmaatschappij aan de OV's. Eveneens worden vorderingen opgenomen voor een externe klantengroep waarvoor het noodzakelijk is waardeverminderingen op te nemen (2019: 28.778 k euro; 2018: 14.823 k euro) (Zie toelichting 'Financiële instrumenten: risico's en reële waarde').

De 'Overige vorderingen' bevatten voornamelijk het bedrag aan het terug te vorderen bedrag aan btw voor 34.934 k euro op eind 2019 (2018: 35.419 k euro) en de te ontvangen intresten van de opdrachthoudende verenigingen m.b.t. het doorlenen van de opgenomen leningen voor 30.279 k euro (2018: 30.484 k euro).

De rubriek 'Vorderingen cashpoolactiviteiten' bevat de positieve saldi op de rekeningen met de opdrachthoudende verenigingen m.b.t. de cashpool en moet samen met de post 'Schulden cashpoolactiviteiten' geëvalueerd worden waar de negatieve saldi worden opgenomen.

Het aandeel van de deelnemingen werd opgenomen in de toelichting 'Verbonden partijen'.

19 Geldmiddelen en kasequivalenten

De liquide middelen ter waarde van 28.222 k euro op 31 december 2019 (2018: 2.095 k euro) bevatten banktegoeden, kasgelden en beleggingen in fondsen die omzetbaar zijn in gelden. Alle middelen zijn uitgedrukt in euro.

Passiva

20 Eigen Vermogen

De diverse componenten van het eigen vermogen en de bewegingen van 1 januari 2018 tot 31 december 2019 worden weergegeven in het 'Mutatieoverzicht van het Eigen Vermogen'.

Het totaal **aandelenkapitaal** bedraagt 1.284 k euro op 31 december 2019 (2018: 10.175 k euro) en was volledig geplaatst en volgestort.

De maatschappelijke aandelen zijn op naam van de Vlaamse oprachthoudende verenigingen.

De kapitaalsvermindering gedurende 2019 ten belope van 8.891 k euro werd beslist door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders door vernietiging van de 151.812.970 niet-stemgerechtigde aandelen die waren uitgegeven naar aanleiding van de overname van Infracv in 2018. De gelden werden uitbetaald aan de OV's van ex-Infracv (zie toelichting 'Bedrijfscombinatie en fusie door overneming').

Aandeelhouders van Fluvius System Operator zijn onderling gefusioneerd (Inter-energa met Inter-aqua en Inter-media tot Fluvius Limburg; Iveg met IMEA en de overgenomen onderneming Integan tot Fluvius Antwerpen en PBE met Intergas) en hebben eveneens partiële splitsingen en gebiedsuitwisselingen aangegaan die aanvatten vanaf 1 april 2019. Daardoor werd het deelnemerschap binnen Fluvius System Operator herbekeken en aangepast op basis van het gewicht EAN's (European Article Numbering) zonder verdere wijzigingen van het totaal bedrag.

Op 31 december 2019 werden de aandelen als volgt verdeeld:

Opdrachthoudende Vereniging	Stemgerechtigde aandelen (in euro)	Niet-stemgerechtigde aandelen (in euro)	Aantal stemgerechtigde aandelen	Aantal niet-stemgerechtigde aandelen
Gaselwest	137.762	0	2.778.997	0
Fluvius Antwerpen	222.546	0	4.489.304	0
Fluvius Limburg	231.332	0	4.666.524	0
Imewo	182.209	0	3.675.610	0
Infrac West*	67.277	0	1.357.143	0
Intergem	91.258	0	1.840.902	0
Iveka	87.688	0	1.768.879	0
Iverlek	172.853	0	3.486.875	0
PBE	46.855	0	945.183	0
Riobra	19.551	0	394.394	0
Sibelgas	24.644	0	497.124	0
Totaal	1.283.976	0	25.900.935	0

* Vanaf 1 januari 2020 naamswijziging naar 'Fluvius West'

De verdeling van de aandelen op 31 december 2018 werd opgenomen in de toelichting 'Bedrijfscombinatie en fusie door overneming'.

Het aandelenkapitaal, verbonden aan de stemgerechtigde aandelen bestaat uit het vast gedeelte dat 27.952,00 euro bedraagt en het variabel gedeelte van 1.256.023,84 euro

Het variabel gedeelte van het kapitaal is ontstaan als gevolg van enerzijds de overname op 1 januari 2016 van de activiteiten en de medewerkers van een dochteronderneming Indexis cv (896.574,84 euro) en anderzijds als gevolg van de overname op 1 juli 2018 van de activiteiten van Infrac cv (359.449,00 euro).

De **reserves en de uitgiftepremie** blijven onveranderd en bedragen 213 k euro op eind december 2019 en 2018.

De wettelijke reserve werd aangelegd bij een te bestemmen winst, ten belope van 5,00% tot een maximum van 10,00% van het geplaatst kapitaal.

Als gevolg van de fusie met Infrac cv gedurende 2018 werden reserves (82 k euro) overgenomen en ontstond een uitgiftepremie (59 k euro).

De **resultaten** van de Groep zijn steeds zonder winst of verlies aangezien alle werkingskosten kunnen worden doorgerekend aan voornamelijk de opdrachthoudende verenigingen.

Het **minderheidsbelang** op eind 2019 bedraagt 100 k euro (2018: 93 k euro) voor de participatie aangehouden door Farys/TMVW in De Stroomlijn cv en de gedurende 2019 opgenomen participatie door De Watergoep in De Stroomlijn (7 k euro).

21 Leningen op lange en korte termijn

(In duizenden EUR)	2019	2018
Leningen op lange termijn	3.821.108	3.991.963
Kortlopend deel van leningen op lange termijn	173.486	3.500
Leningen op korte termijn	464.500	24.956
Leningen op korte termijn	637.986	28.456
Totaal	4.459.094	4.020.419

Op eind 2019 stijgen de schulden van leningen op korte en lange termijn met 438.675 k euro van 4.020.419 k euro op 31 december 2018 naar 4.459.094 k euro op 31 december 2019.

Deze stijging is voornamelijk toe te schrijven aan de financiering voor de uitkering van de dividenden in de OV's voor 229.000 k euro, de terugbetaling van meer dan 261.000 k euro aan leningen in december 2019 en de overname in de OV's van het patrimonium van openbare verlichting in de gemeenten.

Op het einde van het jaar 2019 werd een negatief cashpool saldo van 440.443 k euro gefinancierd op korte termijn door opname van 411.500 k euro aan commercial paper en een fixed loan van 53.000 k euro (2018: 24.956 k euro).

De bewegingen van de leningen op lange en korte termijn kunnen als volgt geanalyseerd worden:

(In duizenden EUR)	2019		2018	
	Cash	Non-cash	Cash	Non-cash
Totaal op 1 januari	4.020.419		3.449.329	
Bewegingen leningen op lange termijn (LT)				
Overname leningen op lange termijn	0	0	541.840	0
Mutatie leningen op lange termijn	0	2.631	0	2.544
Mutatie korte termijn gedeelte van LT lening naar KT	0	-173.486	0	-1.750
Bewegingen leningen op korte termijn (KT)				
Opname leningen op korte termijn	464.500	0	24.956	0
Overname leningen gedeelte van LT lening naar KT	0	0	3.500	0
Mutatie korte termijn gedeelte van LT lening naar KT	0	173.486	0	1.750
Aflossing korte termijn gedeelte van LT lening	-3.500	0	-1.750	0
Terugbetaling leningen op korte termijn	-24.956	0	0	0
Totaal bewegingen	436.044	2.631	568.546	2.544
Totaal op einde van de verslagperiode	4.459.094		4.020.419	

Leningen op lange termijn

Alle uitstaande leningen zijn uitgedrukt in euro en hebben een vaste intrestvoet, behalve de banklening. Deze lening heeft een maandelijks variabele rentevoet en werd door de opname van een renteswap omgezet naar een vaste rentevoet (zie toelichting 'Afgeleide financiële instrumenten').

Voor alle obligatieleningen geldt als principe dat de opdrachthoudende verenigingen zich elk garant stellen op een niet-hoofdelijke en niet-solidaire basis maar beperkt tot het proportioneel aandeel in het kapitaal van hun toenmalige werkmaatschappij. Het aandeel in het kapitaal werd vastgelegd op het moment van uitgifte en ligt vast voor de resterende looptijd van de obligatieleningen. Voor de overgenomen EMTN-obligatieleningen die op naam van Infracx cv stonden, zullen enkel de opdrachthoudende verenigingen van ex-Infracx garant staan. Analoog geldt voor de overige obligatieleningen die op naam van Eandis System Operator stonden, dat enkel de opdrachthoudende verenigingen van ex-Eandis cv garant staan.

Op eind 2019 ziet de samenstelling van de lange termijn leningen er als volgt uit:

(in duizenden EUR)	2019	Uitgifte	Huidige intrestvoet %	Vervaldatum
Obligatieleningen - retail	369.806	370.000	2,00 - 4,25	2020 - 2025
Obligatieleningen - EMTN*	3.147.907	3.160.500	1,75 - 4,50	2021 - 2033
Obligatieleningen - privaat**	435.756	440.000	2,60 - 3,55	2027 - 2044
Bankleningen - met derivatenstructuur	41.125	70.000	3,31	2031
Totaal	3.994.594	4.040.500		
Kortlopend deel van leningen op lange termijn	-173.486			
Totaal leningen op lange termijn	3.821.108	4.040.500		

Op eind 2018:

(in duizenden EUR)	2018	Uitgifte	Huidige intrestvoet %	Vervaldatum
Obligatieleningen - retail	369.760	370.000	2,00 - 4,25	2020 - 2025
Obligatieleningen - EMTN*	3.145.560	3.160.500	1,75 - 4,50	2021 - 2033
Obligatieleningen - privaat**	435.518	440.000	2,60 - 3,55	2027 - 2044
Bankleningen - met derivatenstructuur	44.625	70.000	3,31	2031
Totaal	3.995.463	4.040.500		
Kortlopend deel van leningen op lange termijn	-3.500	0		
Totaal leningen op lange termijn	3.991.963	4.040.500		

* EMTN: Euro Medium Term Note (is een programma dat de Groep de flexibiliteit geeft om obligatieleningen uit te geven met variërende looptijden).

** Privaat: betreft uitgifte van obligatieleningen volgens Duits recht: Schuldschein en Namensschuldverschreibung, en eveneens private uitgiftes aan institutionele beleggers (stand alone).

Het rendement bij uitgifte geeft het bruto actuair rendement weer.
Het kapitaal van de leningen is terugbetaalbaar op vervaldatum.

In de loop van 2019 werden geen nieuwe obligatieleningen of nieuwe bankleningen uitgegeven door de Groep.

Leningen op korte termijn

De leningen op korte termijn bevatten het gedeelte van de leningen op lange termijn die binnen het jaar terugbetaalbaar zijn (169.986 k euro van een obligatielening en 3.500 k euro van een banklening op einde 2019, 3.500 k euro van een banklening op einde 2018) en de leningen opgenomen bij financiële instellingen zoals hieronder opgenomen:

(In duizenden EUR)	Vervaldag opnames	Beschikbaar bedrag	Opgenomen bedrag	Niet gebruikt bedrag	Gemiddelde intrestvoet *
Commercial paper	(1)	500.000	411.500	88.500	-0,15%
Vaste voorschotten	Nvt	200.000	0	200.000	Nvt
Fixed loans / Bankschulden	Dagelijks	200.000	53.000	147.000	0,40%
Fixed loans	Nvt	25.000	0	25.000	Nvt
Totaal op 31 december 2019		925.000	464.500	460.500	
Commercial paper	Nvt	522.000	0	522.000	Nvt
Vaste voorschotten	Nvt	200.000	0	200.000	Nvt
Fixed loans / Bankschulden	(1)	200.000	24.956	175.044	0.006
Fixed loans	Nvt	50.000	0	50.000	Nvt
Totaal op 31 december 2018		972.000	24.956	947.044	

*De gemiddelde intrestvoet van de opgenomen bedragen op het einde van de periode

(1) Vervaldagen tussen 10 januari 2020 en 31 maart 2020

De leningen op korte termijn werden opgenomen door Fluvius System Operator in naam van de opdrachthoudende verenigingen die zich garant stellen voor hun aandeel en solidair als mededebiteur optreden met uitzondering van de bankschulden.

22 Voorzieningen voor personeelsbeloningen

Toegezegde-bijdragenregelingen

Het uitvoerend personeel aangeworven vanaf 1 januari 2002 en het kaderpersoneel aangeworven vanaf 1 mei 1999 genieten van toegezegde-bijdragenregelingen: deze regelingen voorzien in een kapitaal bij pensionering voortvloeiend uit de betaalde bijdragen en de rendementen toegekend door de pensioeninstellingen, alsook een kapitaal en wezenrente bij overlijden voor pensionering. De financiering gebeurt door werknemersbijdragen en werkgeversbijdragen die gestort worden aan pensioenfondsen (O.F.P. Enerbel en O.F.P. Powerbel) en groepsverzekeringen.

De activa van de pensioenfondsen worden beheerd door fondsen Esperides, uitgegeven in Luxemburg met 4 verschillende risicoprofielen (laag risico, medium risico, hoog risico en dynamische allocatie (dynamic asset allocation)). Het risiconiveau moet ook rekening houden met de leeftijd van de leden. Dit is de reden waarom de trustees van Powerbel aan hun leden een nieuwe optie voor het beheer van hun activa hebben voorgesteld (2015). Deze optie 'Life-Cycle' houdt rekening met een evolutie van het risico van 'Groei' naar meer 'Defensief' gedurende de carrière van de personeelsleden. Elk jaar heeft de deelnemer de mogelijkheid om zijn beleggingsstrategie te wijzigen, voor de toekomstige toelagen van de werkgever of voor het geheel van de opgebouwde sommen op zijn rekening.

Tot 2017 werden de toegezegde-bijdragenpensioenplannen gewaardeerd volgens de Projected Unit Cost (PUC) methode zonder projectie van de toekomstige premies. Voor het O.F.P. Enerbel wordt vanaf 2018 het patronale gedeelte berekend volgens de PUC-methode met projectie van de toekomstige premies. Het gedeelte van de werknemer wordt nog steeds via de PUC-methode zonder projectie van de toekomstige premies geëvalueerd gezien de werknemerspremie niet afhankelijk zijn van de anciënniteit.

De rendementswaarborg is variabel en jaarlijks te alignerend op basis van 65% van het gemiddeld rendement over de laatste 24 maanden van de lineaire obligaties van de Belgische Staat (OLO's) met een duurtijd van 10 jaar (minstens 1,75% en maximaal 3,75%).

De gebruikte rendementswaarborg bedraagt vanaf 2016 1,75% en wordt toegepast volgens de verticale methode voor alle betaalde premies aan de pensioenfondsen en in de verzekeringsonderneming (producten Tak 21 met rendementsgarantie).

De pensioenfondsen zijn niet onderworpen aan de Solvency II-reglementering van de verzekeringsmaatschappijen en kunnen betere verwachte rendementen behalen bij diversificatie van de beleggingen. Hierdoor werden in 2016, voor de actieve kaderleden die hiervoor opteeden, de reserves en een compensatie van de groepsverzekering overgedragen naar een pensioenfonds O.F.P. Powerbel/O.F.P. Enerbel in een vorm van een toegezegde-bijdragenregeling (cash-balance plan) met een minimum waarborg van 3,25%.

In 2018 werd aan kaderleden de keuze geboden om over te stappen van het pensioenfonds Powerbel naar een Cash Balance plan Powerbel New. Voor het pensioenkapitaal bij leven geldt een systeem "Cash Balance", dit wil zeggen dat enerzijds de formule in het reglement de patronale premies bepaalt en anderzijds het rendement is vastgelegd op 3,25%. Er worden geen persoonlijke bijdragen voorzien. Voor de voordelen bij overlijden en invaliditeit geldt een "te bereiken doel" ('defined benefit') systeem. Dit wil zeggen dat een formule de verschillende voordelen bepaalt. De te betalen bijdragen worden aan dit doel aangepast.

Op 1 april 2019 werd het voltallige contractueel personeel van de ex-Infrac OV's/DNB's en van ex-Integan overgenomen door Fluvius System Operator cv. De bedienden van ex-Infrac en ex-Integan behouden hun vaste bijdrage regeling bij Ethias. De personeelsverplichtingen voor de kaderleden van ex-Infrac die overgestapt zijn naar het Fluvius SO statuut en de kaderleden van ex-Integan, werden opgenomen in de bestaande structuur Cash Balance plan Powerbel New. De kaderleden die niet overgestapt zijn naar het Fluvius SO statuut, behouden hun vaste bijdrage regeling bij Ethias. De kaderleden van ex-Infrac zullen elk jaar de optie krijgen om over te stappen naar het Fluvius SO statuut. In dat geval zullen zij aangesloten worden bij het Cash Balance Powerbel New plan. Bedienden die in de toekomst promotie maken tot kaderlid, zullen eveneens aangesloten worden bij het Cash Balance Powerbel New Plan.

Het vaste bijdrage plan bij Ethias wordt horizontaal beheerd waardoor op de premies vanaf 2016 een rendementsgarantie van 1,75% wordt toegepast en voor de premies voor 2016 een rendementsgarantie van 3,25%. De evaluatie van het plan gebeurt volgens de PUC methode maar zonder projectie van de toekomstige premies.

Toegezegd-pensioenregelingen

De collectieve overeenkomst van 2 mei 1952 voorzorg een bijkomend pensioen gelijk aan 75% van het laatste jaarinkomen na aftrek van het paritair wettelijk pensioen na een volledige loopbaan, alsook een overlevingspensioen en wezenrente. Deze toegezegd-pensioenregeling is door de werkgever volledig gefinancierd (behalve voor personeelsleden die voor 2007 met pensioen zijn gegaan) en de pensioenen werden rechtstreeks door de werkgever aan de begunstigen uitgekeerd.

De meerderheid van het uitvoerend personeel aangeworven vóór 1 januari 2002 en het kaderpersoneel aangeworven vóór 1 mei 1999 genieten van toegezegd-pensioenregelingen die voorzien in de uitkering van een kapitaal bij pensionering, en een kapitaal en wezenrente bij overlijden voor pensionering. Die voordelen worden berekend rekening houdend met het laatste jaarinkomen en de diensttijd. De financiering gebeurt door werknemersbijdragen en werkgeversbijdragen die gestort worden aan pensioenfondsen (O.F.P. Elgabel en O.F.P. Pensiobel) en groepsverzekeringen.

Als gevolg van veranderingen aan de pensioenregelingen in België werd aan leden van het pensioenplan Pensiobel de mogelijkheid geboden om vanaf 1 januari 2015 over te stappen naar

het plan toegezegd-bijdragenregeling Powerbel. De in het verleden opgebouwde en verbeterde verworven rechten (in Pensiobel) worden gekapitaliseerd aan marktconforme rendementen maar met een minimaal rendement gelijk aan 3,25% (cash-balance Best-off plan).

De Groep verstrekt eveneens **vergoedingen** toegekend **na uitdiensttreding**, zoals een tussenkomst in de gezondheidszorgen en korting op de gas- en elektriciteitsrekening. De **andere personeelsbeloningen op lange termijn** bevatten de afscheids- en jubileumpremies en opgespaarde vakantiedagen of overuren.

De huidige toegezegd-pensioenregelingen worden gefinancierd via pensioenfondsen waar de aan specifieke plannen toegewezen activa worden geïdentificeerd. De Belgische wetgeving en de pensioenregulering stipuleren dat de toegewezen activa uitsluitend dienen tot financiering van de relevante voordelen. Dit resulteerde in de bepaling van een **actiefplafond**. De bepaling van dit plafond houdt rekening met de totale geprojecteerde betaalbare voordelen in lijn met de regels van de pensioenplannen en gebruik makend van de veronderstellingen gelinkt aan het plan.

Restitutierecht

Aangezien de kosten met betrekking tot de personeelsbeloningen terugvorderbaar zijn van de distributienetbeheerders, werd een restitutierecht, gelijk aan de in de balans opgenomen personeelsverplichtingen, erkend op het actief van de balans.

Actuariële risico's

De verscheidene personeelsverplichtingen stellen de Groep onderhevig aan verschillende actuariële risico's:

Beleggingsrisico

De contante waarde van de toegezegd-pensioenregelingen is berekend aan de hand van een disconteringsvoet waarvan de opbrengst is afgestemd met deze van hoogwaardige bedrijfsobligaties. Indien het rendement op de fondsbelegging lager ligt dan deze disconteringsvoet, dan zal er een tekort ontstaan. De pensioenplannen beleggen momenteel in relatief evenwichtige investeringen. Het detail werd opgenomen in de tabel 'Indeling van de fondsbeleggingen op de balansdatum'.

Door het langetermijnkarakter van de verplichtingen acht de Raad van Bestuur van de pensioenfondsen het passend dat een redelijk deel van de fondsbeleggingen wordt geïnvesteerd in aandelen om het verwacht rendement op de fondsen te behalen.

Renterisico

Een daling van de rente op obligaties zal een stijging van de verplichting tot gevolg hebben. Dit zal echter gedeeltelijk gecompenseerd worden door een stijging van het rendement op de fondsbeleggingen van het plan.

Levensverwachting

De contante waarde van de toegezegd-pensioenregelingen wordt berekend rekening houdend met de beste schatting van de levensverwachting van deelnemers aan het plan zowel tijdens als na hun tewerkstelling. Een toename van de levensverwachting van de deelnemers aan het plan zal een toename van de verplichting tot gevolg hebben.

De prospectieve sterftetafels werden gebruikt waarmee de verbeteringen van de levensverwachting in de toekomst kunnen worden weergegeven, zoals gedefinieerd in de IAS19 standaard.

Loonsverhogingen

De contante waarde van de toegezegd-pensioenregelingen wordt berekend op basis van de toekomstige lonen van de deelnemers aan het plan. Een verhoging van het loon van de deelnemers zal een toename van de verplichting tot gevolg hebben.

De voornaamste actuariële veronderstellingen die werden gebruikt op de balansdatum bij de bepaling van de voorzieningen voor pensioenregelingen en andere vergoedingen:

	2019	2018
Disconteringsvoet - pensioenen DB	0,42%	1,28%
Disconteringsvoet - pensioenen DC	0,96%	1,81%
Disconteringsvoet - andere	0,86%	1,80%
Verwachte gemiddelde salarisstijging (zonder inflatie)	0,43%-2,04%	0,14%-2,38%
Verwachte inflatie	1,75%	1,75%
Verwachte stijging van de ziektekosten (inclusief inflatie)	2,75%	2,75%
Verwachte stijging van de tariefvoordelen	1,75%	1,75%
Gemiddeld verwachte pensioenleeftijd	63 en 65 IA BE	63 IA BE
	Prospective Tables	Prospective Tables
Sterftetafels	0,19% tot 3,01%	0,28% tot 1,55%
Personneelsverloop		
Levensverwachting uitgedrukt in jaren van een gepensioneerde op 65 jaar:		
Voor een 65-jarige op datum van afsluiting		
- Man	20	20
- Vrouw	24	24
Voor een 65-jarige binnen 20 jaar:		
- Man	22	22
- Vrouw	26	26

Boekhoudkundige verwerking

In het kader van het langer werken kunnen bepaalde toegekende voordelen om vervroegd met pensioen te gaan niet langer opgenomen worden als een voorziening voor personeelsbeloningen. Niettegenstaande de Groep werkt aan een 'vernieuwd' pensioenplan, kan de timing van implementatie nog niet met zekerheid gesteld worden.

Hierdoor werd een bedrag van 12.875 k euro (2018: 32.143 k euro) niet langer opgenomen als een voorziening voor personeelsbeloningen, maar werd voor hetzelfde bedrag een feitelijke verplichting op de balanspost '**Voorziening, andere**' verwerkt.

De hieronder opgenomen toelichtingen bevatten de totaalcijfers van de voorzieningen voor personeelsbeloningen (2019: 245.624 k euro; 2018: 224.587 k euro) en de voorzieningen, andere (2019: 12.875 k euro; 2018: 32.143 k euro).

De bewegingen van de andere voorzieningen genereren boekhoudkundig enkel een beweging via de winst- en verliesrekening. Daarom werden de actuariële effecten aangemerkt als 'Verandering van personeelsbeloning naar andere voorziening*' en opgenomen in de toelichting 'Afschrijvingen en waardeverminderingen, wijzigingen in voorzieningen'.

Bedragen opgenomen in het overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten

(In duizenden EUR)	2019	2018
Aan het dienstjaar toegerekende kosten - belastingen inbegrepen	-36.570	-35.201
Rentekosten	-13.493	-11.297
Rentebaten - exclusief rentebaten op actiefplafond	9.233	7.126
Verminderingen	-2.344	-100
Kosten van verstreken diensttijd	0	-18.131
Actuariële winsten (verliezen) onmiddellijk opgenomen in winst- en verliesrekening	6.897	1.604
Kosten van toegezegd-pensioenregelingen opgenomen in winst of verlies	-36.278	-55.998
Actuariële (winsten) verliezen op brutoverplichtingen:		
veranderingen in financiële veronderstellingen	86.844	28.393
veranderingen in demografische veronderstellingen	1.375	4.796
veranderingen in ervaringsaanpassingen	-11.274	4.888
Actuariële (winsten) verliezen op fondsbeleggingen	-69.974	54.574
Belastingen op verplichtingen	0	1.345
Veranderingen in minimum financieringsvereisten/actiefplafond	-1.001	-28.611
Verandering van personeelsbeloning naar andere voorziening*	22.396	0
Kosten opgenomen als niet-gerealiseerde resultaten	28.365	65.385

Bedragen opgenomen in de balans

(In duizenden EUR)	Contante waarde van de brutoverplichting	Reële waarde van de fondsbeleggingen	Totaal
Pensioenen - gefinancierd	730.360	-778.930	-48.570
Pensioenen - niet gefinancierd	33.875	-1	33.875
Gezondheidszorgen en tarifaire voordelen - niet gefinancierd	181.693	0	181.693
Andere langetermijnpersoneelsbeloningen - gefinancierd	76.284	0	76.284
Effect van minimum financieringsvereisten/actiefplafond	0	15.217	15.217
Totaal toegezegd-pensioenregeling en andere langetermijnpersoneelsbeloningen op 31 december 2019	1.022.212	-763.714	258.499
Pensioenen - gefinancierd	653.071	-673.263	-20.192
Pensioenen - niet gefinancierd	32.453	0	32.453
Gezondheidszorgen en tarifaire voordelen - niet gefinancierd	156.623	0	156.623
Andere langetermijnpersoneelsbeloningen - gefinancierd	71.833	0	71.833
Effect van minimum financieringsvereisten/actiefplafond	0	16.013	16.013
Totaal toegezegd-pensioenregeling en andere langetermijnpersoneelsbeloningen op 31 december 2018	913.980	-657.250	256.730

Wijziging in de contante waarde van de brutoverplichting

(In duizenden EUR)	2019	2018
Totaal op 1 januari	-913.980	-871.663
Actuariële winsten (verliezen) - financiële veronderstellingen	-93.427	-26.611
Actuariële winsten (verliezen) - demografische veronderstellingen	1.724	-9.342
Actuariële winsten (verliezen) - ervaringsaanpassingen	21.655	-519
Aanschaffingen/verkopen	-39.289	-13.004
Verminderings	-2.344	7.308
Aan het dienstjaar toegerekende kosten & belastingen inbegrepen	-36.570	-35.201
Bijdragen door deelnemers	-2.111	-2.162
Rentekosten	-13.493	-11.297
Betaalde beloningen & belastingen inbegrepen	55.622	67.987
Pensioenkosten van verstreken diensttijd	0	-18.131
Totaal op 31 december voor belastingen op niet-gefinancierde verplichtingen	-1.022.213	-912.635
Belastingen op niet-gefinancierde verplichtingen	0	-1.345
Totaal op 31 december	-1.022.213	-913.980

Wijziging van de reële waarde van de fondsbeleggingen

(In duizenden EUR)	2019	2018
Totaal op 1 januari	673.263	704.894
Actuariële winsten (verliezen) - aanpassing aan fondsbeleggingen op 1 januari	399	-15.360
Rendement uit fondsbeleggingen (exclusief rentebaten)	69.575	-39.215
Aanschaffingen/verkopen	22.922	11.198
Verminderings	0	-7.408
Rentebaten	9.438	7.572
Bijdragen door werkgever & belastingen inbegrepen	42.255	77.406
Bijdragen door deelnemers	2.111	2.162
Betaalde beloningen & belastingen inbegrepen	-41.032	-67.987
Totaal op 31 december	778.929	673.262
Niet-recupereerbaar overschot (effect van actiefplafond)	-15.217	-16.013
Totaal op 31 december	763.713	657.250

Wijzigingen in het actiefplafond

(In duizenden EUR)	2019	2018
Totaal op 1 januari	16.013	44.178
Rentebaten	205	446
Wijzigingen aan actiefplafond	-1.001	-28.611
Totaal op 31 december	15.216	16.013

Wijzigingen in niet-gerealiseerde resultaten

(In duizenden EUR)	2019	2018
Totaal op 1 januari	207.013	141.628
Niet-gerealiseerde verliezen (winsten)	28.365	65.385
Totaal op 31 december	235.378	207.013

Indeling van de fondsbeleggingen op de balansdatum

De indeling van de fondsbeleggingen met betrekking tot pensioenregelingen in functie van de belangrijkste categorieën van activa op eind 2019:

Categorie	Elgabel %	Andere %	Pensiobel %	Verzeke- ringson- dernemin- gen %	Powerbel en Enerbel %	Totaal %
Beursgenoteerde beleggingen	78,71	76,87	83,40	81,68	84,46	80,81
Aandelen (Eurozone)	15,98	12,56	18,16	8,50	12,00	15,21
Aandelen (Buiten eurozone)	21,95	22,51	24,00	0	21,77	21,88
Staatsobligaties (Eurozone)	0	0	0	22,54	7,00	1,92
Andere obligaties (Eurozone)	26,13	26,79	26,50	48,44	28,42	27,31
Andere obligaties (Buiten eurozone)	14,64	15,01	14,73	2,21	15,27	14,49
Niet-beursgenoteerde beleggingen	21,29	23,13	16,60	18,32	15,54	19,19
Onroerende goederen	2,52	2,58	2,39	4,18	2,38	2,51
Liquide middelen	2,99	4,37	3,58	1,24	2,69	3,16
Andere	15,79	16,18	10,63	12,90	10,48	13,52
Totaal (in %)	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Totaal (in duizenden EUR)	347.983	77.679	184.969	20.520	147.779	778.930

De indeling van de fondsbeleggingen met betrekking tot pensioenregelingen in functie van de belangrijkste categorieën van activa op eind 2018:

Categorie	Elgabel %	Andere %	Pensiobel %	Verzeke- ringson- dernemin- gen %	Powerbel en Enerbel %	Totaal %
Beursgenoteerde beleggingen	78,14	76,55	78,80	77,33	83,94	78,94
Aandelen (Eurozone)	16,42	13,18	17,77	9,10	13,92	16,14
Aandelen (Buiten eurozone)	21,36	21,93	21,12	0	24,67	21,26
Staatsobligaties (Eurozone)	0	0	0	20,85	0	0,44
Andere obligaties (Eurozone)	25,97	26,67	25,68	45,34	29,21	26,76
Andere obligaties (Buiten eurozone)	14,39	14,77	14,23	2,04	16,14	14,34
Niet-beursgenoteerde beleggingen	21,86	23,45	21,20	22,67	16,06	21,06
Onroerende goederen	2,74	2,82	2,71	3,90	2,64	2,75
Liquide middelen	3,29	4,38	2,84	6,06	2,91	3,24
Andere	15,83	16,25	15,65	12,71	10,51	15,07
Totaal (in %)	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Totaal (in duizenden EUR)	332.559	42.060	202.753	14.216	81.675	673.263

Detail van de toegezegd-pensioenregeling per type deelnemer en per soort voordeel

(In duizenden EUR)	2019	2018
Detail van de toegezegd-pensioenregeling per type deelnemer	-1.022.213	-913.980
Actieve deelnemers	-653.881	-700.098
Niet-actieve deelnemers met uitgestelde voordelen	-168.052	-19.607
Gepensioneerden en begunstigten	-200.281	-194.276
Detail van de toegezegd-pensioenregeling per voordeel	-1.022.213	-913.980
Pensioenen	-764.236	-685.524
Andere vergoedingen (gezondheidszorg en tarifaire voordelen)	-181.693	-156.623
Afscheids- en jubileumpremies	-76.284	-71.833

Om de schattingonzekerheden toe te lichten is hieronder het effect op de voorziening voor personeelsbeloningen van de **gevoeligheidsanalyse** opgenomen.

(In duizenden EUR)	Effect: stijging (-) / daling (+)
Disconteringsvoet (+0,25%)	28.217
Inflatie (+0,25%)	-18.930
Salarisstijging (+0,10%)	-7.231
Ziektekosten (+0,10%)	-167
Tariefvoordelen (+0,50%)	-5.676
Levensverwachting gepensioneerden (+1 jaar)	-11.975

De jaarlijkse balans van de toegezegd-pensioenregelingen wordt door de Groep gefinancierd door een bijdrage, uitgedrukt als een percentage van het totale salaris. Dit percentage wordt gedefinieerd door de 'projected unit cost' methode en wordt jaarlijks herzien. Deze methode van financiering bestaat erin dat toekomstige kosten worden opgenomen over de resterende looptijd van het plan. De kosten worden geraamd op verwachte basis (salarisgroei en de inflatie in aanmerking genomen).

De veronderstellingen met betrekking tot salarisverhoging, inflatie, personeelsverloop en sterfte worden gedefinieerd op basis van historische statistieken van de Groep. De gebruikte sterftetafels zijn degene die overeenkomen met de waargenomen ervaring binnen de pensioenfondsen. De disconteringsvoet werd afgestemd op de investeringsstrategie van de ondernemingen.

Deze veronderstellingen worden herzien op een regelmatige basis.

Specifieke gebeurtenissen (zoals wijziging van het plan, verandering van veronderstellingen, een te korte indekkingsperiode...) kunnen uiteindelijk leiden tot bijkomende stortingen door de Groep.

De **gemiddelde duur** van de toegezegd-pensioenregelingen op 31 december 2019 bedraagt 8,4 jaar (2018: 9 jaar) en voor de toegezegde-bijdragenregelingen op 31 december 2019 20 jaar (2018: 20 jaar).

De Groep schat dat in 2020 een bedrag van 1.009 k euro zal worden bijgedragen aan toegezegd-pensioenregelingen, 14.297 k euro aan toegezegde-bijdragenregelingen.

23 Afgeleide financiële instrumenten

De Groep heeft een renteswap aangegaan om de variabele rente op de lange termijn leningen om te zetten naar een vaste rente. De afgeleide producten werden gewaardeerd tegen reële waarde voor 6.217 k euro in 2019 en 5.637 k euro in 2018.

De evoluties in de reële waarde werden verwerkt via de winst- en verliesrekening (Zie toelichting 'Financiële resultaten').

De reële waarde van afgeleide financiële instrumenten afgesloten ter afdekking van het renterisico werd berekend op basis van verdisconteerde verwachte toekomstige kasstromen rekening houdend met actuele termijnkoersen en rentecurves over de resterende looptijd van het instrument.

Overzicht van de afgeleide financiële instrumenten op 31 december 2019 en 2018

Een Interest Rate Swap in het kader van een lening van 70.000 k euro op 20 jaar opgenomen in september 2011, trad in werking in september 2011.

24 Handelsschulden en overige schulden, schulden cashpoolactiviteiten en actuele belastingverplichtingen

(In duizenden EUR)	2019	2018
Gewone handelsschulden	111.472	96.434
Te ontvangen facturen	50.606	50.164
Subtotaal	162.078	146.598
Btw	32	11
Belastingen op personeelskosten	2.061	1.621
Schulden m.b.t. personeelsbeloningen	78.487	66.894
Andere kortlopende schulden	57.879	56.358
Totaal	300.537	271.482
Schulden cashpoolactiviteiten	133.069	187.978
Actuele belastingverplichtingen	2.980	2.073

De posten met betrekking tot handelsschulden en overige schulden stijgen met 29.055 k euro van 271.482 k euro op eind 2018 naar 300.537 k euro op eind 2019. Deze stijging betreft voornamelijk de nog niet betaalde handelsschulden en de schulden m.b.t. personeelsbeloningen als gevolg van de overname van het contractueel personeel van de ex-Infrac OV's/DNB's.

De andere kortlopende schulden bevatten hoofdzakelijk de nog toe te rekenen kosten voornamelijk met betrekking tot de financiële kosten voor de leningen, het wagenpark en projecten i.v.m. informatie- en communicatietechnologie.

De schulden m.b.t. de cashpoolactiviteiten bedragen 187.978 k euro op eind 2018 en 133.069 k euro op einde 2019 (zie ook toelichting 'Handels- en overige vorderingen').

De termijn en de voorwaarden voor de schulden waren als volgt:

Voor de handelsschulden bedroeg het leverancierskrediet gemiddeld 39 dagen en de aannemers werden betaald 30 dagen na factuurdatum.

De schulden aan de belasting over de toegevoegde waarde en van de bedrijfsvoorheffing werden respectievelijk betaald 20 en 15 dagen na het einde van de maand. Alle schulden werden betaald op hun vervaldag.

Financiële instrumenten

25 Financiële instrumenten: risico's en reële waarde

Risico's

Het is de bedoeling van de Groep om alle risico's afzonderlijk te begrijpen alsook hun onderlinge verbanden, en om strategieën te definiëren teneinde de economische impact op de resultaten van de Groep te beheersen. Het auditcomité heeft de verantwoordelijkheid voor het nazicht van de risicoanalyse, het goedkeuren van de aanbevolen risicobeheersingsstrategieën, het doen naleven van de richtlijnen inzake risicobeheer en voor het rapporteren.

Het functioneren van de Groep als werkmaatschappij voor de opdrachthoudende verenigingen beperkt in sterke mate de risico's en eventuele negatieve gevolgen.

Vermogensstructuur

De vermogensstructuur van de Groep bestaat uit het eigen vermogen en de financiële verplichtingen.

Naast de wettelijk vereiste minima voor eigen vermogen die van toepassing zijn op Fluvius System Operator en haar dochterondernemingen, is de Groep niet onderworpen aan enige extern opgelegde vereisten voor haar vermogensstructuur.

De Groep doet een beroep op kortetermijnfinanciering ter ondersteuning van het bedrijfskapitaal. De langetermijnleningen worden opgenomen door Fluvius ter financiering van de opdrachthoudende verenigingen en worden doorgerekend aan dezelfde voorwaarden als de opgenomen leningen.

Kredietrisico

Het kredietrisico omvat het risico dat de ene partij bij een financieel instrument haar verplichtingen niet zal nakomen, waardoor bij de andere partij een financieel verlies kan ontstaan.

Het maximale kredietrisico is de balanswaarde van elk financieel actief.

De Groep rekent de kosten door aan voornamelijk haar aandeelhouders, haar minderheidsaandeelhouders en deelnemingen en beperkt hierdoor het kredietrisico.

Beweging gecumuleerde waardeverminderingen op handelsvorderingen:

(In duizenden EUR)	2019	2018
Saldo per 1 januari	-14.823	-3.586
Verworven van derden	0	-9.807
Toevoeging waardeverminderingen op vorderingen	-18.631	-3.619
Terugname waardeverminderingen op vorderingen	4.676	2.189
Saldo per einde verslagperiode	-28.778	-14.823

Valutarisico

De Groep is niet wezenlijk blootgesteld aan valutarisico's, aangezien zij bijna geen transacties heeft in andere valuta dan de euro.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico houdt het risico in dat de Groep haar financiële verplichtingen niet zou kunnen nakomen. De Groep beperkt dit risico door de kasstromen op een continue basis te bewaken en ervoor te zorgen dat er voldoende kredietfaciliteiten aanwezig zijn.

De Groep doet een beroep op verscheidene banken om op korte termijn gelden aan te trekken. In het kader van een opgezet thesauriebewijzenprogramma werden commercial papers (thesauriebewijzen) uitgegeven. Vaste voorschotten en thesauriebewijzen kunnen opgevraagd worden met een looptijd van 1 week tot 12 maanden en fixed loans (straight loans) voor een looptijd tussen 1 dag tot 1 jaar. Alle leningen hebben een vaste intrestvoet gedurende de looptijd behalve de opname van het kassierscontract dat een variabele rentevoet heeft.

De Groep neemt leningen op lange termijn op ter financiering van de opdrachthoudende verenigingen. Deze leningen op lange termijn worden doorgerekend aan dezelfde voorwaarden als de opgenomen leningen.

De opdrachthoudende verenigingen wendde deze middelen aan voor de financiering van de investeringen in de distributienetten, om leningen te herfinancieren, intresten te betalen en voor werkkapitaal. Op eind 2014 werd ook een deel van de netto opbrengsten van deze uitgiftes gebruikt om de vergoeding te betalen in naam en voor rekening van de openbare besturen aan Electrabel in het kader van diens uittrede uit het aandelenkapitaal van de opdrachthoudende verenigingen van ex-Eandis.

In 2010 heeft de Groep voor het eerst obligatieleningen uitgegeven voor de particuliere belegger in België en het Groothertogdom Luxemburg.

Om de financieringsbronnen te diversifiëren en te verbreden zodat een veilige, betrouwbare, efficiënte en innovatieve distributie van energie aan de afnemers kan verzekerd worden, werd een rating gevraagd.

Eandis System Operator heeft in oktober 2011 een rating bekomen van 'Moody's Investors Service Ltd.' ("Moody's"). Op 14 december 2016 was deze rating A3 met stabiele vooruitzichten. Op 29 juni 2018 heeft het ratingbureau Moody's de vooruitzichten van de **A3-rating** van stabiel naar positief gewijzigd. Deze wijziging in de vooruitzichten weerspiegelt het verbeterde kredietprofiel van Eandis System Operator en de invloed op dit kredietprofiel van de aangekondigde fusie van Eandis System Operator cv met zijn sectorgenoot Infracx cv tot Fluvius System Operator cv, die vanaf 1 juli 2018 van start ging.

Fluvius System Operator heeft in 2018 gekozen voor een rating bij de ratingagentschappen Moody's en Creditreform Rating AG.

Op 25 juli 2019 heeft Moody's de ratingvooruitzichten aangepast naar **stabiel**.

Op 15 oktober 2018 was de rating bij Creditreform Rating AG voor alle obligaties **A+ met stabiele vooruitzichten**. Op 2 augustus 2019 werd deze rating bevestigd.

Fluvius heeft via Eandis een 5.000.000 k euro EMTN-programma lopen voor uitgifte van obligaties vanaf 2011, met een looptijd tot 2021. Van dit programma was op eind 2019 voor een bedrag van 2.660.500 k euro of 53,21% aan obligatieleningen uitgegeven. Sinds eind 2014 vonden geen uitgiftes meer plaats onder dit programma.

Bijkomend heeft Fluvius via Infracx een 500.000 k euro EMTN-programma lopen voor uitgifte van obligaties vanaf 2013. Een eerste schijf van 250.000 k euro werd uitgegeven in 2013 (looptijd tot 2023) en een tweede schijf van 250.000 k euro in 2014 (looptijd tot 2029).

Alle opgenomen gelden van de obligatieleningen werden op 50.000 k euro na volledig doorgeleend aan de OV's aan dezelfde voorwaarden als de uitgegeven obligatieleningen. De hieruit ontstane vorderingen voor de Groep worden opgenomen in de rubriek 'Kortetermijnvorderingen, andere' en 'Langetermijnvorderingen, andere'.

Een overzicht van de leningen wordt opgenomen in de toelichting 'Leningen op lange en korte termijn'. De banklening (2019: 41.125 k euro; 2018: 44.625 k euro) werd eveneens niet doorgeleend.

Informatie betreffende het aflossingsschema van de verschillende leningen op lange termijn.
Op eind 2019

(in duizenden EUR)	2019	1 jaar of minder	2-3 jaar	4-5 jaar	Meer dan 5 jaar
Obligatieleningen - retail	369.806	169.986	0	0	199.820
Obligatieleningen - EMTN	3.147.906	0	997.788	997.689	1.152.429
Obligatieleningen - privaat	435.756	0	0	0	435.756
Bankleningen - met derivatenstructuur	41.125	3.500	7.000	7.000	23.625
Totaal	3.994.593	173.486	1.004.788	1.004.689	1.811.630

Op eind 2018

(in duizenden EUR)	2018	1 jaar of minder	2-3 jaar	4-5 jaar	Meer dan 5 jaar
Obligatieleningen - retail	369.760	0	169.973	0	199.787
Obligatieleningen - EMTN	3.145.560	0	499.307	994.674	1.651.579
Obligatieleningen - privaat	435.518	0	0	0	435.518
Bankleningen - met derivatenstructuur	44.625	3.500	7.000	7.000	27.125
Totaal	3.995.463	3.500	676.280	1.001.674	2.314.009

Informatie betreffende het aflossingsschema van de leaseverplichtingen

De Groep heeft leaseverplichtingen op 31 december 2019 voor een totaal van 37.409 k euro. Hiervan is 10.472 k euro binnen het 1 jaar af te lossen, binnen een periode van 2 tot 5 jaar dient 23.415 k euro te worden betaald en 3.522 k euro is betaalbaar na 5 jaar.

Renterisico

De Groep heeft leningen op lange termijn opgenomen met een vaste en een variabele rentevoet. De lening met een variabel rentevoet werd omgezet via een swapcontract naar een vaste rentevoet (zie toelichting 'Afgeleide financiële instrumenten').

De ontstane financiële lasten voor Fluvius System Operator worden doorgerekend aan de OV's en worden gerapporteerd als een financiële opbrengst, behalve de financiële lasten m.b.t. het gedeelte EMTN-obligatielening van 50.000 k euro en de banklening van 41.125 k euro die niet werden doorgeleend.

De intrestaflossingen voor de volgende jaren, berekend op basis van de overeengekomen intrestvoeten, is als volgt:

(In duizenden EUR)	2019	2018
In 2019	0	123.804
In 2020	123.691	123.691
In 2021	116.344	116.344
In 2022	93.724	93.724
In 2023	79.857	79.857
In 2024	55.999	55.999
In 2025 en volgende	401.867	401.867
Totaal	871.482	995.286

Andere

Meer informatie omtrent de risico's van de Groep en haar aandeelhouders is opgenomen in het prospectus van 2 juni 2017 m.b.t. de uitgifte van een obligatielening (retail) en de investor presentation van september 2019 die kunnen geraadpleegd worden op de website www.fluvius.be.

Reële waarde

De reële waarde van de financiële activa en passiva wordt gedefinieerd als het bedrag waartegen het instrument zou kunnen geruild worden in een lopende transactie tussen bereidwillige partijen, en niet in een gedwongen verkoop of liquidatieverkoop.

De reële waarde hiërarchie

De Groep gebruikt de volgende hiërarchische classificatie voor het bepalen en toelichten van de reële waarde van financiële instrumenten door middel van een waarderingstechniek:

Niveau 1: genoteerde (niet-aangepaste) prijzen op liquide markten voor identieke activa of passiva

Niveau 2: andere technieken waarvoor alle input met een significante weerslag op de opgenomen reële waarde hetzij direct, hetzij indirect kan worden waargenomen

Niveau 3: technieken die gebruik maken van input met een significante weerslag op de opgenomen reële waarde die niet gebaseerd is op waarneembare marktgegevens

De reële waarde van de genoteerde obligatieleningen, uitgegeven voor een totaal van 3.530,5 miljoen euro evolueert in functie van de marktrente. De reële waarde op 31 december 2019 bedraagt 3.920,4 miljoen euro en verschilt van de terugbetalingswaarde en de boekwaarde.

Op 31 december 2019 zijn de reële waarden als volgt:

(In duizenden EUR)	Reële waarde Niveau 1	Reële waarde Niveau 2	Reële waarde Niveau 3	Boekwaarde
Overige beleggingen	0	0	905	905
Geldmiddelen en kasequivalenten	28.222	0	0	28.222
Handels- en overige vorderingen	391.907	0	0	391.907
Vorderingen cashpoolactiviteiten	435.758	0	0	435.758
Totaal	855.887	0	905	856.792
Leningen op lange termijn	4.224.461	0	0	3.821.108
Leningen op korte termijn	641.548	0	0	637.986
Afgeleide financiële instrumenten	0	6.217	0	6.217
Totaal kortlopende schulden, andere	303.518	0	0	303.518
Schulden cashpoolactiviteiten	133.069	0	0	133.069
Totaal	5.302.596	6.217	0	4.901.898

Op 31 december 2018 zijn de reële waarden als volgt:

(In duizenden EUR)	Reële waarde Niveau 1	Reële waarde Niveau 2	Reële waarde Niveau 3	Boekwaarde
Overige beleggingen	0	0	845	845
Geldmiddelen en kasequivalenten	2.095	0	0	2.095
Handels- en overige vorderingen	327.328	0	0	327.328
Vorderingen cashpoolactiviteiten	136.934	0	0	136.934
Totaal	466.357	0	845	467.202
Leningen op lange termijn	4.412.435	0	0	3.991.963
Leningen op korte termijn	28.456	0	0	28.456
Afgeleide financiële instrumenten	0	5.637	0	5.637
Totaal kortlopende schulden, andere	273.555	0	0	273.555
Schulden cashpoolactiviteiten	187.978	0	0	187.978
Totaal	4.902.424	5.637	0	4.487.589

Andere informatie

26 Verbonden partijen

Transacties tussen Fluvius System Operator en haar dochterondernemingen werden in de consolidatie geëlimineerd en werden dus niet opgenomen in deze toelichting.

De vergoedingen aan het managementcomité en de bestuurders bedroegen 4.558.255 euro voor 2019 en 4.015.511 euro voor 2018. Hiervan bedroeg de pensioenkost 347.676 euro voor 2019 en 634.936 euro voor 2018. Er werden geen andere voordelen in natura, opties op aandelen, kredieten of voorschotten gegeven ten gunste van de bestuurders.

Transacties van de Groep met de ondernemingen die een minderheidsbelang (Farys/TMVW en vanaf 2019 De Watergroep) aanhouden, waren als volgt:

(In duizenden EUR)	2019	2018
Bedrag van de transacties		
Doorrekening van kosten aan de minderheidsbelangen	81.585	5.787
Doorrekening van kosten van de minderheidsbelangen	1.467	194
Bedrag van uitstaande saldi		
Handelsvorderingen	8.282	1.658
Handelsschulden	67	3

Transacties van de Groep met de geassocieerde deelnemingen (Atrias en Synductis) waren als volgt:

(In duizenden EUR)	2019	2018
Bedrag van de transacties		
Doorrekening van kosten aan de geassocieerde deelnemingen	2.432	2.434
Doorrekening van kosten van de geassocieerde deelnemingen	16.324	11.202
Bedrag van uitstaande saldi		
Handelsvorderingen	35.322	26.482
Handelsschulden	2.141	1.486

Transacties van de Groep met de aandeelhouders (opdrachthoudende verenigingen) waren als volgt:

(In duizenden EUR)	2019	2018
Bedrag van de transacties		
Doorrekening van kosten aan de opdrachthoudende verenigingen	1.624.261	1.365.164
Doorrekening van kosten van de opdrachthoudende verenigingen	141.142	172.305
Rentebaten opdrachthoudende verenigingen	124.076	115.327
Rentelasten opdrachthoudende verenigingen	-515	0
Bedrag van uitstaande saldi		
Restitutierecht op voorzieningen voor personeelsbeloningen	258.499	256.730
Langetermijnvorderingen, andere	3.756.541	3.926.136
Kortetermijnvorderingen, andere	170.000	0
Handelsvorderingen, op te maken facturen	176.724	130.707
Vorderingen/(schulden) cashpoolactiviteiten	302.689	-51.044
Overige vorderingen, verkregen financiële opbrengsten obligatieleningen	30.348	30.465
Handelsschulden	29.485	21.264
Ontvangen garanties of zekerheden		
M.b.t. financiële verplichtingen	725.000	792.000

Alle facturen aan of van de opdrachthoudende verenigingen zijn betaalbaar binnen de 30 dagen na factuurdatum.

Lidmaatschap van professionele organisaties

Fluvius System Operator is lid van Synergrid vzw, een gemeenschappelijke belangenvereniging van de beheerders van netten in België van transmissie van elektriciteit, van vervoer van aardgas en van de distributie van elektriciteit en aardgas.

Fluvius System Operator is lid van de Europese vereniging van Europese distributienetbeheerders voor Slimme Netten (EDSO for Smart Grids).

Gedurende 2018 werd voor de uitoefening van het mandaat van de commissaris voor de moederonderneming Fluvius System Operator een bedrag van 76 k euro betaald, aangevuld met bijkomende (wettelijke) opdrachten in het verlengde van het mandaat als commissaris alsook met andere opdrachten ten belope van 336 k euro. De additionele diensten werden goedgekeurd door het auditcomité.

27 Verplichtingen en onzekerheden

(In duizenden EUR)	2019	2018
Huurwaarborgen gebouwen	1.391	1.585
Andere bankwaarborgen	0	125
Totaal gegeven waarborgen	1.391	1.710
Ontvangen waarborgen van aannemers en leveranciers	27.695	27.052

Uitstaande bestellingen op 31 december 2019 bedroegen 11.188 k euro (31 december 2018: 9.267 k euro).

De Groep heeft geschillen en juridische procedures hangende waarvoor het risico op verlies mogelijk doch niet waarschijnlijk is. Op dit ogenblik kan de waarschijnlijke timing van de afwikkeling niet worden ingeschat.

Op 3 september 2019 deed zich een gasexplosie voor te Wilrijk, Ridderveld. Hierbij wordt één dodelijk slachtoffer betreurd. Het gerechtelijk onderzoek in dit dossier is lopende.

28 Gebeurtenissen na balansdatum

Op 1 januari 2020 hebben vier gemeenten uit de provincie Antwerpen (Malle, Ranst, Wommelgem en Zoersel) zich uit de DNB Iveka teruggetrokken en zich aangesloten bij de DNB Fluvius Antwerpen.

Naar aanleiding van deze overstap werd het deelnemerschap binnen de werkmaatschappij Fluvius System Operator herbekeken, wat leidde tot een beperkte verschuiving van het aandeelhouderschap van de twee betrokken DNB's.

Op 22 januari 2020 heeft de Raad van Bestuur zijn goedkeuring gegeven aan de strategische keuze voor Fluvius wat betreft zijn **kerntaken**: 'Fluvius wil de multi-utility beheerder zijn van (publieke) netwerken op het openbaar domein, om zo maximale synergie te bereiken', en dit in vier sectoren:

- energie (elektriciteit, gas en warmte)
- openbare verlichting (straat- en pleinverlichting, monumentverlichting, light-as-a-service)
- water (drinkwater en/of riolering, als er zich regionaal opportuniteiten voordoen)
- telecom (fiber, FTTH/5G, kabel, ...) met de bedoeling hier samenwerkingsverbanden met de telecomoperatoren voor op te zetten.

Daar hoort ook het opzetten en beheren van de dataplatformen die direct verbonden zijn met de verschillende nutsvoorzieningen bij.

Daarnaast voert Fluvius de opgelegde openbardienstverplichtingen uit en zal Fluvius ter ondersteuning van de lokale besturen verder de ESCO/EDLB-dienst aanbieden om de energiebesparingen in gemeentelijke gebouwen mee te helpen realiseren'.

Op 24 januari 2020 heeft de Raad van Bestuur van Aquafin beslist om toe te treden als volwaardig vennoot van SYNDUCTIS.

De uitbraak van het coronavirus in het begin van 2020 en de resultaten van de maatregelen die genomen werden om dit virus in te dijken kunnen een impact hebben op onze financiële prestaties in 2020 en de waardering van bepaalde activa- en passivabestanddelen. Bijgevolg bestaat de

mogelijkheid dat we materiële aanpassingen zullen moeten aanbrengen in onze rekeningen over 2020 indien bepaalde activa-elementen negatief beïnvloed worden, zoals bijvoorbeeld de pensioenactiva. Op basis van de feiten zoals die op de datum van vandaag gekend zijn, hebben we geen kennis over een financiële impact op de jaarrekening over 2019.

29 Lijst van de ondernemingen opgenomen in de consolidatie

Op 31 december 2019:

Onderneming	Maatschappelijke zetel	Aandelen in	
		bezit %	Stemrecht %
Moederonderneming			
Fluvius System Operator cv	Brusselsesteenweg 199, B-9090 Melle		
Dochteronderneming			
De Stroomlijn cv	Brusselsesteenweg 199, B-9090 Melle	62,17	62,17
Deelnemingen in joint ventures en geassocieerde deelnemingen			
Synductis cv	Brusselsesteenweg 199, B-9090 Melle	33,28	32,82
Atrias cv	Kanselarijstraat 17a, B-1000 Brussel	50,00	50,00

Op 31 december 2018:

Onderneming	Maatschappelijke zetel	Aandelen in	
		bezit %	Stemrecht %
Moederonderneming			
Fluvius System Operator cvba	Brusselsesteenweg 199, B-9090 Melle		
Dochteronderneming			
De Stroomlijn cvba	Brusselsesteenweg 199, B-9090 Melle	64,03	64,03
Deelnemingen in joint ventures en geassocieerde deelnemingen			
Synductis cvba	Brusselsesteenweg 199, B-9090 Melle	33,28	32,82
Atrias cvba	Ravensteingalerij 4, B-1000 Brussel	50,00	50,00

Informatie met betrekking tot de moederverenootschap

De statutaire niet-geconsolideerde jaarrekening van de moederverenootschap Fluvius System Operator cv wordt hierna in verkorte vorm weergegeven. De resultaten van 2018 bevatten de resultaten van de overgenomen activiteiten van de sectorgenoot Infracx voor een volledig jaar.

In overeenstemming met de Belgische vennootschapswetgeving zullen het jaarverslag en de jaarrekening van Fluvius System Operator cv samen met het verslag van de Commissaris worden neergelegd bij de Nationale Bank van België. Deze verslagen zijn beschikbaar vanaf 24 april 2020 op de website www.fluvius.be of op het adres: Brusselsesteenweg 199, 9090 Melle.

De Commissaris heeft een verklaring zonder voorbehoud gegeven met betrekking tot de statutaire jaarrekening van Fluvius System Operator cv.

Verkorte balans In duizenden EUR	2019	2018
Vaste activa	6.843	10.295
Immateriële vaste activa	1.969	2.509
Materiële vaste activa	3.110	5.922
Financiële vaste activa	1.764	1.864
Vlottende activa	5.148.754	4.737.201
Vorderingen op meer dan één jaar	3.784.076	3.945.528
Voorraden	78.542	68.088
Vorderingen op ten hoogste één jaar	956.570	427.543
Geldbeleggingen en liquide middelen	29.851	3.877
Overlopende rekeningen	299.715	345.820
Totaal der activa	5.155.597	4.747.496
Eigen vermogen	1.517	10.407
Kapitaal	1.284	10.175
Andere vermogenselementen: reserves, uitgiftepremies, overgedragen resultaat	233	232
Voorzieningen voor risico's en kosten	258.499	256.730
Schulden	4.895.581	4.480.359
Schulden op meer dan één jaar	3.821.108	3.991.963
Schulden op ten hoogste één jaar	1.020.217	434.741
Overlopende rekeningen	54.256	345.820
Totaal der passiva	5.155.597	4.747.496

Verkorte resultatenrekening In duizenden EUR	2019	2018
Omzet	1.649.885	1.633.676
Bedrijfswinst (verlies)	12.348	14.003
Financiële resultaten	-3.766	-3.961
Belasting op het resultaat	-8.582	-10.041
Winst (verlies) van het boekjaar	0	0